ANDHRA Loyola COLLEGE

VIJAYAWADA

MARCH

1966

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

ANDHRA LOYOLA COLLEGE MAGAZINE

VIJAYAWADA

MARCH - 1966

LOYOLA COLLEGE
MAGAZINE
March 1966.

Business Manager :
REV. BR. MARIA MICHAEL, S. J.
COLLEGE OFFICE STAFF

Editorial Board :
REV. FR. B. J. COYLE, S. J.
SRI E. B. SATYAM
SRI K. VISWANADHA RAO
SRI U. S. RAMAKRISHNAIAH

Blocks :
Swatantra Enterprises

Printers :
Vijaya Press, Vijayawada-2

CONTENTS

Pag

EDITORIAL

PRINCIPAL'S REPORT

UNIVERSITY EXAMINATION RESULTS
(March 1965)

ACADEMIC PRIZE WINNERS - 1965 9

THE FOOD CRISIS IN INDIA 12
A. Lahiri, P. U. C.

FOR THE BETTER DEVELOPMENT OF SCIENCE 14
K. Rama Prasad, III B. Sc.
N. Venkateswarlu, III B. Sc.

THE BEAUTY OF THE NIGHT 17
Pan Huai-Chin, P. U. C.

MATHEMATICS IN ANCIENT INDIA 19
C. M. Anthony, M. A.,
Lecturer in Mathematics

SOCIAL SERVICE CAMP AT VITTAMRAJUPALLE 25
H. Devarajan, I B. Sc.

PUBLIC LIBRARY MOVEMENT IN INDIA 27
G. G. Prakasam, B. A., D. Lib.
Librarian, Andhra Loyola.

LAL BAHADUR SASTRI 30
K. Basaveswara Rao, M. A.

Comets 34
C. V. Rama Mohan, III B. Sc.

Botanical Tour 36
P. Satyanarayana, III B. Sc.

A Visit to the Andamans 39
A. Madhusudana Rao, II B. Sc.

Birds on the College Campus 41

Pretty Birds 42
A. Jaya Prasad Rao, I B. Sc.

Naval Camp at Vizag 43

Vittamrajupalle 45
A. Theckemury, S. J.

Chemistry of Fibres 48
K. Satyanarayana Murthy, II B. Sc.

The Problem of World Peace 54
A. S. Bose, III B. Sc.

Freedom 57
T. Viswanatham, P. U. C.

Nehruism 59
V. Sreeramulu, III B. Sc.

Role of the Student in Democracy 16
Ch. Gandhi, III B. Sc.

Wordsworth the Nature Poet 63
P. Rajakumar, I B. Sc.

Atomic Energy in Service of Man 67
P. Venkateswara Rao, III B. Sc.

The Past, Present and Future of
Metallurgy in India 69
T. R. Reddy, M. Sc., Met. Engg. (Prev.)

Science in Progress 75
G. Prabhakara, II B. Sc.

N.C.C. Attachment to the Regular Army 77
U/o Sastry & U/o Narayana

College Associations' Reports 79

ANDHRA COLLEGE LIBRARY VIJAYAWADA

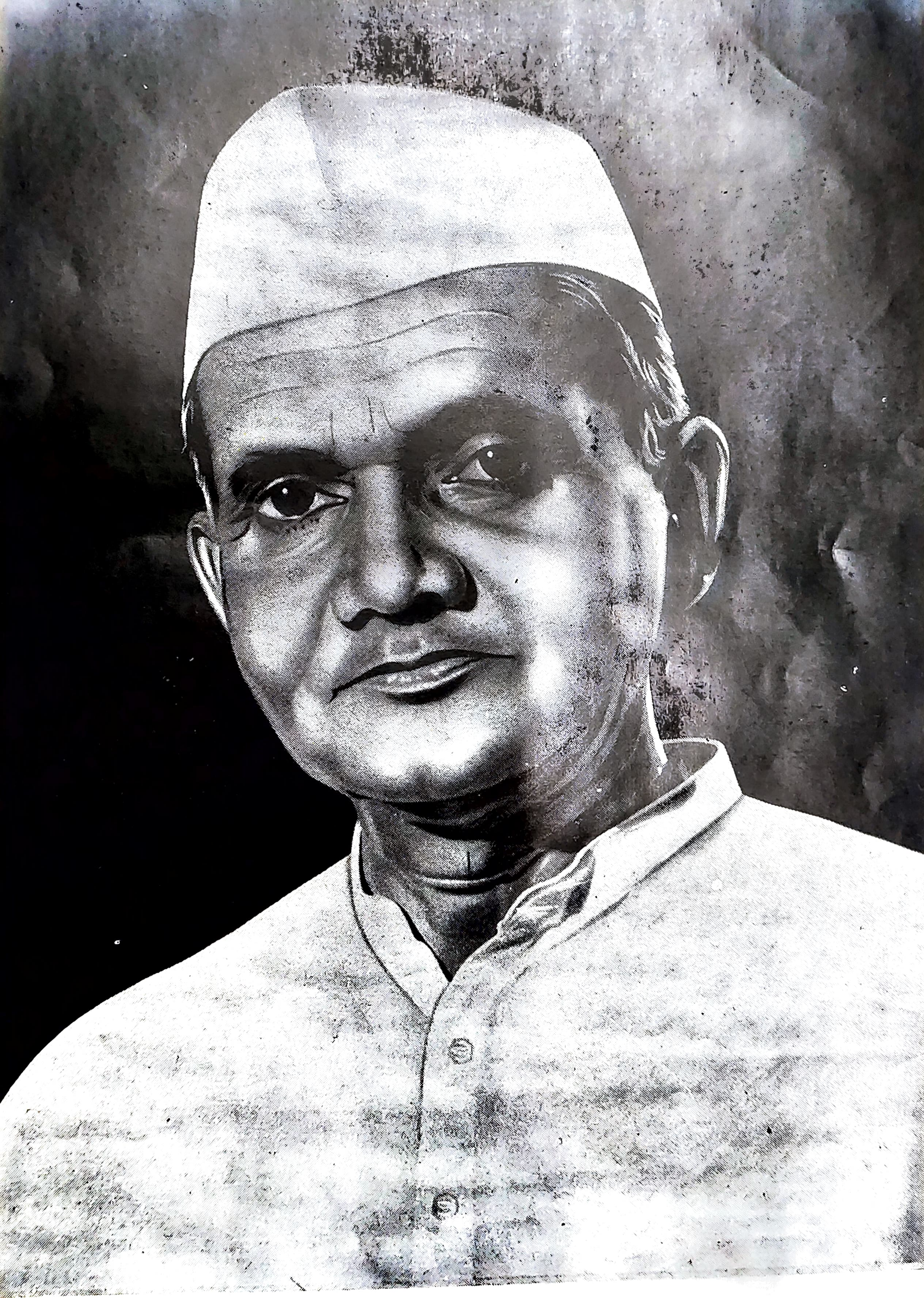

Editorial

WE must first place on record our deepest feelings of sorrow at the great loss both India and the world has sustained in the passing away of Lal Bahadur Sastri. Much has already been written about Lal Bahadur and his influence on Indian Politics during the relatively short time he was Prime Minister; much more will be written as time goes by and enables us to assess his achievments. We are not going to repeat what has already been said. What should be remembered, we think, is his outstanding sense of devotion to duty. That is a virtue hard to possess and still harder to practise when obstacles are thrown along the way. Lal Bahadur, inspite of all obstacles, and there were many, stood firm, and duty came for him before all else. His family, his health counted for little. If his duty required him to go to England, to England he would go. If his duty required him to go to Tashkent, to Tashkent he would go. If his duty required him to be blunt, blunt he would be. Tashkent taxed his never-too-robust health ... from a warm climate to a climate of snow and ice could not have been aggreable. He felt it was his duty to go and he went. He went for he felt firmly convinced that there he would be able to do some good for his country. Was not that his duty? This sense of devotion to duty could be a lesson to many of us. To learn how to do our duty, no matter what that duty be. Be it sweeping a room, be it studying our lessons, be it preparing for a class, be it building a house, be it farming, be it any one of the thousand and one jobs that are to be done in our land. Duty first, duty next and duty last. Let that be our motto. Let us rise up from our way of neglecting our duty and passing it on to others. Let us, in memory of a great man and a great leader, resolve to do our duty in all things: to do our duty to God, to our neighbour and to ourselves.

* * * *

The passing away of a Prime Minister ushers in the arrival of a new Prime Minister. Our new Prime Minister is Mrs. Indira Gandhi, surely not an unknown personality in this land of Ind. From the day when as a young girl she helped fight for our country's freedom, to the day when she was elected as Prime Minister, she has been a symbol of hard work, tenacity of purpose without being self-centred. Her desire is the glory and honour of India. For that she has lived, for that she went to prison, for that she was beaten, for that she has worked both when her revered father, Pandit Jawaharlal Nehru was alive and since his untimely passing away. Even men of the calibre of Churchill would have shuddered at the thought of taking up a task as great as the task which she has now been asked to accept. She has accepted it, relying on all of us to help her, and that we all can do. Let each one of us learn to govern ourself, to strive might and main to do all in our power to uplift India and make her a great nation. If this is done individually, Mrs. Gandhi's task will be all the easier. Prime Minister Indira Gandhi has hard times ahead ... let her know that every son and daughter throughout this vast land is going to help her in her task. Let us not be upset by temporary hardships ... let us look ahead into the future. Let us be faithful in our study as students and, later on, in our work as citizens, as workers. What is little is little, but to be faithful in little things is a big thing. We wish Prime Minister Indira a peaceful and fruitful era of Prime-Ministership.

* * * *

In this issue of the Andhra Loyola College Magazine there is a short article on Libraries. Recently we have read in the daily newspapers and in certain periodicals of the interest which the Government of India is taking in Libraries. This is all for the good. But I wonder how many of our students realise just what a library is or should be. For some, the Library means a reading room where they can read the daily newspaper and see the pictures of some magazine. That is as far as their knowledge of a Library goes. We have been very sadly impressed by the fact that even during the stay of two or three years in the college, some students have never taken out even one book for reading or for consultation. The library is not merely a store-house. It is a 'store-house' in the sense that the books must be stored somewhere. It is also a store-house in the sense that it is store-house of knowledge. But that knowledge should not remain in the store-house. It must be taken out and put to use. It is by read-

ing books that one increases one's knowledge, either general or specialised. Books give a fuller and more detailed explanation of a subject than can be got from a lecture or two on the same subject even by a learned professor. Andhra Loyola College in the relative short space of twelve years has built up a very good library. At present there are over 25, 000 books and more are being added daily, but the daily issue to students is only just about one hundred. For a college of 1,500 students that is not enough. Much more attention should be given to the reading of books than to the purposelessness of the so-called 'Guides' which at best are badly printed and at worst are full of errors. We make an appeal to all students to profit by the Library they have in this college and make a much fuller use of the facilities afforded them of reading books which they may not have the opportunity of reading later on in life.

* * * *

In the recent fighting against Pakistan, Andhra Pradesh has had her share and some of her sons made history. F/o. Chinoy, I. A. F. was one of them and he was an old boy of Loyola. How his plane was damaged, how he bailed out and fell into enemy territory is known to all. He managed to escape only by a daring exploit. Disguising himself and hiding behind bushes during the day to avoid detection by enemy troops and advancing towards Indian territory under the cover of night, he finally came across friendly troops of the Indian Army. He was hungry, thirsty and dishevelled. He had done his duty. There are many more of Loyola's sons in the Defence Services but we have not got a full list of their names. A fuller account of S/Ldr. Chinoy's exploit will appear in the Hostel Magazine and in the Old Boys' News Letter. We congratulate him on his wonderful escape and for the grit and determination shown. May many more of our boys imitate him.

* * * *

Though almost one year has passed since the event, we must not pass over in silence the death while on active service of F/O K.B. Sarma. This young man was killed in a crash while 'supply-dropping' to our Jawans in Nagaland. After finishing his S.S.L.C. at Repalle where he lived with his parents, Sarma joined Andhra Loyola College for his P.U.C. He did his B.Sc. also in this college taking his degree in 1961. Always full of life he was one of our best sportsmen and he also took a very great interest in all

N.C.C. activities. While preparing for his M. Sc., Sarma joined the I.A.F. He passed out of Dehra Dun fourth in rank out of 120. After further training at Jodhpur and at Hyderabad and having been commissioned as a Pilot Officer he volunteered for Assam. In March, 1964 he was in Kashmir undergoing snow-survival tests and there he met Fr. Miranda along with a batch of 50 Loyola Students who had gone there while on their North Indian Tour. Sarma put himself at the disposal of Fr. Miranda and helped in many ways to make our students' stay pleasant. On the 14th of April, 1965, came the news of his death while on duty. Air Marshal Arjan Singh, D.F.C., Chief of Air Staff, said of Sarma, "It is unfortunate that a promising career has been cut short at such a young age and that the country has been deprived of his valuable services." We offer our heartfelt sympathy to his dear parents and assure them that they can be proud, in spite of their sorrow, of such a son who died while in the service of his motherland.

* * * *

At the very end of the Academic Year we experienced another sad death, that of K. Ramachandra Rao, one of our Final B.A. students. He passed away very suddenly before any one of us even knew that he was ill. The day previous to his death he had asked Rev. Fr. Principal for leave as he felt a pain in the chest. Leave was at once granted and the next we heard was that Ramachandra was no more. His death was all the more tragic as both his parents were away from home at the time and it was only late at night that they could reach their house. In the meantime some of our Final Year B.A. Students went to his house and took care of some smaller children who were unaware of the blow that had fallen. Ramachandra was only with us for one year, but during that time he had proved himself a good and law-abiding student. The loss to his parents will be sorely felt but we can assure them of our prayers that God will give them the necessary courage to bear their sorrow bravely. We send them our sincere and respectful condolences in their great loss. May the soul of Ramachandra rest in peace.

Principal's Report

Mr. President, Ladies and Gentlemen,*

While welcoming you all to this evening's function, I think I owe you an explanation for the change made this year in the date of College Day, from the customary third term to the middle of the second. First of all, much of the Principal's Report and all the Prize-giving relate to the previous year's performance. It always seemed incongruous to be reporting events that were nearly a year old. Secondly, the current academic year's events are by no means over in January. The closing activities of the various associations, the final results of the sports tournaments, and most of all the public examinations, are all in the future, and the Principal has not the gift of prophecy. We concluded therefore that it would be more suitable to hold College Day as early as possible in the scholastic year and report the events of the previous year. In fact, if we have not held it during the first term, it is because one can never be sure of a fine day like this in August.

The disadvantage of submitting a Report on the first occasion after such a change is obvious: last year's

---

**Dr. B. Gopala Reddy, M. P.*
Dy. Leader Parliamentary Congress Party, and
President, Andhra Pradesh Sahitya Academy.

events have been largely presented already, and I cannot recount this year's happenings without anticipating the report of next year. However, I shall endeavour to give you as fair a picture as I can of the working of the College, without undue repetition or forestalling.

Let me begin with the results of the University Examinations of March/April, 1965. For the first time every single student of the College appeared for a Public Examination at the end of the year. This is a consequence of the Revised Regulations of the Three Year Degree Course by which the annual examinations of the first and second year are now University Examinations and count towards the final results. I had occasion last year to decry the surrender of the Principal's prerogative of promotion or detention to the University, which has in fact abdicated the responsibility altogether in the face of a threatened strike. I take the opportunity now to point out the unhappy consequences of this policy, or lack of one. Since a student is promoted from first to second year, or second to third, irrespective of his performance in the annual examination, it is possible for a candidate to have to offer for the final examination at the end of the third year, an accumulation of 28 papers (both theory and practical), which is clearly an insuperable obstacle for any, let alone the less gifted students.

The results in the final degree class, the last batch of the New Regulations, were good in B. A. and B. Com., but far below standard in B. Sc. History, Economics and Politics emerged with 85% and one second class out of 12 students. B.Com. scored 94% with four first and 10 seconds, a very creditable performance. In B. Sc. on the whole there were only 68% of passes (for us anything below 80% is a disgrace !) and a meagre tally of 14 first classes and 40 seconds, contrasting sharply with the 53 first classes in 1963 and 30 in 1964. I fear the downward trend will continue, if for no other reason than the new method of computing classes by taking into consideration the performance of all three years. This prognostication is borne out by the poor results in the first and second year examinations. Taking B. A., B. Sc. and B. Com. together the complete passes were as follows: 54% in Part I and 62% in Part II for the second year, and 47% in Part I and 51% in Part II for the first year.

Fortunately the good results of the Pre-University class are there to raise our spirits. The total percentage of passes is 83%, though we sent up 666 students, almost the whole class. They scored 132 first classes and 146 seconds. The central valuation of Pre-University answer books in Waltair, introduced this year for the first time, was expected to make valuation stiffer. If our boys have done almost as well as in former years, it proves that their excellence is genuine and does not depend on the manner of marking.

There have been several changes in the staff in June, 1965, even more than the year before, both among the religious and the lay staff. We view such changes usually with dismay, because they break the continuity of teaching and administration, which

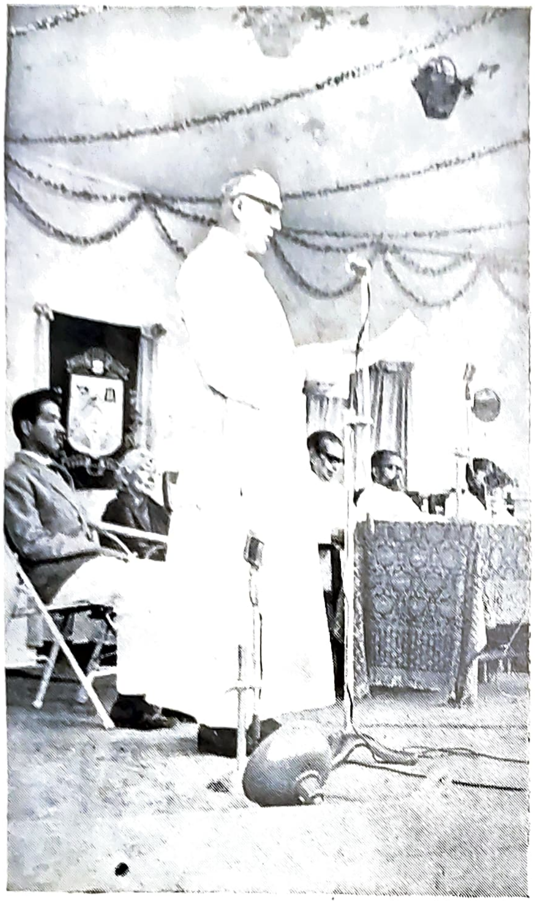

Principal Reading Report

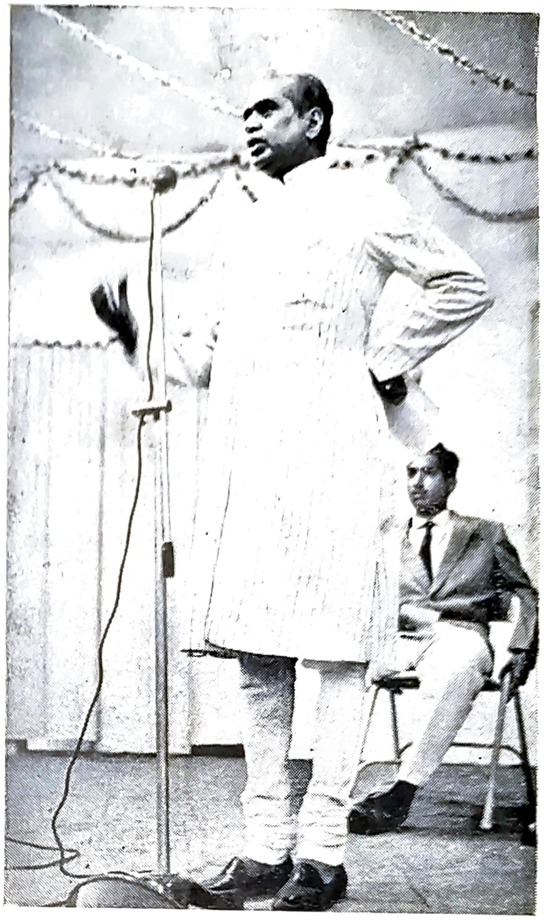

The President Addressing the gathering

'Dance' (Prem Chandrudu)

'Karna' (G. Anjaiah)

Photos by Fr. KANNIKAL S. J.

Slow Cycle Race

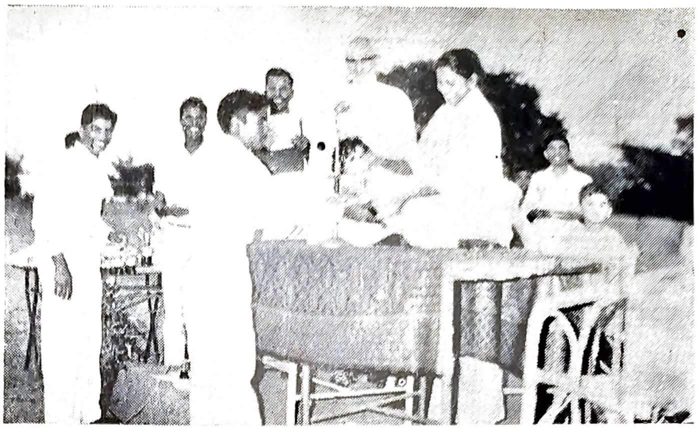

Mrs. Johnson, wife of the Collector
gives the Prizes

ANNUAL SPORTS

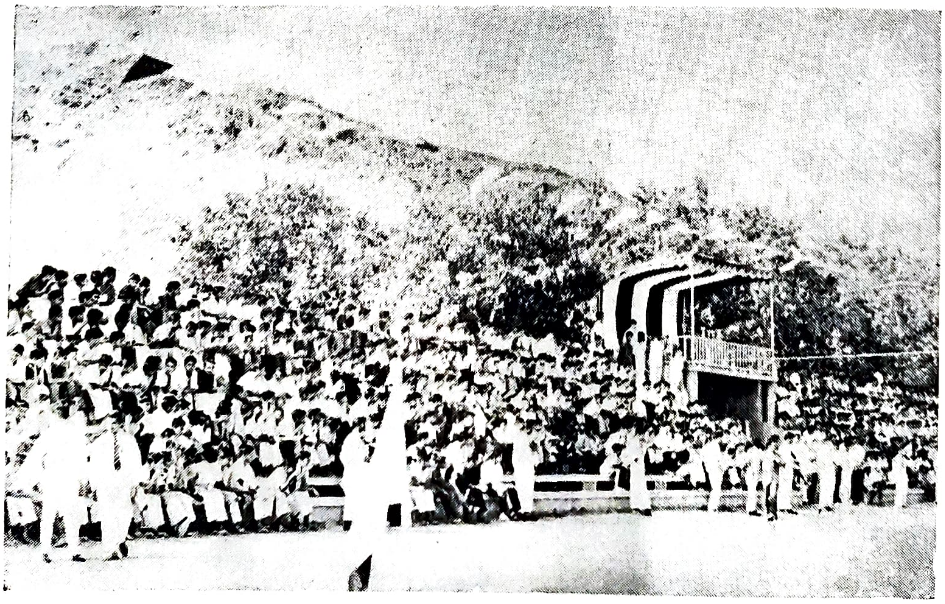

A view of the gathering

are so important for the efficiency of an educational institution. The first change I have to record, however, is a welcome one. (Rev. Fr. J. Kuriakose was appointed Rector of the College,) relieving the Principal of part of his heavy burden. Those who have known Fr. Kuriakose as the sympathetic and tactfully efficient Warden of the New Hostel, will not be surprised to hear that he has assumed his new responsibility with characteristic smoothness. The College is sure to continue its steady pace of growth and consolidation under his experienced leadership.

A most unwelcome change for us was the transfer of Fr. M. D. Varkey to Trivandrum, to become Principal of the new Jesuit College there. (Fr. Varkey has had two spells of service in this College, for a space of 3 years each time, mostly as Vice-Principal and Head of the Economics Department. In fact, he has fixed his seal on the first of these offices and demonstrated how an ideal Vice-Principal can maintain good discipline.) If I do not dilate on the debt this institution owes to him, it is because we understand he has only been lent to Kerala and we fondly hope he will return to us, so that Andhra Loyola may have occasion to be grateful for still more. His departure was assuaged by the arrival of Fr. Kannikal, with an American degree in Sociology and experience in teaching University students, just the person to fill the place of Warden in the New Hostel. Brimful of energy and sparkling with ideas he has already captivated the minds of his more imaginative charges.

Another to leave us was Br. D. Anthonimuthu who filled the posts of infirmarian and buyer for 4 years. We remember with gratitude his cheerful personality, as he went about his task with despatch and efficiency.

Another change, only a reshuffling this time, was the appointment of (Fr. A. Theckemury as Vice-Principal.) His experience in the hostel as Assistant Warden has equipped him admirably for continuing the tradition established by Fr. Varkey so that both staff and students scarcely notice the difference. Yet another change was the addition to the community of Fr. A. Thayil to assist the Warden of the Gogineni Hostel. Though Fr. Alex is assigned to us for only one year, he has acclimatised himself so easily to Vijayawada, that one can hopefully foretell a return to the College when his religious training is over.

There is still one more change of this kind to record, that is the official release of Fr. T. Baliah from his duties in the College, to enable him to take up direct work for the uplift of the people in the villages. It is characteristic of Fr. Baliah that he chose Vinukonda as his field of work, the most remote and the least developed taluk within reach. Although no longer on the staff of the College, he still remains attached to our community and we are able to enjoy his frequent company and the benefit of his experience and advice.

The list of changes in the lay staff is no less long. Mr. K. V. Ramana, Lecturer in Physics, was replaced by Mr. K. Rama Babu; Mr. P. L. Bala

Showrayya, Lecturer in Botany, by Mr. N. Appanna; Mr. U. Munuswamy, Lecturer in History, by Mr. P. Veerabrahmam; Mr. A. S. Prakasa Rao, Lecturer in Mathematics, by Mr. C. M. Antony. We express our gratitude to the outgoing members for their devoted service and extend a hearty welcome to the newcomers. Of the latter Mr. Veerabrahmam returns to a department in which he taught successfully till a year or so ago; while Mr. Antony, an Old Boy, who distinguished himself as a brilliant student in the B. Sc. classes, returns to us after taking a I Class, first in the University, in M.A. Mathematics, with a total of 84% in final M. A., an all time University record. He is being encouraged to pursue his studies and gain further laurels. Three Special Tutors and Demonstrators were promoted to lecturerships: Mr. P. Madhava Rao in Botany, Mr. E. S. R. Krishna Prasad in Zoology, and Mr. P. Satyanarayana in Commerce.

Numerous were the comings and goings among Tutors and Demonstrators, even during the course of the year. This is an unavoidable feature which will persist as long as admissions in post-graduate courses are stretched out over many months. It is a policy of this institution not to stand in the way of any junior member of the staff who wishes to better his prospects by continuing his studies elsewhere.

At the end of last year the teaching staff expressed the desire to form a Staff Association, an idea welcomed by the Management. Accordingly soon after the College opened, the Association was formed and office-bearers elected: Mr. V. V. Krishna Rao, Chairman; Mr. K. Viswanadha Rao, Vice-Chairman; Mr. A.V. Subba Rao (Senior), Secretary; and Mr. V. Narayana Rao, Treasurer, besides a number of members of the Executive Committee. The Association has had several meetings both general and committee, and has decided to affiliate itself to the proposed Andhra Pradesh Affiliated College Teachers' Association. On a parallel with the forming of this Association the informal meetings which the Principal used to hold with the Heads of Department have become regular conferences with a properly constituted Staff Council. The fruits of the Staff Council meetings are already being gathered in greater personal attention bestowed on the students.

The extra-curricular activities of the College have scarcely got going yet this year and, in any case, as I said at the outset, they belong properly to next year's Report. The salient events of last year may be summarised as follows, just to refresh your memories. The Shakespearean Centenary was celebrated by the addition to Associations' Week of an extra day, devoted to Shakespeare, with a symposium and enactment of scenes from the poet's plays. Rev. Fr. L. D. Murphy presided and spoke delightfully. However, last years Association Week is more likely to be remembered for a Science and Art Exhibition, the first ever staged in this College, to commemorate the tenth anniversary of its foundation. Comprising all the Sciences taught in

the College, together with a selection of drawings, paintings and photographs, the exhibition was visited not only by our students, but also by those from neighbouring Schools and Colleges and a large number of the public.

We sent a dramatic troupe to Waltair for the first time in many years to take part in the Inter-Collegiate competition. Their performance was judged the best and they were awarded the Nataraja Trophy. We intend to compete again this December. A team from this College competed in an Inter-Collegiate General Quiz Contest conducted by Andhra Christian College, Guntur, and brought back the shield. We have entered for the same and another Quiz Contest this year and hope for the best.

On Saturday last a debating team from the college took part in an inter-collegiate competition held by the National College at Masulipatam. Our boys returned yesterday with the prizes both for the winning team and the best speaker.

The Inter-Collegiate tournaments in sports and games for this year have not yet begun; in fact we have received no notification at all about them, thought half the year is over. Last year, the college hockey team covered itself with glory; after winning the zonal finals they went on to play the Inter-divisional matches and emerged university champions. The cricket team tried hard to repeat their performance of 1963 when they too were university champions, but were defeated in the last lap at the inter-divisional finals. However, N. Venkata Rao, our Captain, was selected as a member of the University team and held the rank of Vice-Captain.

Last year a work-cum-leadership camp was successfully conducted for 12 days under the auspices of the All India Catholic University Federation. This year a longer camp of 20 days was organised by thc Social Service League in the village of Vittamrajupalli. Under the direction of Fr. Theckemury who was with them throughout, the campers constructed the usual road, fraternised with the villagers, and thoroughly enjoyed the tiring but useful experience. Mr. Mastan Reddy, Lecturer in Chemistry, whose family resides in the village, and Mr. P. Rayanna, Physical Director, gave invaluable help in conducting this camp.

A more significant piece of social work, which would today be classed under Civil Defence, was performed by the N. C. C. when the Krishna river was in flood last year. For three days and nights our boys patrolled the threatened banks, evacuated marooned persons, and helped in every way they could.

That brings me to the N. C. C., which has now become practically a curricular activity. We have all three wings in this College : Infantry, Air and Navy, and each had its own camp in December. The Infantry camp at Nambur was unanimously declared to be the best organised N. C. C. camp in our history. The credit for that goes to Lt. Col. Lestourgeon, the most understanding Group Commander we have known. His sympathy towards the cadets and his tactful

handling of everybody, including the Principal, made all give of their best. The N. C. C., being a blend of civilian and military personnel, calls for consummate tact and power of persuasion. Lt. Col. Lestourgeon has these qualities in abundance and that explains the harmonious, even cordial relations, that prevailed throughout our acquaintance. We are sure that this spirit will continue under his successor, Col. Bharat Singh. Last year the team we entered for the Earl Roberts Shooting Competition in Hyderabad just failed to win the championship. This year they carried off both the team prize and the first and third individual prizes, with the Vijayawada Polytechnic a close second. A select team is now in Hyderabad competing with picked cadets from all over the State in a number of items. We are anxiously waiting to hear of their success.

The National Emergency, consequent on the undeclared war between India and Pakistan, had a profound effect on the College. At a meeting of the whole institution, shortly after the outbreak of hostilities, Mr. K. Basaveswara Rao, Head of our History Department, traced in a masterly way the origin of thc conflict from the day of our independence. The gathering passed a formal resolution in support of the Government and in gratitude to the armed forces. Not content with meetings during which they pledged their loyalty to the country, both staff and students contributed the handsome sum of over Rs. 5,000/- to the National Defence Fund. A squad of volunteers, under the direction of Mr. V. Narayana Rao of the Commerce Department, made a house to house collection of books and magazines for the Jawans. Several large bales of reading matter were despatched through the State Information Office in Vijayawada. Through the same office we received a letter of thanks and appreciation from Mrs. Indira Gandhi herself.

The election of office-bearers of the Students' Society for the year belongs properly to next year's Report, but I may mention the names of M. Guruprasada Rao as Chairman and R. Ramesh Babu as Secretary. They have entered upon their duties with enthusiasm and done quite well so far. A full recognition of their services, however, can only be made when the year's activities are over.

The Old Boys' Association grows from strength to strength under Fr. Miranda's encouraging direction. The first reuinon was held last January when as many as 180 Old Boys attended. We are looking forward to welcoming a larger number next time. Meanwhile the quarterly News Letter continues to appear, chockful of information about past and present, gladdening the hearts of Old Boys from Kankipadu to California.

We must place on record here the fact that, though the College is so young, it can count among its former alumni many members of India's armed forces. The I. A. F. takes pride of place. Two Old Boys have laid down their lives in the service of their country, P/O Gopinatha Rao while in training, and Fly/Offr. K. B. Sharma on active service. It will interest those who may have read in the news-

SPORTS DAY

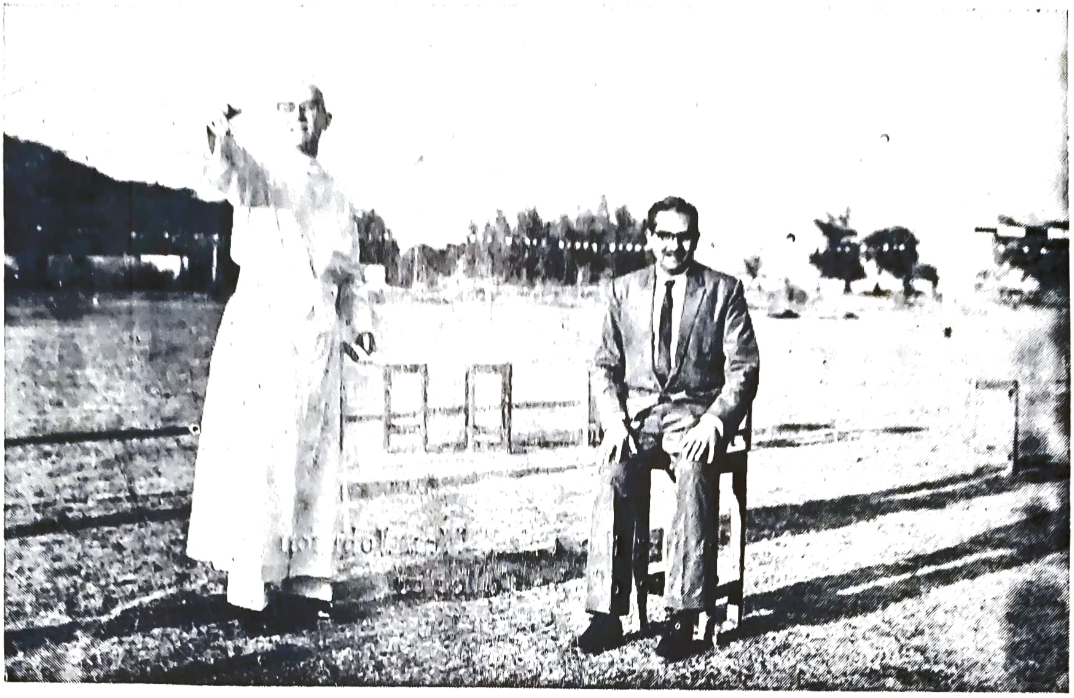

Dr. Burghall, College Doctor - Winner - Musical Chairs

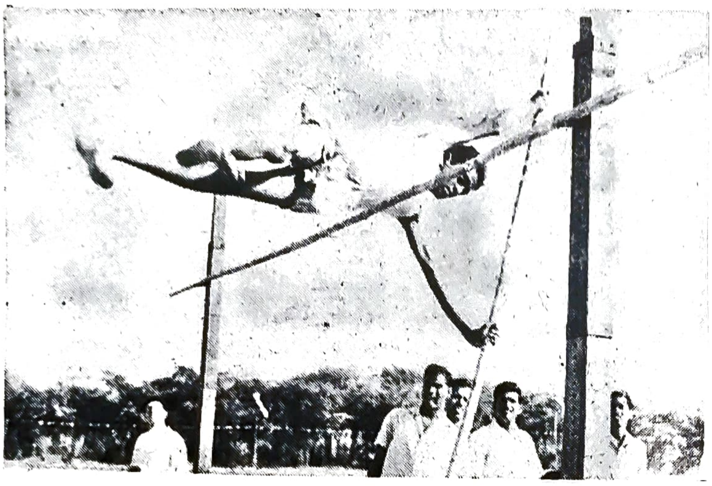

Pole Vault

Fancy Dress

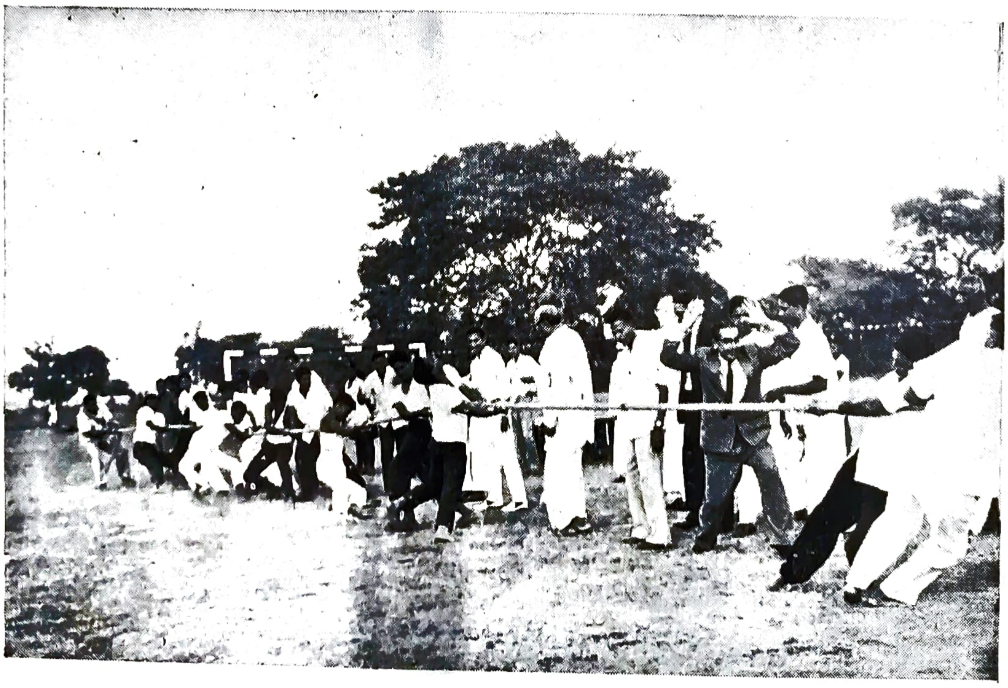

Tug - of - war
Staff - versus - students

Photos by Fr. THAYIL, S. J.

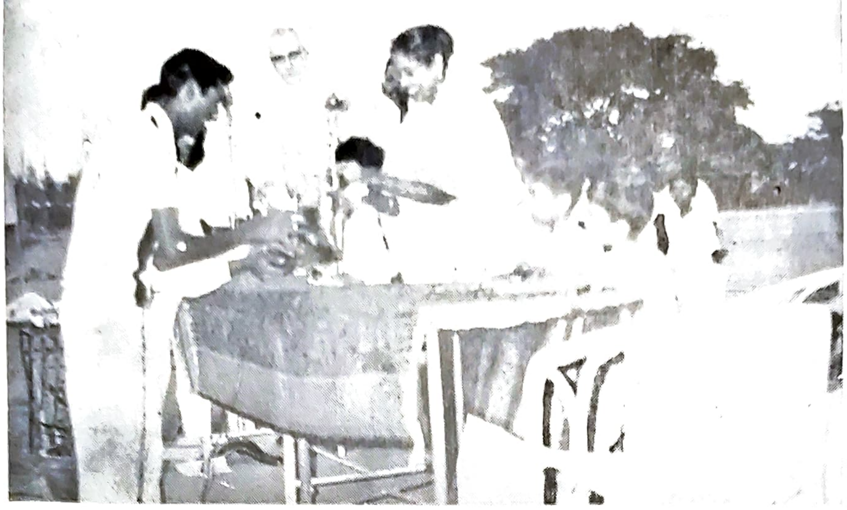

Distributing the Prizes Mrs. Johnson
wife of the Collector

SPORTS DAY

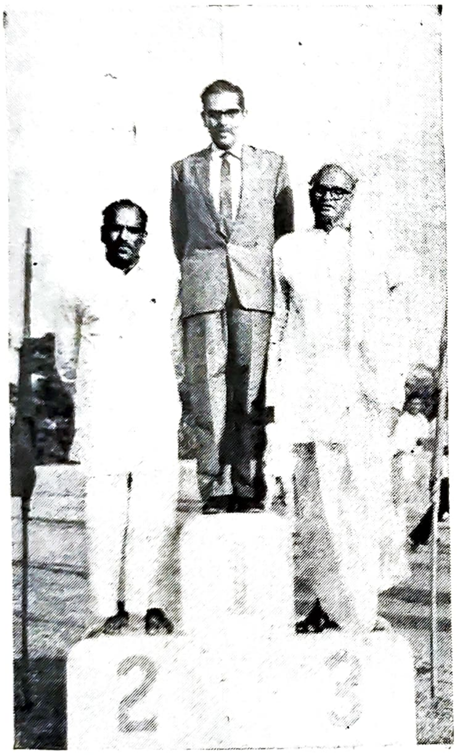

Winners : Musical chair
for guests

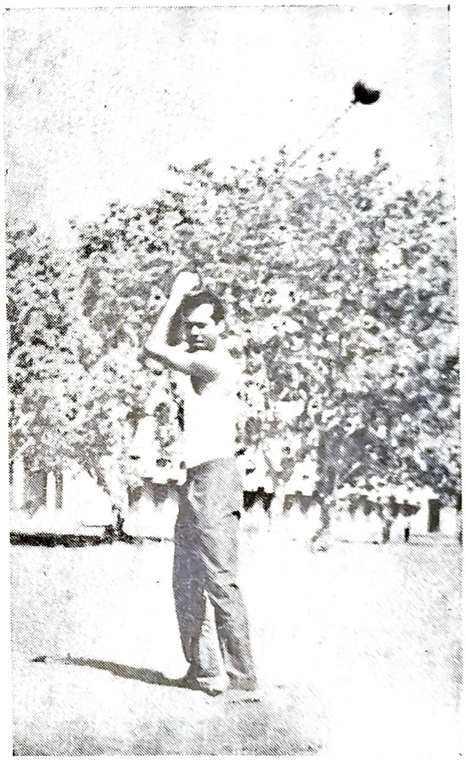

Throwing the Hammer

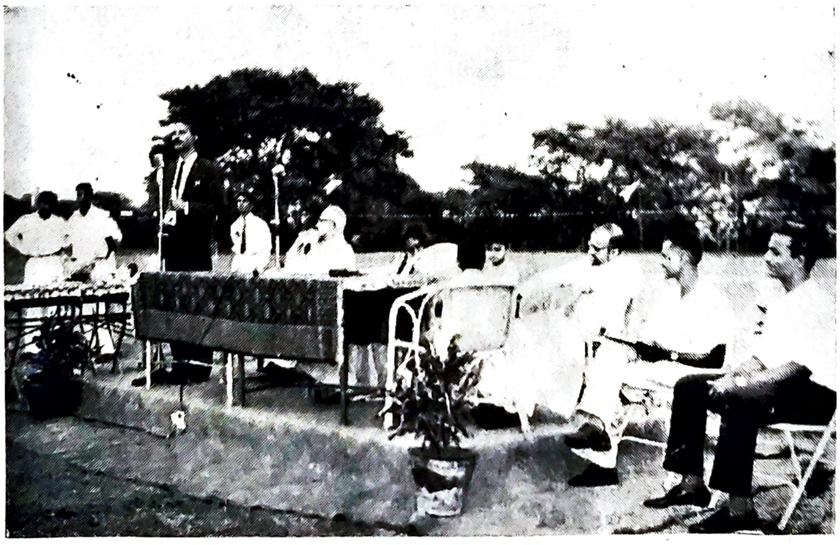

The Collector speaking

Photos by Fr. THAYIL, S. J.

papers of the exploits of Fly/Offr. D. P. Chinoy, who escaped through the enemy lines after baling out of his damaged plane, that he is an Old Boy of Andhra Loyola.

Our building activites proceed but at a much slower pace, partly because of scarcity of materials and partly because of lack of funds. Salaries are continually on the increase, both in basic pay and in dearness allowance, so that any money available is needed to meet deficits in recurring expenditure. Fortunately most of the essential requirements both in College and hostel have already been provided. The next addition contemplated is a proper Library and Reading–Rooms, for which aid from the University Grants Commission is expected. It will be impossible in the future to make any substantial addition to College buildings without Government help.

For the relief of the lower paid staff we have built modest living quarters: 3 blocks of 6 houses each, with a fourth to follow. Another scheme for housing the lowest paid staff will be taken up when the Government releases to us land for the purpose. The expenditure on these schemes is considerable and would not be justified, were it not incurred on a social work meant to improve the living conditions of faithful servants of the College.

It remains for me now, Sir, only to thank you for kindly accepting my invitation and giving us the pleasure and profit of your company this evening. You are well known to all of us here, both young and old, as one who has held high positions over the years in the governments of both State and Union. You had the privilege and responsibility of shaping the policy of Andhra Pradesh when it first stood on its own two legs. Today you enjoy the additional reputation of being a cultural expert, interested in promoting languages and every form of artistic expression. In addition to all this we have a reason peculiar to ourselves for rejoicing at your presence in our midst: you were associated with us from the day the foundation stone of this institution was laid and you have always extended to it your sympathy and support. It is therefore both as a leader of our people in many spheres and as a close friend that we greet you. I request you to give our students and staff the benefit of your experience by encouraging words of advice which they are all anxious to hear.

ANDHRA LOYOLA COLLEGE LIBRARY VIJAYAWADA

UNIVERSITY EXAMINATION RESULTS (MARCH 1965)

	I Cl.	II Cl.	III Cl.	Failed	%
PRE-UNIVERSITY :					
Mathematics, Physical Sciences	102	46	110	37	
Biological Sciences. Physical Sciences	30	97	137	33	
Indian History, Economics.	—	—	14	14	
Economics, Accounts & Commerce.	—	3	13	30	
Total	132	146	274	114	82.8
NEW REGULATIONS – III YEAR – PART III					
B. A.					
History, Economics, Politics	—	1	9	2	84.6
B. Sc.					
Mathematics Course (i), Mathematics Course (ii), Physics	3	12	7	13	63
Mathematics Course (i), Physics, Chemistry	6	11	3	19	52
Chemistry, Botany, Zoology	5	17	24	10	82
Total	14	40	34	42	68
B. Com.	4	10	20	2	94.4

REVISED REGULATIONS II YEAR EXAMINATION	Total appeared.	Passed in Part I	%	Part II.	%
B. A.	18	8	44	12	66
B. Sc.	174	93	53	102	59
B. Com.	39	23	59	28	72
I YEAR EXAMINATION					
B. A.	28	6	21	14	50
B. Sc.	253	134	52	126	50
B. Com.	48	18	56	28	58

ACADEMIC PRIZE WINNERS - 1965

B. Sc. Degree Examination – March / April 1965.

Subject	Name of the Candidate
First in Part II with Mathematics I, Mathematics II. & Physics	P. V. R. Koteswara Rao
First in Part II with Mathematics, Physics and Chemistry	P. Bhaskar Reddy
First in Part II with Chemistry, Botany and Zoology.	M. Narendra Prasad

B. A. Degree Examination

First in Part II with History, Economics and Politics.	D. M. Raja Rao

B. Com. Degree Examination

First in Part II (Group A & B), taken together.	N. K. Gopalakrishna

II U. C. University Examination

ENGLISH	A. K. Mathews	First
	V. Aruna Kumar	Second
	K. J. Joseph	Third
TELUGU	V. Anthony Reddy	First
	G. Venkateswarlu	Second
	P. Srinivasalu	Third
HINDI	K. Anjani Babu	First
HINDI (B. Com.)	Kantilal S. Jain	First
	Manilal Jain	Second
GENERAL EDUCATION		
B. A. & B. Com.	A. K. Mathews	First
	P. Krupanandam	Second
B. Sc.	P. Dwarakanath	First
	V. Arunakumar	Second
	A. Subhaschandra Bose	Third

Group

B. A. (H. E. P.)	M. Hariprasada Rao	First
	M. Venugopala Reddy	Second
B. Sc. (M. M. P.)	C. Nageswara Rao	First
	C. V. Rama Mohan	Second
B. Sc. (M. E. P.)	P. Lakshminarayana	First
	V. Arunakumar	Second
	K. Madhusudhana Rao	Third
B. Sc. (C. B. Z.)	B. Krupanandam	First
	P. Maheswara Reddy	Second
	G. R. Koteswara Rao	Third
B. Com.	D. Gavara Raju	First
	N. Suryanaraya Rao	Second

I U. C. University Examination

Languages (B. A., B. S., & B. Com.)

ENGLISH	K. Satanarayana	First
	C. D. Anand Raj	Second
	S. Subrahmanyeswara Rao	Third
TELUGU	J. V. Subrahmanyam	First
	K. C. Balaswamy	Second
	P. V. Subba Rao	Third
HINDI	Cyril D'Souza	First
HINDI (B. Com)	C. Siva Rama Sastri	First
	D. Raviprasad	Second

Group

B. A. (H. E. P.)	M. Bapuji	First
	G. Koteswara Reddy	Second
B. Sc. (M. M. P.)	S. Motilal	First
	C. Srirama Murthy	Second
B. Sc. (M. P. C.)	K. Satyanarayana Murthy	First
	N. Rama Mohana Rao	Second
	B. Siva Subrahmanyam	Third
B. Sc. (C. B. Z.)	B. Narasimha Raju	First
	P. Deva Varam	Second
	Meer Zaffurulla Humayun	Third
B. Com.	G. Anjayya	First
	D. Adisesha Reddy	Second

PRE – UNIVERSITY

PART I - ENGLISH	B. S. Ranade	First
	V. Ramesh	Second
	U. Bapa Rao	Third
PART II - TELUGU	A. V. L. Narasimha Rao	First
	B. Sudhakra Reddy	Second
	Kolli Sudhakar	Third
PART II - HINDI	M. Gopolakrishna	First
	P. Bharat Kumar	Second
PART III - M. P.	A. V. L. Narasimha Rao	First
	K. Purnachandra Rao	Second
	S. Vara Prasad	Third
PART III - B. P.	P. Krishna Murthy	First
	Y. Kamalakara Sai	Second
	A. Ramalinga Reddy	Third
PART III - E. I.	K. Satyanarayanan Prasad	First
	P. Subba Rao	Second
PART III - E. A.	C. B. Siva Subrahmanyam	First
	P. Lakshmana Rao	Second

COLLEGE EXAMINATIONS 1964 - 65

MORAL SCIENCE

II U. C.	M. E. P. H. E. P. M. M. P. B. Com.	Manilal Jain	First
	M. P. C. I M. P. C. II	V. Bhimeswara Rao	First
	C. B. Z. I C. B. Z. II	M. Prabhakara Rao	First
I U. C.	M. E. P. H. E. P. M. M. P. B. Com.	M. M. Ranga Rao	First
	M. P. C. I M. P. C. II	V. Mohana Kumar	First
	C. B. Z. I C. B. Z. II	M. Z. Humayun	
PRE-UNIVERSITY			
	Sect. 1	A. V. L. Narasimha Rao	First
	Sect. 2	K, Sudharkar	First
	Sect. 3	Ch. Durgaprasad	First
	Sect. 4	C. Viswamohan	First
	Sect. 5	A. Srinivasa Raju	First
	Seet. 6	N. C. Kesava Rao	First
	Sect. 7	G. Bhavani Prasad	First
	Seet. 8	S. L. Narasimham	First
	Sect. 9 & 10	K. S. N. Prasad	First

RELIGIOUS INSTRUCTION

II U. C.	E. S. Luyima	First
I U, C.	K. Anthony Raju	First
P. U. C.	D. Malleswara Rao	First

Special Prizes

Prizes awarded by All India Radio for the winning pair in the Inter-Collegiate Quiz Contest on the United Nations :

A. S. Bose

H. Devarajan

2. Prizes awarded by the Planning Forum to the winning team of the Quiz Contest held during the Social Service Camp at Vittamarajupalli.

R. Ramesh Babu & Team

5. The Pilot Officer P. Gopinath Rao Memorial Prize to the most outstanding cadet of the year among the three wings of the N. C. C. awarded to P. S. Rama Krishna.

THE FOOD CRISIS IN INDIA

A. Lahiri, P. U. C.

AS Thomas Carlyle pointed out long ago, the downfall of many great empires has been caused by internal troubles, rather than by foreign aggresssion. Today in India we are just beginning to realize the truth of his statement. The combined threat from our two Northern neighbours has failed to ruffle us, but a more serious problem lurks within ourselves, the effects of which are felt by all, but its burden falls mainly upon the poorer sections of society. That problem is as we all know the 'Food Problem.'

At the very out-set let us see whether such a problem should occur or not in a country like ours. Our country has millions of acres of arable land. More over 80% of our people derive their support from agriculture. Some 60% of these people are actual farmers. Then, how is it that we still have a food shortage here in India, once known as the Granary of the East?

The reasons are many, the chief among them being over population, faulty agricultural technique and above all their laziness.

Let us go into each of these reasons, examine them and try to offer some solution. India today has a population of 440 million people. Yet her total area is just one million square miles. This means that on the average, 440 people live on one acre of ground, but of the one million square miles, about one third is practically useless as it consists of mountains and forests. Another one–sixth is not available for agriculture which means that one square mile of agricultural land has to support nearly one thousand people. Therefore we see that among the larger Asian countries, India is the most heavily populated. To add to this, our population is increasing at the rate of 2.8 % per year. Just imagine where we shall be by the turn of the century !

In America, an average farmer feeds 400 people, on the continent he feeds 40; in India he feeds but four. His own family often consists of twice that number. Therefore with the food that is barely sufficient for four he has to feed many more and also send away a good deal of it to the market. Just imagine how ill-fed the people must be. No wonder that malnutrition and hunger stalk the land.

In India the climate is suitable for agriculture and the soil is fertile. In spite of these benefices of nature, an acre of Indian soil produces the least of any soil in Asia, if not in the world.

We have only one single crop a year in the vast majority of our cultivated land. The average farmer works for only half the year and for the rest of the year he just sits and does nothing. He should be induced to grow some vegetables also, but normally he produces only cereals. Vegetables are a steadier source of income than cereals. The Indian farmer has not yet realised this. It is time the Government took a hand in the matter. The Chinese and the Japanese have evolved a system of crop rotation, which never leaves the land fallow. If the Indian farmer wishes to survive, he too had better do the same.

The Government can do a great deal by the introduction of fertilisers on a much wider scale than at present, and acquainting the farmers with better methods of agricultural production.

Today in an India, that is almost on the point of famine, we see a prodigious amount of waste. Some of our staticians are of the view that if we could eliminate wastage completely, we could even have a surplus of food grains. The greatest amount of the waste occurs on the field itself. According to the I. C. I., insects and animals are responsible for damaging 22% of crops annually and even higher in the case of sugar cane and other delicate crops. To check this tremendous waste the government has to introduce insecticides and pesticides in the market in greater quantities. Aerial spraying of crops should also be introduced. In addition, our food habits should be modified. We should eat more fruits and vegetables and less of cereals. This would be a good thing not only for our health, but also for the national economy.

Besides we ourselves should stop wasting food. At this critical juncture, every Indian should made it a point to leave his plate empty at the end of a meal. If every Indian sincerely tries to do so, our food problem will solve itself and completely disappear. It is nauseating to see the rich wantonly waste what the poor would be glad to have.

Another reason for scarcity is hoarding and blackmarketing. Farmers hoard a large percentage of their crop in good years, to last them in the lean. This is not due to any desire for monetary gain but out of fear. Unless they are taught otherwise, they will not cease to do it. However, blackmarketing is an entirely different affair. It is the leech which is sucking the blood of India. The only solution is strict adherence to Nehru's promise to the people in a former food shortage. He declared that he would hang every blackmarketeer from the nearest tree. I am afraid that that is the only thing they would understand. Strong vested interests however lie in the way of removing completely the black-market. The Government should take severe action, and that without fear of repercussions, for the people as a body are behind the Government, at least in this matter. Every citizen should help the Government by not patronizing black-marketeers and report them to the authorities. Unless each one of us is prepared to make sacrifices we cannot hope to see an end to our troubles.

For the Better Development of Science

K. Rama Prasad, III B. Sc
N. Venkateswarulu, III B. Sc.

IF there were no such thing as science, perhaps we would be leading a life like that of the Stone Age man. Science has been greatly developed during the past few decades. As a result of that rapid scientific progress, the mode of living of each new century bears no relation to that of the past. In the present world, the most scientifically developed country seems to overlord all other nations. Science is, however essential for the welfare of the citizens of any country and also at the same time helpful in protecting the country from the attacks of its enemies.

Unfortunately, our country, India, remains far behind other countries in the scientific field. Science has not received due consideration from the Government in the past. There are, of course, a few National Laboratories but such laboratories and Research Institutions should be established in a greater number throughout the land. The present scientific educational system, perhaps is the main reason for the failure of scientific progress in India. Let us glance at a few facts which stand in the way of our scientific development.

Specialisation

Even at the graduate level, the students have no opportunity to specialise in any one particular branch of science. They have to study three sciences. It would be far better to be specialised in one branch of science, rather than acquire a superficial knowledge in many branches. This

does not mean that the knowledge of other sciences is not helpful or useful. In fact, science is so greatly developed that it becomes very difficult to draw a line of demarcation between one branch and another. But to teach a number of sciences at one and the same time and on one and the same level is undesireable, for students will not gain mastery even in one of them. The question, therefore, naturally arises about the role of subsidiary sciences. Should they be studied only to help the main branch and should not compete with nor overlap that branch which the student has chosen for specialisation. If specialisation is properly under - stood in scientific education, surely it will result in an abundance of eminent scientists in each field of science and thereby, to some extent at least, the purpose of scientific education will be fulfilled.

Scientific Institutions

The number of scientific institutions in the country proportionally to its size and population is very low and cannot meet the increasing demand for science courses. This demand should be met by establishing more scientific institutions. Even some of the institutions which do already exist, lack fully equipped laboratories. This lack of proper scientific equipment may dim the very scientific spirit of the student. Decent and up-to-date laboratories are the backbone of science.

Teaching & Teachers

The teaching methods in the country are as old as Methuselah, New techniques should be adopted so that the students can quickly grasp the fundamentals of the subject. Teachers should be able to give the latest information on the subject being dealt with, since rapid changes occur in the scientific field. What was true yesterday, may have gained a greater significance today. To provide a sufficient number of well-trained teachers is, as a matter of fact, an actual problem which should be solved with the greatest expedition but also with the utmost care. The economical conditions of the teachers should be greatly improved, if they are to be expected to discharge their duties as we expect them to do.

Students & Study

Students today are merely examination minded. They study only from an examination point of view. Students should realise that the chief purpose of their study is not simply to pass examinations but to train their mind to think clearly and efficiently. This cannot be achieved by mere reading and memorising but by detailed observations, sane questioning and deep reflection. The students must know where and how to get facts and how to make intelligent use of them. They must learn to relate these facts to one another and arrange them in proper sequence. They should always remember that facts are the fundamentals of all scientific laws.

Government's Role

Many of our scientists go abroad because of the poor research facilities afforded them here. The Government

has the duty to provide better research facilities in the country, to enable our out-standing scientists to make good at home itself. The Government should encourage the exchange of scientific delegations with foreign countries, as such exchanges lead to mutual co-operation, and contribute to the common welfare of mankind.

Ruling Out An Objection

One objection against science is, that science, especially nuclear science contributes to evil purposes, such as the manufacturing of destructive weapons. But atomic energy which is used for destructive ends, can be otherwise utilised for the peace and prosperity of the world. Atomic energy is the most powerful energy of all and can be utilised to run machines as it now does in advanced countries like the U. S. S. R. and the U. S. A. Space Flights in artificial satelites are made possible only by using nuclear energy. Atomic energy could also be used in the preparation of medicines. If therefore, there is any blame in this regard, it goes to the Politicians who misuse this power for evil purposes and not to the scientists who discovered it for the prosperity of the world.

Conclusion

The idea behind the patronage of science is no doubt to improve things and to find out ways of how this or that should be done, but the basic idea is something more than this. Jawaharlal Nehru, the architect of Modern India once said, "If we approach science in the proper way, it does some good, and there is no doubt that it always does some good. It teaches us new ways of doing things. Perhaps it improves our conditions of industrial life, but the basic thing that science should do is to teach us to think straight, to act straight and not to be afraid of discarding anything or accepting anything provided there are sufficient reasons for doing so."

What is the use of going over the old track again ? ... You must make new tracks into the unknown.

* * * * *

However mean your life is, meet it and live it; do not shun it and call it hard names; It is not so mean as you are.

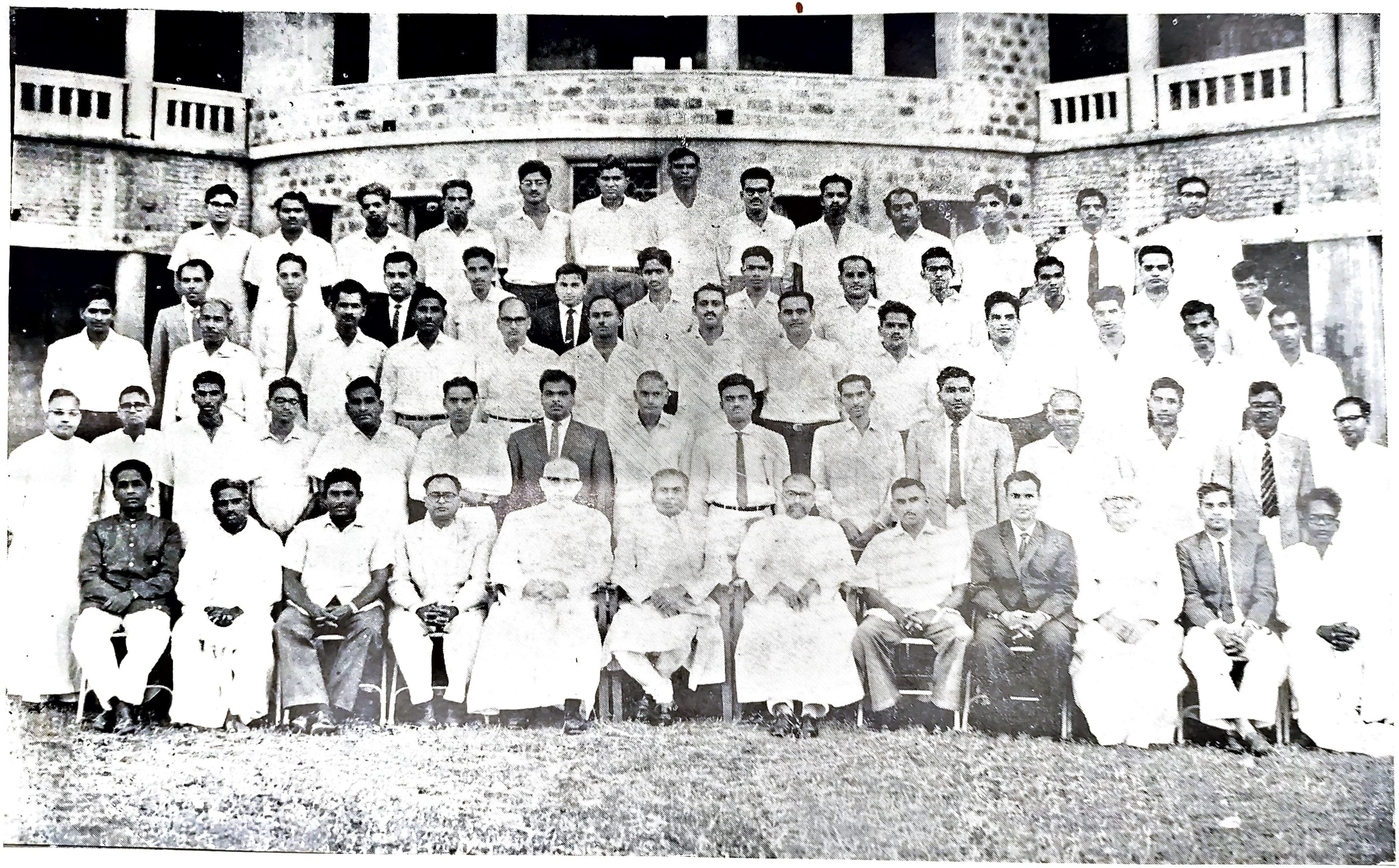

Andhra Loyola College Staff with Dr. B. Gopala Reddy, M. P.

INTER COLLEGIATE DRAMA COMPETITION 1965 - 1966

AWARDED THE NATARAJA TROPHY FOR THE SECOND YEAR IN SUCCESSION

"NALU GILLA CHAVADI"

Pride

[illegible]

Silpa Sundari - Vijayawada

[illegible]

The Beauty of the Night

Pan Huai-Chin, P. U. C.

The sun is sinking in the west,
Far beyond the distant crest :
A tired monarch goes to rest
Just as a bird, to Nature's nest.

And then appears the dusky night,
Filled with twinkling starry light,
Making the skies a wondrous sight,
Inspiring souls to sublime heights.

The Moon then treads her silent way,
And in her wake a bright array
Of scintillating stars so gay,
Making the night as bright as day.

The Moon, the Mistress of the sky,
Above the banks of clouds so high:
Up there she shines and sees go by
Her friendly stars as swift they fly.

The mellow moon, whose beams so bright
Cast on the world a beacon's light
For travellers in the weary night,
Guiding them to their homes aright.

The Divine Sculptor her shape did chisel,
And even angels sweet were thrilled.
Her warm bosom with light was filled
Which down to the world gaily spilled.

That halo of radiance that lights her face:
Oh lovely image that none can e'er efface.
Not a cloud, nor rain, nor haze,
Can ever that beauty from my mind erase.

How many times she has waxed and waned,
So oft my thoughts have flashed and strained:
The pent up ecstasy in my mind engrained
The love of beauty, so self-contained.

Oft into night's window do I peep,
Trying to solve her secret so deep:
For every night when I fall asleep
An unflinching vigil does she keep.

O Moon! how grateful should I be,
For inspiration given to me!
For changing this small world so dull
Into a blissful home so wonderful.

Some would find fault with the morning-red, if they ever got up early enough ... the fault finder will find faults even in Paradise.

* * * *

Which is the best man to deal with — he who knows nothing about a subject, and what is extremely rare, knows that he knows nothing, or he who really knows something about it, but thinks that he knows all ?

LOYOLA COLLEGE LIBRARY VIJAYAWADA

MATHEMATICS IN ANCIENT INDIA

C. M. Anthony, M. A.
Lecturer in Mathematics.

SINCE the Sanskrit Language is as unknown to most of us as is Greek and Latin, we are unable to delve into the Golden Treasury of Ancient Literature of our ancestors in the various fields of Science. It is therefore consoling, to say the least, that we can turn our attention to those who devoted their knowledge of Sanskrit to making known to us the contents of those ancient books. The purpose of this essay will be achieved if students, who are interested in General Mathematics are inspired and made enthusiastic enough to pursue the subject, reading all the available literature. It is very interesting to study the question of Mathematics in Ancient India. In this essay, we shall deal with this point only...the contribution of India to the Science of Mathematics.

There are no authentic records of the History of India before the Mohammedan Invasion. (7th century). The only sources of information are inscriptions found on monuments and coins of the period. From these sources, however, Ancient India can be divided into five distinct periods. (1) Down to 1000 B. C., (2) from 1000 B. C. to 300 B. C., (3) from 300 B. C. to 500 A. D., (4) from 500 A. D. to 1000 A. D., and (5) from 1000 A. D. to 1500 A. D. From the fourth period onwards we are in a better position to know things in a more detailed manner.

1. First Period : Down to 1000 B. C.

All that we can say about this period of Indian Mathematics is that there is a little reference to the subject in her two great Epics, the Mahabha-

rata and the Rāmayana, and we might add in the sacred writings of the time, the Vedas. The conclusion that we can draw from these references is that in very early times, India was interested in Astronomy and Calculation, as was the case with other advanced peoples of that period.

2. Second Period : From 1000 B. C. to 300 B. C.

As stated already, the sources of information are the Vedic Literature. We can also mention the Buddhist Sacred Books and the heroic poems which alone give us any knowledge of the Mathematics of the period. ***Sulvasutras*** are some of the *Vedangas* (Limbs for supporting the Veda). The exact dates of the Sulvasutra Period are unknown. According to the opinions of various scholars, we may say that the rules of the Sulvasutras, which have a mathematical interest, relate indirectly to the proportions of altars in the Temples. They include a statement about Pythagorean numbers which satisfy the relation $x^2+y^2=z^2$, and so imply a statement of the Pythagorean Theorem itself. We have no reason to believe that the Hindus had the slightest idea of the nature of a geometric proof. (Pythagoras, be it noted, belonged to the First Period). There is also evidence of a knowledge of irrationals such as $\sqrt{2}$, the diagonal of a unit square, given to be equal to $1+\frac{1}{3}+\frac{1}{3.4}+\frac{1}{3.4.39}=1.4142156$. The area of a circle of diameter 'd' is given to be $\left(\frac{1}{8}+\frac{1}{8.29}-\frac{1}{8.29.6}+\frac{1}{8.29.6.8}\right)^2\times d^2$ which shows that 'π' was not known to the then scholars of India.

3. Third Period. From 300 B. C. to 500 A. D.

The most noteworthy contribution of India in this period was the *Hindu Numeral System*, which is a topic by itself, the details of which are not entertained here in this essay.

This period also bears the evidence of Greek influence in many ways. The invasion of Alexander the Great, (327 B. C.) caused the spread of Greek Science and definitely sought to replace the ancient science of India by the astronomy of Greece.

The first important work on Astronomy produced in India was the 'Surya Siddhanta' which was placed at the head of the five siddantas mentioned by later mathematicians like Varahamihira. This contains an excellent summary of early Hindu Trigonometry, expressed in modern symbols thus :

$$\text{Sin }(30^\circ)=\tfrac{1}{2};\quad \pi=\sqrt{10}=3.162....$$

$$\text{Sin }(60^\circ)=\sqrt{1-\tfrac{1}{4}};\quad \sin^2\phi=\left(\frac{\sin 2\phi}{2}\right)^2+\left[\frac{1-\sin(90^\circ-2\phi)}{2}\right]^2 \text{ etc.}$$

4. Fourth Period : From 500 A. D. to 1000 A. D.

In this period there were five prominent Mathematicians in India. They were the two Aryabhatas, senior and junior, Varahamihira, Brahma Gupta and Mahaviracharya.

Alberuni, the great Arab Historian, speaks of the peculiarity of their writings in the following words: "I can only compare their mathematical and astronomical literature to a mixture of pearl shells and sour dates, or of pearls and dung. or of costly crystals and common pebbles. Both kinds of things are equal in their eyes, since they connot raise themselves to the methods of a strictly scientific deduction."

Leaving aside the details of their place of birth, parentage, etc., let us go directly into the nature of their work.

(i) & (ii) : The Aryabhatas .

The date of the younger Aryabhata is unknown, nor is it possible to differentiate clearly between the works of the two. From the works of Alberuni, it is clear that the following is due to the elder of the two mathematicians who bore the same name. Aryabhata's work, often called the *Aryabhatiyam* consists chiefly of two parts : (i) the *Aryastasata*, which again includes

a) the *Ganita*, a note on Arithmetic;
b) the *Kalakriya*, on Time and it's Measure;
c) the *Gola*, on the Sphere.

The treatise on Arithmetic carries numeration by tens as far as 10^8, and gives a rule for the square root. It also contains a rule for finding an arithmetic series after the pth term to the nth term. The rest of the work shows a knowledge of the quadratic equation and of the indeterminate linear equation.

Among the rules relating to areas, one for the isoceles triangle, will show the imperfect form of statement . "The area of an isosceles triangle is the product of the perpendicular that bisects the base and half the base." The imperfection is clear, as this statement is not true if one of the equal sides is taken as the base.

The formula for the volume of a sphere is given to be $\pi^{\frac{3}{2}} . r^3$ which is very inaccurate. The rule for finding the value of π is given thus : "Add 4 to 100, multiply by 8, add again 62,000. The result is the approximate value of the circumference of a circle of diameter 20,000". This gives $\pi = \frac{62,832}{20,000}$ or 3 . 1416 . A rule for finding sines is also given, and the Gitika has a brief table of these functions.

(iii) **Varahamihira :**

This author wrote several works of which the *Pancha Siddhantika* is the best known and treats of astrology and astronomy. It includes the computation necessary for finding the position of a planet, which indeed shows an advanced state of Mathematical Astronomy. The author also taught the sphericity of the earth. Two of his works were translated into Arabic by Alberuni.

(iv) **Brahma Gupta :**

He wrote an astronomical work entitled 'Brahma Siddhantika' in twenty one chapters, This work includes the *Ganithadhyaya* and the *Kuthakayaka* as special chapters.

Brahma Gupta enumerates many trigonometrical results, formulae for the areas of triangles and quadrilaterals, etc. Most of them, however, are faulty; some are correct for special cases like cyclic quadrilaterals. He used 3 as the 'pratical' value of π, and $\sqrt{10}$ as the 'neat' value.

The Kutakhadyaka applies Algebra to astronomical calculations. This work contains the usual rules for negative numbers. One chapter is devoted to quadratic equations; the rule for solving an equation of the type $x^2 + px - q = O$ being substantially a statement of the formula $x = \frac{\sqrt{p^2 + 4q} - P}{2}$ which gives one root correctly.

(V) Mahaviracharya :

Mahavira wrote the *Ganitha-Sara-Sangraha*. He appears to have known the works of Brahma Gupta and has made an effort to improve the same. He certainly did so in his classification of the operations, in the statement of rules and in the nature and number of problems.

He gives the four fundamental operations of arithmetic correctly, including in those, zero, negative numbers and fractions, but division by zero being looked upon as of no effect. The imaginary number is disposed of thus : "As in the nature of things, a negative quantity is not a square quantity, it has therefore no square root".

His method of approach to the subject of quadratic and radical equations is through fanciful problems. The following is an illustration. One fourth of a herd of camels was seen in the forest, twice the square root of that herd had gone to the mountain slopes, and three times five camels were however found to remain on the bank of the river. What is numerical measure of the herd of camels ? This clearly requires the finding of the

positive integral root of the equation $\frac{x}{4} + 2\sqrt{x} + 15 = x$ which is 36. In general the solution of an equation of the type $x - (bx + c\sqrt{x} + 2) = 0$ the rule for which is given.

Another fanciful example to show the nature of his indeterminate problems is the following : There are 63 (numerically equal) heaps of plaintain fruits put together and combined with seven more of the same fruits and these are equally distributed among 23 people so as to leave no remainder. What is the number of plantains in each heap and how many fruits does one person get ? Suppose m is the number of fruits in a heap and n is the number each person gets : then, $63m + 7 = 23n$ or $63m - 23n = -7$, m and n being positive integers. A knowledge of continued fractions is required to know the solutions. A particular solution can always be guessed, which of course is not so easy in this case, except for people like Ramanujam. Problems of this type were mentioned by Aryabhata and Brahma Gupta gave the actual general solutions. Here $m = 28 - 23t$ and $n = 77 - 63t$ where $t = 0, -1, -2 \ldots$ etc.

Fifth Period. From 1000 A. D. to 1500 A. D.

Sridharacharya was the first of the Hindu writers of this period. His work is known as the *Ganita-Sara* or *Trisatika*. A century later came the most prolific writer known as Bhaskaracharya. An ancient temple inscription refers to him as follows : " Triumphant is the illustrious Bhaskaracharya whose feet are revered by the wise, eminently learned, a poet, endowed with good fame and religious merit."

His works are i) The *Lilavati*, a treatise based upon Sridhara's *Trisatika*, on Arithmetic : ii) the *Bija Ganita*, a work on Algebra and iii) the *Siddhanta Siromani* (Head jewel of accuracy) a treatise on astronomy.

In the Lilavati, the mention of an *infinite quantity* is made with reference to division by zero, besides other developments of Arithmetic. In the *Bija Ganita*, surds are treated extensively. Simple and quadratic equations receive much attention and are more clearly discussed besides numerous problems relating to geometric figures. In the *Siddhanta Siromani*, he treats the earth as a sphere as various ancient Greek philosophers had done before him.

Pythagorean Triangles :

For the sides of a right-angled triangle ABC, right angled at C, Brahma Gupta gave the two sets of values to BC, CA, AB respectively,

i) $2mn, \quad m^2 - n^2, \quad m^2 + n^2$ and

ii) $\sqrt{m}, \quad \frac{1}{2}\left(\frac{m}{n} - n\right), \quad \frac{1}{2}\left(\frac{m}{n} + n\right).$

Bhaskara also stated these two sets and added two further sets

iii) $m, \quad \frac{2mn}{n^2-1}, \quad \frac{m(n^2+1)}{n^2-1}$

iv) $\frac{m(n^2-1)}{n^2+1}, \quad \frac{2mn}{n^2+1}, \quad m.$

As stated already, the Pythagorean theorem is practically known to these people though no attempt is seen to have been made to prove it geometrically.

That this article may not be too long, many details, minor and major, and repetitions of the same result by different authors have been excluded. For a detailed and scientific study of the subject, one must refer to the "History of Mathematics" in two volumes by Professor David Eugene Smith, which have been used for this essay. They cover the entire history of Mathematics from primitive number concepts to the theory of calculus giving due attention to the places of origin and development and the rest.

'LITTLE SPARROW'

Lal Bahadur !
Little sparrow !
Brave as a lion;
Graceful as a swan;
Gentle as a lamb;
Fair as a rose;
Sweet as honey;

Regular as clockwork;
Firm as a rock;
Wise as Solomon;
My little sparrow !
Sure as 'Gnats';
Jai little sparrow ;
Jai Hind !

M. Bhasker, I B. Sc.

The Vice President of India, Dr. Zakir Hussain, visits the College

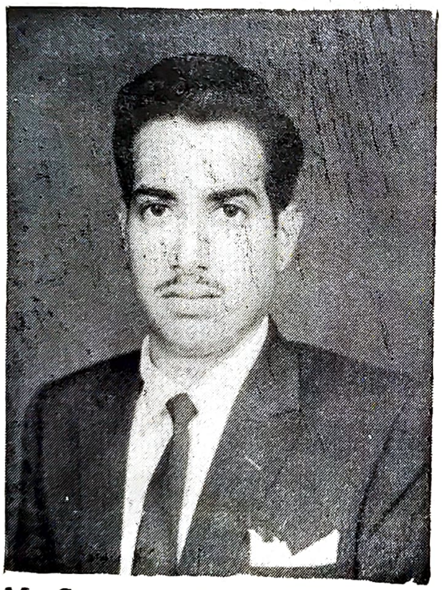

M. Guruprasada Rao, III B. Sc.,
Chairman, Students' Society.

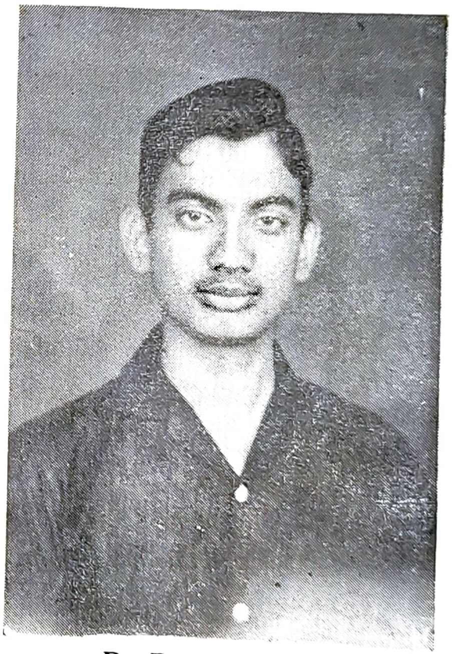

R. Ramesh Babu
Secretary, Students' Society

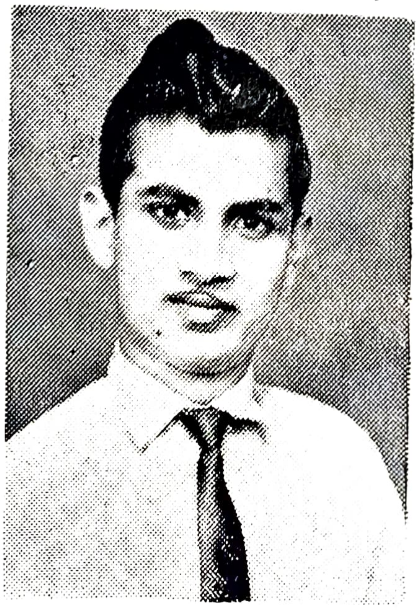

D. R. M[illegible] III B. S[illegible]

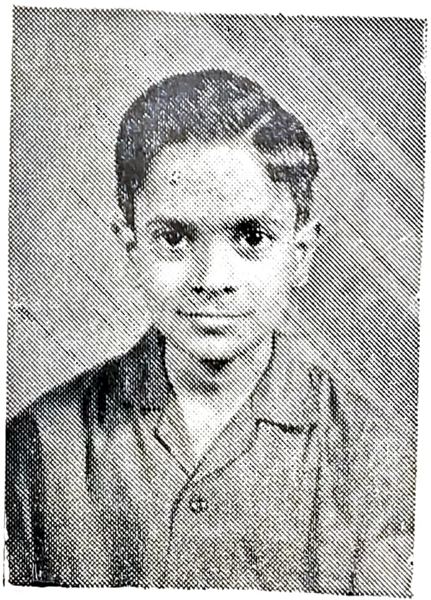

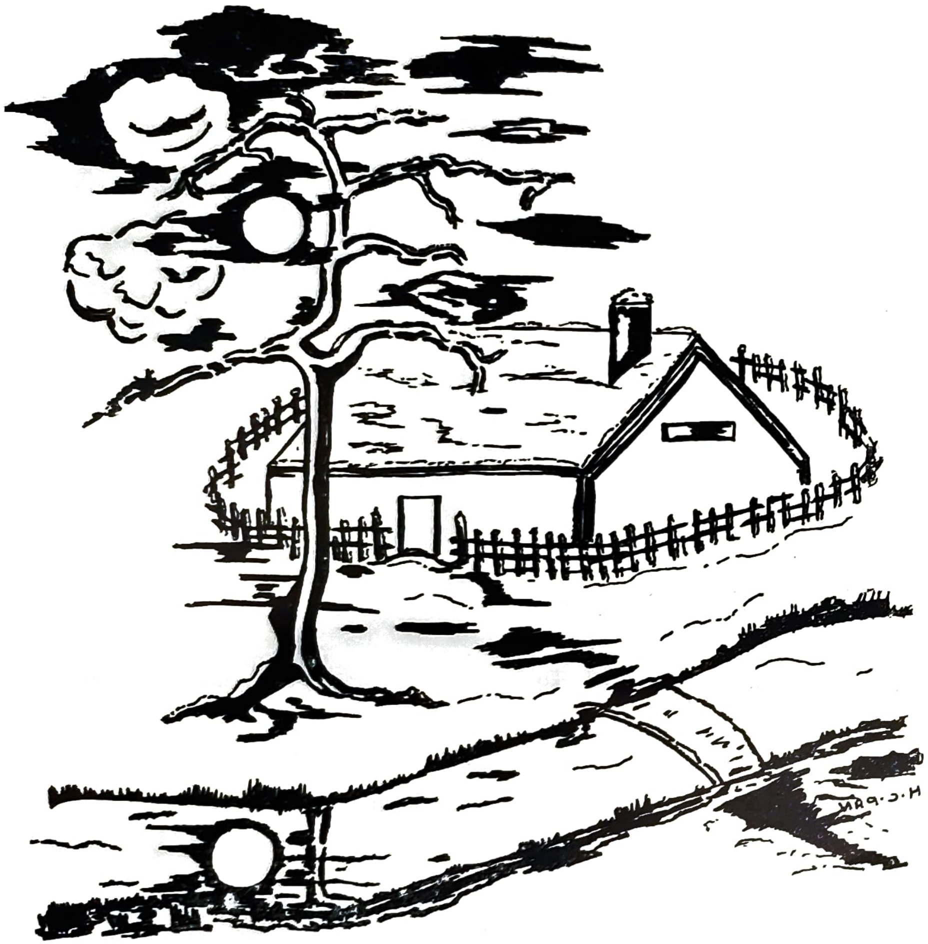

'Moonlight'

By Pan Huai Chin,

SOCIAL SERVICE CAMP

AT

VITTAMRAJUPALLE

H. Devarajan, 1 B. Sc.

RECORDS are the order of the day! A new record has been established in the history of this young eleven year old college. A Social Service Camp of three weeks duration was held during the September vacation. A few young and weak boys, evidently the pessimists, forecast a failure: the greater number, the optimists, forecast a grand success: the optimists won.

The camp was held at Vittamrajupalle, a big village, in Guntur District of Andhra Pradesh. The village has a population of about 2,000: all simple folk and fond of gossip. They gave us a rousing reception when we reached the outskirts of their village. They crowded around us and one was heard to say, "What do these youngsters think they're going to do?" The one who spoke these words was the first one to admit at the end of the Camp, that those 'youngsters' had done quite a lot. We went to this village at a very critical time.... the time of the invasion of India by Pakistan, the time of the failure of the Monsoon. Our work in the village was to construct a road between two villages, a much-needed link of communication.

Our daily routine of work left little or no time for rest, but we had not gone there for rest. Up with the lark at 5. 45 a. m., we gathered together for the hoisting of the flag, after which ceremony, our Camp Leader read out the day's programme. Fortified with a substantial breakfast, we set out for our manual labour at about 6. 30 a. m. This lasted for about two and a half hours. After this morning work we had group discussions. These discussions were always lively. In the afternoon we

usually had a debate on some topic regarding village life, or on some more general topic of interest to the villagers or even at times a quiz competition. These discussions helped the organisers of the camp to unearth quite a lot of hidden talent. Most students were at first shy to speak in public, but by the end of the twenty days, all had lost their fear, because they realised that they were speaking to a sympathetic audience that was only too willing to listen and to learn.

In the afternnon we took up again our manual work on the road, from 3.30 p. m. to 5.0 p. m. That over, we held what was called the 'General Session'. This session was the best part of the day. We had spirited arguments on critical points, even a few strong remarks against the Government by a few anti-congress elements among the villagers. We made them see that the Government was doing its best to help them, but that they should also learn how to help themselves. The highlight of the day, however, was the entertainment which took place late in the evening. The villagers were treated to a few good items of music and song to give their hard day's labour a happy ending. Sometimes films dealing with farmers and new methods of cultivation were shown, one of them being 'The History of the Plough'. One day we had a full-length Hindi film, 'Chori-chori'. Though the villagers could not understand the language, they certainly seemed to understand very well the theme of the picture.

The campers had a picnic to Nagarjuna Sagar Dam, visiting every place of importance there. We visited the museum situated on a hill. This museum contains a few old statues, one of these statues being of the great Buddhist saint, Nargajuna, after whom the Dam has been named. From the peak of the hill we had a panoramic view of the artificial lake created by the dam. We examined a model of the dam as it is to be when completed. Experts believe it to be the largest man-made dam in the East. We saw also, the stone column erected to commemorate the inauguration of the dam by the former Prime Minister, Pandit Jawharlal Nehru. We returned from this picnic to our village only late at night.

September 29th was an important day for the campers and for the villagers. That was the day when all, students and villagers, made a solemn promise in front of the National Flag. The text of the promise was that the students would do their best in the development of village communities and that they would try to fulfil the duties entrusted to them as students to the best of their ability. They also promised that they would serve the nation as far as lay in their power. The villagers promised to work hard and keep the village clean.

We left Vittamrajupalle with mixed feelings of joy and sorrow. Joy because we could go home for a short time to see our dear ones before we returned to College; joy because we had learnt many things during our stay in the village. Feelings of sorrow were also in our hearts at leaving a village which had been so hospitable to us for three long weeks.

Public Library Movement in India

G. G. Prakasam, B. A., D. Lib.
Librarian, Andhra Loyola

THE spirit of enquiry and curiosity for learning have been innate qualities of Indians ever since ancient times. The famous ancient Universities of Nalanda, Taxila and Nagarjuna bear witness to this fact. Their huge libraries were always considered the inspiring centres of learning and even attracted foreigners to our shores. It is important to note, however, that valuable as these libraries and universities were in furthering education and knowledge, they never developed into what we know now as Public Libraries, as they were never meant for mass education, but for the education of the elite.

It is now recognised by the Government, as well as by the public, that Libraries are no longer the Sanctum of the chosen few, but a hospitable house of knowledge, catering for the most elementary as well as the most advanced requirements of the people. The widening of Library Services as a means of self-education, as well as an instrument of mass education, is the important concept of the modern Library movement. In Great Britain and in the U. S. A., the movement started towards the middle of the 19th Century, but in India it is of quite recent origin and is still we might almost say, in the toddler's stage.

In olden days, as Dr. S.R. Ranganathan, the Father of Indian Librarianship says, teachers were themselves the Libraries and they were held in the highest esteem. They were Mobile Libraries according to Newton Mohan Dutt, and were called by Richardson, Memory Libraries. However, they

could not be called Public Libraries as they did not satisfy the laws of Library Science. It is a pity that these 'libraries' were generally attached to Temples, Monasteries, Palaces and to the houses of the wealthy, and hence they were for the exclusive use of the privileged class. No doubt these people were patrons of learning, but knowledge should not be the possession of the chosen few.

Conditions in the 19th Century

On the advent of the British to India, they were pleased with the treasure of knowledge they found here, and they were kind enough to establish the 'India Office Library', as early as 1789. In a way the very fact of the establishment of this Library in London, enlightened our people into realising the importance of Libraries and consequently the Library Movement had a very good beginning in India.

In 1808, for the first time, The Bombay Government put up a proposal to register libraries, which libraries were given copies of publications which were printed from the 'Funds for the encouragement of Literature'. In August, 1835, the first Public Library was started at Calcutta from private resources and by 1841, it had a collection of 20,000 books. In 1850, Public Libraries supported by subscriptions were established in the Presidency Cities of Bombay, Calcutta and Madras. Towards the end of the 19th century Free Libraries were established in certain big cities, generally seats of provincial Governments and also in capital cities of certain Indian States.

Beginning of the 20th Century

The year 1900 is a landmark in the story of the Library Movement in India. It was in that year that the Calcutta Public Library was purchased by the Government and soon after, it opened a Reading Room which later grew into the Imperial Library, now the National Library. In 1951 it had a collection of 5,41,259 volumes.

However, the real attempt at a Library Movement for the whole of India goes to the credit of Baroda, whose late ruler, Sayaji Rao Gaekwar, being impressed by the splendid work done by Public Libraries in the West, invited an American Librarian, W. C. Bordon, and built up an elaborate Library System for his State, containing 20,000 volumes.

Andhra Pradesh

The people of Andhra Pradesh stimulated by the movement in Baroda were first in the country to form an organisation. 'The Andhra Desa Library Association' came into existence in 1914 and established several libraries through the cooperation of the people themselves. In 1935, the Central Library of Peddapalem started a Library Service in boats and this was later extended to passengers travelling by boats between 30 different villages. This service was called 'The Floating Library Service, and it produced very good results. The Association also conducted Libraries for pilgrims on foot, the first of that kind in India. Besides these libraries a training course for Rural Librarians was also conducted by the Association.

The Library Movement took an effective shape in the Madras State also. The Madras Library Association was formed in 1928 and due to the sincere efforts of Dr. S. R. Ranganathan it was carried on successfully and ultimately culminated in the passing of the first Library Act of India in 1948. Besides the above mentioned States, Bengal, Punjab, Bihar Kerala and other States like Assam, Madhya Pradesh and Rajasthan should also be mentioned for they have contributed to the growth of the movement in their own way and at different periods.

All India Organisation

At the All–India level the Indian Library Association was started in 1933 and this association popularised the Library Movement by holding Library Conferences and in certain other ways, making India as a whole 'library conscious'. The Association has published eight standard books in English and in Hindi all written by Dr. S. R. Ranganathan. A Directory of Libraries was first published by the Association in 1938. The Association has done very extensive work during the period 1946–53 also under the able and efficient guidance of Dr. S. R. Ranganathan whom we have mentioned several times already. It has produced The Union Catalogue of Periodicals of South Asia. Besides this, the organisation has held a Library Seminar and has a Library Research Circle in Delhi.

We all know that it is quite impossible for such an organisation to achieve success without sufficient funds being available. As such, donations have been offered from different sources for the growth of the Library Movement in India. Even the Government of India has given help and we hope that it will continue to do so, given the importance of developing such a Movement. We hope that a sizeable fund will be allotted to the Library Movement in the next Five Year Plan.

If there is nothing new on earth, still the traveller always has a resource in the skies. They are constantly turning a new page to view.

* * * *

Treat your friends for what you know them to be. Regard no surfaces. Consider not what they did but what they intended.

LAL BAHADUR SASTRI

K. Basaveswara Rao, M. A.

BY the circumstances of his death at Tashkent on Soviet soil on January, 11, 1966, after signing the historic Tashkent Declaration which made a breach in the wall of hatred and conflict that had been built between India and Pakistan, no less than by his long record of dedicated public service, Lal Bahadur Sastri has earned an enduring place in the hearts of the Indian people. As Prime Minister of India he so ably and so well guided the affairs of the country that he is described as 'a little man with a big heart'.

Early Days

Lal Bahadur, as he was known to his family, was born on October 2, 1904. His father, a school teacher in a village near Varanasi, died when Lal Bahadur was but eighteen months old. The boy's maternal grand-father looked after him along with his two sisters and mother. Lal Bahadur had his schooling in Varanasi. He often had no money even to pay the boat-man to ferry him to school across the Ganga. It is said that he once swam across the river to school with the books tied together on his head. In 1920, when he was in the Matriculation class, he felt the urge for freedom, irresistible; sacrificed his High School education; and jumped into the Non-Co-Operation movement started by Mahatma Gandhi. He also joined the Lok Sevak Mandal, an institution devoted to social work.

In 1921, Lal Bahadur was one of the first to join the Kashi Vidyapeeth established to provide a national system of education. He graduated from the Vidyapeeth and acquired the degree of "Shastri" which thereafter got permanently attached to his name. It was at the Kasi Vidyapeeth that he

IMMERSION CEREMONY

LAL BAHADUR ASHES

Arrival of V. I. Ps.

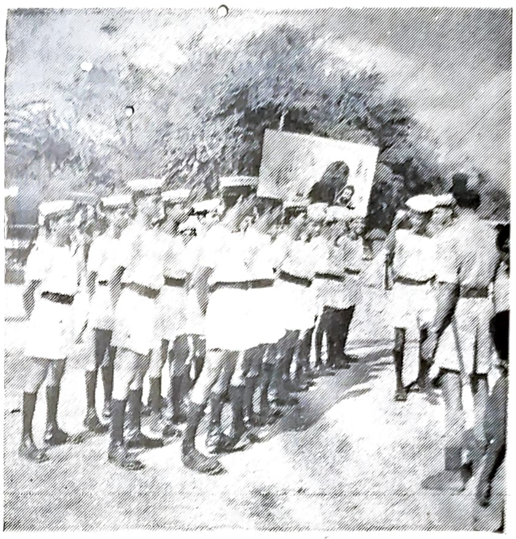

N. C. C. on Duty

Passage to the River

The ashes

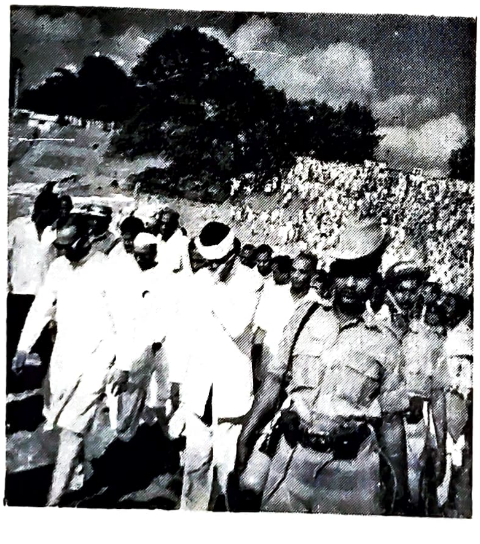

Photos by
A. Madhusudana Rao, II U C.

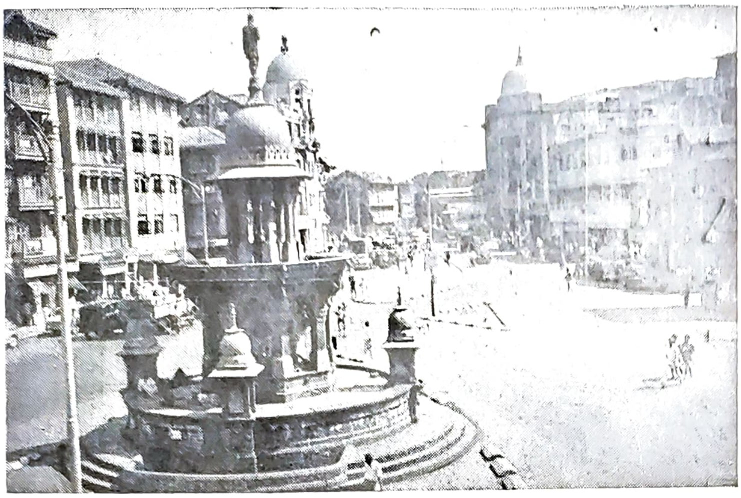

1. Bombay

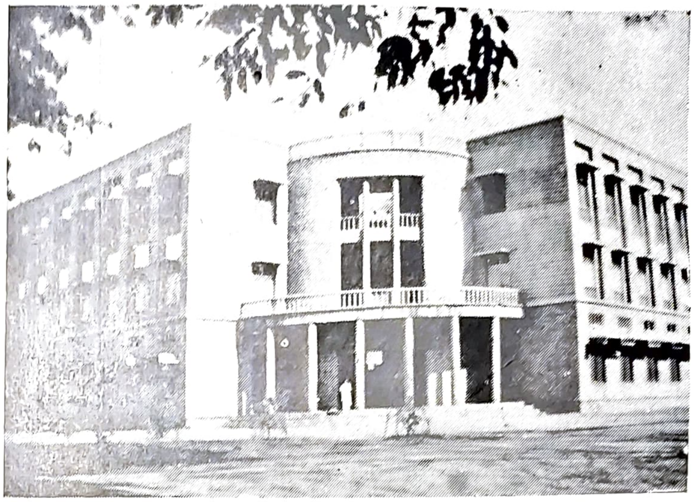

2. Andhra Loyola

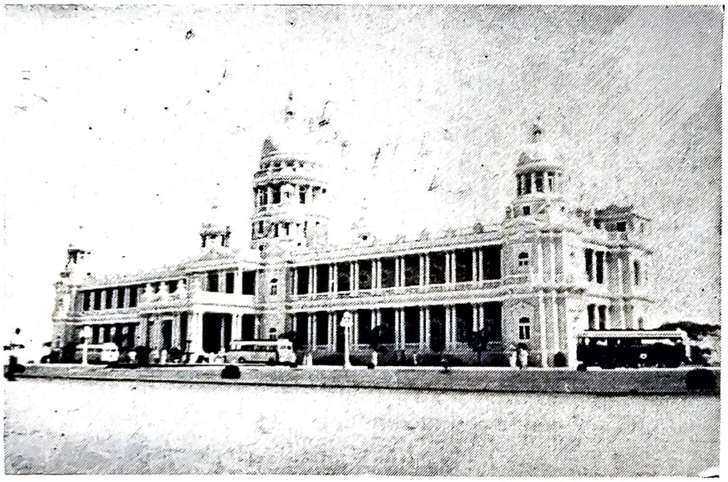

3. State Assembly Buildings, Bangalore

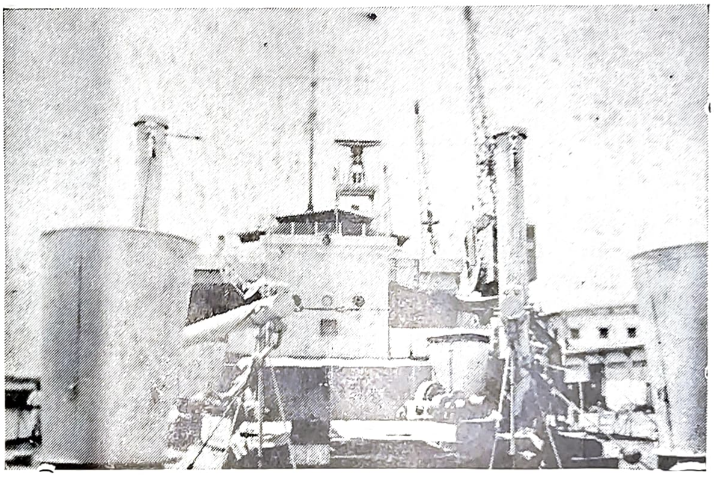

4. I. N. S. Magar

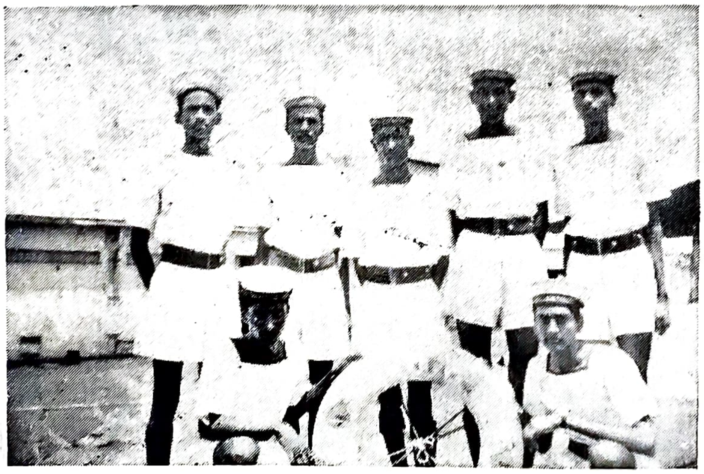

5. Andhra N. C. C. Naval Wing visiting Andamans

6. The Dhobi

Photos by 1. M. Raghavendra Prasad, 2. D. Hanumantha Rao
2. S. V. Ksirhna Rao. 4 & 5. A. Madhusudana Rao, II U. C.
6. D. Ravi Prasad.

came under the liberalising influence of Bhagawandas and Acharya Narendra Deva.

Member of the Servants of the People Society

In 1925, Lal Bahadur Shastri came into contact with Lala Lajpati Rai and became a member of the Servants of the People Society which Lajpati Rai was then organising. He continued to be a member of the Society until his death. The Society first posted him to Allahabad to work among the Harijans, and to his credit, Lal Bahadur persuaded many caste Hindu schools to take in Harijan boys and girls. About this time, that is in 1927, he married Lalita Devi and the only dowry he received at his own request from his father-in-law was a Charkha and a few yards of Khadi!

Freedom Fighter

Ananda Bhavan, Jawaharlal Nehru's residence at Allahabad was then the centre of India's freedom struggle. Very soon Lal Bahadur became a close associate of Jawaharlal. He joined the Indian National Congress as a worker and dedicated his life to the Freedom Movement. He attended the Congress session at Lahore in 1929 and watched Jawaharlal Nehru unfurl India's flag of Independence. In 1930, he entered the Civil Disobedience Movement and was sentenced to two and a half years imprisonment for calling upon peasants to refuse to pay rent. Thereafter until 1945, he suffered successive imprisonments – a total of nine years– for his participation in the freedom struggle.

Administrative Experience

Lal Bahadur's first spell in office was in 1946 when the Congress assumed power in the then–provinces of India. For a brief period he served as Parliamentary Secretary of Pandit Govindavallabh Pant, the Chief Minister of U. P. Next he became Minister of Police and Transport, a charge which he held until 1951, when he became a Member of the Rajya Sabha. Thereafter as a Minister of the Centre he became very prominent, serving successively as Minister for Railways and Transport from 1952–1956; Minister of Transport and Communications from 1957 to 1958, Minister for Commerce and Industry from 1958 to 1961 and as minister of Home Affairs from 1961 till August 1963, when along with five colleagues he resigned from the Union Cabinet under the Kamaraj Plan to devote himself to party and organisational work. Perhaps the first of the dramatic moments in his life occurred in 1956. In a railway accident near Ariyalur in Madras State nearly 150 people lost their lives, and many more were injured. Owning up to responsibility for this, Lal Bahadur Shastri resigned as Transport Minister, and set a good example, thus earning a well merited tribute from the nation.

However Lal Bahadur was not long out of office. When Jawaharlal Nehru fell ill in January, 1964, Lal Bahadur Sastri was appointed minister without portfolio. Jawaharlal died on May, 1964 and the Congress Parliamentary part unanimously elected Lal Bahadur Shastri to be his successor.

As Prime Minister

In his first broadcast to the nation as Prime Minister, Lal Bahadur Shastri declared; "Our way is straight and clear – the building up of a socialist democracy at home with freedom and prosperity for all, and the maintenance of world peace and friendship with all nations abroad. To that straight road and to these shining ideals we re-dedicate ourselves today." The period of his Prime Ministership has been a critical period in the history of the nation. The legacy of unsolved problems caused him deep anxiety. The prospect of all the countries on India's border – Pakistan, China and even Nepal – being unfriendly caused him much worry. There was also the continuing trouble in Nagaland. Besides. the problems of Indians in Burma and Ceylon, the internal political controversies over the Kairon and the Patnaik episodes, the food crisis and rising prices, the language crisis threatening the unity of the country, and the continuing foreign exchange crisis agitated his mind. Lal Bahadur Shastri faced all these problems calmly and with admirable courage and confidence. He visited Katmandu and improved India's relations with Nepal; with Ceylon he came to an agreement about the repatriation of Indians in the island. He visited Burma and the first moves were made to settle the problem of Indians in that country. He also planned to solve the Naga Problem.

No Prime Minister in any country has ever lived from crisis to crisis as Shastri has done throughout his eighteen months of office. The gravest crisis came to India from the Pakistani incursion in Kutch and their invasion of Kashmir, accompanied by Communist China's increasingly militant postures on India's northern frontier. Under Lal Bahadur's firm and forceful leadership, the Indian Army and Air Force successfully blunted the potential war machine of Pakistan during the three weeks war in September, 1965. The calmness and courage with which he led the country during the trying period of the Indo – Pakistan conflict showed that he was a great national leader who could truly reflect the mood of the nation and defend its interests.

The economic legacy of the Indo–Pakistan conflict and the food and foreign exchange crisis which confronted the country were posing new grave problems to Lal Bahadur and his Government. It was in the quest for a solution to these crises that he readily responded to the Soviet initiative for effecting a rapprochement between India and Pakistan; carried on negotiations at Tashkent with Ayub Khan, the President of Pakistan, and achieved the historic Tashkent Declaration, which, in his own words, is a 'victory for common sense and peace.' It is reported that at Tashkent Shastri said to the Defence Minister Sri Y. B. Chawan; "We fought in this Indo–Pakistan conflict with all our strength. Now we have to fight for peace with all our strength."

Secret of his success

What was the secret of Shastri's success ? The answer is simple - his

sterling qualities. Lal Bahadur had the wisdom which consists of common sense in a very uncommon degree. He was a reserved man, not given to uttering absolute opinions; but sensed and understood to an unusual degree the thoughts and needs of his countrymen. It was so, because he had in the best sense of the phrase an open mind. He had the rare capacity for remaining calm and confident, but acutely vigilant, through the most threatening times. His qualities of patience and persistence, of flexibility and firmness shaped him into a diplomat of considerable skill and tact. Lal Bahadur was a man of real humility; and behind his self-effacing personality there was a man of integrity, good will, charity and humanity. He was a man of iron will–his nature was granite, not clay. He was a man of simple habits and wants and died penniless. In our country where indigence is not normally associated with those who enjoy high office, this shining fact should not be forgotten.

People's Man

After the successive leadership of two towering personalities as Gandhiji and Nehru for about fifty years, India returned to normality with Lal Bahadur as Prime Minister. Like Gandhiji and Nehru he had no fear and was free from hatred towards others. By following faithfully in the footsteps of those great leaders, Lal Bahadur helped to implant these more firmly in the minds of the Indian people. His greatest legacy to the country was the slogan of "self – reliance" which has brought about a revolution in the nation's thinking.

At a speech given at the Indian Institute of Public Administration in New Delhi in October, 1964, Lal Bahadur Shastri said; "The real function of an administrator or a minister does not lie merely in doing certain specific things competently. What is important is that he should have his finger on the pulse of the country. He should be in a position to know about the thinking, the approach and the attitude of the people." There is no other person to whom these words apply more aptly than to Lal Bahadur himself. He was indeed a man of the people. He loved the people and drew his strength and inspiration from them. Had he lived longer, it is possible that he would have stamped the imprint of his patriotic, purposeful and pervasive personality still more firmly on the minds of the people.

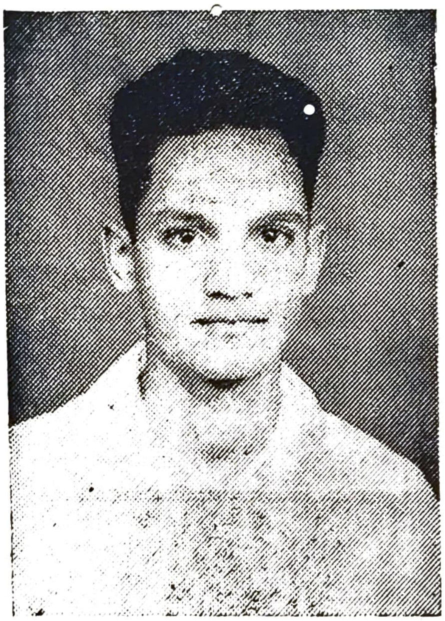

COMETS

C. V. Rama Mohan
III B. Sc.

ON the 21st of September, two young amateur astronomers of Japan discovered one of the brightest comets ever yet seen. The comet has been rightly called the 'Ikeya–Seki' comet, after the two astronomers, whose names are Kaoni Ikeya and Tsutomu Seki. On the 21st of October, the comet was seen flashing bright in the sky as it sped closer and closer to the sun. It then seemed to disintegrate into two parts, one part being seen by the people of India for about three weeks, every morning just before sunrise. The Ikeya–Seki comet, the wonder of the twentieth century, was observed just beyond the constellation 'Hydra'. It appeared as a streak of light to the naked eye. In connection with the appearance of this comet, the origin of comets cannot but be read with great interest.

In the good old days, the appearance of a comet was regarded with awe and fear; it presaged wars, bloodshed or the death of noble men. The people of this modern age are too sophisticated to interpret the appearance in this wise, but they do look at them with admiration. The appearance of comets is generally preceded by the appearance of faintly luminous cloud called 'coma.' As this draws to the earth, a bright 'nucleus' is seen, closely resembling a star. Slowly but steadily a long tail, consisting of different gases will be seen as if going in a direction away from the sun. A comet attains its maximum brightness when passing near the sun. After a few days it can no longer be seen by the naked eye. Only a few comets have been seen remaining in the sky for a period of more than a few days. The Comet, '1889-I' which was seen for a period of more than two and a half years was one of the longest lived comets known to man.

Comets are parts of the Solar System. They revolve round the sun in highly eccentric orbits, obeying all the three laws of Kepler. The orbits of all the comets are either parabolic or hyperbolic. Many comets are called 'periodic comets' because they flash across the sky at

regular intervals. These intervals vary from three years to as much as ten thousand years. 'Ikeya-Seki' is believed to have a periodic time of one thousand years. Among the periodic comets, Halley's comet, which has a period of seventy five and a half years, is remarkable for its luminosity. There is an innumerable number of comets in this cosmos but only a few are visible to the naked eye. Comets seem attached to different planets. Jupiter has the maximum number. Next comes Neptune with six. Saturn has but two known comets. Uranus also seems to have some comets but not much is known about them.

The first astronomer to predict the periodic time of a comet, was the well-known English astronomer, Halley. Comets with almost the same orbits were observed in the years 1531, 1607 and 1682. Halley noticed a close relationship between those comets and with uncanny ingenuity declared that a comet would appear in the year 1759. Though Halley was snatched away by the hands of death before that time, the people of that year saw the truth of Halley's statement and appropriately honoured him by naming the comet after him. The same comet was seen in 1834 and 1910. It should appear again in the year 1985. Let us hope to be alive to see that great comet. In the year 1910, it appeared with a long tail, broader and brighter even than the Milky Way. At its maximum brightness it was as bright if not brighter than the planet Venus. Such objects in the sky can really be described as spectacular.

Astronomers all over the world consider the discovery of a comet to be the ultimate achievement of their lives. Some comets have been observed as having several tails. The mass of all the comets is extremely small when compared to that of the earth's mass. The earth passed through the tail of Halley's comet in the year 1910. All these facts about comets are quite interesting. When one reads that the earth's orbit may intercept the orbit of a comet, one may be inclined to fear that something terrible will happen, but the earth will not be gravely affected by such a happening. A comet is less dangerous than an atom bomb.

There can be no very black melancholy to him who lives in the midst of Nature, and has his senses still. While I enjoy the friendship of the seasons I trust that nothing can make life a burden to me.

* * * *

A single rain makes the grass many shades greener. So our prospects on the influx of better thoughts.

ANDHRA LOYOLA COLLEGE LI

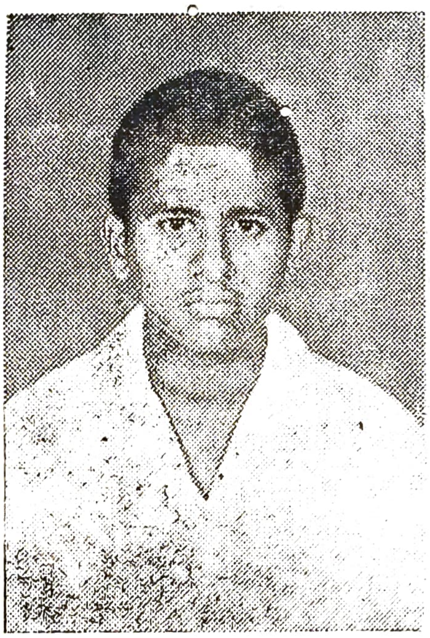

Botanical Tour

P. Satyanarayana,
III B. Sc.

Art subjects do not need any experimental verification: science subjects do. The Natural Sciences, in particular Botany, require what is called 'field study.' For this a student has to go out into the open country, get acquainted with plants, their habitats. A student of Botany can know his subject thoroughly by thus going out and seeing the plants in their proper setting. That is why the University authorities demand a compulsory tour for the students of Botany. Our lecturers decided to arrange our tour during the Christmas Holidays.

After consulting the authorities of the College, the Head of the Botany Department arranged the tour to the South. The date was fixed and as the starting day drew near, we students, were filled with excitement and the desire to be off on our journey. Accordingly, we all gathered at the Vijayawada Railway Station in the early hours of December 10th. When the Grand Trunk Express steamed in, we arranged ourselves as best as we could in the already overcrowded compartments. At 5. 0 p. m. we arrived at Madras Central Station. At once we went round the Moore Market which is quite close to the station and a few other nearby places. After supper in a small hotel we returned to the station. In a reserved compartment we travelled to Coimbatore. In the train, since we were all together, we sang, we joked, to our hearts' content, until sleep claimed us for her own. We reached Coimbatore on the morning of the 11th of December. After refreshing ourselves, our lecturers took us off to visit 'The Botanical Survey of India' buildings. All kinds of plants are there preserved in 'herbaria'. We learnt that Coimbatore is one of the best places for the preservation of specimens. Later in the day, we visited the 'Sugar Cane Industry'. It is a centre where the hybridisation of sugar plants is carried on. In the Museum of the institution we were shown a variety of sugar canes. The Officer-in-charge was

BOTANY EXCURSION

Leaders

Forest Plodders - Ooty

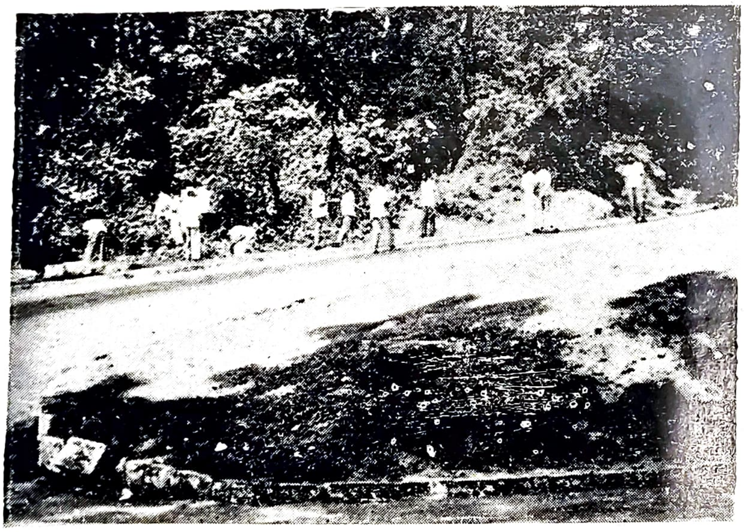

Botanists at work - Ooty

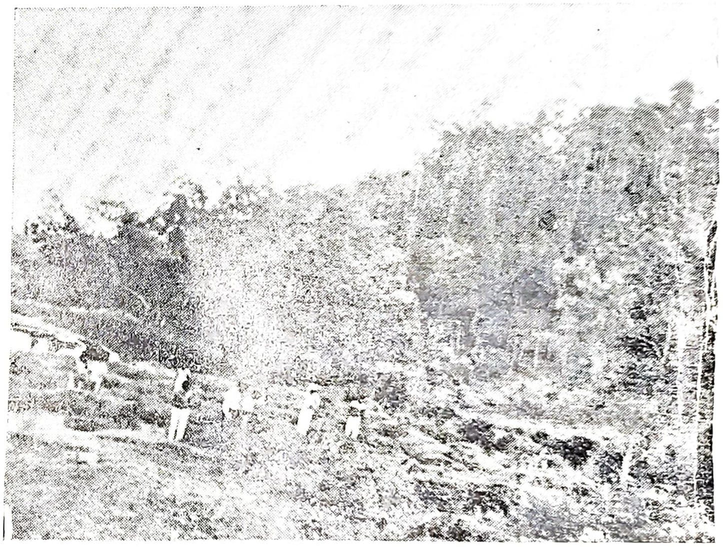

Near the Shola - Ooty

Pine Forest - Ooty

Tea Plantation - Coonoor

Photos : S. V. S. K. Gangadhar Rao, III B. Sc., C.B.Z

ZOOLOGY EXCURSION

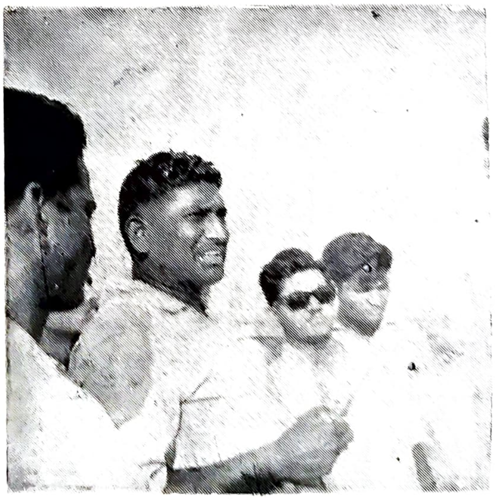

Photos by
K. Jaggaiah, III B. Sc.

kind enough to explain to us each and every detail regarding the sugar-cane industry.

The next day, in a special bus we started for Ootacamund. This town is sixty miles from Coimbatore and situated high on the Nilgiri Hills. The Ghat Road itself is twenty five miles long. Along the way we noticed 'Yucca gloriosa' and many other trees. The trees were planted in such a way that we could easily see and appreciate them. In between the trees, even from a long distance away, we could see water-falls tumbling down the steep mountain sides. All along the road were large notice boards giving instruction to the drivers of buses and cars: 'Slowly,' 'Hair-pin Bend ahead! Drive slow!' 'Down hill traffic should give way to up-hill traffic;' 'L' Corner ahead. 'Please sound horn!' In our climb up the hills, we came across six or seven villages and even small towns like Wellington and Coonoor. A railway line also runs up the hills. It is a narrow guage line and a special cog-wheel is placed in the middle of the train and runs on a third line in the centre of the railway tracks in order to prevent the train from slipping backwards. At a height of three thousand feet we got down from the bus and collected a few plants, plants particular to that altitude. Then we resumed our journey. We then went on to Ooty which is 7,000 feet above mean sea level.

Accommodation had been arranged in the Hotel Dasha Prakash. It was very good. We felt the cold at such a height but slowly we accustomed ourselves to it. From our lodging the town was seen on one side and it was altogether an enchanting view. We stayed at Ooty for five days. On the day we arrived we went around the town, covering ourselves well to keep out the sharp cold wind. Though we felt the cold we felt quite happy and cheerful amidst such wonderful scenery. During those days we were surprised to see that the morning mist remained till late in the morning, completely disappearing only after 9.0 a. m.

Our actual collection of Botanical Specimens commenced only on the second day after our arrival, i. e., on the 13th of December. We obtained permission to collect specimens from the Government Botanical Gardens which cover an area of more than 50 acres. We followed the guide who did his best to explain all the different specimens. When one of us came across something new, we all rushed to the place anxious to add that new specimen to our collection. We had to enquire from our teachers the names of various plants. When a new plant was explained we entered the information in our 'Field Notebook'. After collecting as many specimens as we could, Xerophytes, Hydrophytes, and cryptogamic plants, we were very satisfied with ourselves. We hastened back to our lunch.

The afternoon was spent in pressing the collected plants carefully, otherwise they would soon wilt and be in no way useful. Later on in the day we went to a few near-by places to collect a few more specimens. On the second day we went into the forest and collected plants of the forests and

learnt how the plants of the forest grew in their different environments. The Eucalyptus trees were 300 feet high and it was a cause of supreme wonder to us that the sap could reach to such a height. We also visited Doddapet, which is 8,640 feet high, in fact, the highest peak in the Madras State. Standing on the summit, we felt like Tenzing standing on the top of Everest. Gazing upon the wonderful scene around us, our hearts were filled with delight. On the following two days we went to two other localities where we were able to get a few specimens which we had not noticed elsewhere. On the 17th of December, we left Ooty for Mysore by a special bus.

At Mysore, we lodged in another Dasha Prakash Hotel which was just as neat and comfortable as the one we had left in Ooty. We were not so busy with collecting specimens in this second part of our tour, because we were again on the plains and we had really made out tour to get hill specimens. We visited the Art Gallery, the Silk Spinning Industry, the Zoo and Lalithamahal. After visiting the temple at Chamnundeswari we saw the statue of Nandi–The Bull–carved and sculptured by the famous Jakanna. In the evening we visited the temple of Sri Ranganayakulu in Srirangapatnam. The architecture of that temple is very ancient and was really wonderful to look at. Sri Ranganayakulu is in a lying position over a hooded snake. We also visited the tomb of Tippu Sultan. Late at night we went to the Brindhavan Gardens, to see the Dam – the work of famous engineer, M. Visweswarayya. The Dam is named after an ancient King of Mysore, 'KrishnarajaSagar'. The Gardens near the Dam were illuminated with many coloured lights. We explored every nook and corner of the Gardens spending in all three hours there. We wanted to stay even longer but we had to return to our Hostel to prepare for our departure. The next day we left for Bangalore. There we saw the Rastrabhavan and the famous Lal Bagh Gardens. On that very same day we left for Madras and from there returned to Vijayawada.

We cannot but conclude this little account of our Botany Tour without thanking our lecturers for having looked after us so well and for having broadened our knowledge about plants.

A Visit to the Andamans

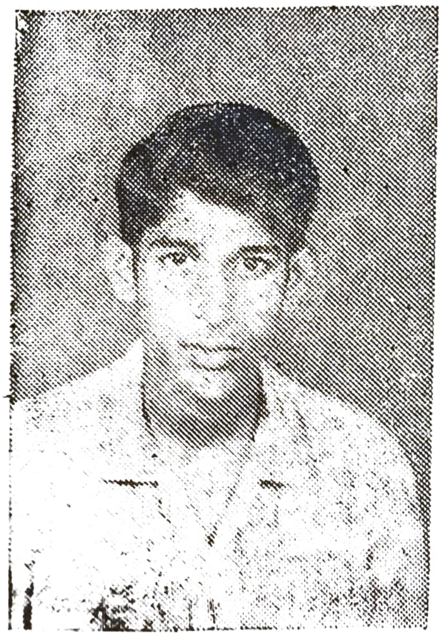

A. Madhusudana Rao,
II B. Sc.

THE Fifth Andhra Naval Unit sent six cadets to undergo a Summer Cruise Camp in the I. N. S. Magar. Of those six cadets, four were from Andhra Loyola College and two from S. R. R. & C. V. R. College. We started from Vijayawada on the 9th of December, 1965 by the evening train to Vizagapatnam, which we reached about noon on the following day. That evening we were taken to the I.N.S. Circars to spend the night. The ship on which we had to make our cruise was the I. N. S. Magar. This ship was a Landing-craft able to carry tanks and other heavy war equipment. The port-side cabin had been allotted to us for the duration of the voyage. The cruise-camp was for cadets from all over India. The cadets all told were 75 in number, out of which 36 were from Andhra. We stayed on that ship as it lay at anchor in the harbour on the 11th & 12th of December. We learned the names of all the parts of the ship during those two days. There was even a small hospital in the ship to cater for any sick. During the time we were in the harbour, India was at war with Pakistan, and some enemy planes actually flew over the place. We were instructed how to behave in such circumstances. Instructors led us all to the holds of the ship reserved for tanks and thus protected us and also taught us how to use anti-aircraft guns. The Commandant divided the cadets into Red, Blue and Green Watches. We students from Andhra belonged to the Red Watch. These three Watches were responsible for ship-cleaning, Q. M. Stores and providing sentries.

On the 13th of December, we set out for the Andamans, and during three days we were in the Bay of Bengal. During the voyage we rose at 5.30 a. m. Immediately came ship-cleaning which was followed by breakfast at 7.0 a.m. At 8.0 a.m. we were made to fall in and instructors explained to us the various parts of the ship. At noon dinner was served and this was followed by a period of rest until 4.0 p. m. At 4.30 tea was served after which we had a spell of drill till 5.30 p. m. Supper came at 7.30 p. m. followed by a second ship-cleaning and finally at 11.0 p. m. 'lights out'.

We indeed experienced a real sailor's life. The food was very good but since we were not accustomed

to sea-life we could not appreciate it as much as we could have done on land. There was a Quiz Competition and the Andhras stood first. We also had some indoor games. We saw beautiful flying fishes in the ocean. It was a wonderful experience. The officers taught us how to steer a ship from the 'Wheel-house'. We felt as if we were experienced helmsmen after a few minutes at the wheel.

We reached Port Blair, the capital of the Andamans, on the 16th of September. The island of Nicobar, is near to the Andamans. Every day a ship sails between the two islands. On the 17th we went on shore for a tour of this new land. We travelled in a bus kindly supplied to us by the Girl Students of a local school. The country is as beautiful as any place in India. It is however a cold place, with rain for about nine months in the year. The houses were all built of wood but looked very neat with well arranged gardens all around them. Wood is plentiful on the island and we saw a large saw-mill established there by the Government of India and also a big hospital. We visited a match factory, but it prepares only the wooden sticks without the necessary sulphor required to make them burn. Those sticks are exported to Calcutta and turned there into real 'live' matches. The Andamans were formerly a Penal Settlement of the British and we saw the prison, still standing. The prison was much used during the IInd World War. Now it is the local jail of the place. The prisoners make beautiful articles with their skilful hands. Coconut trees abound all over the island. There are also a fair number of paddy fields.

On the 18th we had the opportunity of visiting a large Coconut Plantation. We saw also the Aerodrome which however is used only during the three dry months of the summer. We visited the Broadcasting Station. There are no colleges on the island. There is a Cottage Industry Emporium. Handicraft articles are on sale there. Some of these articles were made out of fish-bone and looked quite attractive, as well as those made from sea shells. The I. N. S. Jarawa Naval Base was also inspected. There is another Indian Navy ship at Port Blair, the I. N. S. Tir, a training ship for Officers. We were shown a film in that ship. There are no railways on the island.

On the 19th there was rain and so we stayed on board. We left Port Blair for Madras on the 20th and we reached it on the 23rd. The daily routine on the return journey was the same as on the out-going journey except that on the 22nd night, an entertainment was presented by the cadets. On the evening of the 23rd the camp was officially closed and we returned to Vijayawada on the 24th.

Life on board ship was not hard. In fact it was one of the most wonderful experiences for all of us to be on a ship surrounded by the waters of the Ocean. Our hearty thanks are due to the Camp Commandant and to the Ship's Captain who helped us in every way to know and appreciate the principles of the Indian Navy. ★

A COLLEGE LIBRARY VIJAYAWADA

BIRDS ON THE COLLEGE CAMPUS

(This list is for those who do not use their power of observation.)

	Name of the Bird	Scientific Name	Where Found
1.	Crow	Corvus splendens	Everywhere
2.	Tree Pie	Dendrocitta vagabunda	Everywhere
3.	Seven Sisters	Turtoides somervillei	Everywhere
4.	White-cheeked Bulbul	Molpastes leucogerys	Near Frs' Quarters
5.	Red-whiskered Bulbul	Octocompsa jocosa	,,
6.	King Crow	Dicrurus macrocercus	In Farmyard
7.	Golden Oriole	Oriolus oriolus	Trees. Fathers House
8.	Myna	Acridotheres tristis	Everywhere
9.	Grey Wag–tail	Mottacilla cinera	Near College Building
10,	Golden–backed Woodpecker	Brachypternus benghalensis	Near Staff Room
11.	Koel	Eudynamis scolopaceus	Trees in Garden
12.	Crow–pheasant.	Centropus sinensis	Occasionally in garden
13.	Blue Jay	Coracas benghalensis	Everywhere
14.	Common Kingfisher	Alcedo althis	Near Canal
15.	Hoopoe	Upupa epops	Plantain garden
16.	Screech owl	Tyto alba	In any tree at night
17.	Spotted owlet	Athere brama	Trees near Frs' House
18.	White–backed Vulture	Pseudogyps benghalensis	On Gunadala Hills
19.	White Scavenger Vulture	Neophron perenopterus	,,
20.	Lagger Hawk	Falco jugger	Near Farm
21.	Common Kite	Milvus migrans	Everywhere
22.	Spotted Dove	Streptopelia chinensis	Near Frs' Quarters
23.	Whitebreasted Water hen	Amaurornis phoenicurus	East of Football ground
24.	Paddy Bird	Ardeola grayil	Rice Fields near farm
25.	House Sparrow	Passes domesticus	Everywhere
26.	Pigeon	Colomba livia	Farm
27.	Weaver Bird	Ploceus manyar	Hedge of Football Field
28.	Yellow–backed Sunbird	Aethopyga siparaja	Trees near Frs' Qrs.
29.	Large Indian Parakeet	Psittacula eupatria	Everywhere

——x——

PRETTY BIRDS

A. Jayaprasad Rao,
I B. Sc.

Pretty Birds there are
In the scented air,
A glorious scene it be,
When they rest on a tree.

Flying in a single row,
In the sky a bright rainbow,
Fluttering their little wings,
Like quiv'ring reeds in the wind.

Shimmering like waves on the sea,
Oh ! how fine it is to see
Them fly, with everlasting delight
In the pleasant twilight.

Better than all colours
Of delightful light,
Better than all colours
Of the sweet pale moonlight.

The joy that I do feel
When I see these birds !
O birds ! O pretty, pretty Birds !
O how I envy you !

★

NAVAL CAMP AT VIZAG

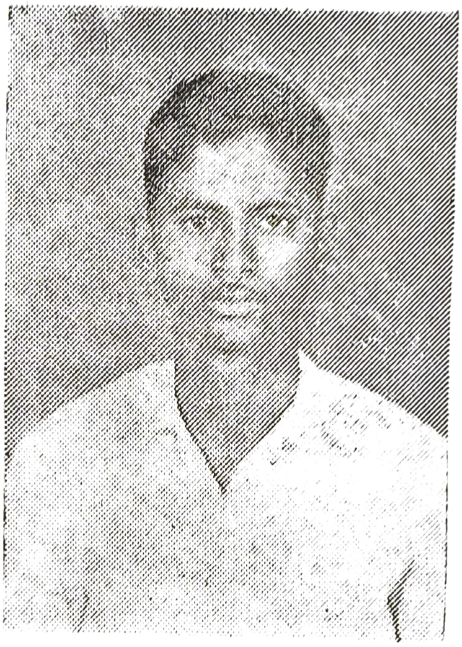

It was in the middle of the month of December, a month of cold nights and warm days. We were eagerly awaiting the completion of the half-yearly examinations so as to be able to set out for Vizagapatnam to attend a Naval Camp. We knew Vizag. to be a great ship-building yard and also the headquarters of the Andhra University, but we also knew that there was a big Naval Establishment there and that we were going to join that establishment for a few weeks...... we were going to be budding members of the Indian Navy for a short time. Our examinations did finally come to an end and we packed our kit-bags with all we should need for our camp. Assembling at the Vijayawada Railway Station in the evening of the first of December, we were accommodated in a reserved compartment of the Vijayawada-Vizag. passenger train.

We reached Vizag. only on the evening of the 22nd, as passenger trains normally do not go very quick and this one went abnormally slow. Our Camp was to be near the Naval Base, the 'I. N. S.' Circars' and we proceeded to that spot immediately on arrival. The daily routine of the camp was fairly full, leaving little time for pleasure.

Visiting the Naval Base the day after our arrival, we saw there models of the different kinds of ships that make up the Indian Navy: cruisers, destroyers, frigates and so on. There was a model of a 32 feet 'Cutter' and a 27 foot 'Whaler.' Our instructor explained to us the different parts of these ships and boats with many details and as he was doing so we were expected to take down notes for ready reference later on in our theory classes. We saw the model of a derrick, a piece of machinery used in ships when there is no crane available for lifting heavy loads. Later on we saw the guns used in a warship and once more we were told the different parts and were allowed to examine the guns themselves. The guns are used for saluting or for firing at enemy ships, like the 4.7" and the 6" guns : in addition there were anti-aircraft guns which most ships carry now-a-days, even merchant ships.

On Christmas Day the Christian Cadets were allowed to go into the town to attend the Christmas Services. The day after Christmas we went down to the sea and from there to the jetty, a masonry construction built in a harbour and used for facilitating transferring of goods from the ships to the godowns and vice versa. Later on in the day we were all taken out to sea in a Custom's ship, the 'I. N. S. Sharada', which helps the Government to keep smuggling in check. All the different parts of this ship were also explained to us in detail and thus we were able to get much first hand knowledge of the running of such ships and their duties.

On another day we were all given practice in firing the .303 rifle, a very useful weapon and important weapon for seamen. Each cadet was given 15 rounds. We also studied something about navigation, a science which helps sailors to take a ship safely from place to place guided by the compass during the day, and the moon and stars during the night. On the 29th we had an excercise of 'boat-pulling.' That is learning how to row a boat with oars. This training is useful in case of an emergency when sailors have to abandon ship and take to the ships' boats. On the 30th we visited the 'Hindustan Shipyard,' the biggest shipyard in India. There we saw two newly constructed ships, the 'Jalakanta' and the 'State of West Bengal.' On that occasion we saw a ship belonging to Pakistan, the 'Althasan Karchi.' It had been detained there owing to the India-Pakistan conflict. On the 31st December we went on a 'route march' our destination being the Lighthouse, one of the biggest in Asia.

The 2nd of January is a day not easily to be forgotten. In the morning we were given instructions as to the precaution to be taken during the Cyclone which was expected to hit Vizag that evening. The cyclone did strike the place as expected and the rain was so heavy that some of the tents collapsed. The speed of the wind was 60-80 kilometres an hour. All during the night the rain continued to pour down from the heavens and about 4-0 a. m, it was so torrential that we had to run to the Naval Base for protection.

Due to this cylone we had to leave the camp earlier than expected. On the 3rd we had to pack up as best as we could in the wind and rain and then entrain at Vizag for Vijavawada. Though the Camp routine seemed rather strenuous at the beginniug we were sorry to leave it. Such camps should be encouraged and conducted not only once a year but more often as Cadets can learn more during two weeks at a Camp than they do during many weeks in their college where they have their studies to attend to. These camps would enable Cadets to learn all that is necessary so that they might able to face the enemy in the case of war. I am glad that our N. C. C. Officers organised this camp for us and we thank them for the care they took of us during the whole period of the Camp.

VITTAMRAJUPALLE

A. Theckemury, S. J.

Vittamrajupalle, at the far end of Guntur District, is a small village of poor illiterate farmers. The main crops that grow in their tiny fragmented unfertilised soil are cholam, Sajjaa, tomato and dosakai. The only educational institution is the small, low-roofed, thatched elementary school. Although there are about 150 children on the rolls, few attend the school regularly. The lack of drainage in any form, is compensated by the middle of the roads being turned into gutters. When it rains, one has to wade through mud and slush to reach a hut. While the nearest High School is in Vinukonda, the nearest College is at Narasaraopet. The village has no recreation grounds, no theatres, no electricity, no dispensaries; yet the villagers seem to be a happy lot. Not being contaminated by the sophistications of the towns, they lead their simple rural life, unmindful, or rather unaware, of the amenities they lack. The 11th of September was a red-letter day for them.

On the 11th evening they were all gathered near the village chatram to welcome the Social Work Campers. Forty five students from Andhra Loyola College had sacrificed their September Holidays to spend twenty days in helping those villagers. These students were from various classes of society. There were rich and poor, P. U. C. students and Degree class students, Andhras, Madrasis and Keralites, Hindus and Christians. Setting aside these differences they had moulded themselves into one unit, The Andhra Loyola College Social Service Group. As soon as we arrived at the village we had our opening ceremony followed by a public meeting. The R. D. O. of Narasaraopet was in the chair. Mr. Narayana Reddy, the village school headmaster welcomed us in the name of the village. The Deputy Collector of the Nagarjunasagar Project, the Tasildar of Vinukonda and the B. D. O. of the same place were guest speakers. All of them assured us of their co-operation.

Though some of the campers were small, the two rooms and the varandah of the chatram were not spacious enough to accommodate all of us. Some of us had to carry our beddings every evening to the empty verandah of an adjoining house. The village school was converted into a dining hall. As long as the weather was good things went on well, but once it began to rain, as it did once or twice during our stay there, we were hard put to find a dry spot for our meals. Except for the intermittant bleatings of the sheep and goats, the unbearable cawings of the crows

and the yelping of stray dogs we had a fairly good sleep at night.

Camp life was not by any means an easy life. Rising early, by 6-30 a. m. we formed ourselves into a semi-circle in front of the chatram to salute the national flag and to listen to the programme of the day read out by the Leader. After the singing of the National Anthem we hurried to the dining hall for breakfast: by 7–10 we were at our work. On our way to the work spot, we cajoled some of the villagers to come with us. Many promised, few turned up. As days passed the number of village volunteers waned considerably. We quite understood their reasonings: for decades, nay for centuries they had managed without the road that we were trying to build. The existing rough cart track was sufficient for them. When the crops in the fields were ready for the harvest, who had the time to 'waste' on the construction of a new road, and that a public road? Besides the construction of this new road necessitated the 'sacrifice' of illegally held land which some of the villagers had enjoyed for years. It was but natural that they not only refused to give a helping hand, but a few even positively resented the whole idea of a new road. These adverse elements did not dampen our enthusiasm. Like dedicated men, all of us campers went on day after day, for full twenty days. We worked in the sun; we worked in the rain; we worked in the mornings; we worked in the evenings; even when every joint of our body began to ache we worked. We put in four hours of work daily. When the evening came and we returned to the camp, we had the satisfaction of knowing that we had done something: unselfish work for our neighbour and that with our own hands.

In the evenings when the generator went into operation and the screen was spread for film show, the whole village was there. For hours these villagers sat on the ground, watching and enjoying the films. When the generator failed, we put on boards playlets: the villagers liked that too. Our entertainment committee was always ready with a variety of items, such as playlets, songs, magic feats, instrumental music and the rest. We also used such occasions to instruct the villagers on various subjects such as self-help, village uplift, the dignity of work, adult education, cleanliness, moral values in public and in private life. We invited them to come and work with us at least for a short time every day. They listened and went away. When the morning came they took their implements and went to their fields as usual. But in the evening not one of them failed to turn up to be present for the entertainment. Every evening we told them of their responsibilities and the need of their cooperation and every morning we saw them going to their own fields along that very road we were constructing. This indifference of the villagers was the most disappointing aspect of our camp.

Manual work was only part of our daily programme. After the morning work and a refreshing cup of coffee we sat down under the trees in groups to discuss matters of importance. The leader of the group led the discussion. We trained our-

SOCIAL SERVICE CAMP VITTAMRAJUPALLE

SEPTEMBER

1965

Road Construction

At the work-spot

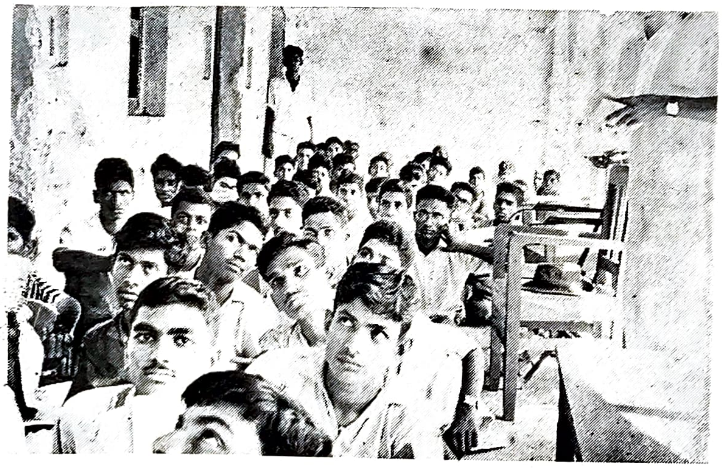

Receiving the work-plan

Breaking grounds to the road by Thashildar

Dinner

Photos by Rev. Fr. KANNIKAL, S

Flg. Off. K. B. Sarma
Killed while on active service

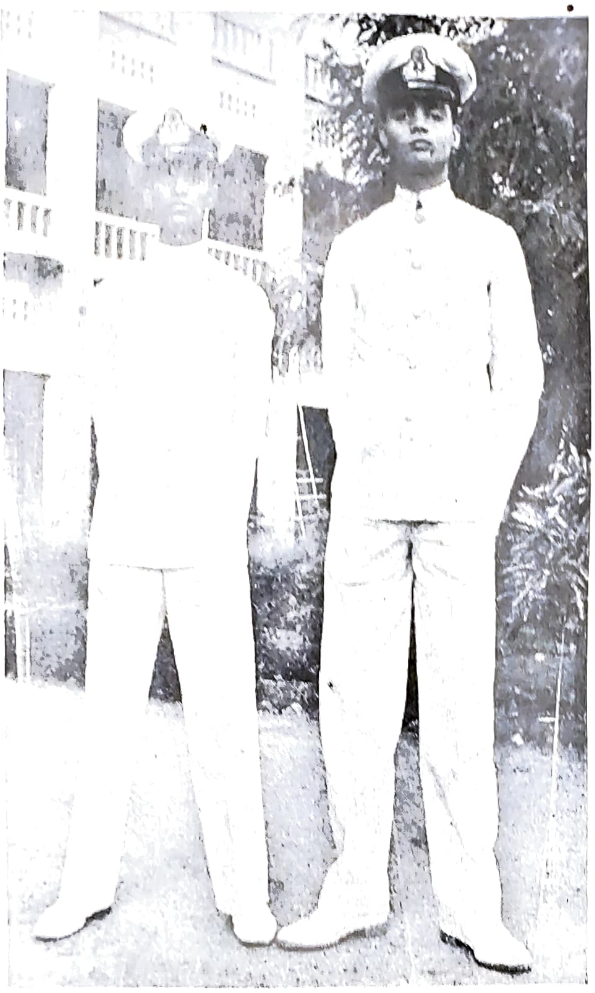

Cadet Captain K. Wadis Ali Khan
Cadit Captain L. Umamaheswara Rao

Campers at Work

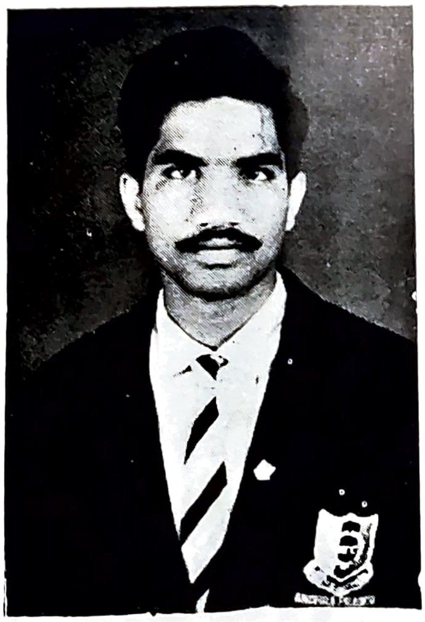

W/o. A. B. S. R. V. PRASAD,
Represented Air Wing at Siliguri,
Ldr. Air Wing in New Delhi,
Republic Day.

NCC Camp at Nambur

selves in these meetings to think independently and to form our own views on subjects. Proud extroverts were trained to be humble: shy introverts were given an opportunity to come out into the lime light. Each day we tackled a new theme: changing rural patterns, urban civilisation, problems of democracy, unity and national integration, discipline, national development and moral values, the dignity of labour. These were some of the topics on our agenda for the morning meetings.

After dinner we took an hour off for rest. At 2 . 30 p. m. we assembled once more, this time in the dining hall. There we held debates quizzes, elocution contests. We discussed whether democracy is a failure in our country; whether Hindi should be the national Language; whether our educational methods prepare us for real life; whether strikes are permissible. Every one was given an opportunity to face an audience of forty five students and to express his views on all these matters. Many of us made use of that opportunity and profitted by it.

The most exciting item of the day was the general session held every evening on the terrace of an adjoining house. Secretaries of each group read out the conclusions thay had arrived at in the morning session. When all the conclusions were pooled together, objections were raised, suggestions were proposed. Then heated discussion followed. Every day this lasted for more than two hours, but even so, we felt that we did not have enough time to discuss everyting.

Before retiring to bed, once again we came together. This time it was for evaluation of the day's work. Each camper was given an opportunity to speak out his mind on the day's programme and activities. It was a frank, candid, constructive criticism of our daily routine. Then we blew out the candles and tried to sleep.

On the 29th of September, we held our closing ceremony. As we stood in a semi-circle in front of the National Flag, each camper came forward to take a solemn promise to put into practice the three resolutions we had formulated during the plenary session we had held that morning. We promised that we would try our best to work for the uplift of our villagers, to contribute our share to the maintenance of discipline, to try our best not to gain any advantage in life through dishonest means.

The Block Development Officer of Vinukonda was the President of the final public meeting at 7-30 p. m. Mr. Venkata Reddy spoke on behalf of the villagers. He told us that the villagers had appreciated our work and that they themselves would take up the work we were leaving unfinished. We indeed had only finished five furlongs of the link road between Vittamrajupalle and Pisikalapalem. Will they finish that road ? As Lord Asquith, a former Prime Minister of Great Britain used to say, 'Let us wait and see'.

Chemistry of Fibres

K. Satyanarayana Murthy,
II B. Sc.

WE are blessed by nature with a number of compounds like cellulose, rubber, carbohydrates and proteins which are composed of long and giant molecules. Staudinger called these compounds 'macromolecules' or the 'high polymers.' These compounds possess properties of elasticity and resistance to wear and tear. Due to these properties, they are used in the preparation of clothes, tyres etc. As the need and demand of such commodities have increased enormously, whereas such materials are limited in supply, man is forced to prepare artificial and synthetic fibres, plastics and so on. His endeavour has led to the development of modern industries, such as the synthetic fibre industry and the plastic industry.

Before we go deeper into the subject, we must have a preliminary knowledge of high polymers and polymerisation. High polymers are large molecules with molecular weights of the order 10^3 to 10^6. Many materials, natural and artificial, inorganic and organic, including our body tissues are high polymers. A high polymer possesses a ring-like structure built by the successive repetition of small structural units. In a molecule of a high polymer, there may exist any number of such units. This structural unit is called 'M E R', This word orginated from 'Greek' language which means 'Part'. This structural unit or Mer represents the empirical formula of a high polymer. For example, the Mer of cellulose is $C_6H_{10}O_5$. Therefore, the structure of a high polymer will be of the type -M-M-M- ... ... where M is the mer of that high polymer. High polymers exhibit properties like elasticity and they can be spun into fibres.

Polymerisation is a process in which a number of small molecules or monomers combine chemically to form a big molecule called high

polymer. The word 'poly' means many. Thus, polymerisation can be represented as $n(M) \rightarrow (M)n$ where n is the number of monomers represented by M. The molecular weight of the polymer will, obviously, be an exact multiple of the molecular weight of the monomer. Polymerisation generally, but not always implies that the original substance should be recoverable from the high polymer. The splitting of such compounds to their originals is termed 'Depolymerisation.'

A fibre is a single fine filament. In a fibre, the molecules lie alongside each other. The feature of a fibre is its small area of cross-section coupled with great length. The ratio of the length to diameter must be at least 100. A fibre is difficult to break across, but can be fairly easily split along its length. Fibres are of three types. (1) Natural (2) Artificial and (3) Synthetic. Natural fibres of vegetable origin, contain mainly cellulose, which is a polyhydric alcohol. Fibres of animal touch are proteins which are polyamides.

An artificial fibre is one formed by modifying a naturally available high polymer. For example, Rayons are artificial fibres made from cellulose, a naturally occuring high polymer which is converted into cellulose acetate or nitrated cellulose. The first artificial fibre was prepared in 1884, by Joseph W. Swan, an Englishman. He took some gun-cotton or nitrocellulose dissolved in vinegar and squirted it through tiny holes into a tank of alcohol. From this combination of chemicals came a long thin filament. It was made into threads and then woven into cloth and exhibited under the name of 'artificial silk,' for indeed it had the luster and feel of natural silk.

During the last twenty years, man has been able to produce fibres which are completely synthetic, in the sense that long chain molecules are built up from smaller molecules by man and not by plant or animal. Nylon is one of the successful products of this kind. Synthetic fibres are of two types. (1) The fibres derived from natural fibres containing cellulose, proteins etc. and (2) those derived from simpler molecules which are converted into big and complex structural substances. We shall now study the modern fibres such as Rayons, Nylon and Terylene.

Rayons :– These are artificial fibres, containing mainly cellulose. The cellulose for this purpose is got from the pith of trees, such as birch wood and cotton linters. Rayons are produced by converting naturally occuring cellulose into (1) Nitrated cellulose (2) Cellulose acetate and (3) Cellulose Xanthate or Viscose. Cellulose which consists of a long chain of sugar molecules cannot be dissolved in any solvent so as to make it into threads. It is therefore necessary to convert cellulose into anyone of the three compounds given above.

(1) Nitrated cellulose or cellulose nitrate is obtained by treating cellulose with Nitric acid in the presence of excess of concentrated Sulphuric acid. The temperature is regulated

so that the product may contain 12% of nitrogen. The product so obtained is called 'Pyroxylin'. The solution of pyroxylin alcohol and ether is called 'collodion'. This solution is forced through a sieve and the solvents are allowed to evaporate in warm air to yield silken threads. Cellulose nitrate is treated with alkalihydro-sulphides such as Potassium hydrosulphide (KHS) to eliminate the nitro ($-NO_2$) group to decrease its inflammability. The nitrated cellulose thread resembles silk in appearance.

(2) The first step in making acetate rayon is to treat dry cellulose with a solution containing acetic acid. The pulp is stored for some time under special conditions in order to attain maturity and then fed into an acetylator which contains an acetylating mixture composed of acetic anhydride, glacial acetic acid and a small amount of concentrated sulphuric acid. After a long time, a clear viscous liquid containing cellulose acetate is formed. It is dropped into a bath in which there are dilute acetic acid, water and sulphuric acid at elevated temperatures and allowed to stand for a number of hours. During this process, the primary cellulose acetate gets converted into secondary cellulose acetate. This is necessary to enable cellulose acetate to be soluble in acetone. The secondary cellulose acetate is run into a tank of water which is constantly kept stirred. The secondary cellulose acetate precipitates in the form of finely divided, chalky white flakes. These cellulose acetate flakes are washed with warm water, freed from the acid and dried. The formation of cellulose acetate can be represented as :

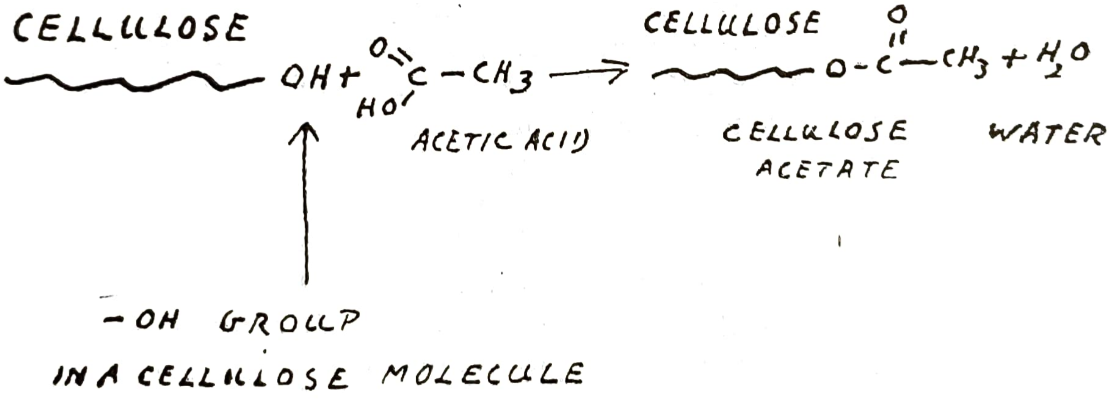

The pure secondary cellulose acetate flakes are dissolved in acetone which forms a syrupy liquid. It is filtered to remove the impurities present in the liquid. This liquid in the chemical tanks is now squeezed under pressure through a number of tiny holes in a small metal cup, about the size of a dime, called a spinneret which is connected to a vertical hollow tube through which rises a current of warm air of a specific temperature. This air evaporates off the acetone contained in the solution, leaving behind a solid residue of cellulose acetate in the form of filaments. Thus, the acetate rayon is manufactured and is put into different uses

It is very costly and yet used extensively because of the following reasons. (1) It is not inflammable. (2) It does not absorb much water when wetted and (3) It is highly extensible. 'Acetate Rayon' has a fineness similar to silk and it became popular under the name 'artificial silk' about 1924. Acetate Rayon can be used alone or mixed with other fibres. This created a large number of new fabrics. High strength rayon is used in rubber tyres. It is used in the canopies of several types of parachutes and in the preparation of films and lacquers.

(3) The third important material 'cellulose xanthate' based on cellulose is made by the 'viscose' process. In order to spin it into filaments, cellulose is first converted into another compound and changed back to cellulose after the filament has been made. Cellulose is first treated with a solution of caustic soda ($NaOH$ of 17 to 18% concentration) at a particular temperature. After some time, the cellulose is squeezed out of the caustic soda solution. This is called 'Alkali Cellulose'. It is aged for a certain time and the aged alkali cellulose is treated with a colourless, highly inflammable liquid called carbon-disulphide (CS_2). After some further treatment the cellulose dissolves, forming an orange-coloured solution which turns into an amber-coloured, jellylike syrup called 'Viscose'. Viscose will not harden in air, but can be made to do so if forced into some liquid in which it will not dissolve. Viscose is otherwise called 'cellulose xanthate'. The viscose syrup from the chemical tanks is pumped into the spinneret which is immersed in a bath filled with water at 400–500°C, 10% of sulphuric acid, 15–20% of sodium sulphate and 5–10% of glucose. The viscose changes at once from a thick fluid to a solid thin filament flowing endlessly through each of the tiny holes in the spinneret. Several of these filaments are then twisted into a thread by means of a revolving spindle. The threads are treated to remove any excess chemicals adhering to them, dried and wound on spools. The material thus obtained is actually cellulose known as 'regenerated cellulose'. Viscose rayon is chemically the same as cotton (cellulose) and behaves similarly with dyes. Its main use is in the preparation of clothes.

There is another process by which rayon is produced, i. e. the cuprammonium process. It is similar to viscose process in that in both the processes, cellulose is regenerated. In cuprammonium process, cellulose is dissolved in ammoniacal copper hydroxide solution. The resulting dark blue viscous solution is filtered and is pumped through a spinneret with slightly large holes facing downwards into a glass funnel through which warm water kept at constant temperature flows. The filaments while passing through the funnel get solidified, the water, meanwhile extracting most of the ammonia and part of copper. The filament is then made to pass through a solution of dilute sulphuric acid when all the remaining copper and ammonia are removed by the acid. The filaments are then washed, dried and wound on spools. Almost any denier (this is the unit of measurement for the roughness and

softness of any rayon yarn and the 'denier' is the gram weight of 9,000 metres of yarn) can be spun by this method with any required number of filaments.

Nylon :– In 1939, E. I. du Pont de Nemours and Company began to manufacture, on a full commercial scale, a fibre made from coal, natural gas, petroleum, air and water. Du Pont looked for an appropriate name for it and the suggested name was 'norun'. Finally the pleasant sounding name "Nylon" was coined and arbitrarily chosen for this synthetic fibre, Nylon is a synthetic protein type of fibre and comes under the category of polymides. Nylon is produced by the condensation of adipic acid, $COOH-(CH_2)_4-COOH$ which can be synthesized from a limitless source – phenol of coke ovens and hexamethylene diamine. $NH_2-(CH_2)_6-NH_2$ which can be obtained by synthesis from another plentiful source namely natural gas or petroleum. The reaction between these two compounds is called 'polyamide condensation'. The polymer obtained contains a long chain. Thus,

$$HOOC-(CH_2)_4-COOH + H_2N-(CH_2)_6-NH_2 \longrightarrow$$

adipic acid Hexamethylene diamine

$$\left[-NH-(CH_2)_6-NH-CO(CH_2)_4-CO-\right]_n$$

NYLON

Nylon is not only used as a fibre but also as a plastic. It is used in making gear wheels since no sound will be created and no lubricant is necessary. As a fibre, it can be drawn into threads which are stronger, finer and more resistant to chemical attack than natural silk. Nylon is also used in the preparation of bristles for tooth brushes etc.

Terylene : Terylene was discovered by Whinfield and Dickson in 1940. It is a Polyester fibre and is prepared from ethylene glycol, commonly used as an antifreeze in automobiles and terepthalic acid. The esterification is carried out in an auto-clave.

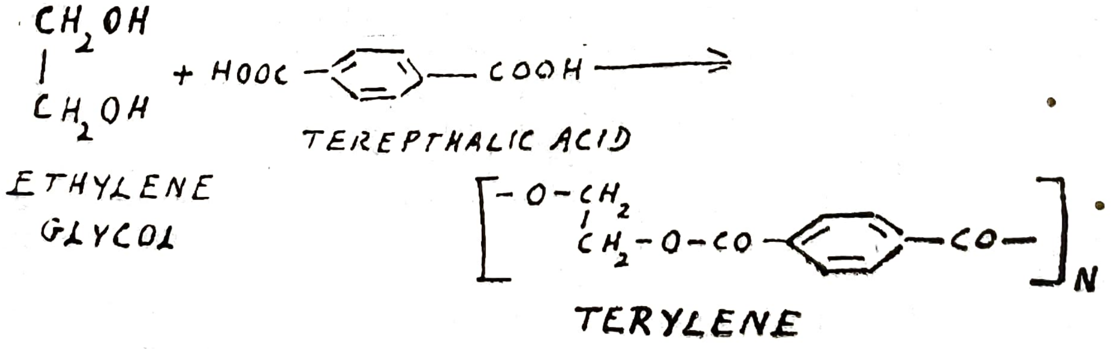

During this reaction, some water is eliminated. Terylene has a high tensile strength and can be drawn as filaments. Terylene is water repellent and due to this reason, the folds of a terylene shirt remain even after washing. The actual name of this fibre is 'Dacron'. This was manufactured in England under the name Terylene.

We have seen how the artificial and synthetic fibres are manufactured. Today, they are used extensively by all kinds of people. Among the several fibres that are known, Rayon, Terylene, and Nylon are quite familiar to us. Research work is going on and still more amazing and useful fibres may be invented in the future. Thus, Chemistry is playing an ever increasing and decisive role in the development of industries since the dawn of civilization. The survival of man without chemistry is only an imaginary subject.

We go about mending the times when we should be building Eternity.

* * * *

Kind words are the music of the world. They have a power which seems to be beyond natural causes, as if they were some angel's song which had lost its way and come on earth and sang on undyingly, smiting the hearts of men with sweetest wounds, and putting for the while an angel's nature into us.

* * * *

A PRAYER

May God preserve us all the day long
Till the shadows lengthen, and the evening comes
And the bold world is hushed,
And the fever of life is over,
And our work is done,
Then in His mercy may He give us a safe lodging,
And a holy rest, and peace at the last.

THE PROBLEM OF WORLD PEACE

A. S. Bose, III B. Sc.

IF one views the world a bit carefully, one would at once discover two important facts. The first is that the various political, economic and social problems of every nation are solved through law and government within that nation. The second is that where dealing in the eternal world, every nation in its relations with the people of other nations tries to solve the same problems by other means—by 'policy' and 'diplomacy'. Unfortunately, this 'policy' and 'diplomacy' is governed not by law but by self–interest. This is what constitutes the problem of world peace today.

For many centuries, such an approach to national and international problems was unasasilable because it served to solve current problems in a satisfactory way. The then existing methods of production, distribution communications and interchange among nations did not necessitate the formulation and acceptance of a different outlook. However, the scientific and technological developments achieved by the industrial revolution in the last century and the scientific revolution in this, has brought about the need for a tremendous change in our political and social out look.

In this context it is worthwhile to quote what a famous British essayist, Walter Bagehot, wrote a century ago, perceiving the early impact, since multiplied a thousand fold, of the new science on modern civilisation. He wrote, "One peculiarity of this age is the sudden acquisition of much physical knowledge. There is scarcely a department of science or art which

is the same, or at all the same, as it was 50 years ago. A new world of inventions ... ... has grown up around us which we cannot help seeing; a new world of ideas is in the air and affects us, though we do not see it ... ... If we wanted to describe one of the most marked results — perhaps the most marked result — of late thought, we should say that by it everything is made 'an antiquity' ... ... Man himself to the eye of science has become 'an antiquity'..

Thus in this new and as yet unexplored era we find ourselves completely helpless, equipped with the inadequate, primitive political and social nations inherited from the pre-industrialised world. As Emery Reves says, "Our political and social conceptions are ptolemaic but the world in which we live is copernican".

During the years, a number of systems —Capitalism, Socialism, Communism, Fascism and Religious communalism have come into being but none of them succeeded in facing the challenge posed by science. The innumerable scientific discoveries and inventions have led to Industrialism, which tends to embrace the whole globe within its sphere of activity. Modern industrial mass production needs raw materials from all over the earth and seeks markets in every corner of the world. On the other hand, Nationalism, supported and strengthened by all the above systems, tends to divide this world into smaller and smaller compartments and to segregate the human race into smaller and smaller groups. It is therefore impossible to maintain industrlal progress within the nation - state structure of the world.

At this juncture, the need for internationalism can he understood only after examining the concept of Nation. In the eighteenth century, political conditions at last induced the fathers of modern democracy to open a crusade to destroy the sovereignty of the many kinds and rulers who oppressed and enslaved the people. This crusade led to the formulation and proclamation of the basic principle that sovereignty in human society resides in the community.

When this became the dominating doctrine, The University of sovereignty and law was not yet feasible or technically possible. The world was still too big. It could not yet be centrally controlled. It was still an exclusively agricultural planet with economic conditions scarcely different from those of antiquity. So a substitute presented itself in the form of Nation which permitted the new doctrine of democratic sovereignty to find immediate practical expression. The national organisation of democracy worked perfectly well for a while. But soon, under the impetus of technical, scientific and economic developments, and the tremendous increase of intercommunication, interchange of ideas, populations and production, the various sovereign national units were brought into close contact with each other. These contacts between the sovereign national units, the relationships of which were unregulated created frictions and conflicts. During the past 100 years, all major wars have been waged betbeen nations. This division among

men is the only condition, in our age, which is causing and undoubtedly will continue to cause innumerable wars.

The conception of sovereignty is not an end but a means to an end. It is an instrument necessary to create law and order in the relations of men. History has demonstrated that as human progress continues, conditions require an ever-broader basis for sovereignty to fulfil its purpose of protecting the people.

Therefore, the only possible solution for ending all international wars, is the integration of the scattered conflicting national sovereignties into one unified, higher sovereignty under the establishment of a World Federal Republic, capable of creating a legal order within which all peoples will enjoy equal security, equal obligations and equal rights under law. It goes without saying that the membership of the proposed Federation should be compulsory for all countries. Unlike the present U. N. O. the constitution of the Federation should be made to conform to something more national. The general affect of the system would be to give more weight to those who stand outside the rival blocks, which are in the struggle for power and whose rivalry threatens the peace of the world.

But, how are the suggested transformations in the political construction of the world to be brought about, when the loyalty and allegiance of all pople go entirely to their nation, and their national flag? The only answer to this is that we cannot expect loyalty to an universal institution that does not yet exist. The institution must be created first and then loyalty can be expected to follow automatically.

Meanwhile, it is up to us to stage the great fight to train the world opinion for a better and unified world. It is up to the World to face the choice between the alternatives posed almost five centuries ago by Pico della Mirandola, "Thou shalt have the power to degenerate into the lower forms of life, which are animal; thou shalt have the power, out of thy soul's judgement, to be reborn into the higher forms of life, which are divine".

Irate guest : "Look here, the rain is simply pouring into my room."

Hotel Proprietor : "Absolutely according to our prospectus, sir. Running water in every room, sir."

N. Damodhar Rao, II U. C.
College General Captain and
Cricket Captain.

A. Sridhar, I B. Com.
College Champion and Represented
Andhra University Athletics.

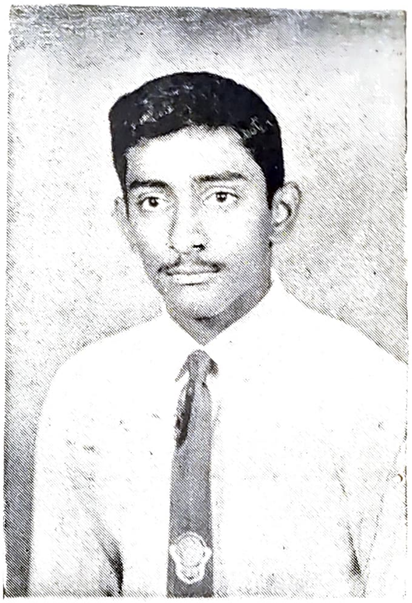

J. Narendranath, P. U. C.
Represented Andhra University
Cricket.

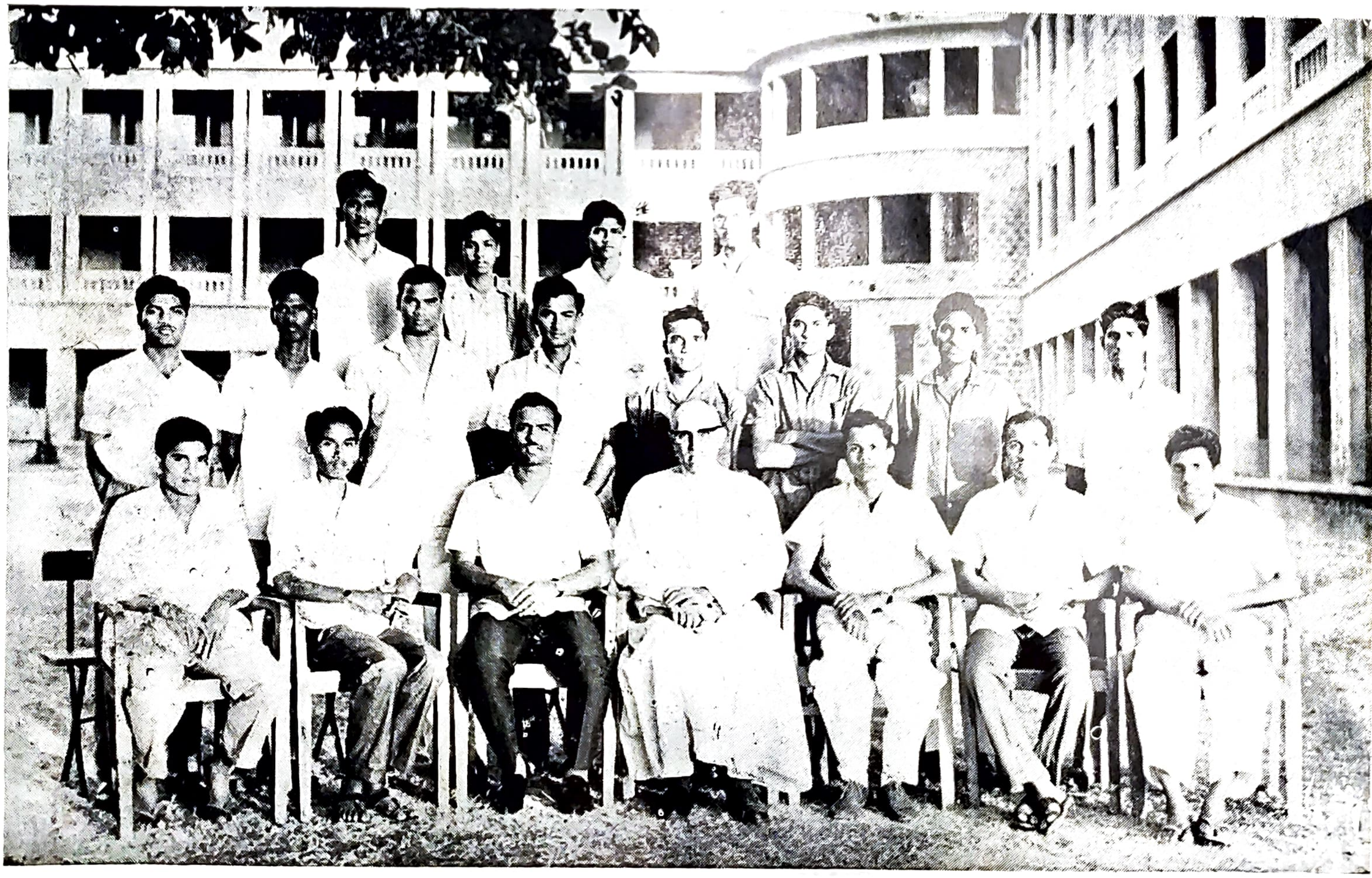

Captains & Vice - Captains Games 1965 – 66

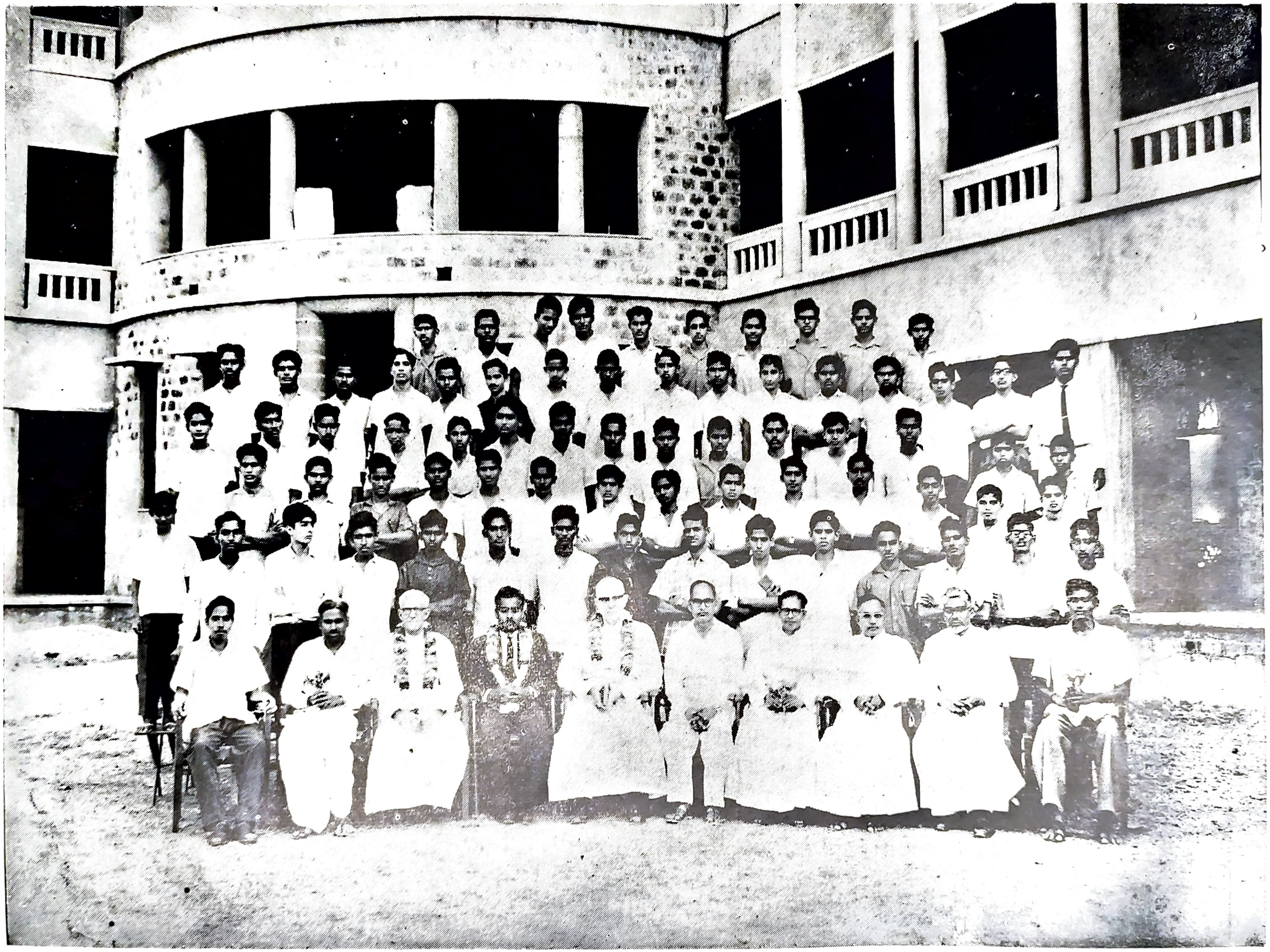

P. U. C. Section III M. P. C. 1965 - 66

FREEDOM

T. Viswanathan,
P. U. C.

"LET every nation know whether it wishes us well or ill, that we pay any price, bear any burden, meet any hardship, support any friend, oppose any foe to assure the survival and success of liberty." These were the encouraging words of the late President Kennedy of the United States of America, which gave the Free World much cause for optimism, to that free world facing so many unprecedented difficulties and trials in practising their system of government based on reason and persuasion as opposed to force and compulsion.

Freedom is not something of recent origin incorporated in democratic institutions, but rather a long established affair in the hearts and minds of all peoples. Even in early history man had always an intense desire for freedom; freedom to express his indviduality in words and actions. Formerly man had cherished such an idea of freedom just as much as he resented foreign domination. In later years these principles of freedom were incorporated into a system of government and social and political institutions based on the respect for the individual's rights and liberties. Thus an excellent system of government by consent evolved into our present-day democracy.

Freedom is that which distinguishes a content, responsible human society from that of a gang of disgruntled and irresponsible slaves. Therefore any system of government which does not satisfy the desire for freedom among the populace cannot be called a proper or good system. The tyranny of a few, the

so-called 'elite' group who consider themselves infallible and look upon criticisms of defects in their policy or shortcomings in their execution as prejudicial to society and state and resort to most inhuman means to suppress criticisms are, in fact, a real danger to freedom themselves.

The prerequisites for the existence of democracy are a populace who value freedom above everything else; a sincere and efficient leadership with an equally self-disciplined people; a literate population who can reason for themselves and come to logical conclusions. Any society or nation possessing these prerequisites will be alone successful in democracy.

In the present world there is a wide struggle, a battle of arms and ammunition as well as a battle of ideas and minds. In many parts of the world, particularly in South-East Asia and Latin America the so-called 'Wars of Liberation' are going on. The legitimate governments and people of these countries are compelled to fight, to undergo much suffering in order to remain free, free to practice their own system of government. Subversion is carried on a large scale by hit – and – run terrorists whose only aim is to create anarchy in these countries and exploit such a situation to their own benefit. Propaganda is also being rammed into mens' brains to convert them from rational and free individuals into dogmatic slaves of the state.

The question facing all free people of the world today is whether any nation dedicated to principles of human dignity and respect for individual rights and liberties should not stand up against a government devoted to enslave men's minds by subversion and false propaganda. Freedom, I believe, will ultimately be the victor of the struggle.

Mum : "Who broke the plate ?"
David : "Tom !"
Mum : "And how did he break it ?"
David : "I threw it at him and he didn't catch it".

* * * *

Lost, yesterday, somewhere between sunrise and sunset, two golden hours, each set with sixty diamond minutes. No reward is offered, for they are gone for ever.

(Horace Mann)

Nehruism

V. Sreeramulu, III B. Sc.

TO all men and women who have been privileged to live as contemporaries of Nehruji, he is the greatest man of the world, For them Nehruji holds a unique place among the front rank leaders. He holds a very honoured place as a distinguished savant, statesman and as the torch-bearer of the culture of India and the East.

He possessed the finest qualities of head and heart. Leading a life of renunciation, eschewing worldly comforts and pleasures, he lived for the social, economical and political betterment of humanity in general and of Indians in particular without however, leading the life of a recluse or withdrawing from healthy activities.

His words and deeds won for him encomiums from all shades of public opinion all over the world. He was the mirror of the east, the soul of India and the conscience of the world. He was the light of the world, the apostle of Ahimsa and a lover of children. Of Nehru it can be truly said that he laboured might and main for the speedy evolution of a new world order based on the brotherhood of man. It can also be said that Nehruism will help to curb the ills of the world.

Nehruism aims at the uniform and steady progress of all types of culture and civilisation and the creation of a classless society. He worked hard to bring ahout perfect concord between India and foreign countries. Nehru, more than any other reformer of the world, made a correct diagnosis of the root cause of all misery; poverty and illiteracy. Nehru made it his life's work to establish the village as

the unit of Indian administration with men of capacity and character as members of the village panchayat.

The great experiment made by India in the field of world democracy and the implementation of the Five Year Plans owe their inspiration and guidance to Nehruism. If in the domain of international politics India holds a proud and honoured place as the arbiter of world politics, it is in no small measure due to the noble lead given by the great master who was full of the spirit of peace and universal brotherhood.

For economic reconstruction Nehruism has evolved a formula by the progressive encouragement of village industries and advancement of agriculture and irrigation projects, to enable the millions of India to provide themselves with food and clothes even in times of crisis.

Thus Nehruism has set the world on the road to peace, progress and prosperity in keeping with the ideals of the past, the requirements of the present and the potentialities of the future. It is not to be circumscribed as a remedy merely for the people of one country in a given period of time, but it is to be regarded as a potent and powerful cure for the ills of the world of all ages.

May Nehruism strengthen the moral foundations of human society, promote universal brotherhood, spiritualise politics, preserve international peace, build up a new economic order, inculcate the right type of education, elevate all weak and helpless elements, inspire a passionate love of service to fellowmen and make the world a safer, nobler and happier place for men to live in!

In the field of world policy I would dedicate this nation to the policy of the good neighbour,

(Franklin Roosevelt)

*   *   *

The liberty of the individual must be thus far limited: he must not make himself a nuisance to other people.

(John Stuart Mill)

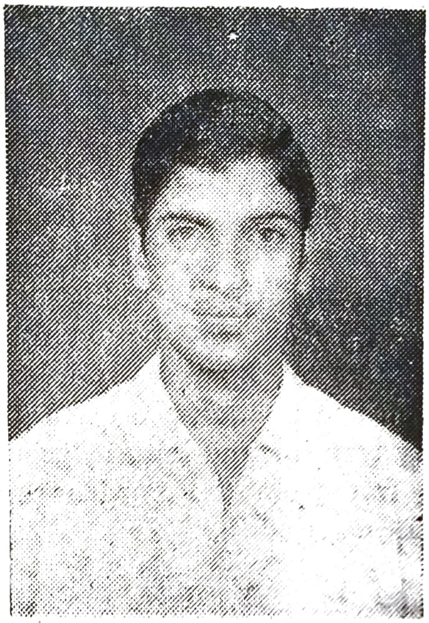

ROLE OF THE STUDENT IN DEMOCRACY

Ch. Gandhi, III B. Sc.

"STUDENTS of to-day are the citizens of tomorrow." What is the significance of this statement? It means that all the eminent people of the world whether scholars, statesman, scientists, philosophers, doctors, engineers or others of outstanding merit were at sometime or other in their lives, students. It is usual for every great man to pass through a student career which very often determines his future. The institutions in which such students study, or the persons who mould their intellect, or the fields in which they specialise may be different, but the purpose is the same, the aquisition of knowledge. Every one of them must have poured over the pages of books and gained knowledge in various fields of human activity. Is this the be-all and end-all of a student ? We cannot say it is so. There is something over and above the acquisition of knowledge in the role of a student in the present democratic set up which has come to stay in the world.

It should be the object of every student to utilise the knowledge which he aquires for the benefit of others. The education which a student receives should serve as a means to the service of his motherland. Knowledge is not an end in itself but a pre-requisite for rendering service to the nation. A student must be filled with zeal for service. He must place his knowledge and talents at the disposal of his country and utilise them for its well-being and prosperity and not merely for his own private ends. For instance, a doctor should utilise his knowledge of medicine to save the lives of the sick and try to relieve them in their sufferings and see that they are made happy, rather than to make a fortune for himself. Similarly an engineer must use his knowledge and skill for enterprises of everlasting benefit for the country at large. A student must cultivate an intense passion for serving his nation and for giving to his country all that is best in him. In

other words, he must bend all his activities and energies to the service of his country and of his fellow men.

At the present time the state has come to symbolize the highest ambitions and aspirations of the people and a life of dedication to his country is recognised as the hall-mark of service. There is a wide field of activity in which the student can serve his country. A special responsibility lies on his shoulders to render service in times of national emergency. Students can stand as a second line of defence by joining in their thousands, organisations like the Home Guards, the National Cadet Corps, National Fitness Corps and other groups of a similar nature. Even in times of peace, students can make a valuable contribution to the social betterment of the people. They can devote their vacations to the eradication of illiteracy among the rural masses. In times of accidents and misfortunes like the outbreak of fires, floods, epidemics, students can visit the affected areas and carry relief to the unfortunate victims. They are the better fitted for this kind of humanitarian task for they are both equipped with the necessary training and knowledge and are also free from the burdens and worries of married life.

In short, service to society and a life of dedication to the country of his birth should be the ultimate aim of every student and this, in my opinion, is the real role of a student in democracy.

How beautious mankind is ! O brave new world.
That has such people in it ! (Shakespeare...Tempest)

*　　*　　*　　*

There are two tragedies in life. One is not to get your hearts desire.
The other is to get it. (George Bernard Shaw)

Wordsworth - The Nature Poet

P. *Rajakumar*, I B. Sc.

IT is a well established fact that Wordsworth takes a high rank among the greatest of English poets and is generally placed next to Shakespeare and Milton. William Wordsworth was one of the outstanding representatives of the great 'Romantic Movement' and was associated with other Romantic poets like Keats and Shelley. He excelled in describing nature and came to be regarded as the greatest poet of nature. Wordsworth was the pioneer among those, who were interested in describing the glories of nature. Before him, no poet was so touched and enraptured by the beauties of Nature. He is often called the 'High priest of Nature'. Usually all poets are lovers of nature but no poet excelled wordsworth in describing its wonderful charms and glories. It is highly remarkable that he is one of those poets, who strongly believed in the presence of God Himself in Nature.

Wordsworth's attachment to Nature commenced even in his early days. He used to look at every object with joy and happiness. He was a companion of hills, streams and rivers. His dictum 'The child is the father of the man' proved true in his own case. Nature was the main source of his poetic inspiration. As a boy he played with Nature; as a young man he loved Nature; and in his old age he got solace and com-

fort from Nature. He believed that man belonged to Nature as a child does to its mother and that accordingly, Nature afforded him the greatest happiness. Wordsworth meant by Nature, the whole of the universe and that includes man. He was of opinion that every man should carefully watch and learn from Nature; 'Let Nature be your teacher' was his motto. Nature therefore was his preacher and teacher. For his themes he chose humble characters and common incidents and wrote in a simple style that was true to life. His passion for Nature is seen in his minute descriptions of her. He loved her dearly. Whenever he was sad and sorrowful, he used to run to her and get relief. The poet had that magnificent power by which he was able to see all around him the beauty and joy of Nature.

It was his habit to store up the emotion gathered from his delightful experiences and those emotions recollected in tranquillty became the themes of his poems. He defined poetry as 'emotion recollected in tranquility'. Though Wordsworth wrote on simple subjects and in a beautiful simple language, his genius removed. what Coleridge calls the film of familiarity and revealed the wonderful and sublime elements, hidden in them. Wordsworth rises to sublime heights, noble inspiration and splendour of language rarely equalled by any poet. When he beheld a rainbow his heart jumped up in joy;

'My heart leaps up when I behold
A rainbow in the sky'.

The 'Daffodils' is another poem of Wordsworth which serves as an excellent example of his natural piety, his love and devotion to Nature. He felt extremely gay and happy in such a 'jocund company'. The memory of flowers long continued to give him joy in his lonely hours.

And then my heart with
pleasure fills,
And dances with the Daffodils.

According to Wordsworth Nature is a thing essential; Nature is a part and parcel of man's life. This wide universe is not an empty vacuum but filled with many wonders. Wordsworth had the unique power of seeing the Divine Spirit even in simple natural objects. In 'Lines written in Early Spring' Wordsworth writes :

'tis my faith that every flower
Enjoys the air it breathes'.

His greatest triumph was his poetical psychology. Despite the fact that he was a romantic poet and had written lyrics which are specimens of the spontaneous overflow of powerful feelings, Wordsworth was nothing if not a teacher. He found in each object of nature a manifestation of the divinity: to him,

'the meanest flower that
blows can give
Thoughts that do often lie
too deep for tears,

There is nothing so mean that does not invite his compassion; there is nothing so insignificant that escapes his attention.

Wordsworth being a true lover of Nature did not allow the slightest offence to Nature. He had too

great a devotion and respect for Nature. His poem 'Hart–Leap Well' brings out the moral that the slightest offence against the meanest thing is a violence against God. In that story a knight hunts a deer and kills it mercilessly. The death of the hart did not go unwept and unsympathised by Nature. The monuments built by the knight were not only reduced to dust but Nature made the place barren. That made the moral clear. The poet derives this moral from the idea,

> 'Never to blend our pleasures
> or our pride
> With the sorrow of the meanest
> thing that feels.'

Nature, which mirrors the divine purpose shows her disapprobation for the wanton destruction of Nature by turning the place into a desert. After reading the story one is likely to look upon the Baron with an angry eye and drop a tear for the gentle hart. This moral aim earned for him the great praise of Matthew Arnold, who wrote in his preface to the poems of Wordsworth, 'A poetry of revolt against moral ideas is a poetry of revolt against life.'

In his 'Memorial Verses' Matthew Arnold pays a glowing tribute to Wordsworth and brings out the superiority of Wordsworth over Byron and Goethe. He said that Wordsworth like Goethe, lived in the iron age of disputes and fears, but Wordsworth had freed our hearts from the miseries and unhappiness. He led people from the fever and fret of man-made sophisticated life and made them lie on 'the cool, flowery lap of earth.' Their eyes were opened to the beauties and charms of Nature. The blissful rain and breeze of Nature, were received by every soul, and youth became fresh once more. All aches disappeared and ease took their place. Arnold laments that while some others may teach us how to face the difficulties, Wordsworth can make us feel the peace of Nature. In 'The youth of Nature' Arnold compares Wordsworth to the Theban seer and praises him thus:

> 'But he was a priest to us all
> Of the wonder and bloom of
> the world.'

What Wordsworth really gave is :

> Rest! 't was the gift he gave
> and peace! the shade
> He spread, for spirits fevered
> with the sun.

(Vide Waston's 'Wordsworth's Grave')

In Nature, Wordsworth found pleasure and happiness. She was not only a source of delight, but a source of inspiration and guidance. Further Wordsworth treats of elemental passions and universal emotions. He finds all mankind possessing these emotions.

The daisy looked up to him with sparkling eye as an old acquaintance; the cuckoo haunted him with sounds of early youth and a linnet's nest startled him with boyish delight. He describes all the objects with an intensity of feeling that no one else had done before him and thus gave a new aspect to Nature. He is in this sense, the most original poet. But, Words-

worth lamented that man had cut himself off from Nature and had begun to live in a self-created world of worries and miseries. It was the earnest appeal of Wordsworth to humanity to get consolation from Nature and thus be happy. All the beauties and charms were being destroyed and ruined by the evil of materialism.

Taylor gives scientific details whereas Wordsworth is contented with the external appearance of Nature. Wordsworth also differed widely from Shelley. Wordsworth took pleasure in describing the natural and static scenes of Nature, whereas Shelley soared high above in the world of imagination.

Wordsworth felt that there was bound to be a close attachment of a human soul to Nature with a bond that was unbreakable. There was nothing vulgar for him in Nature. His theory of poetry and his theory of poetic diction lend themselves to fruitless discussion but his best poetry is beyond controversy and even beyond critical exegesis. As a high-priest of Nature-philosophy, he holds a unique place in our hearts. Wordsworth found in Nature what he sought, the peace, which was in his own soul. Arnold regretted that "Too fast we live, too much tried, too harass'd, to appreciate Wordsworth's sweet calm".

There is probably no man living, though ever so great a fool, that cannot do *something* or other well.

* * * *

Poetry is the record of the best and happies moments of the happiest and best minds.

* * * * *

The World is so full of a number of things,
I'm sure we should all be as happy as kings.

Sunset over the Krishna

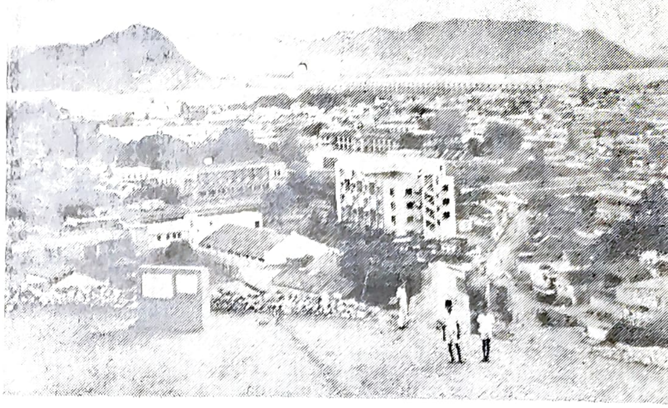

Overlooking the Krishna

Scenic Beauty

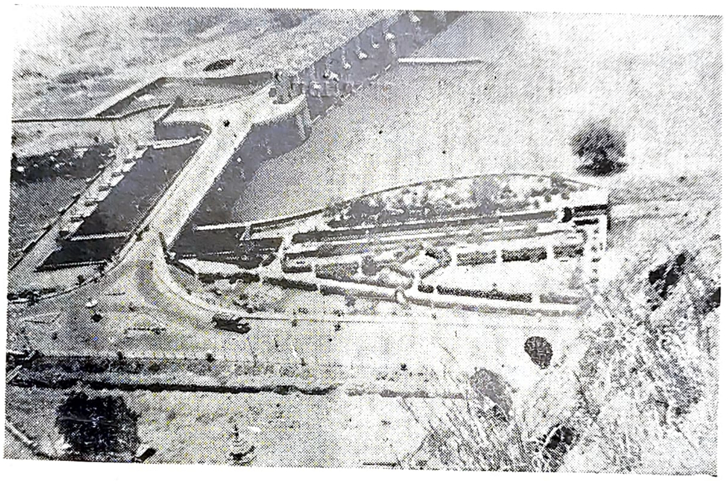

The Barrage

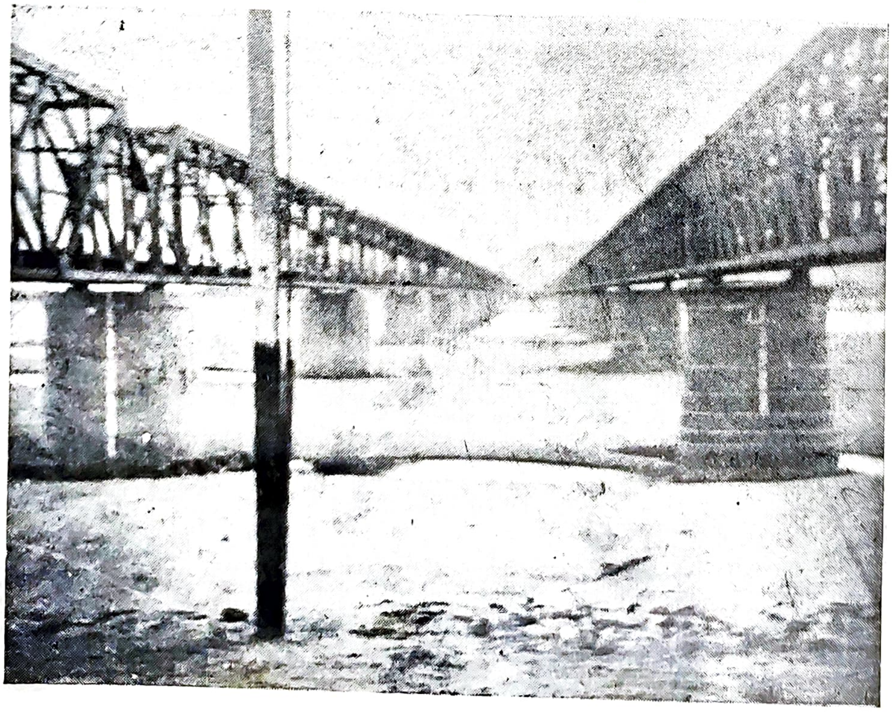

The Two Railway Bridges

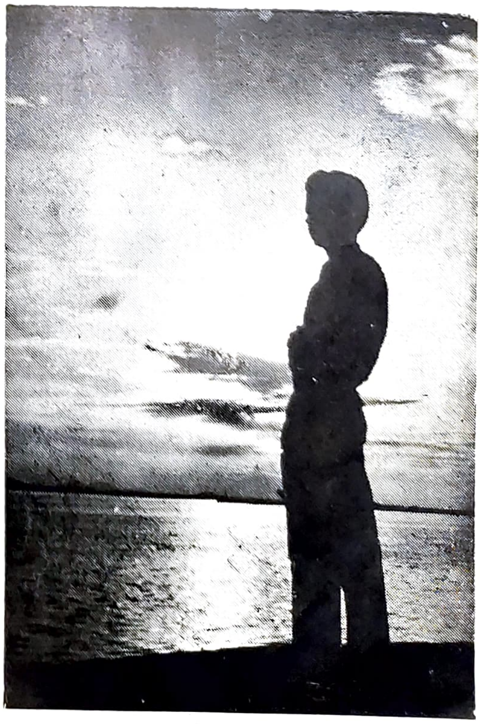

'Contemplation'

'Recreation'

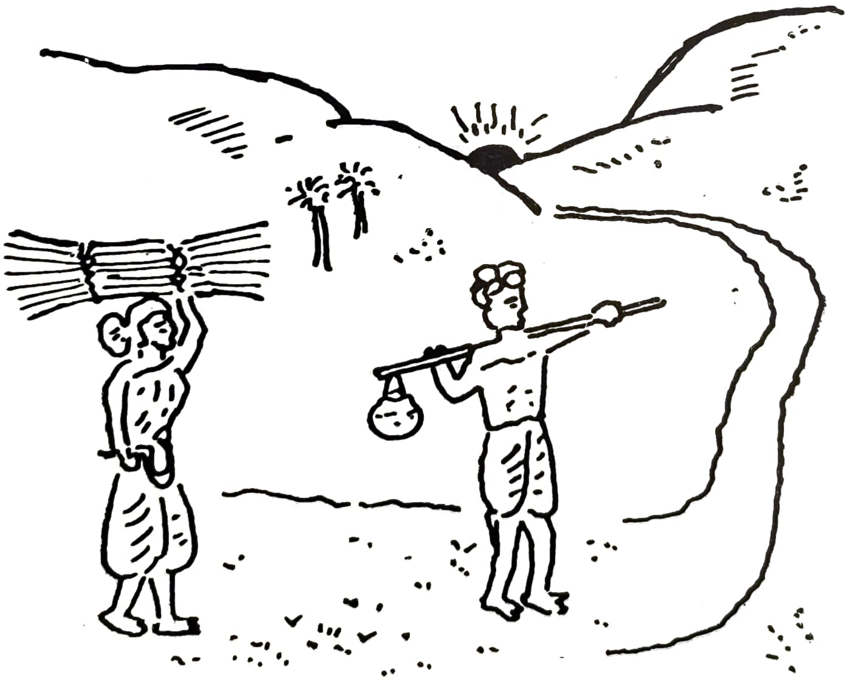

'Homeward Bound'

By D. S. MURTHY

Atomic Energy in Service of Man

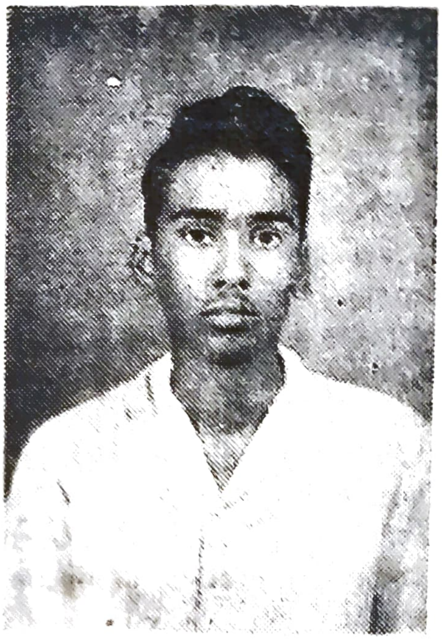

P. Venkateswara Rao,
III B. Sc.

WE have all heard about the atom bomb. When this bomb is exploded a vast amount of energy is released in a very short time. The time may be a millionth of a second, but it causes great destruction. Scientists are now able to control this releasing of energy and to use the energy for peaceful purposes. These purposes are many and varied. Let us see some of them.

Atomic energy is first of all used in the production of electricity. The heat energy produced by fission is used to generate steam: this steam drives the turbine connected to the generator whereby electricity is produced.

The most important application of this atomic energy is to transport. The American submarine 'Nautilus' was the first ship to be powered by a Nuclear reactor. The American Nuclear ship 'Savannah' was the world's first Nuclear–Powered cargo ship. The Soviet Union's ice breaker 'Lenin' is also powered by a pressurized water reactor. Therefore atomic energy can be useful for transport.

Nuclear propulsion of aircrafts is still at an experimental stage. Here the problem is how to fit a nuclear in an aircraft. Since the nuclear reactor is at present too heavy for the air-craft, it must be reduced to a size light enough to allow the aircraft to take off.

Nuclear powered locomotives are possible but here again the question of the size of the nuclear reactor fitting arises, but this will be easier to solve than for an aircraft.

The major portion of energy generated in a nuclear reactor is in the form of radiation. This radiation can also be used in many ways.

The usual method of fixation of atmospheric nitrogen is by the electric arc. By applying these radiations, the fixation of atmospheric nitrogen is also possible. So, we can apply the atomic energy to such

things rather than using it for war and destruction. In the refining of petroleum, radiations are useful. The reactor generates power and it processes petroleum with its radiations.

The major and best use of this atomic energy is for the production of radio active isotopes. For example, the production of radio active isotope Carbon 14, Nitrogen 1, in the form of aluminium nitride, is bombarded with neutrons in the reactor. The nitrogen nuclei absorb the neutrons to produce Carbon 14 and protons.

$$7\,N^{14} + 0\,^{n1} \longrightarrow 6\,c^{14} + 1\,H^{1}$$

If we keep the substance in the reactor for a long time more nuclei are converted into radio isotopes.

There are many uses to which these Radio–isotopes, fission products and spent fuel elements can be put.

Atomic radions can be applied in different ways to show physical dimensions, rate of movement of flow, level of stock or product. This can be done either by using the source of radiation in measuring or sensing device or by putting a very small quantity of radio active isotope in the material so that the radio activity of the tagged or tracer atoms can be measured or sensed. This can be applied to find the ink distribution, in printing, level of material in a reservoir, mixture analysis and so on.

This use of atomic radiation for industrial testing in mostly limited to the metallurgical and metal fabricating industries and consists almost exclusively in inspecting welds and casting for flaws... This is known as radiography since this process involves using gamma radiations to obtain the photo of the internal structure and conditions of masses of metal.

In the field of food preservation atomic radiations can be applied to the following purposes.

(a) Food can be irradiated to kill all micro organisms.
(b) Most micro – organisms can be killed by irradiation of less intensity. This is mostly useful for vegetables.
(c) Insects in all life–forms can be killed in grains prior to storage and in cereal products after package.
(d) Parasites like tapeworm etc. can be killed.

In medical diagnosis radio active materials can be used as an external radiation source for radiography. In medical therapy the use of radio active sources can be used to understand their radiation effects on malignant diseases. Radio active sources are available for medical research also.

Thus we see some of the uses of nuclear energy for peaceful purposes. The nation today can use this atomic energy for fruitful purposes rather than using it for destructive purposes. If it does so, the nation will step into new life and there will be no fear of atomic explosions.

★

The Past, Present and Future of Metallurgy in India

*T. R. Reddy,** M. Sc.
Met. Engg. (Prev.)

Introduction :-

ANCIENT Indians were the pioneers in the art of extracting and fabricating metals when the rest of the world was still ignorant of the existence of such wonder-metals. For reasons unknown this art was lost sight of for a number of centuries. Now a days, India is fast striving to achieve at least self-sufficiency in regard to iron, steel and aluminium. Active exploration work to bring out new minerals and vigorous research to solve metallurgical problems and develop new alloys to substitute indigenously non-available metals and alloys is putting India once again on a firm metallurgical foundation. India, with her vast reserves of important minerals like Iron, Aluminium, and Manganese and with confident metallurgical technologists coming out of educational institutions can look forward to a bright metallurgical future.

The Glory of Ancient Indian Metallurgists :-

"As one binds Gold by means of Parana (Borax), silver by means of Gold, tin by means of Lead and Lead by means iron." reads the English translated version of the Chandogya Upanishad. The excavations at Mohenjadaro and Harappa reveal that ancient India in times gone by led the development of metallurgy and as early as 3000 B. C. Indians used ornaments of Gold and Silver, weapons and tools of iron and steel and utensils of copper, tin, and brass, etc ... Kautilya's Arthasastra (about 4th century B. C.) mentions ores of many metals, the working of metals and the making of alloys and coins.

Precious Metals:-

India has been proverbially famous for her riches in gold. In Vedic

*We are glad to publish this article by one of our Old Boys now studying in Banaras Hindu University (Ed.)

and epic literature gold is mentioned as being used for ornaments and payments. Historically, the first gold mining operation was in 77 A. D. a peak in its production was reached in 1000 A. D. No production is mentioned during 1300–1600 A. D. Finally, at the end of 19th century three firms started producing it.

Precious metals were processed in those days refractory crucibles and according to Gilbert, the Tantras in Indian literature are pregnant source of ceramic reference and the manufacture of crucibles is mentioned, "as made from earth of black, red, yellow and white,.... burnt husks of paddy, soot, earth from ant-hill ... well burnt excrement from goat and horse ... ... rust of iron ...."

Iron and Steel:–

The Aryans, as early as 1500 – 1000 B. C. produced iron in a furnace that much resembled the earliest of blast furnaces used to smelt iron ore. Sir. R. Hadfield observed that metallurgical knowledge was supplied to Egypt from India or China whence a constant stream of trade and commerce was there. The famous Damascus swords were made of steel imported from India. Mr. Heath states "There is no evidence to show that any of the nations of antiquity besides the Hindoos were acquainted with the art of making steel. The claims of India to a discovery which has exercised more influence on the arts conducing to civilisation and the manufacturing industry than any other within the whole range of human invention is altogether unquestioned."

The famous Delhi iron pillar, more than 1500 years old, and weighing more than 6 tons still stands rustless in the shadow of the lofty Kutub Minar. The Encyclopaedia Britannica records that not until the latter part of the 19th century anything like the pillar at Dhar have been made in Europe. These two pillars stand witness to the unsurpassed skill of ancient Indians.

Other Metals :

Casting of Copper, Brass & Bronze has been practised in India for centuries. A colossal statue of Buddha in Copper from Sultanganj of the Gupta age, is now in the Birmingham museum (U. K.). Some of the finest examples of Indian metallurgical craft are some ancient temple-bells. Distillation of zinc has been described in "Rasaratna Samuchaya" a 1200 A. D. work. According to Professor P. C. Roy, the distillation product "Jasada" included zinc among other metals.

Metallurgy in India Today :

The challenge of the late 19th Century of changing the metallurgical art into an engineering science was well heard in India. Early attempts to smelt iron ore at places like Tiruvanamalai, Beypur, Palampatti and Chotanagar failed for lack of experience and funds. An initial success in this line at Barakar in 1875 marks the beginning of the modern metallurgical industry in India and a firm

foundation to iron and steel industry was laid in 1911 at Jamshedpur by Sir Jamshedji Tata.

The Barakar plant turned into the present Indian Iron and Steel Company (IISCO) at Asansol in 1918 and The Mysore Iron and Steel Company was established at Bhadravati in 1923. Pig iron was first produced at Jamshedpur in 1911. In 1917 the Tata Iron and Steel Company (TISCO) raised its capacity from 570,000 ingot steel to 140,000 ingot steel per annum. After a long struggle having provided tariff protection (TISCO) gradually raised its capacity to 1,000,000 tons of ingot steel during 1924–'38. Manufacture of some special steels by TISCO in those days marked the first step in alloy steel industry in India. Many electric furnaces were set up all over the country to remelt the scrap.

Growth of Iron and Steel Industry under the 5 Year Plans :

The first 5-Year Plan envisaged setting up of three public sector steel plants, one at Rourkela in Orissa with West German assistance, another at Bhilai in M. P. with Russian aid and the third at Durgapur in West Bengal in Collaboration with a consortium of leading iron and steel and engineering firms of U. K, each with an initial annual capacity of 1 million tonnes of ingot steel with provision for further expansion. The Rourkela plant produces flat products like sheet and strip, the Bhilai plant heavy sections and the Durgapur plant relatively light sections.

Soon after 1951, TISCO taking up an expansion and modernisation programme embarked upon an output rise up to 2 million tonnes of ingot steel per annum. The expansion programmes in public and private sector plants required to raise the installed capacity to 6 million tonnes of ingot steel per annum during the second plan and to 9 ml. tonnes at the end of the third plan. Besides a fourth plant at Bokaro to be built with an initial capacity of 1.5 ml. tonnes, two more are to come up to enable us reach the 4th plan target of 18 ml. tonnes of ingot steel. The delay in setting up these plants and various problems pertaining to raw materials, shortage of technical and managereal personnel, foreign exchange and spares will hinder the attainment of the 4th plan target. The above problems and development of new techniques suitable to native raw materials are welcome challenges to Indian metallurgists and engineers.

Alloy, Tool, Stainless and Special Steels :

A target of 1 ml. tonnes of these steels at the start and reaching 1.8–2 ml. tonnes at the end of 4th plan is proposed. Productions of these and other indigenously developed alloy steels will be taken up at plants situated at Durgapur and Bhadravati. TISCO and some other private companies also are producing certain varieties of alloy steels. Except those of Nickel, Cobalt, and Molybdenum resources of which hardly exist in India, all other alloy steels can be produced provided requisite technical 'know-how' suited to our raw materials is developed.

Small Foundry - Iron Plants :

India, being a land of long distances involving heavy rail freight charges, which can more than offset any increase in the production costs in small regionally dispersed foundry iron-making units; the latter can well pattern the intandem growth of medium and light engineering industries regionwise, over a thousand miles to the north and south of the major steel plants located today in the Bengal-Bihar-Madhya Pradesh belt. This depicts the general Indian pattern of foundry iron-making in small plants in the broad spectrum covering the growth of iron and steel industry since the last world war.

Non - Ferrous Metals :

Thought not lucky enough to have good deposits of important metals like Copper, Zinc, Lead and Nickel, India has vast reserves of Aluminium ores which are being extensively exploited as Aluminium can replace copper in many of its applications. The following table shows the production trend of these metals :

Table No. 1.

S. No.	Metal	Present Plants	Future Plants	Annual Production in Tonnes. 1956	1958	1960	1962
1	Aluminium	Asansol, Alwaye, Hirakud, Renukoot.	Kobra, Mettur, etc.	6,604	8,312	17,372	35,208
2	Copper	Ghatsila	Khetri	7,750	7,697	8,911	9,781
3	Lead	Zowar	—	2,536	3,388	3,731	2,851
4	Zinc	Zowar	Vizag	6,990	7,361	9,785	10,024

Metallurgical Research :

The National Metallurgical Laboratory at Jamshedpur established in 1950 bears today most of the burden of metallurgical research in India. Development of techniques suitable to Indian raw materials, new substitute alloys, studies on up-gradation of low grade minerals and field study of problems pertaining to metallurgical industries are some of the lines of research at this laboratory. The laboratory has won considerable recognition for its theoretical research also. Besides training a corps of research workers the National Metallurgical laboratory publishes technical reports to make metallurgical knowledge available to Indian Industries and Institutions.

The recently established Defence Metallurgical Research Laboratory at

Hyderabad is intended to take up defence problems regarding metallurgy. The Atomic Energy Establishment in Bombay also undertakes research on problems regarding nuclear Metallurgy.

The Indian Institute of Metals and the Institute of Indian Foundrymen are the professional organisations of Indian metallurgists and Foundrymen. These two organisations hold symposia and technical meetings on metallurgical aspects and publish transactions and journals to supply metallurgical knowledge to their members.

Active research is being persued also at various colleges and institutions offering metallurgical courses at degree level.

Metallurgical Education in India :

The pride of being the first centre of metallurgical education in India goes to Banaras Hindu University. At present degree courses in Metallurgy are available to 291 students at 10 Institutes in the country. There are five centres offering post graduate courses and three more are expected to come in due course. Diploma courses are available at a number of polytechniques and Technical Schools

There is still a great shortage of experienced personnel to take up responsible positions in works, laboratories and institutions, nevertheless strong foundations have been laid for education and research in Metallurgy and the demand is expected be to met in due course.

Future of Metallurgy in India :–

Though it is impossible to gauge the metallurgical future of India, it should not be difficult to visualise a broad view of the same.

Self–suficiency will be achieved soon and the days of surplus are not far off in the arena of iron and steel products. It will take quite some time to be self–suficient, as regards alloy and special steels since this industry is still in its infancy. Many new alloys will have to be developed by ourselves.

In the non - ferrous area, active exploration work will be undertaken in search of new deposits, ore concentrates will be imported and reduced to metals locally and the use of gold and silver for ornaments and copper, tin and brasses for utensils will have to be discouraged. Aluminium will be increasingly tried to replace copper as far as possible. Indian stainless steels (having little or no nickel) and other self - developed alloys will substitute many conventional metals and alloys. Cer–mets (products of metals and ceramics) will also occupy a respectable position.

Technical self reliance will soon be achieved when Indian metallurgists and engineers will conceive, plan, construct and operate metallurgical works. Industries will have to equip themselves with their own research staff to tackle their problems. Small scale industries may have to look to national laboratories to help solve their technical problems.

To meet the colossal needs of the

growing industry Indian Institutes will have to bring about radical changes in their curriculum and produce more practical and confident metallurgists and engineers.

Conclusion :

Having successfully solved the problems pertaining to raw materials and developed new techniques and alloys and acquired technical confidence to plan, construct and operate huge metallurgical works, Indian metallurgists look forward for the day when the past glory of their ancestors will be recaptured.

Bibliography

1. Gilbert, W., The Refractories Journal., Page 44, Feb 1963.

2. Hadfield, R., Journal of the Iron and Steel Institute, Page 140, May 1912.

3. Heath, J. M., Journal of the Iron and Steel Institute, Pages 149–150, May 1912.

4. Ray, P. C., 'Science and Culture', Page 301, Jan. 1951.

5. Miller, J. W., "Inorganic and Theoretical Chemistry" Page 401, Volume 4.

6. Ni Jhawan, B. R., "The Metallurgist", Page 12, Volume 3, Sep. 1964.

7. N. M. L. Technical Journal Volume V, Feb. 1963.

A good book is the best of friends, the same today and for ever.

* * * *

Our God, our help in ages past,
Our hope for years to come,
Our shelter from the stormy blast
And our eternal home.

* * * *

Ingratitude, thou marble-hearted fiend.

Science in Progress

G. Prabhakara, II B. Sc.

WHAT is the nature and scope of science ? Examining the nature of science, J. S. Mill states : "The study of science teaches young men to think, while the study of classics teaches them to express thought". But this is only a superficial statement : for, science affords both the power of analitycal thinking and creative thinking which is associated with the study of the classics. Otherwise there cannot be discoveries or inventions and formulation of theories concerning the same. Hence it is that Eric Ashby says : "Scientific thinking leads the observer further and further from the facts he observes. It leads him to concepts and ideas and laws which do not seem to bear the remotest relation to the world he apprehends through his five senses". Thus the microscope was invented by a linen drapper; and it has given a great leap to biology. Ashby says : "The search for causes is a major activity of scietists". Thus it is bound to lead to the discovery of truth about nature in its varied and mysterious manifestations. If nature is to be considered as the work of the Supreme Creator, then the scientist is learning, in his own way, about the greatness of the Creator !

But there are others who point out a negative aspect, as they hold it, of science. Wordsworth says : "We murder to dissect". Thereby he condemns the experimentation carried on by the scientist. In other words, he condemns the scientist as one devoid of an artistic sense or emotional appreciation of things of nature. This condemnation is unjust: for, while the scientist dissects the beautiful things of nature, he goes deeper in his investigation and forms a theory which may be useful in several ways for the preservation and progress of humanity. That is what has exactly happened. Science has ever been shaping the life of humanity. It has served to dispel superstition and erroneous sentiments; it has shown the way to material progress.

To explain the progress of science so far, is to discuss its strides in chemistry, physics, biology, astronomy, meteorology and oceanography, etc. in their numerous divisions. It is no exaggeration to say that science has annihilated time and distance and

thus brought nearer the four corners of the Earth, into, as it were the four corners of a small room !

Progress in chemistry has led to progress in medicine, good for both prevention and cure of many a disease, the first enemy of mankind. It has served to reduce mortality resulting from epidemic and endemic diseases. Thanks to the development of biology, some American doctors are able to take out a baby from the mother's womb, set right defective limbs, replace it, and yet ensure proper growth and delivery at the proper time !

Chemistry has helped industry on an immense scale. Michael Faraday's discovery of electricity has done the same. The discovery of the electron by J. J. Thomson has given us the radio, television and a thousand other devices for industrial, military, and domestic use. Haber's researches have shown the method of obtaining nitrogen from the atmosphere itself : and this has greatly helped the fertilizer industry.

Scientists have carefully studied and invented important instruments like the telescope which is very useful in observing the planets. Scientists like Boris Devin have made a study of cosmogony or study of celestial bodies which helps us in the study of natural science : and it leads to the useful development of geophysics, geo-chemistry and geology.

Other scientists are busy with the study of meteorology which helps the study of the clouds, rain, mist and so on. There are still others who are studying oceanography or the conditions at the bottom of the sea...They may even create living conditions there !

Space travel is the latest wonder of the world. Rockets and satellites are increasing in number from day to day. The traveller has even oome out of the rocket and stood in the open atmosphere of space -- a feat almost incredible even today ! It may not be too great a wonder, if interplanetary trips commence very soon !

Today, the synthetic fibre industry and plastic industry are of so much importance that man has come to the stage of becoming helpless without these commodities. Many articles that we see in the market are made of plastics. Scientists predict that by the year 1990 man may wear plastic clothes only !

The marvel of nuclear science is found to be both a blessing and curse for humanity ! The second world war witnessed the use of atom bombs. Science offers to humanity prospects of peace on the one hand and total annihilation on the other. The use or abuse of the achievements of science naturally depends upon the morality of the politicians in power. It is due to this that both the Idealists and the Realists concerned with the welfare of humanity despair of the future. All yearn for peace ! Prof. Sorokin suggests the practice of 'Altruism' as a safe-guard against the sinful temptations of the scientific achievements.

—x—

N. C. C. Attachment to the Regular Army

U/O Sastry &
U/O Narayana

THE new scheme for attaching a few chosen N. C. C. cadets to the Regular Army was first mooted in 1965. We two cadets from Andhra Loyola were fortunate to be among the first batch chosen to implement that scheme. We started from Vijayawada on the 24th June, accompanied by an N. C. C. Officer also from Andhra Loyola, 2Lt/ Rayanna. On the same train travelling along with us were six other cadets from the other colleges of the town. We reached New Delhi on the night of the 27th, where we were met by Regular Army Officials. On the 28th we were attached to the 68th Field Regiment of Artillery. We proceeded to the area where this regiment was stationed. It was an actual forward area near the frontier. The blood in our veins bubbled with excitement and the feelings of loyalty to and patriotism for our Mother Land filled our minds and hearts. We had great pleasure in seeing and meeting the Regular Army Personnel who were engaged in guarding the frontiers of India.

Our daily routine was the same at that of the regular army. Dawn saw us doing P. T. This was followed by breakfast. At 7. 45 A. M. we had to attend weapon training classes till 9.45 a. m. From 10.0 a. m. till 12.30 p. m. we had theory classes taught along with some pratical applications. After lunch we had to attend to the cleaning of our rifles. At 4.30 p. m. compulsory games like football and basket ball occupied us till 6.0. p. m. At 6.30 p. m., an Army Officer conducted the night Roll Call, at which time the cadets were given an opportunity to complain of their difficulties if they had any and also to get them rectified if they were just complaints. Once we had a route march and had the opportunity of learning the salient features of such a march.

The place where we pitched our tents was far removed from any civil area and we had to be careful to pitch them in such a way that they could not be seen by any possible enemy. Strict obedience to orders

is the paramount duty of a soldier and that is what we learnt by our own experience. Even in times of peace soldiers should be very exact. Systematic patrolling, camouflage practice, concealment in the field of battle, sentry duty were all carried out and we took our part in all of these exercises. Being attached to the Regular Army we had to observe the same rules and regulations and duties. Sometimes we had practical lessons as how to find out and get information about enemy troops. In these exercises the regular army soldiers use to pretend that they were the enemy troops and it was our duty to find out where they were hiding, how many of them there were, what guns they had and so on, and report this information to our officers. We were able to learn by these exercises how actually soldiers work and move in the real battles. As we have said above, the soldiers of our regiment were fully trained to obey the Commander without asking any question. 'There's not to reason why, there's but to do and die' as an English poet once said. We were much impressed at the treatment given to the soldiers by the Officers. Once we witnessed a meeting held at the end of every month in which the commander will personally enquire into the complaints made by any soldier, and immediately does his best to see that they are rectified. The weapons of this Field Artillery Regiment were very powerful and we were privileged to see them in action during our period of training.

One day, as a diversion, we were taken to Kalimpong, 70 miles from the Camp Site. Kalimpong is near Darjeeling and is situated at a height of 8,000 feet above mean sea level. We went there by military truck crossing the historic Tiger Bridge, the scene of heavy fighting during the Chinese attack on India in 1962. The scenery along the way and at Kalimpong itself was thrilling and we felt relaxed by our visit to that place. It was a change from the hard daily duty of the Camp. We also visited a tea-factory and some tea-plantations. These visits widened our general knowledge.

In conclusion we must add that we received good encouragement from the regular soldiers especially from some Andhra soldiers. The Regular Officers also did everything they could to make our stay among them cheerful and at the same time useful. In particular we might mention 2/Lt P. Bharata and 2/Lt. Prakasingh. Other officers helped us in their own quiet but effective way to get a good knowledge of a real battle area. We are also very grateful to our N. C. C. Officers 2/Lt P. Rayanna and 2/Lt Seetaram who guided us in the camp.

From the experience gained during our attachment to the regular army we are of the opinion that all cadets should be given this experience. We lastly extend our thanks to the Indian Government and the N. C. C. Organisation for having made possible this wonderful experience of attachment to the Regular Army.

College Associations' Reports

Report of the Students' Society

FOR THE YEAR 1965–'66

AT the beginning of the year, Mr. M. Guru Prasada Rao, III B. Sc. and Mr. R. Ramesh Babu of II B. A., were elected Chairman and General Secretary respectively of the Students' Society. The office bearers of the other Associations were later nominated by Rev. Fr. Principal.

The activities of the Students' Society were inaugurated by Mr. A. F. Thyagaraju, Principal, A. N. R. College, Gudivada, on the 6th of August, 1965. He spoke on the value of literature for forming the mind and advised the students to cultivate taste for reading books written by eminent writers.

On the 27th of October, 1965, an exciting debate was held under the auspices of the Students' Society with Rev. Fr. Principal in the chair. The topic for the debate was "The Indo-Pakistan Conflict calls for a radical revision of our foreign policy". A large number of students and staff members took part in the debate. It was a lively one with heated discussions.

Associations' Week was celebrated on the 12th and 13th of November, 1965. The function of the first day was conducted under the auspices of the Mathematics and Science Association. Dr. Y. Venkateswara Rao, Lecturer in A. N. R. College, Gudivada, delivered an eloquent address on 'Science in Retrospect'. The Science Quiz, ably conducted by Mr. V. V. Krishna Rao as the quiz master, alerted the minds of all during a thrilling half hour,

The function on the second day was conducted under the auspices of the Arts' Association. A symposium was held on "the role of students in the National Emergency" in which four students took part. Sri Prayaga Narasimha Sastry, the Chief Guest, gave an illustrative talk on the Folk-lore of Andhra Pradesh. His talk was highly instructive, lively and enjoyable.

College Day was celebrated on the 15th November, 1965. Dr. B. Gopala Reddy, Deputy Leader, Parliamentary Congress Party, and President,

Andhra Sahitya Academy, was the distinguished guest. He gave an inspiring speech on internal and external problems facing India and advised the students to develop disciplined habits, spirit of sacrifice and patriotism to face the varied problems of the country.

During the recent Indo-Pakistan conflicts we arranged two meetings, on the 7th of September and the 1st of November, 1965, in order to affirm our loyalty to the country during its hour of trial and pledge our support to the government in the crisis. Mr. M. Guru Prasada Rao, Chairman of the Students' Society read the pledge.

We collected a sum of Rs. 5,500/- of which Rs. 1,000/- was from the staff and presented the sum to the District Collector, Sri Jayaker P. Johnson, I. A. S., on the 27th of November, 1965, with a request to use it for the welfare of the Jawans. Mr. M. Guru Prasada Rao, Chairman of the Students' Society, presented the cheque in the name of the students to Mr. Johnson.

A meeting was held on the 4th of January, 1966, in which Dr. Amar Singh Khalsa, a veteran freedom fighter, who is on a lecture tour of South India, spoke on "The Chinese Aggressive Attitude and how we should meet it."

On the 11th of January, 1966, we arranged to condole the death of our late Prime Minister, Sri Lal Bahadur Shastri. Rev. Fr. Principal, Mr. E. B. Satyam, Mr. K. Basaveswara Rao and R. Ramesh Babu spoke on Mr. Shastri's greatness in various spheres of action.

The Valedictory of the college association took place on the 18th of February, with Sri Pratap Kishan, Station Director, All India Radio, Vijayawada, as Chief Guest. After the reading of the reports, the distinguished speaker gave the outgoing students some precious advice to help them meet the difficulties of the life outside college. He then distributed the prizes. The Secretary of the students society proposed a vote of thanks.

We thank Rev. Fr. Principal, Rev. Fr. Vice-Principal, and Rev. Fr. Miranda and all those students and staff members especially Mr. K. Basaveswara Rao and Mr. N. Guru Prasada Rao who helped us in organising the various activities of the Society.

R. Ramesh Babu, *II B.A.*
Secretary.

Presidents and Secretaries of College Associations 1965 — 1966

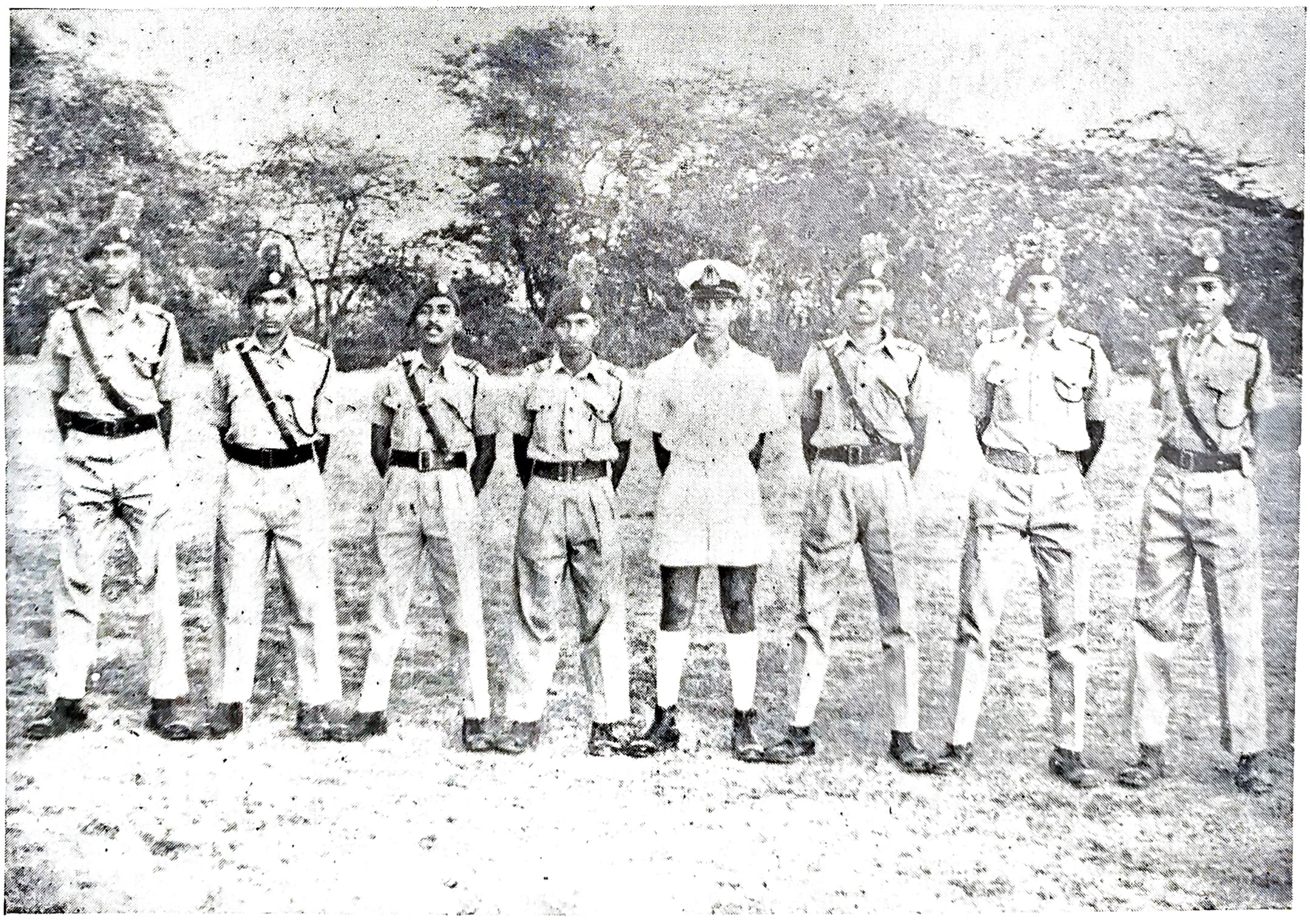

N. C. C. Under Officers 1965 — 1966

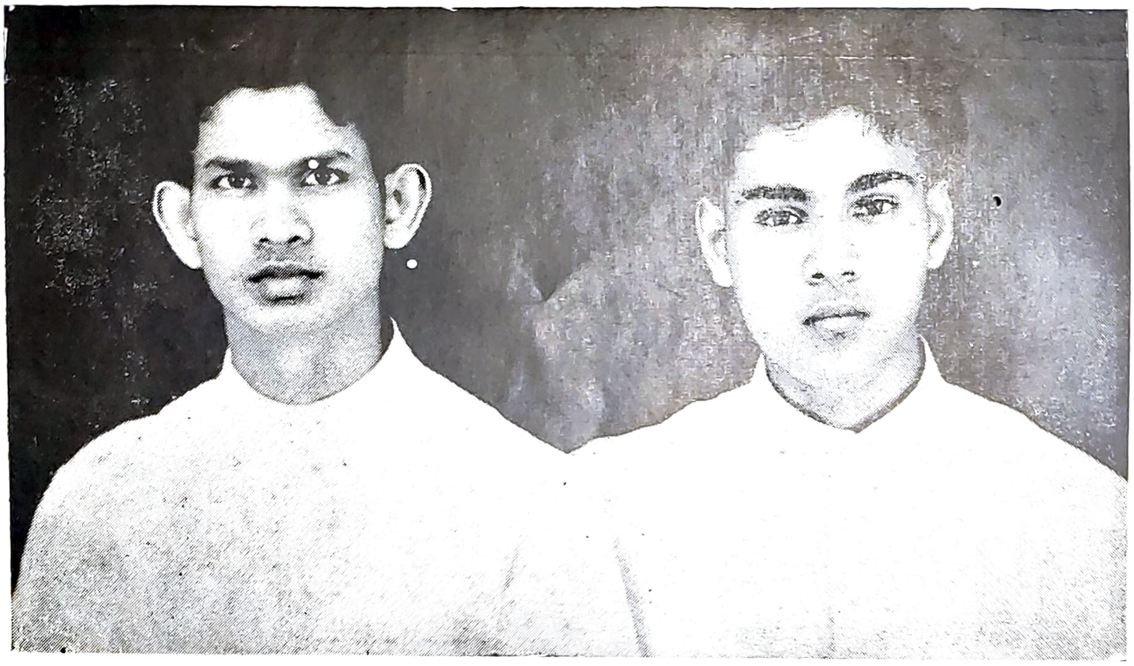

Former Students now in Jesuit Novitiate

D. Rayanna, N. S. J.   K. P. Shouri Raja, N. S. J.

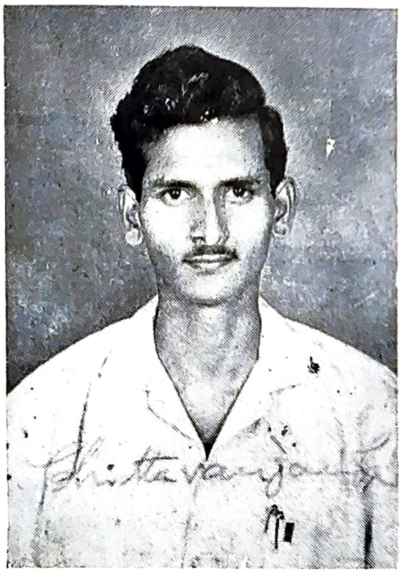

V. Chittaranjan Reddy, B.Sc.,Final.
Late Plt. Officer, K. Gopinath
Memorial Prize Holder.

R.V. Vasant Kumar Prasad, I B.A.,
Selected for State Junior Cricket Team
and Vice-Captain Andhra University
Cricket Team.

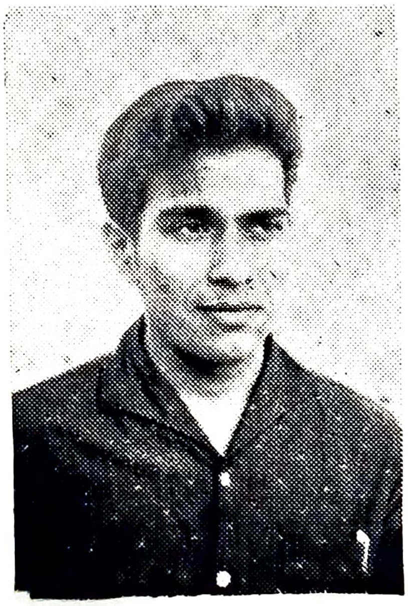

Author of article

Joint-authors of article

VALEDICTORY FUNCTION - 18th FEBRUARY, 1966

DISTRIBUTION OF PRIZES

Telugu Essay Competition :

I Prize — J. V. Subrahmanyam, II B. Sc.,
II Prize — V. Mohan Kumar, II B. Sc.

Telugu Elocution Contest :

I Prize — A. Narasimhacharyulu, II B. Sc.,
II Prize — R. Ramesh Babu, II B. A.

Hindi Essay Competition :

I Prize — Shaik Iqbal Ahmed, II B. Sc.,
II Prize — Cyril D'Souza, II B. Sc.

Hindi Elocution Contest :

I Prize — A. K. Mathur, I B. A.,
II Prize — Ch. Pitchayya, P. U. C.

Mathematics and Science Quiz Contest :

I Prize — H. Devarajan and Team, I B. Sc.,
II Prize — T. S. Rajagopal and Team, II B. A.

Planning Forum :

QUIZ COMPETITION :
I Prize — H. Devarajan and Team
II Prize — R. Ramesh Babu and Team

ENGLISH ESSAY :
I Prize — A Seshagiri Rao, P. U. C.
II Prize — V. Badarinath, I B. Sc.

TELUGU ESSAY :
I Prize — G. Sundara Ramaiah, I B. Sc.,
II Prize — M. Satya Murthy, II B. Sc.

Dramatic Association :

IDEMITI :
I Prize — P. Seshadri Sarma, III B. Com.,
II Prize — Shaik Iqbal Ahmed, II B. Sc.

NALUGILLA CHAVIDI .
I Prize — P. L. S. Baba, II B. Com.,
II Prize — Y. Diwakar, II B. Sc..
Special Prize — K. Shyam Sunder, P. U. C.

DESAM PILICHINDI :
I Prize — G. Anjaiah, II B. Com.,
II Prize — K. V. Subba Rao, II B. Sc..

SCUTTLEBOOM'S TREASURE :
I Prize — A. K. Matthews, III B. A.
II Prize — J. L. N. Murthy, P. U. C.

ఆంధ్ర భాషా సమితి నివేదిక

ఈ విశ్వావసు విద్యాసంవత్సరమునకు కౌమార దశనుదాటి యౌవనమున కడుగిడ నున్న ఆంధ్ర భాషా సమితి నన్నివిధముల శక్తికొలది తీర్చి దిద్దవలసిన గురుతర బాధ్యతను వహించి, విశ్వ నాధరావుగారు నడిపింప కార్యదర్శపాత్రను నేను-సి. రామచంద్రరావు- ధరింపవలసి వచ్చినది.

మా ఆంధ్రభాషా సమితి ఆశయము లనేకములు. ప్రసిద్ధులగు పండితులచే వివిధ విషయములగూర్చి ఉపన్యాసము లిప్పించుట, వ్యాస రచన, వకృత్వములందు పోటీల నేర్పాటుచేసి రచనలు చేయగలిగిన వారిని ప్రోత్సహించి, సృజనాత్మకశక్తిని పెంపొందించుట, కళాశాల విద్యార్థులలో సాహిత్యాభిలాష పెంపొందించుట ముఖ్యములు.

తెలుగు భాషాసమితి ప్రారంభోపన్యాసకులుగ సంస్కృతాంధ్ర కవియైన జమ్ములమడక మాధవ రామ శర్మగారిని ఆహ్వానించితిమి. నాటి సమావేశమునకు కళాశాలాంధ్ర భాషా శాఖాధ్యక్షులు శ్రీ విశ్వనాధరావు గారధ్యక్షస్థానము నలంకరించిరి. శ్రీ నాగళ్ళ గురుప్రసాదరావుగారుపన్యాసకులను సదస్యులకు పరిచయము చేసిరి.

శ్రీ శర్మగారు భారతీయ విజ్ఞానామృతము సంస్కృత భాషాభాండమున నిక్షిప్తమై యున్నదనుచు, నా భాషయందమృతము తొలకునట్లు మాట్లాడిరి. కార్యదర్శి వందన సమర్పణముతో నాటి సమావేశము ముగిసినది.

కళాశాల వివిధ సమితుల వార్షికోత్సవము సందర్భముగా నాంధ్రభాషా సమితిచే 'వ్యాస రచన' 'వక్తృత్వ'పోటీలు నేర్పాటు చేయబడినవి. 'నవలలు-ఆధునిక సాహిత్యము' లేక 'భారత దేశము-అణ్వస్త్రములు' అను విషయమై నిర్వహింపబడిన వ్యాస రచన పోటీయందు జె. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, వి. మోహన్ కుమారులకు ప్రథమ ద్వితీయ బహుమతులు లభించినవి. 'తాష్కెంటు సమావేశము - భారతదేశమునకు లాభదాయకము' అను అంశముపై జరిగిన వక్తృత్వపు పోటీయందు ఏ. నరసింహాచార్యులు, రమేశ్‌బాబులు ప్రథమ ద్వితీయస్థానము లాక్రమించిరి.

ఈ విద్యా వర్షాంధ్ర భాషాసమితి కార్యక్రమము లింతటితో సమాప్తమైనవి.

సమితి కార్యక్రమ నిర్వహణకు తమ అమూల్య సలహాలను, సహకారము నందజేసిన అధ్యాపక వర్గమునకును, మే మర్థించినంతనే యంగీకరించి, సమావేశములకు విచ్చేసి, విద్యార్థులకు తమ అమూల్య సందేశముల నందజేసిన ఉపన్యాసకులకును, మా కార్యక్రమము జయప్రదముగ జరుగుటకు సహకరించిన సోదర విద్యార్థులకును,, మా భాషాసమితి తరుపున కృతజ్ఞతాంజలులు.

సి. రామచంద్రరావు,

(బి. యస్‌సి. ద్వితీయ కక్ష్య)

కార్యదర్శి.

REPORT OF THE HINDI LITERARY ASSOCIATION 1965-66

THE activities of the Hindi Association for the academic year 1965–66, started with the election of Mr. S. Rama Rao, II B. Sc., as Secretary and Mr. J. Subba Rao, P. U. C., as Joint Secretary. Dr. K. Rajaseshagiri Rao, M. A., Ph. D., was the President of the Association.

On the 13th of October the inaugural address was delivered by Sri Unnava Rajagopalakrishnaiah, while Dr. K. Rajaseshagiri Rao, M. A., Ph. D., presided.

When Dr. Rajaseshagiri Rao left us to join the Hindi Department in Andhra University on the 1st of December, 1965, Sri U. S. Rama Krishnaiah, M. A., B. Ed., became President of our Association. When Mr. J. Subba Rao, Secretary of the Association left the College on the 3rd January, 1966 Mr. A. K. Mathur, I B. Sc., took his place

On the 3rd February a debate in Hindi was held, the subject being "Thashkent Declaration–The Friendship Between India and Pakistan." Sri U. S, Rama Krishnaiah, M. A., B. Ed., was in the chair.

On the 12th of February an essay contest was held under the guidance of Sri U. S. Rama Krishnaiah and the following were adjudged winners:

I Prize : Mr. Shaik Iqbal Ahmed, II B. Sc.,

II Prize : Mr. Cyril D'Souza, II B. Sc.

On the 15th of February an elocution contest was held in Hindi under the guidance of Sri U.S. Rama Krishnaiah, M. A., B. Ed. The following were the prize winners:

I Prize : Mr. A. K. Mathur I B. Sc.

II Prize : Mr. Ch. Pitchaiah, P. U. C.

I specially thank the President of the Association, Sri U. S. Rama Krishnaiah, M. A., B. Ed., for his kind and able guidance in conducting the meetings and his encouragement to the students. I thank all the students who participated in all the activities of the Association.

S. Rama Rao, II B. Sc.
Secretary.

REPORT OF THE MATHEMATICS AND SCIENCE ASSOCIATION 1965-66

THE Association started its activities for the academic year, 1965-66, with the election of the office bearers. Sri T. V. Sastry, M.Sc., kindly consented to be the President of the Association. Mr. G. Venkateswara Rao, III B. Sc. Class, and Mr. Y. Harshavardhana Rao, II B. Sc. Class, were elected Secretary and Joint Secretary respectively.

The inaugural meeting of the Association was held on the 17th of

August, 1965. Sri K. Dharma Raju, B. Sc., M. Sc. (CHE. E), A. M. I. (CHE. E.) was the Chief Guest of the evening and Mr. T. V. Sastry, M. Sc., presided over the function. The honourable Chief Guest gave us a very valuable talk on the subject, "Chemical Materials that are prepared in the test-tube". Mr. T. V. Sastry delivered an impressive presidential speech. The function came to an end with the vote of thanks by G. Venkateswara Rao, Secretary of the Association.

As usual the Cultural Week Celebrations started with the Science Day on the 12th of November, 1965. Dr. Y. Venkateswara Rao, M. Sc., Ph. D., Lecturer in Physics, A. N. R. College, Gudivada, presided. He made a comprehensive survey of scientific achievement through the ages, entitled "Science in Retrospect". Sri V. V. Krishna Rao, M. Sc., Head of the Department of Physics, conducted an interesting Quiz Programme in which the audience were the winners. Among the teams that participated, H. Devarajan's and T. S. Rajagopal's teams came out first and second respectively. "Idemiti", a hilarious Telugu Farce, brought the function to a close.

We had a condolence meeting on the sad demise of Dr. H.J. Bhaba, our top atomic scientist of world fame. Rev. Fr. D. Gordon, S.J. presided over the meeting. Sri V. V. Krishna Rao, M. Sc., spoke on Dr. Bhaba, the scientist.

We are very much indebted to Rev. Fr. D. Gordon, S.J., our Principal and to Sri V. V. Krishna Rao, M. Sc., for the ready help they gave us throughout the year. We must thank Sri T. V. Sastry, M. Sc., President of the Association, for the guidance he rendered us in all respects. We are very thankful to the staff and students who helped us to make the activities a success, though we cannot say we have fully realised our expectations. Let us hope that next year the association will work better and reach a high level of activity.

G. Venkateswara Rao, III B. Sc.
Secretary.

REPORT OF THE COLLEGE DRAMATIC ASSOCIATION - 1965-66

THE Dramatic Association started its work for the year with the election of Mr. G. Anjaiah, II B. Com., and Mr. D. R. Mehta, III B. Sc., as Secretaries.

The regular activities of the Association began in the second term. The Cultural Week celebration fell on the 12th and 13th of November, 1965. On the first day "Idemiti", a Telugu play written by Sri Bhamidipati Radhakrishna, and directed by Sri P. Subbaramayya, B. A., was enacted. Mr. P. Seshadri Sarma, III B. Com., and Shaik Iqbal Ahmed, II B. Sc., won the first and the second prizes respectively for their performance in

the play. The above play and the monoaction in English by A. K. Matthews, III B. A., were immensely appreciated by the audience.

On the second day "Nalugilla Chavidi". a Telugu play written by Sri Ravi Kondala Rao and directed by Sri V. Narayana Rao, B. Com. (Hons.), was enacted. The play was a good success. Mr. P. L. S. Baba of II B. Com. and Mr. Y. Diwakar of II B. Sc. were awarded the first and the second prizes for their roles in the drama. A special prize was awarded to K. Shyam Sunder of P. U. C. The monoaction in Telugu performed by Mr. G. Anjaiah, II B. Com., proved very entertaining.

A musical performance by the College orchestra, a Telugu song by G. John Babu, II B.Com.. enlivened the programme.

Our College Day celebrations took place on the 15th of November, 1965. "Desam Pilichindi", a Telugu play portraying the Indo-China conflict, written by Sri Tripuraneni and directed by Sri K. Rajeswara Rao, was successfully staged. It aroused great interest. Mr. G. Anjaiah of II B. Com. and Mr. K. V. Subba Rao of II B. Sc. were given the first and the second prizes for their performance in the play. An English play "Scuttleboom's Treasure", directed by Rev. Fr. B. J. Coyle, S. J., was enacted and enjoyed by one and all. Mr. A. K. Matthews of III B. A. and Mr. J. L. N. Murthy, P. U. C. won the first and the second prizes for their performance in the play. The monoaction performed by Y. Ramesh, P. U. C., and a musical concert by N. Peri Sastry and party pleased the audience very much.

This year also our College took part in the 'Inter Collegiate Dramatic Competition' conducted by the Andhra University at Waltair. The play "Nalugilla Chavidi", written by Sri Ravi Kondala Rao and directed by Sri V. Narayana Rao, B. Com. (Hons.), was adjudged the best play and was awarded the 'Nataraja Trophy' for the year 1965–66. I would like to record in this connection that this is the second year running that we win this Trophy.

With this our activities for the academic year came to an end.

Before closing this report I wish to thank particularly our President, Rev. Fr. Principal, Rev. B. J. Coyle, Rev. Fr. Miranda, Rev. Fr. A. Theckemury and Sri V. Narayana Rao, B. Com. (Hons), Sri R. Basaveswara Rao, M. A., Sri N. Guru Prasada Rao, M. A., Sri K. Rajeswara Rao, M. A., and Sri P. Subbaramayya, B. A., for their valuable guidance, help and direction. My thanks are due to all the authors of the above mentioned plays for kindly permitting us to stage them. I thank all those that participated in the various cultural activities of our Association.

D. R. Mehta, III B. Sc.
Secretary.

C. S. U. ACTIVITIES, 1965-66

THE C. S. U. was very active this year under the guidance of our new chaplain, Fr. Francis Kannikal, S. J., who took the place of Fr. M. D. Varkey, S. J., transferred to Trivandrum. The strength of the unit increased to 150 members.

Office Bearers :-

The election of office bearers for the new academic year took place on July 17th, 1965. Mr. B. Krupanandam was elected President and Mr. A. K. Matthews, Secretary, and Mr. T. Shouri Reddy, Treasurer. Mr. E. S. Luyima was elected Vice-president and Mr. M. Chinnappa Reddy, Joint Secretary.

Study Clubs :-

If the focus last year was upon the International Eucharistic Congress and external activities like work-camps, the theme of this year was self-improvement and personality development. To this end a number of study-clubs were held on the topic of personality, culminating in a Regional Reunion Day on October 31st, 1965, in which about 170 C. S. U. Members drawn from colleges all over Andhra Pradesh, participated. The Reunion was presided over by Fr. Leoncini, Rector of the Nuzvid Seminary. The topic of discussion was 'The Call of the King.'

Other Functions :-

In addition to the regular meetings, Loyola Day was celebrated on July 31st, 1965, with an Academy presided over by Rev. Fr. J. Kuriakose, Rector of this College. An Ecumenical meeting was held on January 30th, 1966, which was enthusiastically attended by 230 members of both the C. S. U. and the Students Christian Movement. Among the distinguished persons present were Dr. N. Isaac, M. A., Ph. D., Dean of the Andhra Christian College, Guntur, and Rev. P. Jeya Kumar, C. S. I., Secretary of the CSM, Andhra State.

Unit Delegations :-

This unit was represented at the National Committee of the AICUF held at Madras in August, at the Work-Camp held at Vittamrajupalle organised by this College, and at the National Convention of the AICUF which took place at Madras in the last week of December.

Conclusion :-

This unit during the past academic year has striven to live up to its ideal, namely Catholic Service in the Universities. In the course of the year it has first and foremost attempted to inculcate the positive ideal of service in its members, training them particularly in the special service of leadership,

ANDHRA LOYOLA COLLEGE LIBRARY

teaching them that the only way to counter the spreading swamp of materialism and atheism and to show that our belief is not a crutch for ignorance or leisure, is by learning and professional competence, and driving home to them the fact that (to quote the late John F. Kennedy), "in this world of ours, none of us can afford to be lookers-on, the critics sitting on the side-lines."

A. K. Matthews,
Secretary.

M. Chinnappa Reddy,
Joint Secretary.

REPORT OF THE PLANNING FORUM AND SOCIAL SERVICE LEAGUE FOR THE YEAR 1965-66

THE Planning Forum and Social Service League commenced their activities for the year with the nomination of new office bearers. P.V.Ch.S. Prasad and N. Ramamohan Rao became Secretary and Joint Secretary respectively of the Planning Forum, N. Venkateswarlu and K. Gangaraju Secretary and Joint Secretary of the Social Service League.

The inaugural meeting of the association was held on August the 27th, 1965. The Guest Speaker of the day was Sri N. Narendranath, Secretary to the Municipal Council, Vijayawada.

Before coming to the detailed account of the activities of the year, we have to admit that the performance of our association this year was on a modest scale and nothing to boast about. One of the reasons for the setback may be ascribed to the lack of energetic guidance which we were getting for the last four years from our Vice-President, Rev. Fr. J. Kuriakose, S. J. Since Fr. J. Kuriakose was burdened with the office of Rectorship, he could not devote time to Planning Forum as he was doing in former years. While we offer him our respectful congratulations, we place on record our gratitude for the keen interest he has shown in the working of the Planning Forum and Social League.

Vittamrajupalle work - cum - study camp claims the first place among our activities this year. 45 members of our Association under the direction of Rev. Fr. A. Theckemury, S. J. spent 20 days (11th to 30th of September) in Vittamarajupalle, a village in Guntur District. With the co-operation of the villagers we constructed a road connecting Vittamarajupalle and its neighbouring village. Though we could not complete the road we tried to instil into the hearts of the illiterate villagers the spirit of co-operation, hard work and self-help. It was a treat to watch our members small and big working morning and evening in rain and sun. While the outdoor manual work gave ample

exercise to our limbs, daily group discussions, debates, quiz programmes and entertainments constituted our intellectual activities. Thus enriched by these experiences, we returned home from the longest camp we have ever conducted, with a broader vision of life. We are grateful to Mr. Y. Mastan Reddy, M. Sc., (a native of Vittamarajupalle) for the hospitality he accorded to our campers and for the selfless interest he showed in the daily routine of our camp life. We are grateful to Mr. P. Rayanna (our Physical Director) who worked with us and was a source of information on the work spot. We are grateful to Rev. Fr. A. Miranda and Rev. Fr. Thayil for their valuable guidance in our mental activities. We are deeply thankful to Rev. Fr. Baliah, S. J. for without his enthusiasm and vision this camp would not have taken place and would not have been such a success.

On the 28th of September a party of 50 boys accompanied by four staff members left for Nagarjunasagar by a special bus. This tour of project areas proved not only highly informative but enjoyable too. Our sincere thanks are due to Mr. T. Subba Rao, Assistant Engineer, Nagarjunasagar, for his generous hospitality.

On the 27th of November we conducted a quiz programme to evaluate the general knowledge of the students. Six teams, each consisting of four members, took active part in the programme which was ably conducted by Mr. S. N. Ramaswami. H. Devarajan and his team secured the highest marks.

On the 1st of February, 1966, we had our annual general essay writing competition. More than 30 members took part. The first prize for English essay was won by A. Seshagiri Rao (Pre-University) for his paper on the Thashkent declaration, the second prize for English went to Badarinath (I U. C.) for his paper on "Jai Kisan – Jai Jawan." In Telugu the best essay was written by G. Sundar Ramaiah (I U. C.) on the present food crisis. M. Satya Murthy (II U. C.) was awarded the second prize for his essay on the Tashkent declaration.

Owing to various reasons many students did not do much manual labour inside the College campus, but a faithful few put in the usual quota of manual work by broadening the College roads.

Owing to the lack of adult students we could not utilise the enthusiam of many of our student teachers who volunteered to continue the good work of adult education which we were conducting the previous years.

The Forum is going to undertake a new venture this year, viz., an Information Centre. A well furnished room is already set apart for our Information Centre and many books, pamphlets, etc., have been got ready for this purpose.

The many activities of the Forum during the year could not have

been possible without the co-operation of the members of the staff and we are grateful to them. We are also grateful to Fr. Principal, who is the President of the planning Forum and Social Service League, for the keen interest he always takes in all the activities of this Association.

P. V. Ch. S. Prasad, III B.Com.,
Secretary.

ANNUAL REPORT OF THE N. C. C. INFANTRY 1965-66

FOR the N.C.C. of Loyola College, the year under review is one to be remembered. Due to the reorganisation of the N.C.C. our previous eight companies were reduced to six. This subsequently reduced the strength of the Officers from nine to seven. Two of our former officers left the College at the beginning of the year. 2/Lt. U. Munuswamy has joined the staff of Loyola College, Madras and 2/Lt. K. V. Ramana has joined the regular Air Force after successfully completing his training. He is now a commissioned Pilot Officer. I thank these two officers for their good work when they were among us. The remaining N.C.C. Infantry Officers were all absorbed into Service without anyone being left as supernumerary.

A number of changes took place in the Battalion Office. Our previous Commander, Lt. Col. Lestourgeon who was both our Group Commander and our Battalion Commander, left the Battalion and became solely Group Commander. However, he remained in Vijayawada, so we had the benefit of his valuable advice and guidance in our Battalion. Major Srimannarayana took charge of the Battalion.

The recruitment to the N. C. C. Infantry started on July 12th. In the beginning the enrolment strength was raised to 1095. Due to the new proviso that the N.C.C. is not compulsory for the Final Year students or for those who have already completed three years of service our numbers dwindled slightly. During the year, the N.C.C. activities were many and varied. Due to the emergency caused by the aggression of Pakistan against India in the Rann of Cutch, we conducted a "Be-prepared I" course which lasted for thirty days, according to the instructions received from the Director General. Sixty of our cadets followed the course, which was opened by Lt. Col. Lestourgeon. The course started with 75 cadets but at the end there were actually 100. The participants were allowed to appear for the 'B' and 'C' Certificates immediately after the course. A number of cadets profitted by this opportunity and came out successfully. All these cadets had the opportunity of firing .303 rifles at the Kondapalli Firing Range. Last summer our Cadet, Junior U/O K. Ravindra underwent an advanced leadership course at Pahal-Gam from the 21st of May to the 20th of June.

A voluntary team of N.C.C. cadets went to the Assam Border to be attached to the Regular Army for one

month. 2/Lt. Rayanna was in charge of the team sent by this Group Headquarters. Two of our under-officers, Sastry and Narayana were in the team. (An account of this attachment to the Regular Army is given elsewhere in the Magazine... Ed.) 'Be-prepared II' Course and Civil Defence Courses were conducted during the September vacation and on certain Sundays in October. Forty cadets joined these courses.

During the first term we trained a group of cadets for the Earl Robert's Shooting Competition. This Competition is a long-range competition held every year among the N. C. C. and similar organisations of all Commonwealth countries. The two best teams, each team being of five members, from each Directorate will be sent to Delhi for final selection. The two best teams of each country will be sent to London for the final competition. Our college team took part in the Inter-group competition at Secunderabad in October when our team took first place. The best shot was also from our team, namely U/C Ravikumar. This was a fine feather in the cap of Andhra Loyola. According to a recent announcement from Delhi, Andhra Pradesh has won the second prize for the whole of India in this shooting competition. This Andhra team was made up entirely of Cadets from Vijayawada, and three of the five members were from Andhra Loyola. Our cadet U/O Ravikumar was adjudged the best shot not only in Andhra Pradesh but in the whole of India, scoring 77 marks out of a possible 80. This was a very rare achievement for even a good army marksman cannot always be so regular in his shooting. Andhra Pradesh also came second in Bayonetting for the whole of India.

Our Vijayawada Group sent four teams to the N. C. C. Rally at Secunderabad in November. Two teams, those of Bayonet and Drill, were made up entirely of cadets from our college. The Bayonet Team annexed the first prize while the Drill Team won the second prize. On that occasion our shooting team also won first prize for the whole of Andhra Pradesh. U/O Ravikumar was again adjudged best shot. In the Republic Day Contingent, 20 Infantry cadets from the various colleges in Andhra took part. Four cadets were from this college which incidentally was the largest group from any one college in Andhra. Out of these four, three cadets participated in the Bayonet Fighting at the Republic Day Parade.

For all these innumberable laurels accruing to Andhra Loyola College I congratulate all the cadets who took part in the competitions. The entire credit for these achievements goes to our previous Commander, Lt. Col. Lestourgeon. They were the result of his tenacity for work, his sagacious planning and his way of rousing the enthusiasm of all those under his command. I heartily thank also the entire P. I. Staff who worked day and night to help attain these good results. I must specially mention among the P. I. Staff, Subedar Major Dhilip Singh, Subedar Nihal Singh and Subedar Raman Nair who trained and encouraged the cadets. I thank also all the other

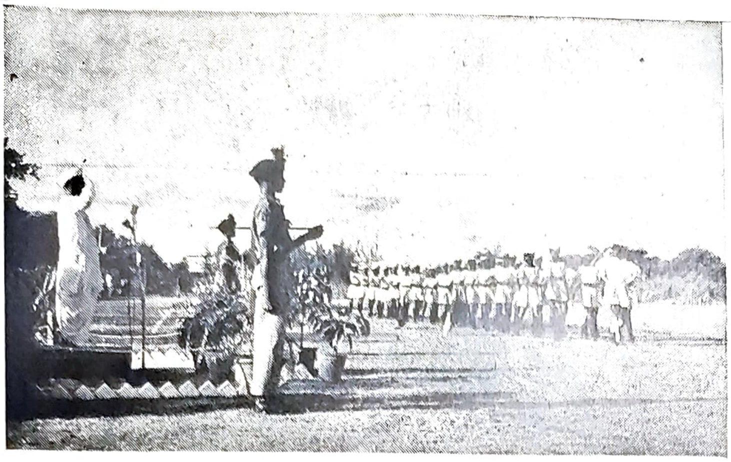

The Naval Contingent

N. C. C.

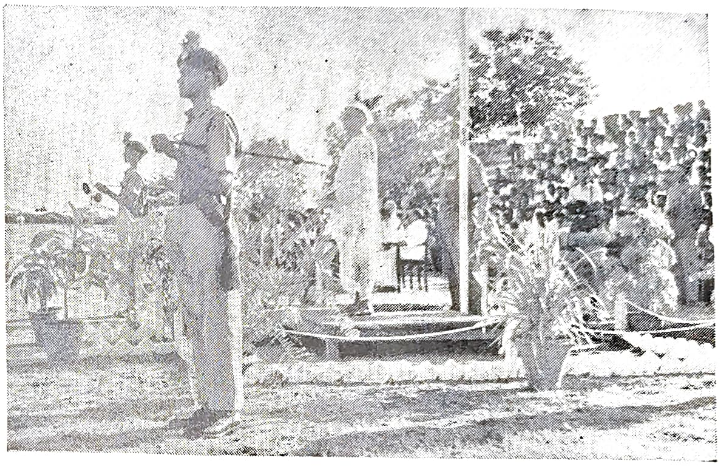

Dr. Chalapati Rao, M. L. A.

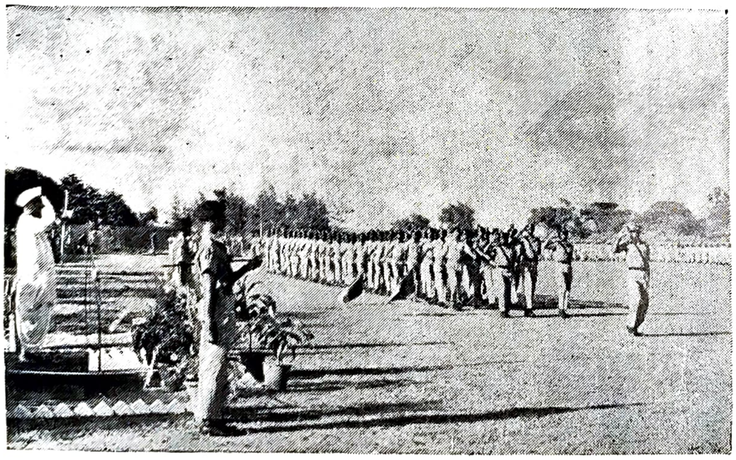

The Infantry Contingent

on Republic Day

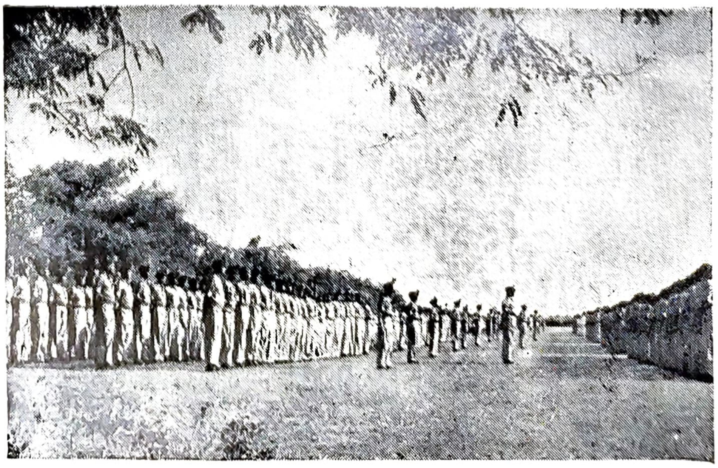

The Audience

Photos by Fr. THAYIL, S. J.

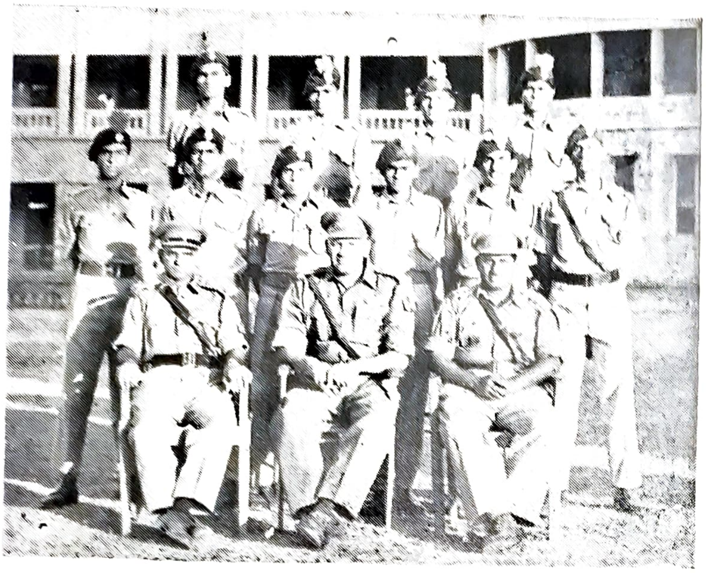

Bayonet Team winners in N.C.C. Rally, Hyderabad.

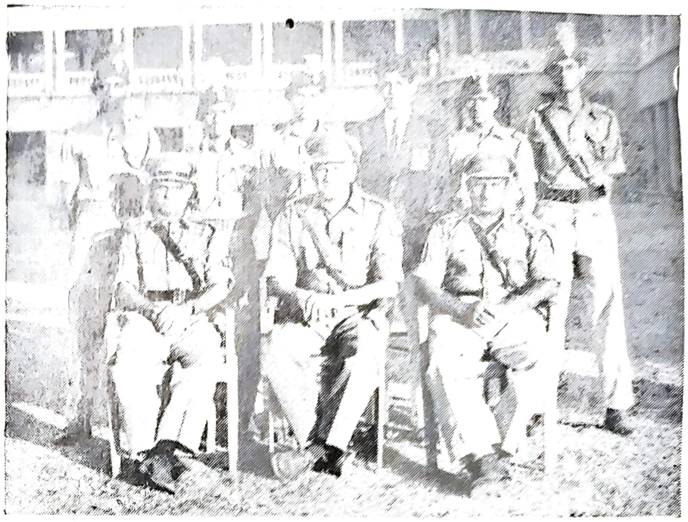

Winners Earl Robert's Shooting Competition, Hyderabad.

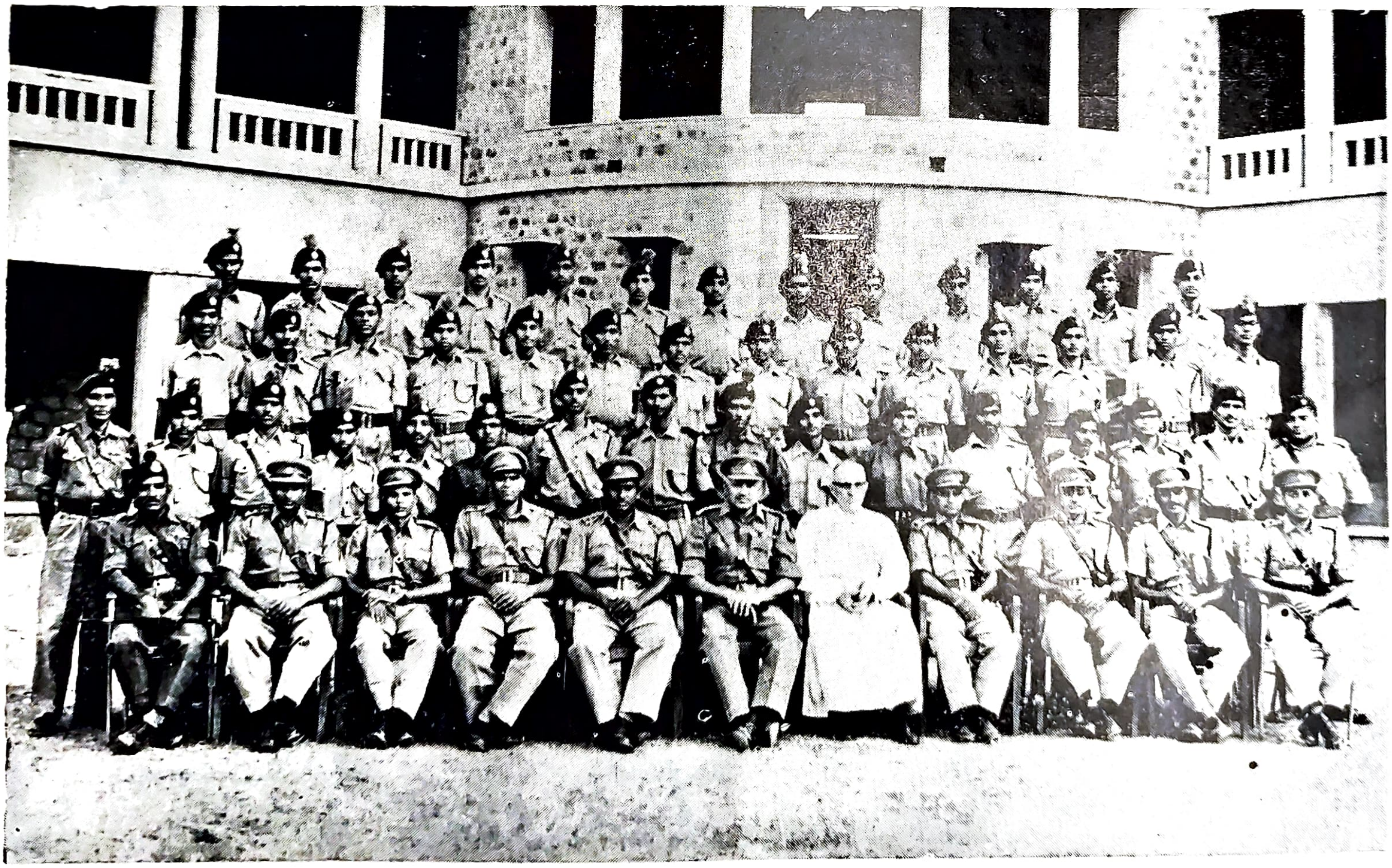

N. C. C. Rally Team. Hyderabad.

Photos by Fr. THAYIL, S. J.

J. C. O.s and N. C. O.s all worked in complete unity of understanding with the commanding officers. I cannot leave out Major Sreemannarayana, our Battalion Commander. I sincerely thank him for the keen interest he has taken in our college N. C. C. activities. He has been very regular in visiting the parade ground and has always greatly encouraged the cadets.

Besides the activities mentioned above, we had many other local activities during the year. We had a series of rehearsals for the 'Promise parade' and for the N. C. C. Day. The 'Promise' parade for the whole of Vijayawada, both Senior and Junior Divisions took place on our parade ground under the Captain M. D. Ambrose Ananda Rao, when Dr. Chalapati Rao, M. L. A. took the salute. We also had a series of general parades of all the N. C. C. Wings of the College for Independence Day, Solidarity Day and Republic Day. Rev. Fr. D. Gordon S. J., Principal of Loyola College took the salute on all these occasions. The majority of the cadets of the three wings, Infantry, Navy and Air Wing took part in these parades.

On the 21st of November, the General N. C. C. Day Parade was conducted on the Police Grounds, Vijayawada, under the command of Captain Ambrose. Dr. B. Gopala Reddy, M. P., took the salute. Our cadets took part in the March Past and demonstrated various Section Formations.

The Annual Camp was held at Nambur from the 8th to the 17th of December under the command of Major Sreemannarayana. We contributed 85% of the allotted strength. Ours was the only camp of the Senior Division of the N. C. C. in this Group conducted during the year 1965–1966 which contributed the maximum strength of the cadets, though the number was less than the previous year. Since ours was the first camp of the series held at Nambur, our cadets had to do quite a lot of manual labour. They did it with good will and put the camp site in good shape. This was much appreciated by our Group Commander, Lt. Col. Bharat Singh and other V. I. P.s including our Principal and other Fathers of the college who visited the camp. The cadets had the very best of training and many of them took part in the various competitions.

A contingent of 200 Infantry cadets and officers at the call of the Civil Authorities, took part in maintaining Law and Order during the Ashes Immersion Ceremony of the late Prime Minister, Lal Bahadur Shastri. These cadets were under the command of Lt. Col. Bharat Singh.

N. C. C. Certificate examinations were conducted on the IIth and 12th of February, 1966, when as many as 169 cadets for the 'B' certificate and 25 for the 'C' certificate appeared. I hope to get very good results.

During the year, Captain M. D. A. Ananda Rao and Lt. C. Sambasiva Rao and Lt. K. V. Narayana had their 'refresher course'. The first two officers at the N. C. C. Academy,

Purandher, the last at the Officers' Training School, Kamptee.

Concluding this already over-long account of the N. C. C. activities of Andhra Loyola College, I must thank Rev. Fr. Principal for all his guidance and advice. It was a real encouragement to officers and men to see our Principal so often on the Parade Ground. It would be almost impossible to carry on such a large contingent of N. C. C. Cadets without his help and cooperation. I thank our Group Commander, Lt. Col. Bharat Singh who assumed charge of the Group in November, 1965. I thank Rev. Fr. Rector of this Institution and the Wardens of the Hostels who offered their helping hand in all the N. C. C. activities. Finally I thank all the officers and all the cadets for having made possible such a successful N. C. C. Year.

M. D. A. Ananda Rao.
CAPTAIN.

ANNUAL REPORT OF THE N.C.C. NAVAL WING 1965–66

WE began the year on a happy note by receiving the good results of the Navy Cadets who had appeared for the 'B' Certificate examinations at the end of the year 1964–65. 80% were declared to have passed the examination. This was only the beginning of some very good achievements which followed in quick succession. Six of our young cadets partook of the Navy Sainik - 2, held at Nainital. When the 'Be prepared Cadre I' was conducted two of our cadets volunteered to participate and they reaped the benefit of the excellent training given. Three other cadets had the opportunity of getting 'on the spot' information of Field Operations at Dehra Dun, when they were attached to the Army Camp for one full month.

The Naval Wing had the pleasure of welcoming S/Lt. P. Ramakrishnan, who was commissioned after a successful period of training at I. N. S. Venduruthy, Cochin, and who took charge of the newly raised second division of our wing.

We were very sorry to lose Lt. Col. Lestourgeon, the Group Commander, who was called to Army Headquarters. His place was immediately filled by the experienced and inspiring Commander, Lt. Col. Bharat Singh. Under his able command, the Vijayawada Group took the second place in the Inter-group competitions held at Secunderabad.

During the month of September, four of our cadets were on the I.N.S. Magar which sailed between Vizagapatnam and Madras for ten days, participating in the Summer Cruise Exercises. We were extremely glad to have these cadets back among us as trained young seamen and they shared their experiences with their fellow cadets in the College. Their experiences gave a new impetus to our cadets and many volunteered to participate in other exercises when the occasion offered. When we had the 'Be Prepared Cadre-2' five cadets joined and ten more enthusiastically went to the N. C. C. Rally at Secun-

derabad. Participants in this Rally won many laurels for the Navy Wing and for the College. Of the many Colleges that took part in this Rally, our college came out first in the shooting competition and the credit for this undoubtedly goes to the Naval Wing, for the best shot was one of our cadets. In addition to this we stood second in the Boat-pulling exercises and one of our cadets, Cadet Captain Ali Khan was declared the second best cadet in the whole of Andhra Pradesh. While some cadets were busy at the State level, others were very active in the local N. C. C. Day Celebrations. A team of fifteen cadets displayed their knowledge in Semaphore Signalling, giving a message to the vast gathering assembled on the Police Grounds when Dr. Gopala Reddy took the salute.

Late in December, forty nine cadets attended the Annual Training Camp held at Vizagapatanam. The boys had the pleasant experience there of being aboard the I. N. S. Akshay. The Naval Wing gave colour by its full strength participation on Independence Day when Dr T. V. S. Chalapathi Rao took the salute. Our cadets once again solemnly pledged their loyalty to the Nation on National Solidarity Day. The Pledge was read out by the Principal, Rev. Fr. D. Gordon, S. J.

On the 26th of January, Republic Day, we provided a contingent of eighty cadets for the Parade. Their smart turn-out in ceremonial dress was a pleasure to behold. Rev. Fr. D. Gordon, S. J., Principal, took the salute. Our unit has proved to be the cream of all units, by its enthusiasm, hardwork and talent. This is proved true by the fact that three of our cadets were selected to take part in the Republic Day Parade at New Delhi.

We celebrated the annual function of the N.C.C., (all Wings), on the 14th of February with Rev. Fr. Principal in the chair.

I take this opportunity to congratulate our Naval Wing Commanding Officer, Lt. K. Chandran on his promotion to the rank of Lieutenant. His regular visits to the Parade Ground and his guidance encouraged the cadets not a little.

There was one sad event during the year which we cannot pass over in silence. We refer to the death of Signalman Nageswara Rao. He was closely connected with this unit. We send our condolences to his bereaved family.

I must end this report by thanking Rev. Fr. Principal for all his valuable advice during the year and for his kind help in aiding us to organise the unit. Also I thank the Wardens of the College Hostels, Rev. Fr. J. Kuriakose and Rev. Fr Miranda for their kind cooperation in allowing the Hostel Cadets to attend parades and camps whenever wanted. Finally I thank the Navy Personnel and the Instructional Staff, who took such a keen interest in imparting training to the cadets. Much of the success of our Unit is due to their tireless efforts. We wish all our cadets success in their ensuing University examinations.

S/Lt. Koteswara Rao.

N.C.C. AIR WING ANNUAL REPORT 1965-66

AT the beginning of the year there were a few changes in the organisation of the N. C. C. The Group Commander, Lt.Col. E.C. Lestourgeon was relieved of his duties as Group Commander and was transferred to Army Headquarters. He was an able and efficient Commander and we miss him sorely. His place was taken by Lt. Col. Bharat Singh. We welcome our new Commander and promise him all loyalty.

We began the year's activities with the attachment of some of our cadets to Regular Army Units. Four of our cadets went to Siliguri, Assam, for a month's training. They were very satisfied with their training and returned here to give us the benefit of their experiences with the Armed Forces of the Forward Area. The enrolment of new recruits commenced in the second week of July. There was as usual a great rush for admissions into the Air Wing. We were able to enrol only eighty candidates. The remaining 120 cadets are all seniors. These seniors are in their second or third year of training. All the theory classes and all the parades have been conducted according to plan.

The N.C.C. Rally Camp of Andhra Pradesh was conducted at Secunderabad from the 13th of November to the 22nd of the same month. Twenty five of our cadets attended the camp and their conduct and performance left nothing to be desired. Cadet W/O S.R.V. Prasad was selected to lead the Delhi Contingent of the Air Wing of Andhra Pradesh. Incidentally he was also selected to the Guard of Honour Parade at Delhi. The combined Annual Training Camp of 1, 3, 4 & 5 Andhra Air Squadrons was held at Uppalaguda, Hyderabad, near the Osmania University Campus, from December the 20th to the 2nd of January. Our College was represented by 85 cadets. S/Ldr. O.P. Devgon was the Camp Commandant. The training programme was strictly carried out and all the cadets appreciated the camp life. Lt. Col. Williams, Deputy Director, N. C. C. Andhra Pradesh, visited the Camp. In the 'Kit Lay-out' Competition, our squadron was declared the best. No other competitions were conducted at the camp. Two cadets attended the All India Summer Training Camp. Cadet Cpl. K. Anjanababu attended the Camp at Mount Abu and Cadet K. S. Krishna Rao attended the Camp at Belgaum. I am glad to note that the following cadets won the prizes mentioned against them.

Cadet U/O V. Chittaranjan Reddy ... Best Cadet.

Cadet K. S. R. Murthy ... Best Aero-Modeller.

Cadet A. Lahiri ... Best Junior Cadet.

Some of our ex-cadets are actually undergoing training in the Indian Air Force. I hope that many more cadets of the Air Wing will follow their example and keep up the tradition of the College. Some of our P. I. Staff were transferred and new Instructors have come. To those who have left

O. B. A. Reunion

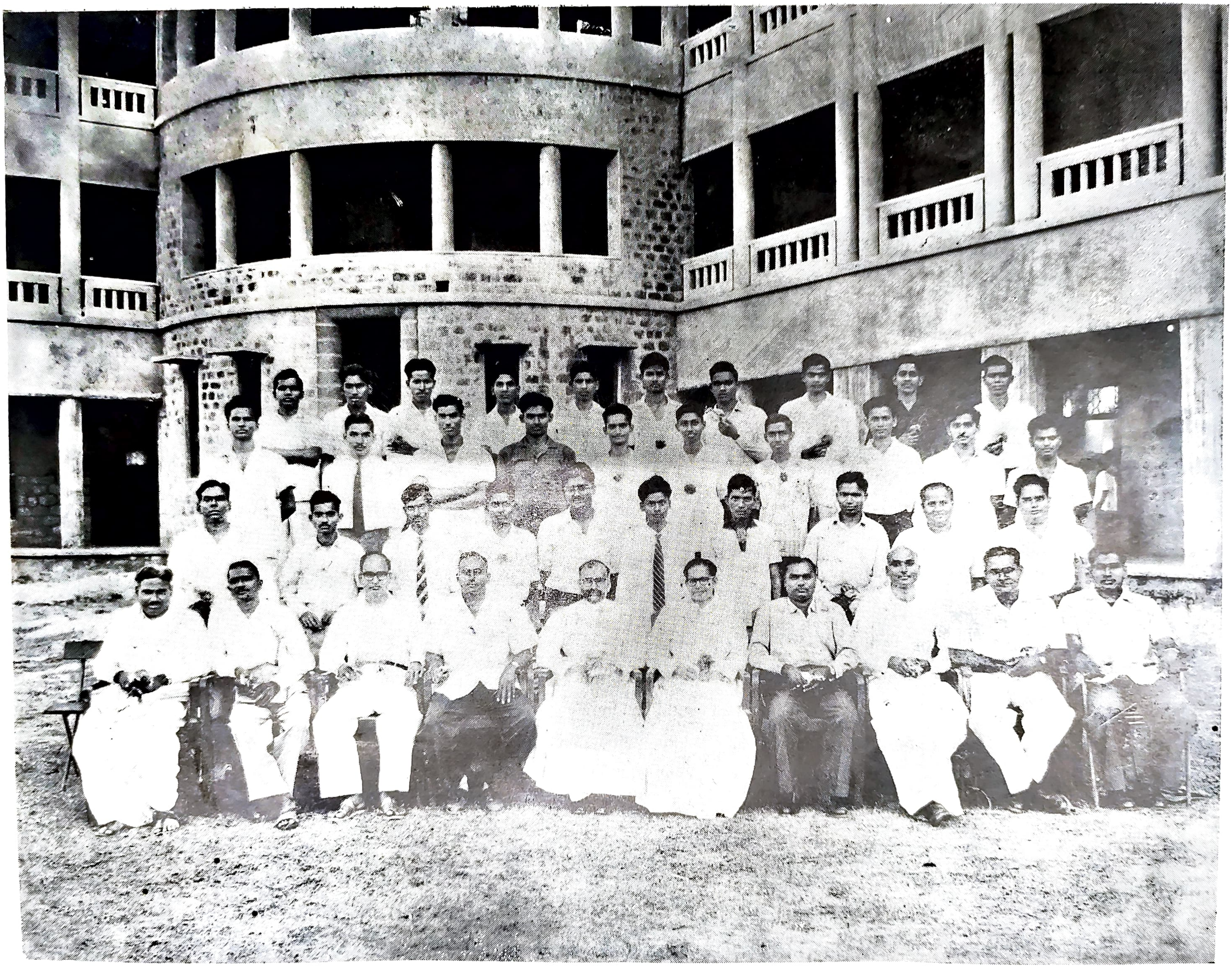

III Year M. M. P. 1965 — 1966

us we offer our thanks : to those who have newly come we say 'Welcome'.

Now at the end of this short review of the work of the Air Wing of Andhra Loyola College, I must place on record our thanks to Rev. Fr. D. Gordon, S. J., our Principal, for his valuable advice and prompt help given on all occasions. He has been very kind in appreciating our needs. Also I must thank Rev. Fr. Kuriakose and Rev. Fr. Miranda, the Wardens of our Hostels, for their kind co-operation in releasing their hostel students whenever they were required for parades or other duties. I wish all the cadets of the Air Wing all success in their university examinations.

PILOT OFFICER.
K. Gopala Rao.

REPORT OF THE DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION FOR 1965–66

Mr. President*, Ladies and Gentlemen, I am happy to place before you today, the Report of the Department of Physical Education of Andhra Loyola College for 1965–66.

The year began on a quiet note in the field of games and sports. Rev. Fr. B.J. Coyle, who had been of great service to the Department last year, as President of Games, had to devote all his attention to the Library this year, of which he was appointed Warden. We are grateful to him for his valuable guidance which we miss. The Physical Director was deputed by the N.C.C. Headquarters, to proceed for special military training and experience, to the East Pakistan border for a full month from the 24th June to the 24th July. During his absence, Mr. N. Bala Showraiah, Lecturer in Economics, substituted for him as acting Physical Director.

As usual we played a number of matches on our College grounds and outside, in cricket, hockey, football, basketball, volleyball and table tennis, tne honours being more or less equally divided. Generally speaking however, fewer regular matches were played than in previous years and this has told on our performance in the inter-collegiate tournaments.

---

* *Mr. Johnson,* **District Collector.**

The following students were nominated Captains and Vice-Captains of the various teams :

Football :	I. Pitchi Reddy, III U. C.	—	Captain
	K. Percy Vijaya Vardhan, II U. C.	—	Vice-Captain
Volleyball :	K. V. Subba Rao, II U. C.	—	Captain
	N. Anjaneyulu, II U. C.	—	Vice-Captain
Basketball :	K. Lourdu Showraiah, III U. C.	—	Captain
	G. Joseph, III U. C.	—	Vice-Captain
Cricket :	N. Damodara Rao, II U. C.	—	Captain
	R. V. V. K. Prasad, I U. C.	—	Vice-Captain
Hockey :	P. K. Singh, III U. C.	—	Captain
	D. Jaya Prakash Narayan Reddy, II U. C.	—	Vice-Captain
Badminton :	Ch. Duggi Reddy, III U. C.	—	Captain
	A. L. N. V. Prasad, II U. C.	—	Vice-Captain
Kho-Kho :	G. Koteswara Reddy, II U. C.	—	Captain
	M. George, I. U. C.	—	Vice-Captain
Table-Tennis :	C. D. Anand Raj, II U. C.	—	Captain
Athletics :	T. L. Prakasa Rao, II U. C.	—	Captain
Kabaddi :	Y. Venkateswara Rao, II U. C.	—	Captain
	D. V. V. Prasad, II U. C.	—	Vice-Captain

N. Damodara Rao was elected General Captain at a Meeting of Captains and and Vice-Captains on the 1st September.

Three of our cricket players, G. Ch. Singaiah, R. V. V. K. Prasad and J. Narendranath, were selected for the Andhra State Junior Cricket team. Singaiah was nominated Captain of the team. They won the first match comfortably against Kerala, but lost the second match against Madras. The same three players were selected for the Andhra University Cricket Team also, of which Prasad was nominated Vice-Captain. Prasad and Singaiah played a delightful innings against Ceylon, scoring 127 runs in a fruitful partnership, Singaiah with 97 and Prasad with 30 as final scores.

A. Sridhar represented the Andhra University in athletics. This year he has broken three college records : in 800 metres with a timing of 2m. 21.4s.; in 1500 metres with a timing of 4m. 50s. and in 5000 metres with a timing of 18m. 15 sec. Although these timings are not of a high order, this young man has the makings of an athlete in him, if only he trains himself and concentrates in athletics. P. Subba Rao was selected for the Andhra University hockey team as a stand-by.

The next item I have to record is not glorious in contrast to the report of previous years. In the inter-collegiate tournaments all our college teams, with the solitary exception of table-tennis, were defeated in the very first round. This debacle needs an explanation, because we had quite decent

teams, notably in hockey and cricket, and were expecting to do even better than last year. I think the cause of this poor performance is the lack of practice, in particular match practice. For most of the games there was no practice worth the name during the whole year. It is tempting fate to enter a tournament without regular practice. But even in those games, like hockey and cricket, where players wielded the hockey stick or practised at the nets a few days in the week, there were far too few regular matches played with outside teams. The result was our teams lacked match experience, enough of understanding of one another's game in hockey, the proper temperament to meet early disaster in cricket. Our failure this year should teach us the lesson that success in games, as in everything else, depends upon the work of preparation, which in this case is practice.

In this connection I think it is apposite to remark that the Captains and Vice-Captains of the various teams should consider it their duty, to ensure that the players come for regular practice. They should also try to find suitable teams outside, with whom frequent matches could be played. They seem to be content that the authorities make all these arrangements for them.

Football has been the Cinderella of games in this College ever since the beginning. One of the reasons is that the same plot is used as a football ground and cricket field, and the cricketers seem to be more persuasive. The future cricket field has been generously dumped with earth during the year and we fondly hope that it will be ready next year, so that both football and cricket may flourish.

I am thankful to Fr. Principal for his encouragement and guidance. With the encroachment of N. C. C. activities upon our evenings, there is less time and opportunity for games. But the understanding of the officers in charge has enabled games to survive. I wish to express my thanks to Mr. N. Bala Showraiah and Mr. K. Nageswara Rao for the ready help they have always given when called upon, even to the extent of looking after the department during the Director's absence. I am grateful to Rev. Fr. A. Thayil for finding time to coach our students in the finer points of hockey and tennis. Lastly, I have to thank the General Captain, Captains, Vice-Captains and players of all the teams for their sincere cooperation throughout the year and especially during the time of the Annual Sports Meet.

The following is the list of prize winners at the Annual College Sports :

SENIORS

Event	1st Place	2nd Place
100 Mts.	G. Ch. Singaiah	K. V. Subba Rao
200 Mts.	T. L. Prakasa Rao	Y. Rayanna
400 Mts.	A. Sridhar	G. Ch. Singaiah
800 Mts.	A. Sridhar	G. Jagan Mohan Rao
1500 Mts.	A. Sridhar	E. John Suryodayam
5000 Mts.	A. Sridhar	(2) E. John Suryadayam (3) N. Gangadhara Rao
110 Mts. Hurdles	T. L. Prakasa Rao	Y. Rayanna
400 Mts. Hurdles	T. L. Prakasa Rao	A. Hoyle
Long Jump	G. Ch. Singaiah	T. L. Prakasa Rao
Hop Step & Jump	C. Ch. Singaiah	T. L. Prakasa Rao
High Jump	M. Rama Mohan Rao	G. V. Nageswara Rao
Pole Vault	D. V. V. Prasada Rao	V. Shouraiah
Shot Put	D. F. Nazareth	K. V. Subba Rao
Javelin	K. V. Subba Rao	D. F. Nazareth
Discus	D. F Nazareth	Y. Venkateswara Rao
Hammer	D F. Nazareth	M. Rama Mohan Rao
4 × 100 Mts. Relay	G. Ch. Singaiah & Team	A. Sridhar & Team
4 × 400 Mts. Relay	T. L. Prakasa Rao & Team	A. Sridhar & Team
4 × 100 Mts. Open Relay	Vijayawada Greens	Industrial Training Institute

Senior Champion : A. SRIDHAR.

JUNIORS

Event	1st Place	2nd Place
100 Mts.	S. Shareef Ahamed	B. Nagamalleswara Rao
200 Mts.	B. Nagamalleswara Rao	S. Shareef Ahamed
400 Mts.	B. Nagamalleswara Rao	G. Rama Raju
110 Mts. Hurdles	S. Shareef Ahamed	S. Isaac
Long Jump	B. Nagamalleswara Rao	M. George
High Jump	S. Shareef Ahamed	B. Nagamalleswara Rao
Pole Vault	G V. Narasimha Raju	G. Hanumantha Rao
Shot Put	T. Mohana Rao	P. C. Nicolas
4 × 100 Mts. Relay	B. Nagamalleswara Rao & Team	V. Lourdu Swamy & Team

Junior Champion : B. NAGAMALLESWARA RAO

SUB-JUNIORS

Event	1st Place	2nd Place
100 Mts.	K. Ravindranath	P. V. Yogi
200 Mts.	K. Ravindranath	K. Anthony Reddy
Long Jump	K. Ravindranath	K. Anthony Reddy
Sack Race	K. Anthony Reddy	P. V. Yogi
Three Legged Race	T. K. S. Prasada Rao & P. Jojaiah	K. Ravindranath & K. Anthony Reddy
Criket Ball Throw	P. Jojaiah	S. Amarnath
4 × 50 Mts. Shuttle Relay	K. Ravindranath & Team	K. Anthony Reddy & Team

Sub-Junior Champion : K. RAVINDRANATH.

COMMON EVENTS

Obstacle Race	M. Chinnappa Reddy	B. Nagamalleswara Rao
Musical Chairs	Dr. Burghall	Sri Ramachandra Rao
Sack Fight	Y. Rayanna	N. Chinnappa Reddy
Fancy Dress	B. A. Khan	(2) J. Narendranath & Partner (3) Postman
Tug of War : Staff Vs. Students.	Staff	Students.

STAFF

Event	1st Place	2nd Place
Volley Ball	Physics Dept.	Arts Department
Badminton	Physics Dept.	Chemistry Department
Slow-cycling	Sri K. Subbaiah	Sri V. Narayana Rao
100 Mts. Race	Sri A. Bali Reddy	Sri K. Nageswara Rao
Old Boys' Race	Ch. Rama Rao	Ch. Bhavani Sankara Rao
College Attenders' Race	K. Rama Rao	B. Joji
Hostel Attenders' Race	S. Kullandhi	D. Appalakonda
Building Workers' Race	M. Sobhanadri	Y. Nageswara Rao

CONTENTS

TELUGU SECTION

భారతదేశము-శాంతియుత సహజీవనము	—	Mohamed Shafiulla, B. Com.	1
శ్రద్ధాంజలి	—	గడ్డమణుగు గోపాలకృష్ణ, III B. Sc.	3
భ్రాంతభావం	—	మోపర్తి సూర్యారావు, P. U. C.	4
ప్రకృతి	—	కె. కుదీరాంబోస్, III B. Sc.	9
కన్నెమనసు	—	ఎ. రాజసుధాకరరావు, P. U. C.	10
చీనా, హిందూదేశములు - వాని ప్రాచీనానుబంధము	—	గొడవర్తి సూర్యప్రకాశరావు, బి. యస్.సి. (ఫైనల్)	12
రత్నత్రయము	—	J. S. R. సుబ్రహ్మణ్యం, P. U. C.	15
విశ్వశాంతి	—	గొర్ల వెంకటేశ్వరవరప్రసాద్, I. U. C.	16
మూగమనసు	—	D. S. Moorthy, III B. Sc.	17
పద - పద - పద !	—	జెట్టి రామమోహనరావు, P. U. C.	20
ఆశ లావు - పీక సన్నం	—	తిరుపతి భాస్కర్‌రావు, II B. Sc.	21
వీర విజయ గీతము	—	బి. అల్ఫోన్స్, I B. A.	24
రిస్టువాచీ ఆత్మకథ	—	A. Jnana Dev, I B. Sc.	26
ఒకనాటి సంఘటన	—	యు. నాగేశ్వరరావు, బి. యస్.సి. (తృతీయ కక్ష్య)	29
విచిత్రవిధి	—	బి. మరియదాసు, బి. యస్.సి. (ఫైనల్)	34

HINDI SECTION

हमारा गाँव	— M. Sivaramakrishna, I B. Sc.,	1
" विजय तेरी भारत माता ! "	— B. Veeranarayana Swamy, P.U.C.	2
" गजल "	— Dhanapatraj Mehata, III B.Sc.	4
श्रद्धांजलि	— Konkimalla Durga Syamasundar, P. U. C.	5
" कुन्ती विलाप "	— A. Ramakrishna Rao, II B.Sc.,	6
प्रकृति - दर्शन	— Kantilal S. Jain, III B. Com.	8
संस्कृति और संगीत	— Avatar Krishan Madhur, I B. A.	9
दिल का दर्द	— D. Karamtulla Saheb, I B. Sc.	13
अमर नेता शास्त्री जी	— S. Rama Rao, II B. Sc.	17
हमारी शिक्षा की समस्याएँ	— Adusumalli Bhupati Rao, P.U.C.	20
जयशंकर ' प्रसाद '	— Sri P. Sivannarayan, M. A.	22

★

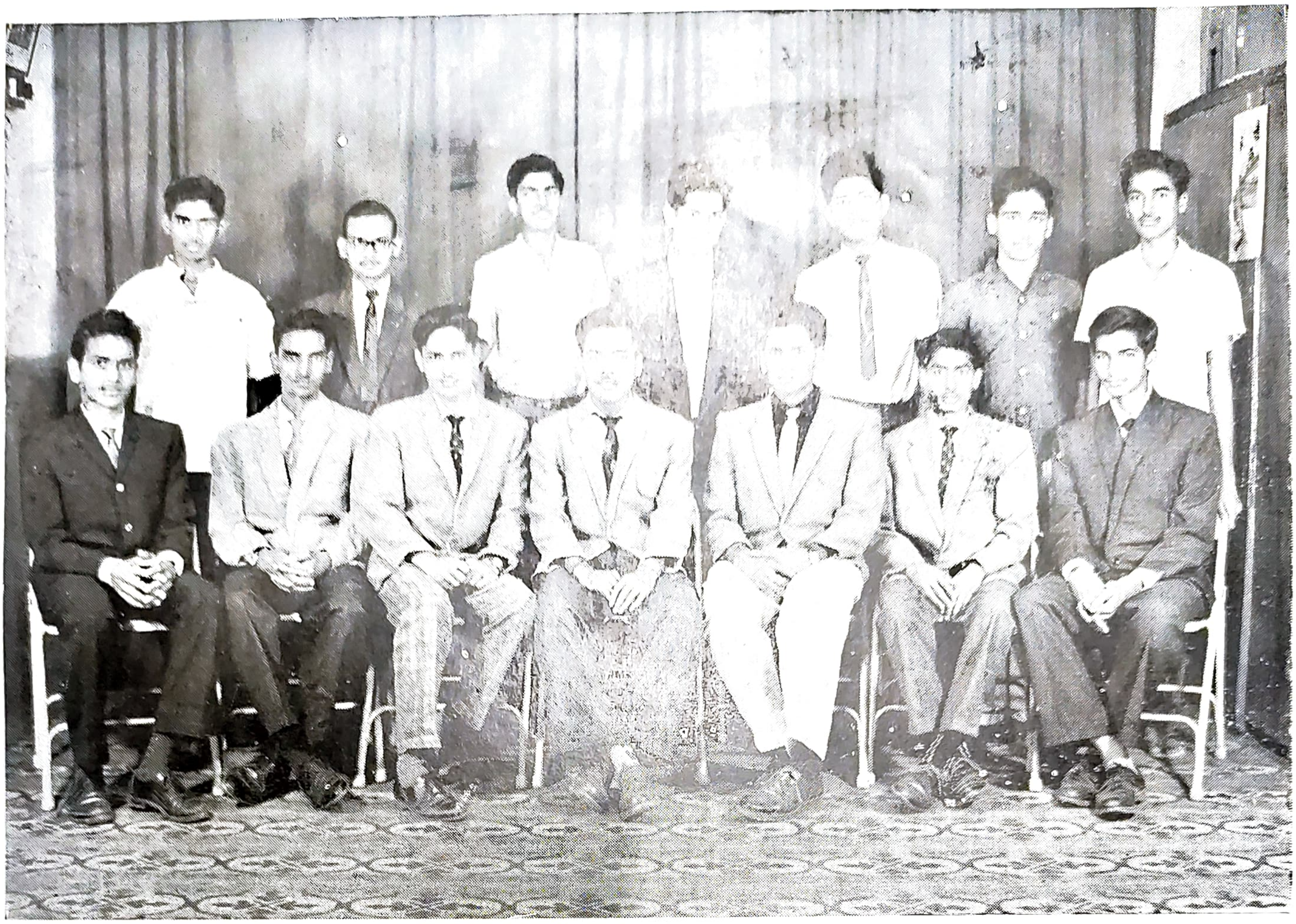

Old Boys at Engineering College - Mandya

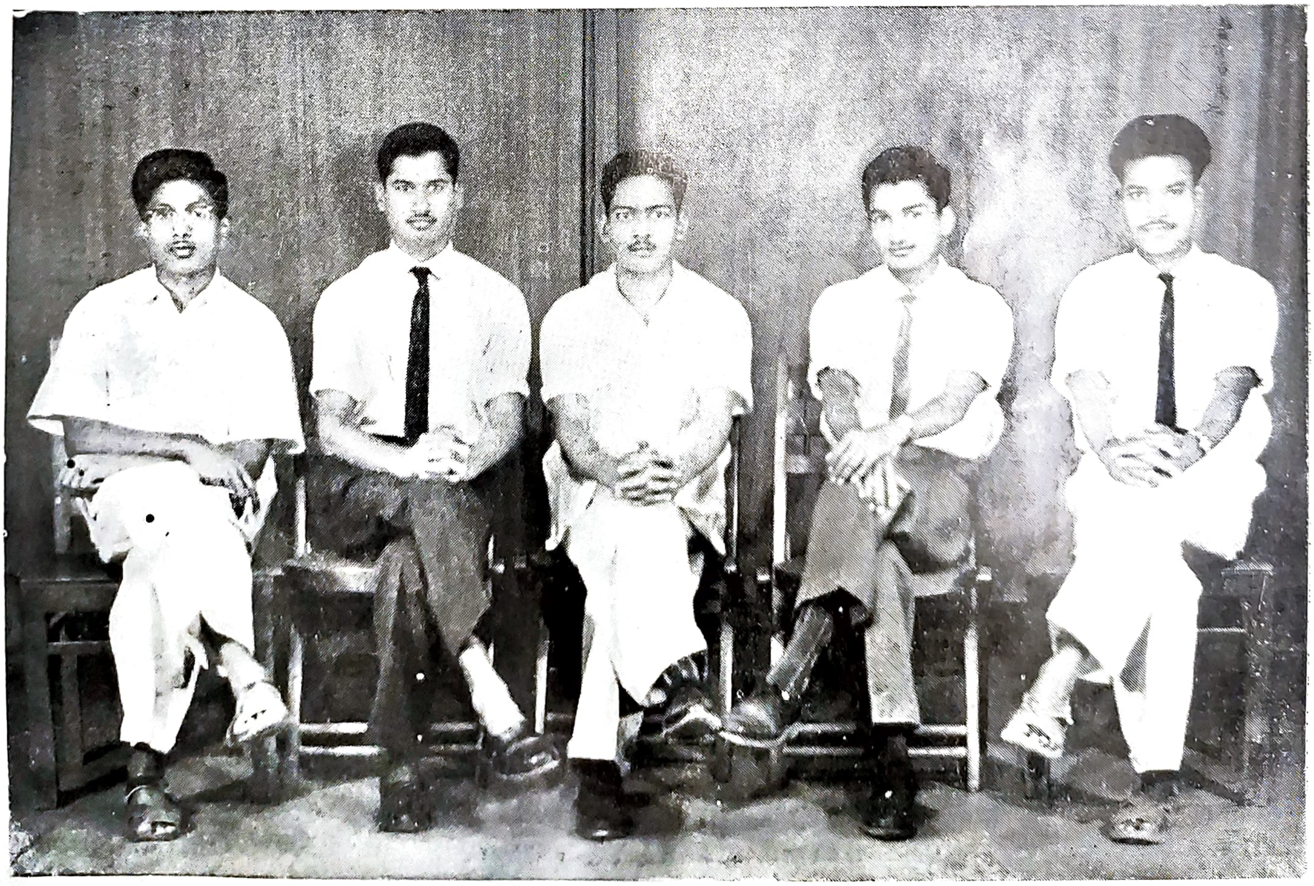

Old Boys at Engineering - Anantapur

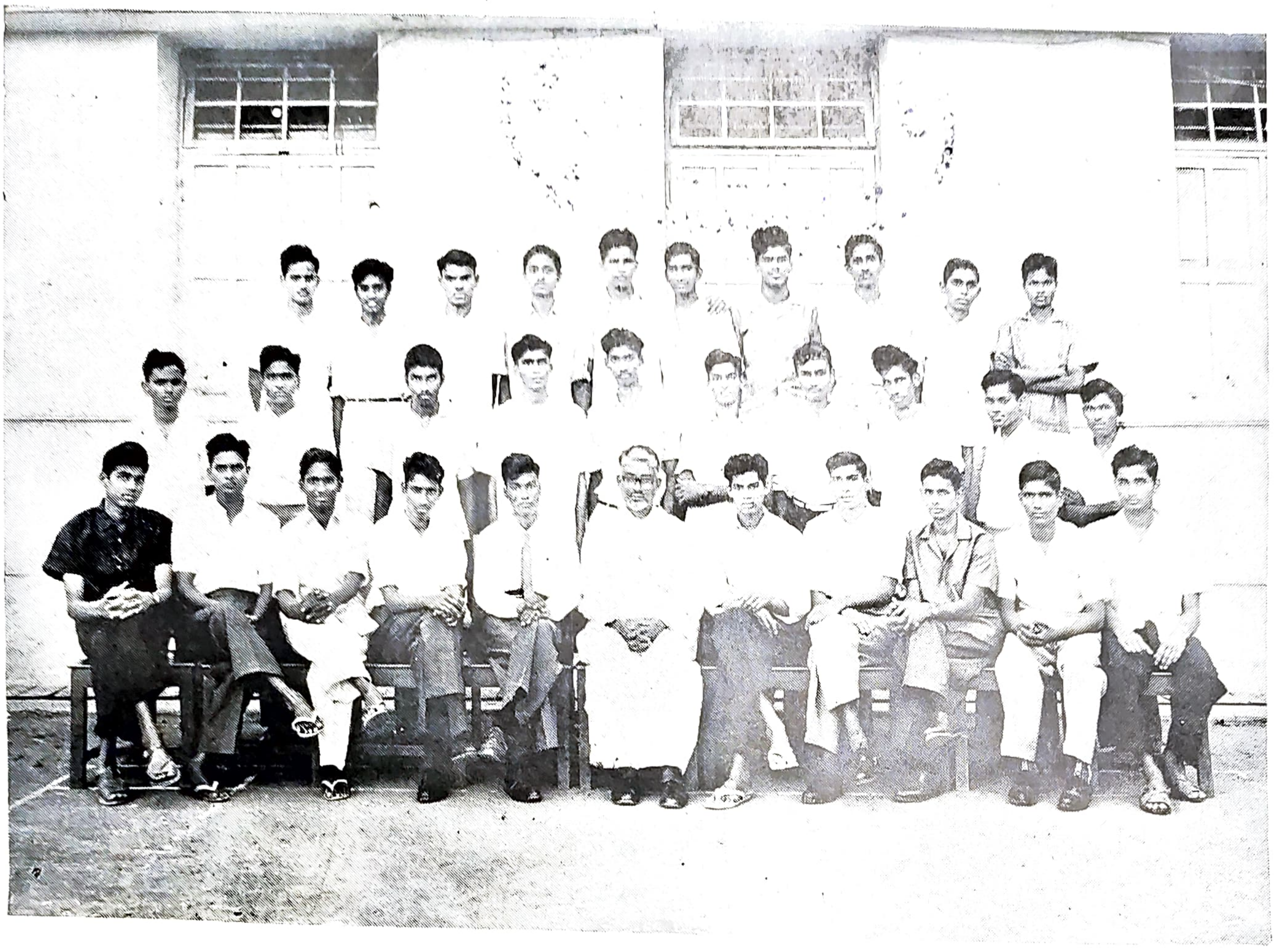

Andhra Polytechnic - Kakinada

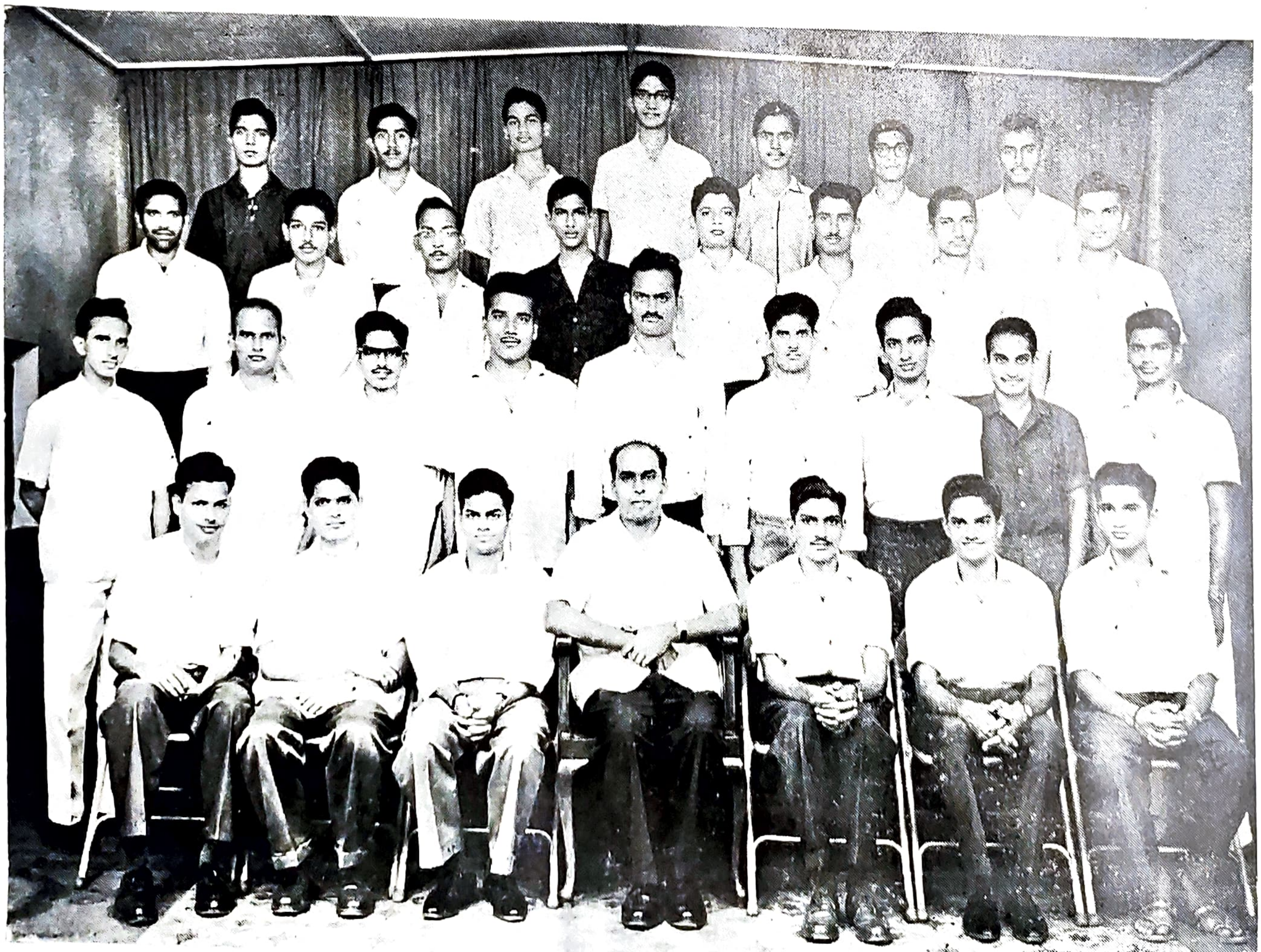

Engineering College - Manipal

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

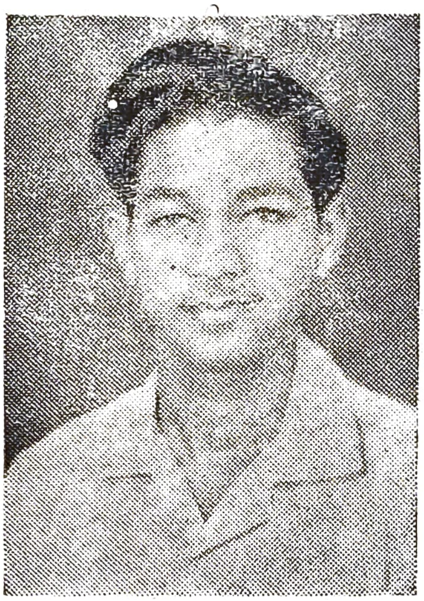

భారతదేశము - శాంతియుత సహజీవనము

Mohamed Shafiullah,
B. Com.

పూర్వమునుండి మన నాయకులు శాంతి కాముకులని ప్రసిద్ధి చెందినారు. మనము స్వరాజ్యము కూడ శాంతియుతముగా సంపాదించినదే. మహాత్మాగాంధీ మనకు శాంతియుత విధానముల ద్వారా శాంతిని సుస్థిరపరచుటకు తర్ఫీదు నిచ్చినాడు. ఇప్పటికీ మనము ఆ విధానములనే నమ్ముకుని, వాటిద్వారా శాంతిని సుస్థిరపరచుటకు కృషి చేయుచున్నాము.

1942 ఆగస్టులో మహాత్మాగాంధీ నాయకత్వమున "క్విట్ ఇండియా" — తెల్లదొరా తరలిపో" — అనే తీర్మానమునకూడ ఎట్టి దౌర్జన్యము తన అనుచరులు కూడ చేయకుండ శాంతియుత సమ్మె ప్రారంభించారు. దీని ముందు కూడ ఉప్పు సత్యాగ్రహము, విదేశీవస్తు బహిష్కరణ, సహాయ నిరాకరణోద్యమము మొదలగునవి ఒక దాని తరువాత ఒకటి శాంతియుతముగా ప్రారంభించి చివరకు 1947 ఆగస్టు 15 వ తేదీన స్వాతంత్ర్యము సంపాదించారు. కాని "సింహము పోయింది. సింహగడ్ చిక్కింది" అన్నట్లు స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన, దానిని సంపాదించిన గాంధీమహాత్ముడు చనిపోయినాడు.

స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత గూడ మన నాయకులు శాంతి కొఱకు చాల కృషి చేసిరి. కీ॥ శే॥ శ్రీ జవహరులాల్ నెహ్రూ గాంధీజీ విధానాల ద్వార శాంతి కొఱకు పాటుపడినవారే. "పంచశీల" సూత్రాలను ప్రపంచ అధినేతలచే ఆమోదించుటకు చాల పాటుపడినారు. కాంగోలోను, ముఖ్యముగా క్యూబా వ్యవహారములోను, శాంతికొఱకు అటు అమెరికాతోను, ఇటు రష్యాతోను, చర్చలు జరిపి ప్రశాంతముగా క్యూబా, కాంగో వ్యవహారమును పరిష్కరింపజేసి యుద్ధ ప్రమాదమును తొలగించివేసిరి. అణ్వాస్త్రములను నిషేధించుటకు ఐక్యరాజ్య సమితి (U. N. O.) లో శాంతిని గురించి చాలసార్లు ప్రసంగములు చేసి, అందుకొఱకు మన శక్తినంతటిని ధారపోసెదమని వాగ్దానము చేసిరి. మూడు అగ్రరాజ్యములు అమెరికా, రష్యా, బ్రిటన్ — అణ్వాస్త్ర పరీక్షల నిషేధమును గురించిన చర్చలు, ఫలించినవని తెలియగానే మాస్కోలో మన దేశము మొట్టమొదట, ఆ ఒప్పందముపై సంతకము చేసి శాంతియుత సహజీవనముపై తనకుగల ప్రగాఢ విశ్వాసమును లోకమునకు చాటినది.

అంతే గాక 1962 వ సంవత్సరములో చైనా మనదేశముపై దండెత్తి వచ్చినను మన స్వాతంత్ర్యమునకు, శాంతియుత సహజీవనమునకు, దెబ్బ తగలకుండ, సాధ్యమైనంతవరకు వారిని (చైనా వారిని) ప్రతిఘటించితిమి. కాని చైనా, "పంచ శీలను" లెఖ్ఖ చేయకుండ మన సరిహద్దు ప్రదేశము లైన "నీఫా" మరియు "లడఖ్"లలో కొన్ని ప్రాంతాలను ఆక్రమించినది. అంతటితో ఆగక "కొలంబో" రాజ్యములు చేసిన సూచనలనుకూడ నెట్టివేసింది. చిట్టచివరకు అరబ్ రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుడు శ్రీ నాసర్ చేసిన సూచనలను అంగీకరింపక తనంతట తాను 1964 డిసెంబర్ 30 వ తేదీన 6 స్థావరములను ఖాళీ చేయగలమని ప్రకటించినది. ఇది గమనింప తగ్గ విషయము.

పాకిస్థాన్ కూడ ఇటు (చైనా) వంటిదే. పాకిస్థాన్ 1965 ఏప్రిల్ 24 వ తేదీన "కచ్" విషయమై "కచ్ - సింధు" సరిహద్దులో "రాణ్ - ఆఫ్ - కచ్" కి 30 మైళ్ళ దూరమున కంజర్ కోటకు తూర్పున గల .84 వద్ద మొట్టమొదటి సారిగా దండెత్తి వచ్చినది. మన దేశము ఎంత శాంతికాముక దేశమైనప్పటికి మనకె ఎసరుపెట్టిన తరుణములో ప్రతఘటించుట తప్పనిసరి యగుట తప్పదు. అందుకే ఈ విషయములో కూడ మనము ప్రతిఘటించితిమి. ఇంతలో "గుజరాత్, పశ్చిమ పాకిస్థాన్" సరిహద్దు అంతట చెదురు మదురుగా కాల్పులు జరుపుచునే యున్నది. కాని మనము ప్రతిఘటించిన మాత్రాన మన శాంతియుత సహజీవన విధానమునకు విఘాతము కలగక యుండుటకు మధ్యవర్తిగా వచ్చిన బ్రిటన్ ఎటువంటి సూచనలు చేసినను, వానిని ఆచరించి శాంతిని సుస్థిరపరచుటకు మనము తయారై తద్వారా శాంతి ఏర్పడుటకు కృషి చేసితిమి.

ఉత్తర వియత్నాము ఫిబ్రవరి 1965 మొదటి వారములో "సైగాన్" కి దగ్గరగా అమెరికా సైనికులపై కాల్పులు జరిపి తద్వారా యుద్ధ ప్రజ్వలనకు కారణభూతురాలైనది. ఆ సమయములో మన నాయకులు ముఖ్యముగా మన ప్రెసిడెంటు శ్రీ రాధాకృష్ణన్ 1965 ఏప్రిల్ 24 తేదీన "ఆఫ్రో-ఏషియన్" దళాలను, రెండు వియత్నాముల సరిహద్దువద్ద నుంచవలెనని సూచించినారు. దీనిని "యుగోస్లేవేకియా, అరబ్ రిపబ్లిక్, ఘనా, లావోస్"లు పూర్తిగా బలపర్చినవి. అమెరికా, మరికొన్ని సభ్యదేశములు వియత్నాములో శాంతికి "ఇండియా" - "రాధాకృష్ణన్" చేసిన సూచనను కొంతవరకు సమ్మతించినను, ఉత్తర వియత్నాము పూర్తిగా త్రోసివేసింది.

ఈ విధముగా మనము శాంతికొఱకు చేయదగు ప్రయత్నములు చేయుచుండగా పాకిస్థాన్ మరల 1965 ఆగష్టు 5వ తేదీన రాజస్థాన్, పశ్చిమ పాకిస్థాన్ సరిహద్దులలో దుండగులను పంపి దండయాత్ర చేసినది. కొంతమంది దుండగీడులను కాశ్మీరులోకిపంపి, అచ్చట శాంతియుత సహజీవనమునకు అడ్డుతగులుటచే, ఏర్పడు కల్లోలములకు కారణభూతురాలైంది. కాని మన వీర జవానులు, రాష్ట్రప్రజలుకూడ ముందుకు దూకి మన ధైర్య స్థైర్యములు ప్రపంచమునకు తెల్పినను శాంతియుత-సహజీవనమునకెట్టి ప్రమాదము కలుగకుండ చేయుటకు పాకిస్థానులను పారద్రోలి ఆక్రమిత కాశ్మీర్ లోని కొన్ని స్థావరములను ఆక్రమించుకొంటిమి.

మన ప్రధాని కీ. శే. శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రీజీ "పొట్టివాణ్ణైనా గట్టివాణ్ణి" అన్నట్లు సుస్థిరమైన శాంతిని నెలకొల్పుటకు, ముందు పాకిస్థాన్ సరిహద్దునుండి వైదొలగినగాని ఎట్టి సంభాషణములకు వీలుకలుగదని గట్టిగ జెప్పుచు, మన విధానములను గురించి ప్రపంచమునకు తెలియజెప్పితిమి. ఐక్యరాజ్యసమితి చేసిన సూచనలను మనము ఏకముగా ఆమోదించి తద్వారా సరిహద్దులవద్ద శాంతి సుస్థిరపరుపవలెనని నిర్ణయించుకొనగా, పాకిస్థాన్ నాయకులు మాత్రము తప్పంతయు

మన మీదికినెట్టి U.N.O. సూచనలు ఆమోదింపక త్రోసివేసిరి. కాశ్మీర్ విషయము తేలువరకు "నిర్యుద్ధసంధి"కి ఒప్పుకొనలేకపోయిరి. మన ప్రియతమ నాయకుడగు కీ॥ శే॥ శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రిగారు రష్యా ఏర్పాటు చేసిన తాష్కెంటు సమావేశమునకు అంగీకరించిరి. ఈ సమావేశమును మొదట పాకిస్థాన్ నాయకులు అంగీకరింపక, తరువాత సూత్రప్రాయముగా అంగీకరింపగలమని ప్రకటించిరి. కాని మన నాయకులు, కాశ్మీర్ విషయముపై ఎట్టి సూచనలు లేకుండ శాంతి సమావేశమునకు ఎప్పుడైన ఎచ్చటైన సంసిద్ధులమై యున్నామని రష్యాకు తెలుపగా పాకిస్థాన్ నాయకులు దాని కొడంబడిరి.

ఆ సమావేశము ఫలప్రదమయినది. ఆ సంతోషములో మన ప్రియతమ నాయకుడు అత్యల్పకాలములో, దేశప్రజలయొక్క, ఇతర దేశప్రజలయొక్క ముఖ్యముగా రష్యాప్రజలయొక్క అభిమానము చూరగొన్న శ్రీ శాస్త్రిగారు శాంతికొరకు కృషిచేస్తూనే తాష్కెంట్ లో నిర్యాణము చెందిరి. ఒక విధముగా చెప్పవలెనన్న సుస్థిరమైన శాంతిని నెలకొల్పుటకొరకు తన జీవితమునే అంకితముచేసిన త్యాగధనుడు శ్రీ శాస్త్రి. కాని సమావేశము జయప్రదముగా చేయుటకు చేసిన సూచనలలో మొట్టమొదటిది, ఆగస్టు 5వ తేదీ నాటికున్న స్థానములలోనే ఉభయులుండుట. ఆరువారాలలో సైనికులను వెనుకకు మరల్చుట.

మనము, మన నాయకులు సుస్థిరమైన శాంతికొరకు ఇకముందుకూడ కృషిచేసెదమని, దానికొరకు ఎన్ని అడ్డంకులు వచ్చిన ప్రతిఘటించగలమని ఘంటాపథముగా చెప్పవచ్చును.

జై జవాన్ ! జై కిసాన్ !

★

శ్రద్ధాంజలి

జోహారు జోహారు జోహారు
జోహారు శ్రీలాల్ బహదూరు
చిత్తస్థైర్యంబుతో దేశశ్రేయస్సునకు
అహర్నిశలు కృషిచేసి ఆత్మబలినొసగావు. ॥ జో ॥

పొట్టివాడైనను శాస్త్రి గట్టివాడంచు
విశ్వమానవకోటి వింతపడుచుండగా
గట్టితనమును సొంతముగ ముట్టచెప్పక
గిట్టినావన్నచో...ఒట్టు...నమ్మలేకున్నాను. ॥ జో ॥

సామాన్యుడుగబుట్టి యనుపమానుడవైనావు
భరతమాత సుపుత్ర ! నినుగన్న భాగ్యమేమందు
జై జవాన్ జై కిసాన్ అంటు జాతిని మేల్కొలిపి
ప్రగతి పథకాలపై జాతిదృష్టినితెల్పి దివికేగినావు. ॥ జో ॥

— గడ్డమణుగు బాలగోపాలకృష్ణ,
III B. Sc.

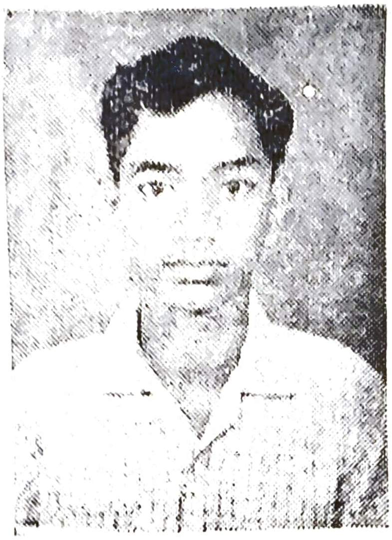

భ్రాంతభావం

మోపర్తి సూర్యారావు,
P. U. C.

తెలంగాణా ప్రాంతపు మారుమూల కుగ్రామమది. సంధ్యాకాలపు సహజచిహ్నాలన్నీ మనోహరంగా ప్రతిఫలిస్తున్న సమయంలో ఊరికి చివరగాఉన్న ఆ చిన్న పాఠశాలలోని నా విధులన్నీ నిర్వర్తించుకొని నెమ్మదిగా రోడ్డుమీదకు వచ్చాను. నీలి ఆకాశపుటంచులమీద రంగారుతూఉన్న బంగారు రవి రశ్మి రేఖల అపూర్వశోభ చూపరులను పరవశులను చేస్తున్నది.

తలుపులు తాళంవేసి తాళపుచెవులు తీసికొచ్చాడు పెన్సిలయ్య. నాగరకతా పొరభావాన్నాకాంక్షించిన ఆ చిన్నగ్రామం ప్రశాంతంగా అతి పవిత్రంగా వుంటుంది ఎప్పుడూ. కౌమారదశనధిగమించి వృద్ధాప్యపు నీలినీడలలోనికి అడుగు పెడుతున్న నేను అకర్మణ్ణనిపించుకోదలచలేదు. విశేషమైన కష్టపరంపరల నెదుర్కొంటూ, ఈ గ్రామంలో నివసించటానికి వెనుదీయలేదు.

కొద్దిగజాలు నెమ్మదిగా ముందుకు సాగానో లేదో పెన్సిలయ్య, 'అయ్యగారూ, జీపు వస్తోంద'ని అరిచాడు. దూరంగా మట్టిరోడ్డులోని అతకని గతుకులలో కుదుపులుపడుతూ వస్తోంది జీపు. 'ఈ కాలంకానికాలంలో పాఠశాల పర్యవేక్షణకై వస్తున్న వారెవరా!' అని ఆశ్చర్యమగ్నుడనై నిలుచున్నాను. కొద్దినిముషాలకే మా ముందుకు వచ్చి ఆగింది జీపు. వెంటనే జీపునుంచి స్కూలు ఇన్స్పెక్టరు దిగారు. నేను వారి ఈ అనూహ్యపుటాగమానికి విభ్రాంతిచెంది నమస్కారం చేశాను. ప్రతి నమస్కారం చేస్తూ కలయచూసాడుచుట్టూ. ఎత్తుగాఉన్న ఆ ప్రదేశంలో పెద్దదైన పెంకుటిపంచే ఆ పాఠశాల. దానిచుట్టూ సువిశాలమైన నల్లని బండరాళ్ళతో గోడ నిర్మించబడి ఉంది. ఆ నిస్తేజ, నిస్తబ్ధ వాతావరణంలో, దూరంగా గజిబిజిగా పెరిగిన ముండ్లచెట్ల వెనుకనున్న చిన్నగుట్ట దగ్గర కొందరు పిల్లలు మూగి ఉన్నారు. విచిత్రముగా చూస్తూ అన్నాడు. "మీరేకదూ, హెడ్మాష్టరు?" విశేషమైన బడలికవల్ల మ్లానమైన, ఆతని గౌరవర్ణపుముఖం సంధ్యాకాలపుటరుణ కాంతిలో మరింత తీక్ష్ణమైంది. 'అవునన్నట్లు తలవూపి, పాఠశాలా ప్రదేశాన్ని దర్శించవలసిందిగా ఆహ్వానించి వారిని తోడ్కొనిపోయాను. ఈ పర్యవేక్షణ కార్యక్రమంగూడా నిశ్శబ్దంగానే ముగిసింది. తరువాత పెంకుటిపంచ వెలుపలనున్న రెండు పూరిపాకలు చూపించాను. ఉత్తర, దక్షిణములుగా నిర్మించబడిన ఆ పాకలలో జానెడుఎత్తు బెంచీలు తప్ప మరేమీలేవు. ఒక విరిగిపోయిన బెంచీలు రెండూ, కుర్చీల విధిని, నిర్వర్తిస్తూ ఉన్నై. పిచ్చి

గీతలతో, పిల్లవాడుగీసిన మనిషిబొమ్మ ఎట్టిని ఆ మట్టిలో స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.

"మీ రిపోర్టేమిటి ? మీ అసిస్టెంట్సు సహకరించలేదు అన్నారుకదూ ?" అని ప్రశ్నించాడు స్కూలు ఇన్‌స్పెక్టరు పర్యవేక్షణానంతరం స్కూలు రికార్డు తిప్పుతూ. ఇదో పెద్ద గాథ. కాని నేను రిపోర్టు ఇచ్చిన ఇంతకాలానికి ఇన్‌స్పెక్షన్ జరుగుతుందనుకోలేదు. ఇప్పుడు ఈ చిక్కెందుకని మనస్సులో బాధపడుతూనే ఉన్నాను. ఆయనకు సవిస్తరంగా చెప్పాను, ఇక్కడి ఉపాధ్యాయులు పార్టీకక్షులలో ప్రముఖ పాత్రవహించినా, నేను ఇక్కడనుంచి అతిత్వరలో ట్రాన్స్ఫరైపోతున్నట్లు, ఇంక వారిమీద చర్య తీసికొనేట్లుచేయటం నా అభిమతం కాదన్నట్లు.

*   *   *   *

కాని దీనిఫలితమేమి కన్పించలేదు. నేను ఈ గ్రామం వదలిపోయేనాడే, ఇక్కడి ఉపాధ్యాయులను దూరప్రాంతాలకు పంపవలసినదని ఉత్తర్వులు వచ్చినట్లు నాకు తెలిసింది. ఇది నాకు ఆనందం కల్గించలేదు.

*   *   *   *

గ్రీష్మర్తువుయొక్క నిస్తేజచరమదినాలలో ఒకనాటి మధ్యాహ్న సమయాన జగతాల్ ఊరివెలుపలకు చేరుకున్నాను. మధ్యందిన మార్తాండుని తీక్ష్ణత మేఘాచ్ఛాదనచే క్షీణించబడింది. నిర్జీవమై, నిష్ప్రాణమైన ఆ పరిసరాలు ప్రమథుల ప్రభుని కేళీవనానికి అనురూపం. అక్కడనుండి దక్షిణంగా నడకసాగించాను. ఆ ప్రాంతాలకు మొదటిసారిగా వచ్చినప్పటి అనుభూతి అది. దారిప్రక్కన దుబ్బుగా పెరిగిన ముండ్లచెట్లు, వాటి మధ్యనుంచి విశాలంగా వ్యాపించిన టేకువృక్షాలు, కనుచూపు దూరాన చిట్టడవులలో కదలుతూవున్న వృక్షసంతతులచే చూపు కిరణాల ప్రతిబంధకాలతో ఉన్న పరిసరాల పర్యవేక్షణ ముగించి గమ్యానికి త్వరితగతిన గడచిపోసాగాను. కాని గ్రీష్మర్తువుయొక్క అవసానకాలపు సుతీక్ష్ణ కిరణాల వేడిమి దుర్భరంగా ఉంది. ఎదురుగాఉన్న పెద్ద చెట్టుక్రింది ప్రక్క కదరక తపించిపోతున్నది కుక్క. ముండ్ల చెట్టుక్రింద, ప్రక్కన ఉన్న చీమల బారును గమనించకయే సోలిపోతున్నది తొండ ఒకటి. దూరాన భగ్గున పెనుమంట మింటికెగసింది. బ్రతికిచెడిన వాడి జీవనపథంలా, నేల అంతా నెఱ్ఱెలు వారిపోయింది.

అస్తవ్యస్త జీవితపు అరక్షితమైన యాత్రలోని రెండవ మజిలీ ఇది. ఉద్యోగ నిర్వహణలో, ఈ గ్రామానికి మార్చబడిన ప్రథమ దిన మది. నా రాక విషయం "పట్వారీకి" తెలియ జెప్పాను. మహాదరంగా ఆదరించి పాఠశాలకు దగ్గరగా ఉన్న ఒక పాత ఇల్లు నా జీవితపు చరమ ఆస్తిగా చూపించాడు. అతి సామాన్యులగు జానపదుల కాలవాలమైన ఆ చిన్న గ్రామంలో నలుగురూ నడచిన మార్గమే రోడ్డు. ఇరుప్రక్కల ఉన్నతమైన గోడలచే ఇరుకు లోయలలో పయనిస్తున్నట్టి అనుభూతి ఆ త్రోవల మీది ప్రయాణం. నాకు నివాసయోగ్యంగా చేయబడిన, ఆ ఇంటికి ప్రకృతి సంపద పూజ్యం. నీటి కోసం, ఇంటి యజమాని బావి తవ్వించగా, పెద్ద బండరాయి అడ్డుపడింది. దూరంగా ఉన్న ఒక అగాధ జలపూర్ణమైన గొయ్యే బావి. ఇక్కడ పాములు కూడా, విపరీతమని, నాకు జరిగిన సంఘటనలే పరమ నిదర్శనం. ఒకనాటి సాయంకాలం పాఠశాలనుంచి వచ్చి తలుపు తెరిచాను. ఎదురుగా ఉన్న మట్టి గోడను జరజరా ప్రాకుతున్న పాము కన్పించింది. విభ్రాంతితో తలుపు మూలనున్న కఱ్ఱకోసం పరుగెత్తాను. కఱ్ఱ తగిలి, తలుపుమూల కఱ్ఱక్రింద నున్న పాము, బుస్సుమని లేచింది. ఉగ్ర విషపూర్ణమైన కఠోర కుటిలకోపంతో. అనిచ్ఛాకరమైన, ఈ పరిణామంతో నేను విభ్రాంత విమూఢ భావంతో ఉండగా, ఇంటి యజమాని వచ్చి చంపివేసాడు. మృత్యుగహ్వరంలో నిల్చి తన

కఠోరకుటిల బంధనాలతో వివశుణ్ణిగా చేయదల్చి ఉగ్రరూపంతో తోకచివర నిల్చిన ఆ పాము యొక్క భయంకర రూపం నా కళ్ళయెదుట ఎప్పుడూ ఆకృతి దాల్చి కనుపించసాగింది.

గ్రామం – పరిస్థితి ఈ విధమైతే, దీనికి దీటని పించింది పాఠశాల.

* * *

ఈ ప్రాంత, పరిసరాల ప్రభావపు, మూడు మాసాల ముద్ర నాజీవితపత్రంపై లిఖించబడింది. శరదృతువు ప్రవేశించిన మధ్యదినాలవి. ఒకనాటి ఉదయం పాఠశాల ప్రారంభ వేళల మార్పు ఉత్పన్నమైంది. హేమంతఋతువు ప్రవేశము లోగా పాఠశాలను ఉదయం 8 గంటల నుండి ఉదయం 10 గంటలకు ప్రారంభపు వేళగా మార్చ నిశ్చయించాము. అన్నిపాఠశాలలూ, ప్రభుత్వపు కచేరీలు పని ప్రారంభించువేళ అది. ఈ మార్పుకు ముఖ్యకారణం, ఈపాఠశాల, చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాలన్నిటికీకూడ నిర్దేశించబడి నిర్మించబడింది కనుక దూరప్రాంతముల నుండి, ప్రతిదినం వచ్చే బాలబాలికలకు, పూర్వపు ప్రారంభపు వేళవల్ల విశేషమైన అసౌకర్యము కలుగుతున్నది.

ఈ మార్పుజరిగిన మూడవనాటి సంధ్యా కాలాన వాహ్యాళికి బయలుదేరాను. ఆ అనిశ్చయ కార్యానుకూలతకు, నాతోటి ఉపాధ్యాయుని గృహానికి వెళ్ళాను. సంధ్యారుణరేఖలు, తెల్లని స్నిగ్ధమైన ఘనమేఘ జాలముపై ప్రసరించటం, రజిత ఫలకముపై బంగారు నీరము పోసినట్లయింది. కొల్లేటినుంచి వచ్చిన వేలకొలది కొంగల బారులు ఆకాశాన్నాచ్ఛాదించి మరల శ్వేతవర్ణాన్ని సమకూర్చినై. కుంకుమ శోభనొందిన మిరప చేలు, బంతిపూల సంపర్కముచే వింతకాంతులు ప్రసరించ జేసినై.

ఇంటి అరుగుమీద కుదురుగా కూర్చున్న ఆ ఉపాధ్యాయ మహాశయుడు, సాదరంగా నన్నాహ్వానించాడు. కాని నా, ఈ ఆకస్మిక ఆగమనానికి ఆశ్చర్యం ప్రకటించాడు. నేను ఆయనకు దగ్గరలో కూర్చున్నాను. నన్నింత ఆదరంగా ఆహ్వానించిన ఆ వ్యక్తి తరువాత నోరు తెరవలేక పోతున్నట్లు నేను గ్రహించక పోలేదు. నోటికి ఉత్తరీయమడ్డం పెట్టుకొని మాట్లాడుతున్నా, మద్యపానోన్మత్తతచే కలిగిన తొట్రుపాటు, నాసికా రంధ్రాల నుండి వెలువడే దుర్గంధం నన్ను అనిచ్ఛా పూర్వకమైన వాతావరణంలోకి ఈడ్చుకు పోయింది. దానికి నేనెక్కువ విచారించ లేదు. ఈ ప్రాంతాలందు పెచ్చు పెరిగిన మద్యపానాసక్తి నాకు తెలియనిది కాదు. ఏప్రాంతపు నియమ పాలన, ఆప్రాంతపువారి ధర్మం. కాని సవినయ శిష్ట – సద్వర్తనుని వ్యక్తిధర్మం, మద్యపానం కాకపోవచ్చు. నెమ్మదిగా లేచి సెలవు తీసికొని బయలుదేరాను.

చిరు చీకట్లు రాకాసి పిల్లమూకలు లోకాన్నావరించసాగినై. విగత జీవిపై కప్పబడిన నల్లని ముసుగువలె చీకటి లోకాన్నాచ్ఛాదించింది. ఆ ఇరుకైన కాలిబాట నుంచి వేదనా పూర్ణమైన హృదయంతో, బరువుగా నడవసాగాను. నా వెనుక చీలుబాట నుండి వచ్చి కలిసాడొక వ్యక్తి. నమస్కారంచేస్తూ నావంక చూస్తూన్న ఆ వ్యక్తి యొక్క అస్పష్టమైన ముఖాకృతిలోని వక్రభాస నాకు పరిస్ఫుటమైంది. ఆ కళ్ళలోని అస్పష్టరేఖల సంకలనాన్ని, సమీకరించుకొని చదవ యత్నించాను. పాఠశాల వేళలమార్పు చాలామందికి కంటకప్రాయమైనదని నాకు తెలుసు. ఇది వికృతపు పట్టుదలకాకూడదు. దీనిని విశదంగా సమీక్షించ వలసిన బాధ్యత అందరిదీనూ !

పరిచయం, ఉపోద్ఘాతం అన్నీగడిచిన తరువాత నే నూహించిన ఈ ప్రశ్నను నే నెదుర్కొనక తప్పలేదు. పాఠశాలవేళల మార్పుకు కారణమడిగి ఇట్లు చెప్పసాగాడు.

"పాఠశాల ఉదయం 8 గంటలకే ప్రారంభ మైతే పిల్లలందరకూ వీలుకలిగేది. ఉదయం 11 గంటలకే బడినవదుల్తారు కనుక మళ్ళీ మధ్యాహ్నం రెండు గంటలవరకూ ఇంటివద్దగ్గర, పొలంలో పనులు చేయటానికి వీలుకలిగేదండీ. ఈ మార్పువల్ల అది వీలుపడదు."

ఆ వ్యక్తివైపు చూచాను. చదువు సంస్కారము లచే కల్గిన నమ్రత ఆ మాటలలో కనిపిస్తోంది. కాని పల్లె వాతావరణంలోని విరసం అక్కడక్కడా ధ్వనిస్తూనే ఉంది. ఈ గ్రామవాసులందరూ కేవలం రైతులని నాకు తెలుసు. కాని ఇటు చదువూ, అటు పొలంపనులూ ఒకే సమయాన నెరవేర్చవలసి రావడంవల్ల ఆ చిన్నపిల్లల మనస్సులలోగ్లానీ, అలసటా ఏర్పడుతున్నాయి. అతడు మళ్ళీ అడిగాడు.

"నిర్బంధవిద్య మంచిదంటారా ?"

"చాలవరకూ" ముక్తసరిగా జవాబు చెప్పాను. వెంటనే మళ్ళీ అన్నాడు.

"మంచిదంటారా ! చూడండి మా ఇంటికెదురుగా ఉన్న చిన్నరైతు కుటుంబంలోని, చిన్న కుర్రవాడు, రోజూ పనిచేసి కొద్దిడబ్బు సంపాదించగలుతున్నాడు. ఈ విద్యవల్ల ఏమి లాభం కలిగింది. రోజుకు రూపాయిడబ్బుల సంపాదన నిల్చిపోయింది. ఈ నిర్బంధవిద్య, ఇప్పుడు సంపాదించపెట్టగలదా ?"

వీధి దీపాలకు నోచుకోని ఆగ్రామం, పూరి గుడిసెలలోని గుడ్డిదీపాల కాంతిలోనే వెలిగి తృప్తిపొందుతోంది. ఆ మసగకాంతిలోనే అస్పష్టంగా రోడ్డు కనిపిస్తోంది. విజయసూచకంగా చూచిన ఆ మాపులోని మార్మిక, ద్వేషం, ముఖం మీద క్షణకాలం తారాడిన క్షీణమందహాసరేఖ-ఇంటిదీపపు వెలుగులో ప్రతిభాసితమైనవి. అయితే ఈ ప్రశ్న నాకు కొత్తకాదు. పిల్లలను పాఠశాలకు పంపవలసినదని, తల్లిదండ్రులకు కబురంపగా వారు ఏకగ్రీవంగా అడుగుతున్న ప్రథమ ప్రశ్నయిది. దరిద్రదానవుని కరాళదంష్ట్రిలలో చిక్కుకొని, కనీసావసరాలను కోల్పోయి శరీరాచ్ఛాదనకు చిన్నవస్త్రమైనాలేని, ఆ బాలికలు ఆర్తాకలితో, అల్లాడుతూ నాగరికతపు విద్యల నభ్యసిస్తున్న సమయమది. అయితే, బిడ్డలను, పనులకు నియోగించి జీవనయాత్రలో ఆ పసిపిల్లల సహకార సంపత్తినాకాంక్షించవలసివచ్చిన ఆ తల్లి, తండ్రుల దౌర్భాగ్యం మాటలకు లొంగదు.

నేను చెప్పాను.

"వరినారును, పశువులకు గ్రాసంగా ఉపయోగించటం తాత్కాలిక లాభమే అవుతుంది. కాని ఆ నారును పెంచి పెద్దచేసి పంటను పండించినప్పుడే రైతు పూర్తిఫలితం పొందగల్గుతాడు. దానిని పశుగ్రాసంగా వినియోగించవలసిన దుస్థితికి రైతు పాల్పడకూడదనే నా ఆశయం."

ఆ వ్యక్తి మౌనముద్రతో నన్ననుసరించ సాగాడు. రోడ్డు రెండుగా చీలినచోట ఆ వ్యక్తి నానుండి సెలవు తీసికొని, ఆ కటిక నిశీథంలో మసగ్గా కనుపించి, అదృశ్యుడైయ్యాడు. చిన్న సుడిగాలి, నా ప్రక్కనుండి ఈలవేస్తూపోయి గాలిలో కలిసింది.

* * * *

నా తోటి ఉపాధ్యాయుల మధ్య పానాసక్తి నాకు తెలిసిన సమయంనుండి, వాళ్ళ మానసిక ప్రపంచంలో యోజనాల దూరాన నేను కదలసాగాను. వాళ్ళ హైన్య వృత్తిలోని నైచ్యం నేనుచూచి, నిర్లక్ష్యంగా చూస్తున్నట్లపోహపడ్డారు. దుష్టులకు, శిష్టసద్వర్తనుల సాంగత్యమభిలషణీయంకాదు. అయితే తాము దురలవాటు కలవారని తెలుసు కోవడంతో లభించిన ఫలితమిది. ఆ అజ్ఞాతభయ భావంతో, కార్యాను కూలతకు వాళ్ళనుసరించిన మార్గం మాత్రం నా అవ్యవస్థిక జీవితపు, వ్యధాకథలకు ఒక్క సారి

చరమ గీతం చదివింది. ఒకనాటి ఉదయకాలాన బాలభానుని ధవళరేఖలతో వచ్చాడు పాఠశాల కాపలాదారు. ఒగరుస్తూ చెప్పాడు, నాల్గు బల్లలూ, ఒక కుర్చీ పోయినట్లు. పాఠశాలకు వెళ్ళి తక్కిన ఉపాధ్యాయులకు ఈ సంగతి తెలియపర్చాను. వాళ్ళు దానికి పూర్తి బాధ్యత కాపలాదారునిదే నన్నారు. క్రోధ మిశ్రితమైన లజ్జావేదనాలమిశ్రమ భావంతో, ఆత్మవిస్మృతుడై దీనాతిదీనుడైన ఆ ముదుసలివాని ఆకృతి నన్ను విచలితుణ్ణి చేసింది. దొంగలు ద్రవ్యాపేక్ష లేని వారనడానికి అక్కడ మిగిలిఉన్న విలువైన వస్తువులే సాక్షి. రిపోర్టు రాసిపంపాను. మరునాడు పాఠశాల భీభత్సంగా ఉంది. అద్దాల బీరువాలు పగిలిపోయి ఉన్నయ్. ఆఫీసులోని కుర్చీ, టేబులు, బురదతో అసహ్యంగా ఉన్నై. కాని ఉపాధ్యాయులు, కుటిల ప్రతి హింసా ముద్రతో పల్కినట్లు నేను కాపలాదారుపై ఈనింద మోపలేదు. దాని ఫలితంగా విషయం తీవ్రరూపందాల్చింది. నా వల్లనే పాఠశాల సాధన సంపత్తి, దోచుకోసబడిందని ఇన్స్పెక్టరుకు విజ్ఞాపన పంపబడినట్లు నీలివార్త ఒకటి నన్ను చేరింది. అజ్ఞాతభయ భావంతో, నరక నిర్వాస మనదగిన ఆ గ్రామ పాఠశాలా నిర్వాహణకు ఆనాడే స్వస్తి చెప్పాను.

* * * *

నా రాజీనామా అనుమతించిన సమయానికి ఆ కేసు కాపలా దారుపైనే మోపబడిందని తెలుసుకొని నిట్టూర్చాను.

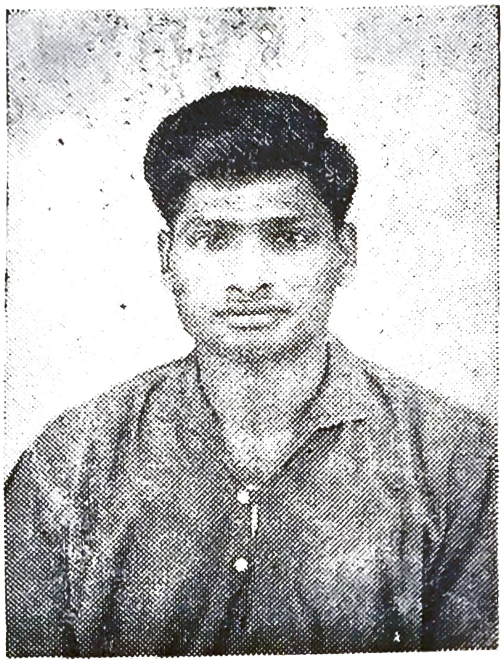

ప్రకృతి

ఆదివారము అమావాస్య రాత్రి
నక్కలు కూయుచుండ
వినువీధిని గుడ్లగూబలు
తిరుగాడుచుండ
కేరుమనుచు-నే
నడుగిడితి ఈ పుడమిపై.

మంచి అనే పూలబాటను
ఓర్పు అనే సుగంధి మార్గమున
పయనించుమని సప్తఋషులు
దీవించగ ఆనందమున జన్మమెత్తితి
ఈ భువిపై.

మా బంగరుకొండ మా
సుగుణాల రాశియనుచు
ముద్దిడును మాయమ్మ;
'ప్లన్' యనుచు గీపెట్టి
సంతోషపడును నా తండ్రి.

అమావాస్యరోజున పుట్టిన ఈ బిడ్డ
ఎన్నికొంపలు కాల్చునో
ఎందరిని పొట్టబెట్టుకొనునో
అనుచు కనుబొమలు
ముడివడ శపించు ప్రక్కనున్న సూరమ్మ;

అనంతమై సుందరమైన
భవిష్య మీలోకముననున్న
దటంచు ప్రకృతియను
అమ్మయొడిలోన సుఖంబున నాడుచుంటి.

— కె. కుదీరాంబోస్,
III B. Sc.

కన్నె మనసు

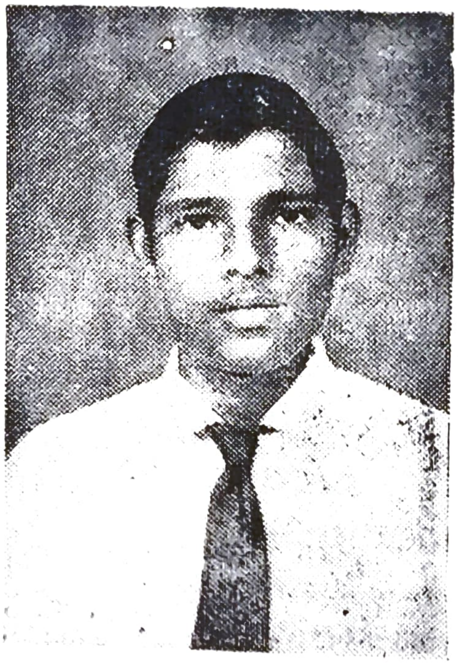

ఏ. రాజసుధాకరరావు,
P. U. C.

"ఏం మావా! ఏం కత? యాడికి బయలెల్లావ్ పొద్దున్నే ?" అడిగింది రత్తి ఎదురుగా వస్తున్న యెంకయ్య మావనుసూసి...

"ఈడికేలేవే కోడలుపిల్లా! మా రామిగాడికి, మనువు కుదుర్సను బోతుండా!"

"ఏ రామిగాడు మావా ?" అడిగింది రత్తి.

"మా రామిగాడే,! నీకు తెల్దు ? నిన్నటి జామున పట్నంనుంచొచ్చిండే! పట్నంలో పిల్లను సూసొచ్చి, దాన్నే మనువు కుదుర్సకపోతే కూడు, నీల్లు ముట్టడంట, అందుకనే యియాల బైలుదేరినా"

'మావా! బావ నిన్న పట్నంనుంచొచ్చిండా?'

"వచ్చిండులే! నాపసానీ, కబుర్లు అన్నీ నీకే కావాలి... నే యెల్తున్న" అంటూ ఎల్లిపోయిండు యెంకయ్యమావ.

"మరి బావ పట్నం పోకముందు నన్ను మనువు సేసుకుంట నన్నడే పోలేరమ్మ గుడికాడ నిలబడి మరి పట్నంపిల్ల నెట్లా సేసుకుంటాడు ?" ఆలోసిస్తుండాది రత్తి కడవ సంకనబెట్టుకొని.

"ఏవే, రత్తీ తీరిగ్గా ఈడ నిలబడుకొనున్నావు," ఇంటికాడ పనుల్లేవ్వాయేంటి ?" విసురుకుంటూ పోయింది దుర్గమ్మ నెత్తిమీద బిందెతో.

"హరి ! పీసిగదరగా ! ముందు నాకు మనువు సేత్తానని పెమాణంసేసి ఇయ్యాల ఈపని సేత్తావంట్రా. రామయ్యబావా" అంటూ పరుగెత్తింది రత్తి.

* * *

"అల్లదిగోరా! రామిగా రత్తి వస్తుందిరా నిన్ను సూడ్డానికి" అంది పూర్ణమ్మ.

"రత్తెవరమ్మా ?" అడిగినాడు రామిగాడు ఏమీ తెలవనట్టు.

"రత్తిరా! మీ ఈ రత్తకూతుర్రా... అప్పుడే మరిసిపోనావట్రా రెండేళ్ళలోనే, బంగారంలాంటి పిల్లను మరిసిపోనావట్రా."

"ఏం బావా! బాగుండవా! ఎప్పుడొచ్చినవ్ నువ్వు" ? అడిగింది రత్తి.

"నిన్నొచ్చినాను" అనిండు రామిగాడు.

"మరి నాకు పట్నంనుంచేం తెచ్చినవ్ ?" అంది రత్తి.

"ఏం తేవాలేం నీ మొగానికితోడు" కోపంగా కసిరిండు.

"అబ్బో! బావగారిదగ్గర బో టెక్కుండాదే! పోయేటప్పుడు మంచి మంచి పట్టుచీరెలు, పూలు

తెత్తానన్నోడివిగదునువ్వు! అది సరేగాని బావా! "ముందు నన్ను మనువుసేసుకుంటానని సెప్పి, ఎవురో పట్నం పిల్లను ముడేత్తానన్నాడంట! ఏంకథ" అడిగింది రత్తి కొంటెగా.

"నూడరాబాబు, దాని సెలాకితనం ? నువ్వు మాటలాడకపోయినా, అది వూరక మాట్లాడిస్తుం డాది. ఇదిగాని నా కోడలైతే ఇక నాకు బాదే వుండదు" అంది పూర్ణమ్మ.

"అమ్మోయ్! ఇకమల్లీ ఆ మాటలంటే ఇక నేను కూడు, నీల్లుకూడ ముట్టుకోను! వెంటనే సచ్చిపోతా! దీన్ని నేను పెళ్ళిసేసుకోను" అన్నాడు రామిగాడు.

రత్తి పెద్దపెద్ద కళ్ళలో నీటిపొర నిలిసింది.

"అంతేలేబాబు, అలాగే సేద్దువుగాని, ఆ పట్నందాన్నే ముడేసుకుందువుగాని, దీనికి నా కోడలయ్యేరాతలేదులే"! అంది పూర్ణమ్మ కళ్ళు తుడుసుకుంటూ.

"ఎందుకత్తా అట్టా ఏడుత్తావు? బావ నాకే ముడేత్తాడుగా ఏం బావ ?" అంటూ రామిగాడి మొహంలో మొహంపెట్టింది రత్తి కొంటెగా...

"చీ! పో గాడిదా!" అంటూ సెంప సెల్లుమని పించాడు రామిగాడు "అత్తా" అంటూ పరిగెత్తి ఎల్లిపోనాది రత్తి.

"ఏంరా! పట్నంలో రిచ్చాదొక్కి నాలుగు రాళ్లు సంపాయించగానే దాన్ని కొడతావంట్రా" అంది పూర్ణమ్మ కోపంగా.

* * * *

"అమ్మా! అడుగోమ్మా, అయ్యొస్తున్నాడు" అని అరిచాడు రామిగాడు సంతోషంగా.

'అయ్యా! ఏమన్నారోళ్ళు! ఒప్పుగున్నారా'? అడిగాడు రామిగాడు.

"లేదురా ఇదివరకే ఎవురికో మాటిచ్చారం టరా! నీకియ్యమని సెప్పారా" అన్నాడు యెంకయ్య నులకమంచంలో కూకుంటూ.

"ఆఁ! ఇయ్యనన్నారా ?" అని ఆశ్చర్యంగా నోరు తెరిచాడు రామిగాడు.

"అయితే నీకేంరా! బంగారంలాంటి పిల్ల మన రత్తి వుండదిగా! దాన్నిచ్చి సేత్తాను నీకు. ఇంకా ఆలశెం ఎందుకు? ఇప్పుడేఎల్లి మనువు కుదుర్సుకుందాం రా,రా," అన్నాడు యెంకయ్య.

"నేనా పిల్లను సేసుకోనయ్యా" అన్నాడు రామిగాడు బింకంగా. "ఎందుకు సేసుకోవురా ? పండంటిపిల్ల రత్తి. ఆ పట్నంపిల్ల మోజులోపడి దీన్ని మరిసిపోనావు. ఇప్పటికన్నా కళ్ళు తెరువు. పోదాంపద" అంటూ కదిలాడు యెంకయ్య.

వాళ్ళు యెల్తా సందుమలుపు తిరగంగనే రత్తి వాళ్ళింటికాడ పెద్దజనం గుంపు కనబడినది. వెంటనే పరుగుదీశాడు యెంకయ్య. అయ్య యెంటనే పరుగుదీశాడు రామిగాడు.

"ఏంది రంగయ్య మామా"? "మా ఊరోల్లింటికాడ గుంపు"? అడిగాడు యెంకయ్య ఆత్రంగా.

"రత్తి..." అంటూ చెప్పలేక ఆగిపోయాడు రంగయ్య.

"ఏం జరిగినాది రత్తికి ?" అరిచాడు యెంకయ్య,

"మంచినీళ్ళకని సెరువుకెల్లి కాలు జారి పడి పోనాదిరా".

"ఆఁ!" అంటూ పరుగు దీశాడు యెంకయ్య.

కానీ వాళ్ళెల్లేటప్పటికే రత్తి పానాలు అనంత వాయువుల్లో లీనమైనయ్. కట్టె మాత్రం మిగిలి పోయింది.

"రత్తి సనిపోనాది"అని అరిచాడు యెంకయ్య.

"ఇయ్యాల నిన్ననవసరంగా కొట్టినాను, రత్తీ" ఏడుత్తున్నాడు రామిగాడు.

"ఇట్టాంటి య్యెన్నో సూశాన్లే" అన్నట్టు హోరుగాలి వీస్తున్నది. రత్తి కాలుజారి సెరువులో పడి సచ్చిందో, కావాలని పడి సచ్చిందో తేల్చి చెప్పేందుకు ఆ భగవంతుడు కనిపించడు గందామరి! ★

చీనా, హిందూదేశములు -
వాని ప్రాచీనానుబంధము

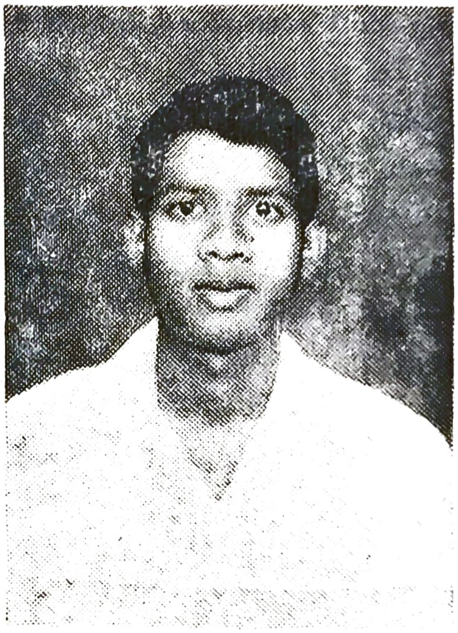

గొడవర్తి సూర్యప్రకాశరావు,
బి. యస్‌సి. (ఫైనల్)

చీనా, జపాను దేశములకు యుద్ధము చాలా తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. చీనా మీద జపాను కత్తికట్టి దండెత్తుటకు జపాను సామ్రాజ్య కాంక్ష రష్యా సామ్యవాద భయము తక్క మఱియొక కారణమగోచరము. బలము కలవానిదే రాజ్యము సూత్రము జపానుది. తమ తమ రాజ్యములను పెంపొందించు కొనవలెనను ప్రతిజాతియు ఈ సూత్రమునే ఆధారపరచుకొనును. సభ్యత ముదిరినకొలది అసలుమాత్రము కనబడకుండ పైపూతలు పూసి యేవేవో ధర్మపన్నములు పెట్టుచుండును. సామ్రాజ్యవాద దేశములును, జాతులును జేయు పనే యిది. కాని బుద్ధిమంతులైనవారికి పూత యేదో, సూత్రమేదో తెలియగలదు. భారత దేశము గురుపదము నధిష్ఠించి, అఖిల భారత జాతిచేతను గురుదేవుడని కొండాడబడుచున్న మహర్షి రవీంద్రనాథటాగోరు తన ఆరోగ్యము కుదుటబడిన వెంటనే లేచి చీనా మీద కత్తిదూయుట అధర్మమని జపానును తర్జించినాడు. అట్టి విపత్సమయమున తగినట్లు తోడ్పడలేకున్నామని కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు జవహరులాల్ నెహ్రూ చీనా దేశీయులకు సందేశమంపినాడు. భారతవర్షము చీనా కష్టసమయములో ఎంతయో సానుభూతిని చూపించినది. అన్యాయమును నిరసించుట, ధర్మనిర్ణయము చేయుట—భారత వర్షము ప్రాచీన కాలము నుండి నేర్చి అవలంబించుచున్న పద్ధతి యిదియే.

కడు ప్రాచీనకాలమునుండి హిందూదేశము ధర్మపథము నవలంబించి ధర్మాఢ్యయై వాసికెక్కినది. ఈ ధర్మాభిరతి కతన హిందూదేశ మెప్పుడును విదేశములమీద కత్తిదూసి యుండలేదు. ఇప్పటికి రెండువేల సంవత్సరములకు పూర్వము

Old boys at Sagar University

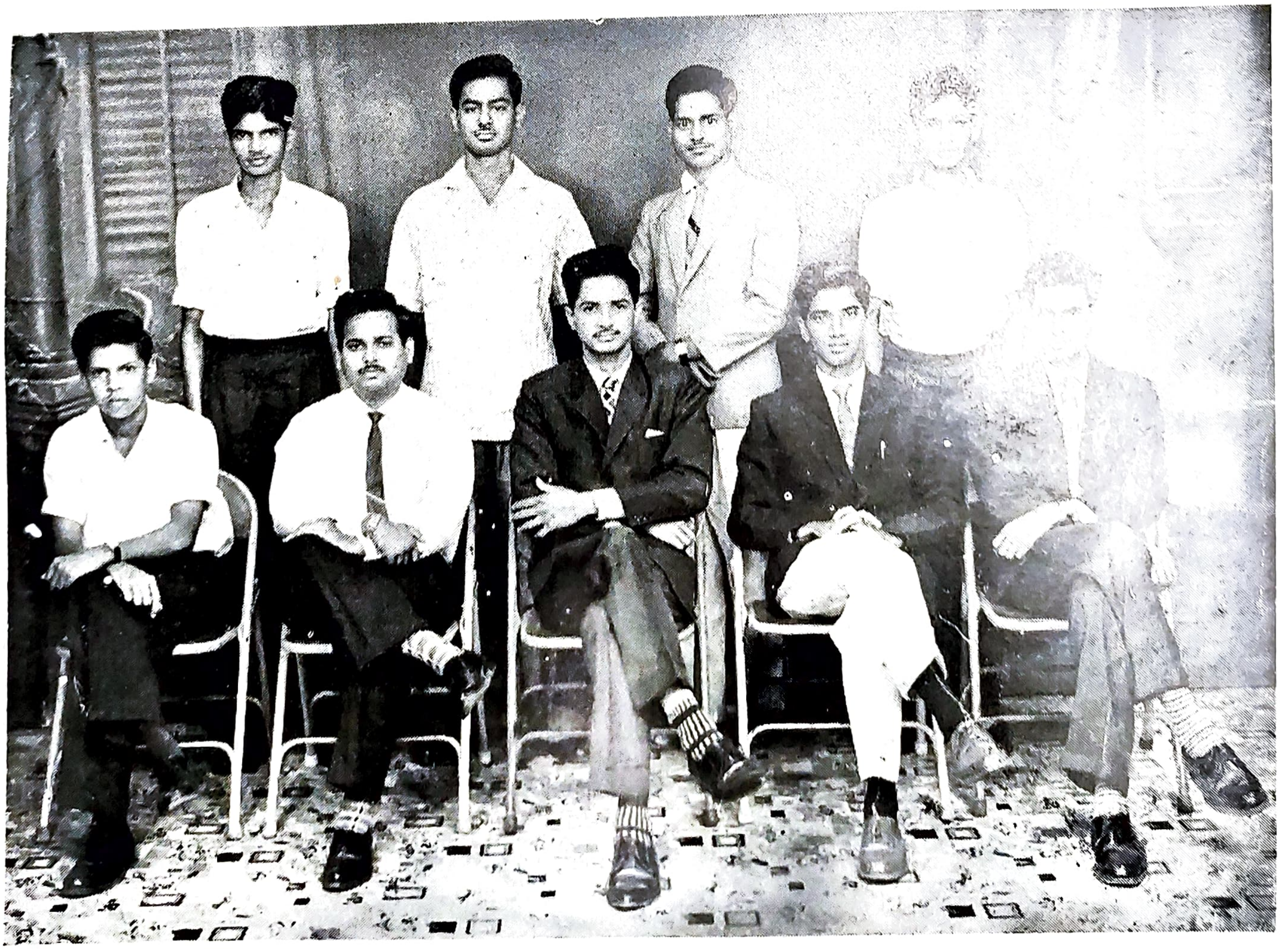

I Yr. of Three Years B. E. Course, Kakinada - '65 – '66

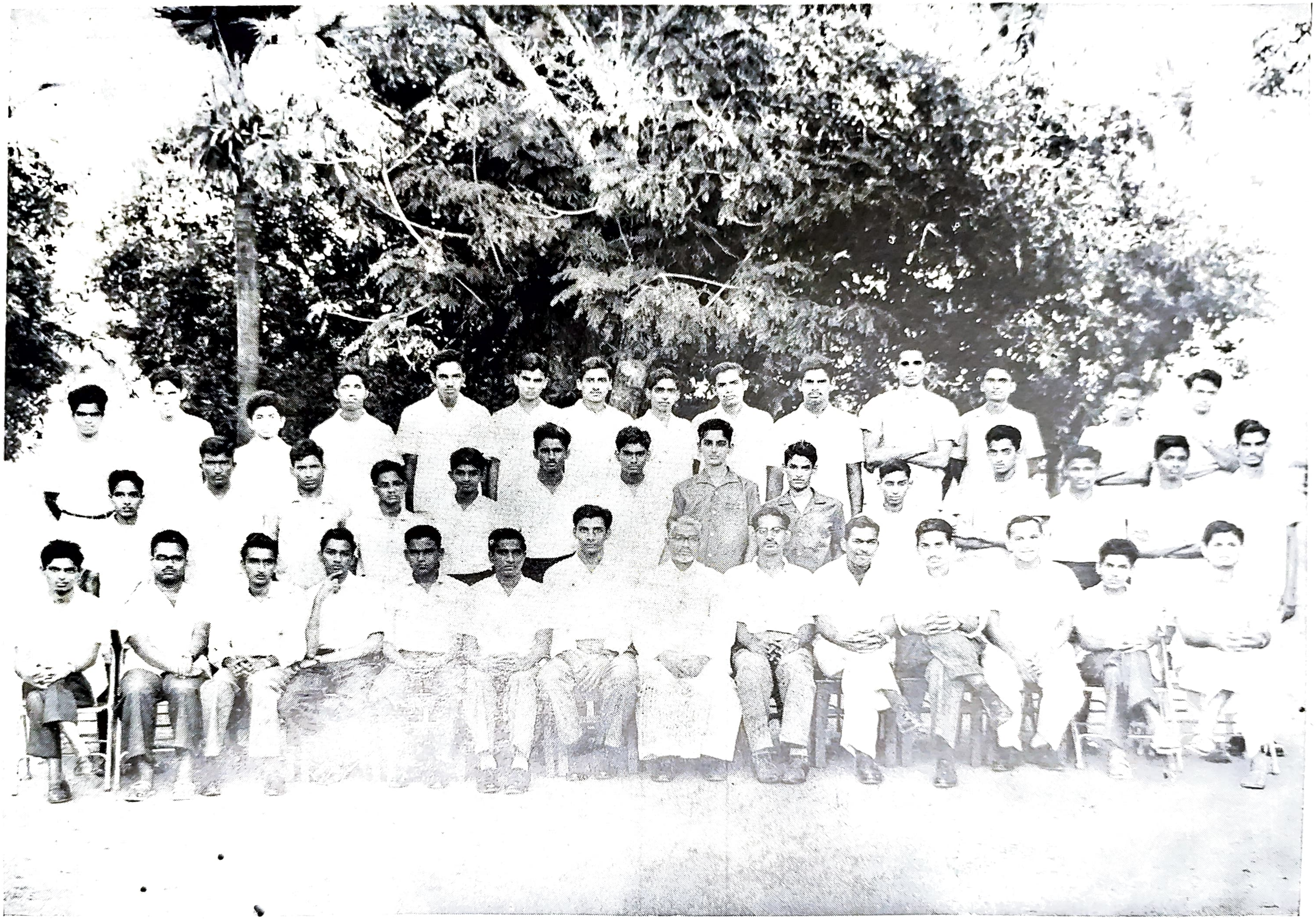

Ranga Raya Medical College, Kakinada

కూడ భారతదేశము గౌరవించిన ధర్మమిదే. హిందూదేశ సీమావధుల నతిక్రమించి పరదేశము లను జయించుటకు భారతీయులకీ ధర్మాభిరతియే యడ్డువచ్చుచున్నదని 'ఇండికా' యను గ్రంథమున క్రీస్తుశకము రెండవ శతాబ్దినాటి ఏరియాన్ అను విదేశీయుడు వ్రాసినాడు. ఈ కారణముననే అంతటి ప్రాచీనకాలమునుండి భారతవర్షము ఆసియా ఖండమునకంతకు ధర్మనిర్ణేతగా, ధర్మాధర్మ నిర్ణయముచేయు ధర్మాసనముగా విలసిల్లుచు వచ్చుచున్నది. కేవలమీ ధర్మాభిరతి కతముననే వివిధ దేశములకు ధర్మోపదేశముచేసి, ధర్మ సంస్కృతీ పథమునుజూపి భారతవర్షము వానిని చక్కదిద్దినది. ఆసియాఖండదేశము లన్నిటిలోను ప్రాచీన భారత వర్షమును శతాబ్దుల, సహస్రాబ్దులతరబడి అంటి పెట్టుకొనియుండి భారతవర్ష ధర్మామృతమును గ్రోలి ధర్మ సందేశము నవబోధముచేసికొన్నది ప్రధానముగా చీనాదేశము. చీనాకు, హిందూ దేశమునకు నున్న అనుబంధము ఈనాటిది కాదు. ఇప్పటిది కాదు. అతిపురాతనమైనది.

బుద్ధదేవుని సందేశము :

హిందూదేశ చరిత్రాకాశమున వెలుగురేఖలు తోచి తూర్పు పాలూరుచున్నదో లేదో, బుద్ధుని యవతారము పరిసమాప్తమైనది. ప్రజలు బుద్ధభగవానుని సందేశము నాకళించుకొని యవబోధము చేయుచున్న దినములవి. క్రమముగా భూపతులును, శ్రమణులునుగూడ బుద్ధదేవుడు బోధించిన ధర్మసూత్రముల ప్రాశస్త్యమును గుర్తెఱింగి వానిని అఖిలదేశముల ప్రజలకు వినిపించి మర్త్యలోకము లోని దుఃఖమునుబాపి, దానిని అమర్త్యలోకముగ దిద్దవలెనని పూనిక వహించిరి. బుద్ధుని ధర్మ సందేశమును నేల నాలుగు చెఱగుల వినిపింపచేయుటకు మౌర్యవంశజుడైన అశోకవర్ధన మహీపతి నానా దేశములకు సందేశహరులను పంపెను. పడమట సిరియాదేశమువరకు, దక్షిణమున లంకవఱకు, తూర్పున బలి, యవద్వీపములవఱకు బుద్ధభగవానుని సందేశము విలసిల్లినది. ఉత్తరమున హిమాలయమును హిందూకుశపర్వతమును ఆ సందేశ తరంగములు ఇంకను ఉత్తరదిశకు పారలిపోకుండ కొంతవరకు అడ్డగట్టినవి. కాని మానవుడు పూర్తిగ దలచుకొన్నచో సహజావరోధములను లెక్కచేసెడివాడు కాదు. ఈ యవరోధములను దాటించి బుద్ధ సందేశమును ఉత్తర దేశములందు ప్రాకించిన ఖ్యాతి కుషాను వంశజులకు దక్కినది. కుషాను వంశజులు హిందూదేశము వాయవ్య ప్రదేశమును వశపరచుకొని రాజ్యమును పరిపాలించినవారు. వీరిలో కనిష్క భూపతి విఖ్యాతుడు. ఇపుడు పెషావరు అని వ్యవహరింపబడుచున్న పురుషపురము, ఇతని రాజధాని. ఇతడు మహాసాహసముతో హిందూ కుశ పర్వత పంక్తిని దాటి యార్కండ్, ఖోటాన్, క్యాష్గర్ దేశములను తన బలపరాక్రమములవలన జయింపగలిగెను. ఈ కుషాణభూవరుని నాఁడు మధ్యఆసియావఱకు వ్యాపించిన హిందూ సామ్రాజ్యమునకు చీనా రాజ్యము పొలిమేర సీమయైనది. చీనాదేశీయులకు, భారతీయులకును సంపర్కమేర్పడుటకు కుషాను రాజుల పరిపాలనయే కారణము.

రెండవ అశోకవర్ధనుడు :

కనిష్కుడు మహాబౌద్ధ మతాభిమాని. బౌద్ధమునకు చేసిన సేవననుసరించి యితనిని రెండవ అశోకవర్ధను డనవచ్చును. ఇతడు పరిపాలించుచుండిన కాలమున బౌద్ధ మతావలంబకుల పరిషత్తు ఒకటి సమావేశమైనది.

బౌద్ధుల నాదరించి కనిష్క మహారాజు బౌద్ధమున కెక్కువ ప్రోత్సాహము నొసంగెను. బౌద్ధ మత చారిత్రమున కనిష్కుని రాజ్యకాలము స్మరణీయమైన ప్రకరణము. కుషానుభూపతు లిచ్చిన యాదర ప్రోత్సాహముల వలన బౌద్ధ భిక్షువులు తమ మతమును మధ్య ఆసియాలో కూడ వ్యాపింప

చేయుటకై అక్కడకు వలస వెళ్ళిరి. ప్రాచ్య పరిశోధక పండితులు మధ్య ఆసియాఖండ సీమను వెదకగా అప్పుడు క్రీస్తుశకము మొదటి శతాబ్దుల నాటి బౌద్ధ గ్రంథములు భూర్జపత్రములమీద హిందూదేశ లిపులలో వ్రాసినవి చాల దొరికినవి. మధ్య ఆసియాఖండ ప్రాంతమునుంచి బౌద్ధము చీనాదేశమునకు వెళ్ళినది.

బౌద్ధము చీనాదేశమునకు ఎప్పుడు వెళ్ళినదో నిశ్చయముగా మనకు తెలియదు. కాని హిందూదేశమును గురించి మొదటిమారు చీనాదేశము తెలిసికొనుటకు బౌద్ధమే కారణము. అంతవరకు చీనా సంగతి హిందూదేశమునకు హిందూదేశము సంగతి చీనాకు తెలియదు. హిందూదేశం మొదట చీనాకు మిత్రునివలె ధర్మోపదేశము చేయుటకు వెళ్ళినది. తరువాత హిందూదేశమిచ్చిన ధర్మసందేశము విలువ గుర్తించి చీనా దానిని గురుపీఠముమీద నిలిపినది.

చీనాలో భారతీయ బౌద్ధ భిక్షువులు :

మధ్య ఆసియానుండి కట్టలకు కట్టలు బౌద్ధ గ్రంథములను, తాము పూజించు బౌద్ధ విగ్రహములను గుఱ్ఱములమీద వేసికొని హాన్ చక్రవర్తి మింగ్ టి కాలములో చీనా రాజధానిని చేరినవారు కాశ్యపమాతంగుడు, ధర్మరత్నుడు అను నిరువురు బౌద్ధ శ్రమణులు. చక్రవర్తి వీరిరువురికి ఘన స్వాగతమిచ్చి వీరి నిమిత్తమొక చిన్న విహారమును గట్టించెను. ఆ యమూల్య నిక్షేపములు బౌద్ధ గ్రంథములను విగ్రహములను మోసికొని వచ్చిన అశ్వము జ్ఞాపకార్థము ఆ విహారమునకు శ్వేతాశ్వ విహారమని నామకరణము చేసెను. చీనా చక్రవర్తి యాదరాభిమానములను పొంది ఆ బౌద్ధ గ్రంథములను చీనాభాషలోని కనువదించుటకు మొదలుపెట్టిరి. కాశ్యపమాతంగుడు రచించిన బుద్ధుని 'నలుబది రెండు సూత్రములు' అను గ్రంథమే చీనా దేశీయుల బౌద్ధ విజ్ఞానమునకు నాంది. అటుపిమ్మట రెండుమూడు శతాబ్దులనుండి భారతీయ బౌద్ధ భిక్షువులు చీనా దేశమునకు వెళ్ళుచువచ్చిరి. ఏ బౌద్ధ భిక్షువు గూడ చీనా దేశీయులను బౌద్ధమతావలంబకులను చేయుటకు మాత్రము ప్రయత్నించి యుండలేదు. బౌద్ధ ధర్మ ప్రశస్తిని చీనా దేశీయులకు తెలుపుట, బౌద్ధ గ్రంథములను చీనాభాషలోని కనువదించుట యే వృత్తిగా పెట్టుకొని పనిచేసిరి.

బౌద్ధమునకు చీనాలోగల ప్రచారము విశేషముగా నున్నది. బౌద్ధమత సిద్ధాంతములు ప్రజా హృదయమును చూఱగొన్నవి. ఇందుకు భారతీయ బౌద్ధ భిక్షువులు చేసిన కృషి, స్వార్థ త్యాగములు కారణము. బౌద్ధము చీనా దేశీయుల ప్రధానమతముగా పరివర్తించినది. చీనా బౌద్ధమునకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరినది. ఔత్తరాహులయిన మండలికులలో నొకడయిన షిచీలుంగ్ అను నతడు బౌద్ధుల కాశ్రయ మిచ్చి యాదరించెను. భారతీయ బౌద్ధాచార్యులు ఎంతటి మత ప్రచారము కావించినను అతని కాలము వఱకు చీనా దేశీయులు అక్కడి కట్టుబాటుల ననుసరించి బౌద్ధ ధర్మానుగుణముగ జీవితమును గడుపు ఉపాసకులుగ మాత్రమే యుండవలసి వచ్చెను. కాని ఇష్టమున్నవారు పరివ్రాజకులగుటకు వీలు లేక పోయెను. నాలుగవ శతాబ్ది పూర్వార్ధమున నీ మండలికుడు 'షిచీలింగ్' యిట్టి నియమములను రద్దుపరచి చీనా దేశీయులుగూడ శ్రమణులగుట కవకాశమును కల్పించెను. చీనాదేశ బౌద్ధమత చారిత్రమున షిచీలుంగ్ నిర్ణయముతో నూతన ప్రకరణ మారంభమైనది. అప్పటినుండి బౌద్ధమతమును ప్రచారము చేసినవారును, బౌద్ధసంఘమును పరిపాలించినవారును చీనా దేశీయులే. ఆ కారణమువలన భారతీయ బౌద్ధభిక్షువులకును, చీనా బౌద్ధశ్రమణులకును సంబంధము తెగియుండలేదు. చీనా బౌద్ధమున కుత్సాహము నొడగూర్చినదియు,

శక్తి నొసంగినదియు మధ్య ఆసియా భారతీయ బౌద్ధ పరివ్రాజకమండలి. చీనా దేశీయులు బౌద్ధమును తమదిగా భావించుకొని దానిని వ్యాపింపచేయుటను పూనిక వహించిరి. చీనా దేశీయుల హృదయము నధికముగ ఆకర్షించినవాడు బుద్ధదేవుడు. చీనాభాష కనూదితములైన బౌద్ధ గ్రంథముల ప్రచార ప్రాబల్యమున చీనా దేశమున నూతన బౌద్ధ సంప్రదాయములు వెలసినవి. చీనా దేశము వేరుతన్ని భారతీయ బౌద్ధవల్లరి పూచిన తొలిపూవు. భారతీయ బౌద్ధాచార్యులు మత విజ్ఞానముతో పాటు హిందూ జ్యోతిశ్శాస్త్ర విజ్ఞానమును, అంకగణితము నందలి దశాంశపద్ధతిని కూడ చీనాదేశమున ప్రవేశపెట్టిరి. టాంగ్ వంశమువారి పాలనాకాలమునందు బౌద్ధము వర్ధిల్లినది. మొట్టమొదటగా చీనా దేశీయులే కాగితమును కనిపెట్టిరి. బౌద్ధ భిక్షువులు కార్యదీక్షతోను, ఓపికతోను చీనా దేశమునందలి అన్నివేల సంపుటముల మతగ్రంథముల నచ్చు వేయింపగలిగిరి.

సంగ్ వంశానంతర కాలమున బౌద్ధము పూర్వపు ఔన్నత్యమును గోల్పోయినది. అయినను బౌద్ధ ధర్మమేదో యొక విధమున చీనా నవీనోద్యమములకు దోడ్పడుచునే యున్నది. చీనా హిందూదేశములకు డ్రెంపరాని యనుబంధమును గల్పించినది బౌద్ధము. బౌద్ధము క్షీణదశ నొందుటతో, ఈ యుభయ దేశములకును సాంస్కృతికముగ నెడబాటు కలిగినను రవీంద్ర కవిచంద్రుని చీనాదేశ యాత్రతో మరల నవి కలసియున్నవి. ఈ యుభయ దేశీయుల కలయిక ఒక నూతన సంస్కృతి సంప్రదాయమునకు పునాదుల రీతిగా నుండి మిగుల సఖ్యముతో మెలగిన దేశములు చీనా, హిందూదేశములు మాత్రమే.

జై హింద్ !

రత్నత్రయము

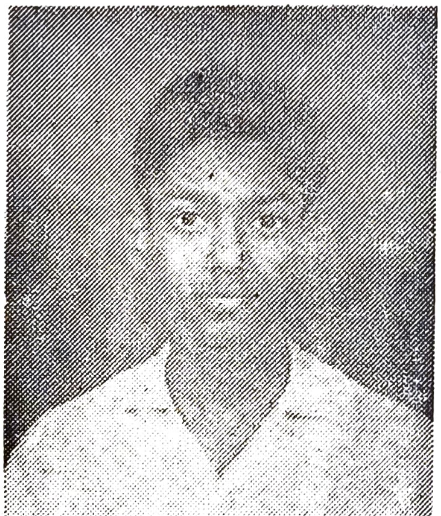

భారతేతిహాసంబున భావిపౌరు
లార ! మత్ప్రియస్నేహితులార ! పాటు
పడుడు దేశశాంతికి, పాటుపడుడు, భార
తాభ్యుదయ భాగ్యములకు నహర్నిశలును.

బాల బాలికలార ! యో భావిపౌరు
లార, నివసింపుడు సుజనులట్టు లీ ప్ర
పంచమున దేశహితకాంక్ష పరిఢవిల్ల,
తారకంబగు శుభజీవితములలోన.

దేశసౌభాగ్యమెంచి సద్విధులొనర్చి,
యార్యజనులందు భక్తి పెంపారుచుండ,
బ్రతుకుడు ! పరస్పరాదృతి భావదీప్తి
దేశమాత మిమ్మాశీర్వదించు సతము.

— J. S. R. సుబ్రహ్మణ్యం,
P. U. C.

DHRA LOYOLA COLL

విశ్వశాంతి

ప్రపంచమందలి
ప్రజాస్వామ్యమున

విశ్వశాంతి వికసించాలి
విజ్ఞానోదయ మవ్వాలి

అశాంతినే యణగార్చాలి
అమేయ త్యాగము చేయాలి

ప్రేమయే సత్యము శాంతి
అహింసయె ప్రగతి మూలముగావాలి

చేతలలో కనిపించాలి
చైతన్యంబే గలగాలి ॥

మానవులంతా ఒకటే ఒకటని
మనలో భేదం లేనేలేదని

సర్వసమతయే గలగాలి
సమానభావమే యుండాలి

అందరమొకటై మెలగాలి
జాతి మతములే వర్గభేదములే

జగతిలో నశియించాలి
ప్రగతి జగతియే వెలగాలి

ప్రజాస్వామ్యమే యుండాలి
విశ్వశాంతి వెలుగొందాలి ॥

— గొర్ల వెంకటేశ్వర వరప్రసాదరావు,
I. U. C.

★

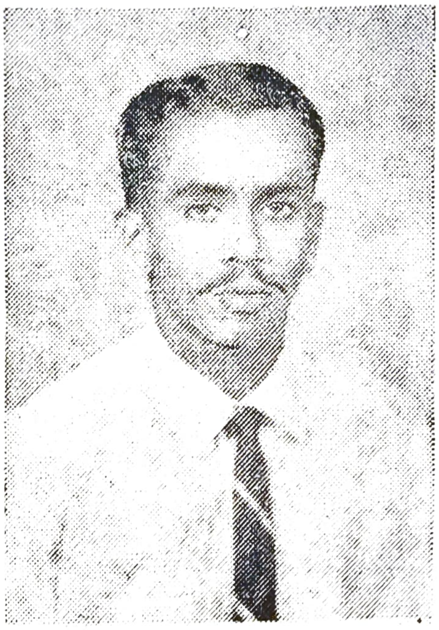

మూగమనసు

D. S. Murthy,
III B. Sc.

"చెప్పు రాజా! పూర్తిగా చెప్పు. మధ్యలో ఆపకు" అన్నాడు లెఫ్టినెంట్ గిరి విలాసంగా కారు నడుపుతూ... కెప్టెన్ రాజు చెప్పటం ప్రారంభించాడు.

"అవి నేను కాలేజీలో చదువుతున్న రోజులు. నేను చిన్నప్పటినుండీ పదిమందిలో తిరగటానికి భయపడుతూండేవాడిని. అందులో మరీ ఆడవారి ఎదుట చెప్పనేఅక్కర్లా. అందుకనే నాకు ప్రవరాఖ్యుడని పేరుకూడా పెట్టారు కాలేజీలో మా వాళ్ళు. అటువంటి నేను ఆమె చిరునవ్వుకు లోబడిపోయి ఆమె ప్రేమప్రవాహములో పడిపోయానూ అంటే కారణం ? ఏమో... నాకే తెలియదు.

ఆరోజు నాకు బాగా గుర్తుంది. తమ్ముడు, చెల్లి గాలిపటాలు ఎగురవేస్తుంటే అందులో ఒక గాలిపటం తెగి మాప్రక్క మేడపై పడింది. నేను రోజూ సాయంత్రపుపూట మా మేడమీద నిలబడి దూరంగా కనపడే కొండల్నీ, సూర్యాస్తమయాన్నీ, చూస్తూ ఉండేవాడిని. అంతకు తప్పించి, చుట్టుప్రక్కలి ధ్యాసే ఉండేదికాదు. ఆ రోజున ఆ తెగిన గాలిపటము తీసి తన తమ్ముని పిలిచి ఇస్తున్న ఆమెను చూడటముతో నా మనస్సు చటుక్కున అటు మరలిపోయింది. నాకు తెలియకుండా నాకళ్ళు నా మనస్సు చటుక్కున అటు మరలిపోయి ఆమెను నిశితముగా పరీక్షించసాగాయి. అంత ధైర్యముగా ఆమెవైపుచూస్తూ నిలబడగలిగానంటే ఆమె అందమైన నవ్వు... ఆ చిరునవ్వే... కారణమేమో...

ఆమెకు పదిహేడేళ్ళుండవచ్చుననుకుంటా. ఆమె ఒకక్షణం నావైపు అలా చూచి వెంటనే వయ్యారంగా తల త్రిప్పివేసింది. ఆమె అందమంతా ఆమె చిరునవ్వులో ఇమిడి ఉంది.

ఇంతవరకు ఎటువంటి ధ్యాసాలేని నాకు ఆ క్షణంనుండి ఆమెధ్యాసే అయిపోయింది. ఆమె తమ్ముని మూలంగా తెలిసినది ఆమె హైస్కూల్లో చదువు తున్నదని. ఆ రోజునుండి నేను కాలేజీకి వెళ్లబోయేముందు ఆమె స్కూలుకు వెళ్లేవరకు చూచి మరీ వెళ్లేవాడిని. ఆమెకూడ నావైపు చూస్తూనే తడబడే అడుగులతో స్కూలు కు వెళ్లేది. ఇలా ఎన్నోరోజులు జరిగాయి. కానీ ఆ రోజు నేను ఇప్పటికీ మరచిపోలేను...

...ఆరోజు నేను కాలేజీకి వెళ్లపోయేముందు ఆమెకోసము మేడమీదనుండి చూస్తున్నాను

మామూలుగా. ఆమె వచ్చింది. తనకు తెలుసు నేను చూస్తూ ఉంటానని. నన్ను గురించి ఆమె గ్రహించే ఉంటుంది. చూపుల్లోనే చిరునవ్వులు చిందించగల ఆ ప్రజ్ఞావతి యథాప్రకారము నా వైపు చూచి వెళ్లిపోతోంది. మరి ఆమె చిరునవ్వు వాడికి ఏమనిపించిందో ఏమో మావీధి చివరఉండే కిల్లీకొట్టువాడి కొడుకు ఆమె వెంటపడి క్షణంలో ఆమె చెయ్యిపట్టుకోపోయాడు.

స్వప్నంలో విహరిస్తున్న నేను ఒక్కసారిగ అదిరిపడి ఏదో తెలియని ఆవేశముతో మేడదిగి పరుగెత్తాను. ఆమె భయంతో గజగజవణికిపోతూ తప్పించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. క్షణంలో వాళ్లను సమీపించిన నేను అక్కడ పడివున్న కఱ్ఱ తీసుకొని వాడిని ఇష్టము వచ్చినట్లు బాదేశాను. అన్నిదెబ్బలుతిన్న వాడు, కిక్కురుమనకుండా అక్కడినుంచి జారుకున్నాడు... ఆ క్షణంలో ఆమెచూసిన చూపు...అదేచూపు...ఒక కంటిలో కృతజ్ఞత,మరో కంటిలో ఏదో తెలియని భయం... సిగ్గుదొంతరల చిరునవ్వు మళ్లీ నన్ను కలవరపెట్టి కవ్వించింది...కాని అప్పుడూ నేను మాట్లాడలేకపోయాను. మూగభాషలోనే ఆమెచూపే కృతజ్ఞతా భావానికి ప్రతి సమాధానం చెప్పి తిరిగి వచ్చేశాను.

ఆ మరునాటి ఆమె చూపుల్లో అవ్యక్తమైన ప్రేమ తొణికిసలాడింది. అదే చిరునవ్వు. నేనా చిరునవ్వుతోనే తృప్తిపడేవాడిని. ఆ వెలుగు కిరణం కోసం తహతహలాడే వాడిని... ఆ వెలుగు కిరణంకోసం అహోరాత్రులూ తపస్సు చేసేవాడిని. ఆమెకూడా అంతే. ఒకనాడైనా మా ప్రేమల్ని మాటలతో వెల్లడించుకోలేదు. బహుశా అది మా పిరికితనము వల్లనేమో! మా చూపుల్లో అన్ని భాషలు పలికేవి. అన్ని ఆశలూ రేకెత్తేవి. కాని ఏం లాభం? ఆ తీరని ఆశలతో ఆ మూగప్రేమలో ఆ సంవత్సరమంతా గడచిపోయింది.

ఆ తర్వాత నా కాలేజీ చదువు పూర్తికావటము, కాలేజీ యన్. సి. సి. అనుభవముతో ఆర్మీలోఉన్న సెకండ్ లెఫ్టినెంట్ ఉద్యోగానికి పెట్టిన దరఖాస్తుకు పిలుపు రావటముతో నేను పూనాకు వెళ్ళి అందులో సెలక్టవటమూ, వెంటవెంటనే జరిగిపోయాయి.

పూనాలోఉన్న నా ధ్యాస అంతా ఆమె మీదనే, "ఏం చేస్తూ ఉంటుందో", "ఎలా ఉందో" అని. అదృష్టవశాత్తూ ట్రయినింగు అయిపోయిన తరువాత మా ఊరికి వెళ్ళవలసివచ్చింది. తిరిగి వారం రోజుల్లో నేను ఉద్యోగంలో జాయిన్ అవ్వాలి. మనస్సులో దిగులు ఒకవైపు, కుటుంబ బాధ్యత మరోవైపూ కలవరపెట్టసాగాయి. ఆమె కోసం వెయ్యికళ్ళతో గాలిస్తున్న నాకు ఒకరోజు సాయంత్రము వాళ్ళ మేడపైన కనుపించించింది. అదే చిరునవ్వు... ఈసారి చిరునవ్వులో ఏదో తెలియని భయం, ప్రేమ, అభ్యర్థన గోచరిస్తున్నాయి. కనీసం ఆరోజన్నా ధైర్యము చేసి ఆమెతో మాట్లాడలనుకొన్నా. కాని...కాని... ఏదో తెలియనిభయం.. నన్ను తృణీకరిస్తుందేమో నన్నభయం నన్ను మాట్లాడనివ్వలేదు. అలాగ ఆ వారం రోజులూ చూపులతోనే సరిపోయాయి. బహుశా ఆమె నన్ను ఒక పిరికివాడిక్రింద జమకట్టి వుంటుంది.

ఆ రాత్రికి నేను వెళ్ళిపోతాననగా ఆమె తమ్ముడు మా యింటికి వచ్చాడు. వాడు మా తమ్ముని స్నేహితుడే. అతను నా దగ్గరకు వచ్చి ఒక ఉత్తరము ఇచ్చివెళ్ళిపోయాడు. నా గుండె దడదడ కొట్టుకుంటూంది. ఏదో తెలియనిభయం, ఆత్రుతతో దాన్ని విప్పి చదివేను. అందులో రెండే రెండు వాక్యాలు...... "మీరు మాట్లాడలేకపోయినా మీ హృదయం నాకు తెలుసు. మీ కోసం ఎంతకాలమైనా వేచియుంటాను...మరచిపోకండి"...అని. కనీసం అది చదివిన తర్వాత కూడ నాకు ఆమెతో మాట్లాడే ధైర్యము లేక

పోయింది. బహుశా అది నా బలహీనతా, దుర దృష్టమూ నేమో. కానీ నేను ఇప్పటికీ అనుకొం టూంటాను ఆ ఉత్తరము చదివిన తరువాతైనా నేను ఆమెతో మాట్లాడి ఉండవలసిందీ'' అని.

'ఆ సాయంత్రం నేను బయలుదేరేటప్పుడు ఆమె మేడపైనేఉంది. అప్పుడామె చూసిన చూపు నేను ఇప్పటికీ మరచిపోలేను' అని చెప్పి కెప్టెన్ రాజు నిటూర్చాడు. గిరి ఎంతో ఆత్రుతతో 'తరువాత ఏమయింది?' అని కుతూహలంగా అడిగాడు స్టీరింగు జాగ్రత్తగా తిప్పుతూ.

"ఆ తరువాత... ఏమయిందీ... యుద్ధం రావ టమూ, దాంతో యుద్ధంలోకి వెళ్ళిపోవటము, అందులో చూపిన ధైర్య సాహసాలకు నాకు కెప్టెన్ రాంకు రావటము నీకు తెలిసిన విషయాలే కదా! అప్పటినుండి నాలుగేళ్ళు గడచిపోయినవి. ఆమె గురించి ఏమీ తెలియదు. ఇంటికి వ్రాసే ఉత్తరాలలో ఆమెను గురించి వ్రాద్దామంటే ఇంకా ఏదో తెలియని భయం నన్ను పీడిస్తూనే ఉంది. అయినా ఆనాడు ఆమె ఇచ్చిన మాటపై నాకు ఇంకా ఆశ పీడిస్తూనే ఉంది,'' అన్నాడు రాజు బాధతో.

"ఛీ! నీకు ధైర్యమేలేదు...ఆమె అంతట ఆమే నీకు ఉత్తరము వ్రాసి తన మనస్సును తెలిపి తన ప్రేమను చూపితే...వెఱ్ఱివాడిలాగు ఆమె ఎంత కాలమైనా వేచియుంటానని అన్నంత మాత్రాన ఇంకా ఇలా ముడిగట్టుకుని కూర్చుంటావా...ఆమె ఆడది కదా...కుటుంబ పరిస్థితులు ఎదుర్కొన వద్దా? తనపై తల్లిదండ్రుల వత్తిడి ఉండదా? ఇదేమీ ఆలోచించలేదేమిటి చెప్పు'' అని గిరి ఆవే శముతో అన్నాడు.

"క్షమించు గిరీ! నాకు చిన్నప్పటినుండీ ఆ బల హీనత అడ్డు వస్తూనేఉంది. ఏం చెయ్యాలో తోచడంలేదు. నా కోసం ఆమె ఇంకా ఎదురు చూస్తూ ఉంటుందంటావా...చెప్పు. నువ్వు ఇప్పుడు ఏంచెయ్యమంటే అది చేస్తాను'' అన్నాడు దిగాలుపడిన ముఖంతో.

"అయితే వెంటనే రేపు బయలుదేరు. ఎలాగూ నీకు మూడునెలలు శెలవు వస్తుంది కదా...వెళ్ళి ఇకనైనా ధైర్యముతో ఆమెను వివాహమాడు మీవాళ్లకు తెలిపి...కానీ ఓమాట. వెళ్లి అక్కడ ఏమైంది నాకు వెంటనే ఉత్తరము వ్రాయి. అంతే కాని మీ ప్రేమలోపడి నన్ను మరచి పోకు'' అన్నాడు గిరి నవ్వుతూ. రాజు ముఖం తృప్తితో వెలిగింది. అందులో ఆశా- సంతోషాలు కన్పి స్తున్నాయి.

ఇంతలో కారు రైలుస్టేషన్ను సమీపించింది. అప్పటికే రైలువచ్చి ప్లాట్ఫారంమీద నిల బడింది.

"అదిగోనోయ్ రాజూ...మా ఆవిడ...అన్న టైముకు కరక్టుగా వచ్చేసింది. సామాను దింప టానికి పోర్టరుకోసం కాబోలు వెతుకుతోంది. పదపద'' అంటూ కారుదిగి తొందరగా అటువైపు నడవసాగేడు గిరి. అక్కడ ఫస్టుక్లాసు కంపార్టు మెంటులో నిలబడి భర్తవైపు అందంగా చెయ్యి ఊపుతున్న ఆమె, ఇక్కడ కారు దగ్గర నిలబడ్డ రాజూ ఒకరినిచూసి ఒకరు ఒక్కసారిగా కొయ్యా బారి పోయారు.

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

పద - పద - పద !

— జెట్టి రామమోహనరావు,
P. U. C.

ఇలపుట్టిన నాటినుండి
ఇలవేల్పుగ నిల్చి మనల
ఇరుగు పొరుగు దుండగాల
కెరగాకుండగ కాచిన

హిమవంతుని కాపదయట
ఎంతమాట ? ఏమిటి కథ ?
పద పద పద ఆదుకొనగ
పద పద పద కాపాడగ

భారతావనీ రక్షణ
భారమంత తనదేనని
ఇన్నినాళ్లు ఏకాకిగ
ఎన్నోదాడుల నెదిరిన ||హిమ||

పుణ్యభూమి పోషణకని
పుణ్యనదుల కనిపెంచుచు
నందనవన వాటులతో
అందరినీ ఆదుకొన్న ||హిమ||

ధనుష్కోటి ఓంకారమె
ఘనగర్జన హుంకారము
నలుబది నాలుగుకోట్ల
బలగము కలవాడు వాడు ||హిమ||

పాకిస్తానుల దురాక్రమణ
మానవతకు అవమానము
స్నేహపూర్ణమగు మన సహ
జీవనమున కవమానము
సత్యానికి అవమానము
సభ్యతకును అవమానము ||హిమ||

—x—

III Year M. P. C. II 1965 — 1966

ఆశలావు - పీకసన్నం

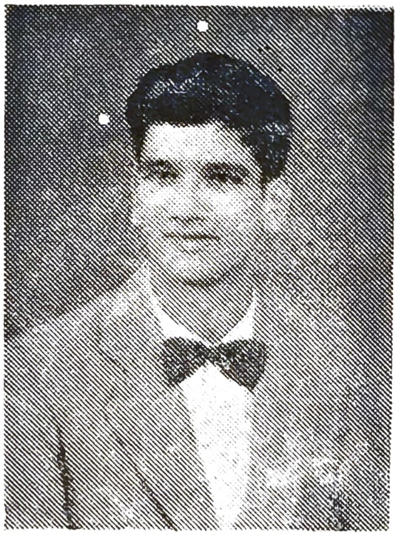

తిరుపతి భాస్కర్ రావు.
II B. Sc.

శివయ్యమామ లోతుకళ్ళు, ఈనాటికి నవ్వేయి- అందంగా; ఆనందంగా. హృదయం లోంచి ఆనందపు జల్లు - పైకి, ప్రవహిస్తోంది:- వెలుగూ; వెన్నెలా; కలసి ప్రవహిస్తున్న గోదారిలా ఈ ఆనందానికి, కారణం - ఒక ప్రబలమైన హేతు వేదో, ఉండి తీరాలి -!

ఇంతకు మునుపు అతని లోతుకనులెప్పుడూ; చిరాగ్గా - పరాగ్గా ఉండేవి ... మేథస్సు చిందర వందరగా - సాలెగూడు దారంలా ... చిక్కులాంటి సమస్యలను, పరిష్కరించుకొనే విధానం కోసం నిరంతరం, ఆలోచిస్తుండేది. దారిన నడుస్తున్న కాళ్ళు; ఎదురుపడిన రాళ్ళనూ; రప్పలునూ; వజ్రా లనుకొని భ్రమించి అటూ ఇటూ స్పర్శించి ఆతర్వాత అవి అసలు, నిసలైన రాళ్ళని తెలుసుకుని, గ్రుడ్డిగా నిరాశగా ముళ్ళబాట మీద నడిచేవి.

రెండు సంవత్సరాల క్రితం పెద్ద కూతురి పెళ్ళికిగాను - కరణానికి అదుమానం పెట్టుకున్న ఇల్లు; ఇప్పటి వరకూ అతని చేతిలోకి రాలేదు.

ఇటీవలే - భార్యను పట్టుకున్న మాయదారి రోగాన్ని వదిలిచేందుకు; జబ్బుచేసి చచ్చిపోయిన ఎడ్లజతను కొనేందుకు అతనికున్న అరఎకరా చేయి దాటిపోయింది.

చేతికి అందివచ్చిన కొడుకులు, పనీపాటా, చేయకుండా సోమరిపోతు గొడ్లలా మేసి; వచ్చే ఆదాయాన్ని నరికి ముక్కలు చేస్తుంటే; కంట్లో కోపం కంట్లోనే దాచేసుకుని; తనలో తనే కుమిలి; కుమిలి ఏడ్చేవాడు.

యాభైఏళ్ళ జీవితంలో; కష్టసుఖాల పరిమళం ఏలాంటిదో రుచి చూచినా; భవిష్యత్తు జీవితపు నడక ఎలాఉంటుందో బేరీజు వేసికొనేందుకు ... ఈ మధ్యనే జ్యోతిష్కుడికి రూపాయ డబ్బులు సమర్పించుకున్నాడు. ఆఖరికి జ్యోతిష్కుడు చెప్పిన సారాంశం ఏమిటంటే ! రాబోవు పది నెలల్లో అకస్మాత్తుగా సిరి లభిస్తుందని. ఆవిషయం నిశ్చయం చేసుకునేందుకు, అతని లోతుకళ్ళు - రాళ్ళలో; రప్పలలో; అన్వేషణ సాగించాయి.

అతని అదృష్టఫలమో ! లేకజ్యోతిష్యుని సామర్థ్యమో శివయ్య మావకు - అతను మగతాకు - తీసుకున్న పొలంలో - పెద్ద సైజు, తెల్లవజ్రం - ఒకటి దొరికింది.

శివయ్య మామ మరొకసారి. వజ్రాన్ని కళ్ళ కద్దుకొని, ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. ఇంటికి చేరగానే ... ఎన్నడులేంది; ఆనాడు భార్యను దగ్గరకు తీసుకున్నాడు. లచ్చమ్మ మాత్రం విషయమేమిటో, అర్థంకాక, విస్మయంగా నిల్చుండిపోయింది.

భార్యకు అసలు విషయం చెప్పాలనిపించి, నోటివరకూ వచ్చింది కానీ, "ఆడదాని నోట్లో ఆవగింజ" శాస్త్రం గుర్తుకువచ్చి, ఏదో సణుక్కుంటున్నట్లు ఆపేశాడు.

ఆ రాత్రి అతనికి సరిగ్గా నిద్రకూడా పట్టలేదు. ఆశించిన ఆశలన్నీ - తీరని కోరికలన్నీ తీరిపోతున్నట్లు - పద్మినీజాతి స్త్రీ, తన... తెల్లటి పాదాలకు మంజీరాలు ధరించి - ఘల్లు...ఘల్లుమని... గుండెలు ఝల్లు మనేలా హంసనడకతో, నడుస్తూపోతున్నట్టు... కలకూడా వచ్చింది.

అతని పూరిగుడిసె పెద్ద భవనంగామారింది... తినడానికి తిండిలేని సుపుత్రులు, సుష్ఠుగా భోజనం చేయగలుగుతున్నారు... భవనమంతా పట్టుచీరలు; నగలు; బంగారుకుచ్చుళ్ళు... నిజానికి ఇంటినిండా ఏదో ఇదివరకులేని ప్రశాంతి; అనుకూలతా-సమకూరినట్లయి; మనస్సు తృప్తిగా నిట్టూర్చినట్లయింది. వాస్తవానికిముందే, దాని ప్రతిస్వరూపాన్ని అతను పగటికలల ద్వారా తృప్తిగా తీర్చుకోగలిగేడు.

ఆ మరునాడే అతను వజ్రాన్ని అమ్మేందుకు నాగపూరునుండి కల్కటాకు బయలుదేరాడు అతను ఇంత త్వరగా కలకత్తాకు ప్రయాణం కావడం; తనకు వజ్రం దొరికిందన్న సంగతి ఎవరైనా పసికడతారని భయంవలన; కావచ్చు; అదీకాకపోతే త్వరగా వజ్రాన్ని నాలుగు వేలకో, అయిదు వేలకో కొట్టేసి; త్వరలో అప్పులబాధ వదిలించుకుందామన్న ఆశతో కావచ్చు.

వజ్రాలకొట్టులో మరాబు నాలుగు సార్లు వజ్రాన్ని అటూ ఇటూ త్రిప్పి చూశాడు - వజ్రంతో పాటు కళ్ళు తిప్పాడు... పెద్దవిచేశాడు. ఆశ్చర్యపడ్డాడనికూడా చెప్పుకోవచ్చు.

"ఎక్కడ దొరికింది ?" అన్నాడు వజ్రాల షాపువాడు. అదోలాచూస్తూ. శివయ్య మామ గుండెలు భయపడి; పెద్దగాశబ్దం చేశాయి; శరీరం కూడా కొస్త వణికింది. గుండెలు సవరించుకున్నాడు; గొంతు సరిచేసుకున్నాడు. ఎన్నడూలేంది హృదయంలోంచి అబద్దం, ఏడుస్తున్నట్లు మూలుగుతూ; ముసలాడిలా సణుగుతూ బయటికి వచ్చింది.

"ఏటండీ అలాగంటారు... నేనలాంటి ఫుండాకోర్ వెధవనుకాను ... ఏదోగతిలేక, తాతలనాటి నుండి సంప్రదాయంగావస్తున్న రత్నాన్ని గతిలేక ఈనాడు అమ్ముకోవల్సి వచ్చిందిగానీ" అని బొంకి; సర్దేశాడు.

'ఐదువందలకన్నా ఎక్కువ ఇవ్వను'అన్నాడు షాపు యజమాని నిశ్చయించేసి. ఆ నిశ్చయం శివయ్య మామకు నచ్చలేదులా ఉంది. "లాభం లేదు" అని తల విదలించి బయటకు నడిచాడు.

ఆ నడవడల; నడవటం; సరాసరి షాపులన్నీ తిరిగాడు. రత్నపు విలువ ఐదువందలనుండి; పదివేల వరకూ పెరిగింది. శివయ్యామామకు షాపు యజమానులందరిలో; తాము కొన్నవెలకంటే పదిరెట్లు ఎక్కువకు అమ్ముకోవచ్చునే భావన కనపడింది. వస్తువు విలువ పెరిగేకొద్దీ ...అతనిలో ఆశ పదిరెట్లు ముందుకు నడిచింది. మరీ పేరాశకు పోతే పగిలిన కుండలా జీవితం తయారవుతుందని అంతరాత్మ హెచ్చరించినా; "మితి" అనే పదం నచ్చకపోవడంవలన ఆశ స్థిరంగా నిల్చోలేకపోయింది.

ఒక షాపులో ఒకమరాబు శివయ్య మామకు విషం ఇచ్చి; రత్నాన్ని కాజేయాలని చూశాడు కూడా. కానీ ఆసందర్భంలో దయానిధి ఆదుకోవడం వల్ల శివయ్యామావ చావును తప్పించుకోగలిగేడు.

బోడిగుండు తలా; విభూతి పట్టీలు; పండితునిలా వేషం; అమాయకం ఉట్టిపడే ముఖంతో కనబడే దయానిధినిచూసి; శివయ్య మామ జాలిపడ్డాడు. అతడూ తనలా కష్టాల తాకిడికి తట్టుకోలేక పథ విహీనుడని తెలిసికోనే సరికి, శివయ్య మామ గుండెకరిగి నీరయింది. ఆనాటినుండి దయానిధి శివయ్యను అంటిపెట్టుకొని ప్రాణస్నేహితుడికన్నా మిన్నగా మెలిగాడు.

దయానిధి సలహామీద; మైసూరు మహారాజా వారికి రత్నాన్ని అమ్మే ఉద్దేశ్యంతో; శివయ్య మైసూరు రావడం జరిగింది. అసలు దయానిధి మైసూరుకు సమీపములోఉన్న "మల్లిపల్లె" వాస్తవ్యుడు కావడం; అక్కడే అతనికి కొంపా-కోడె ఉండి రాజావారితో మాట్లాడగల అవకాశాలు కలిగిఉండడం; శివయ్య; దయానిధి ఇంటికి చేరడానికి కారణభూతులయ్యాయి. తనే దగ్గరుండి మహారాజా వారి దగ్గర రత్నాన్ని ఇరువై వేలకు అమ్మకం చేయించి ఇవ్వగలనని అతను శివయ్యతో చెప్పడం; శివయ్య మావ ఆగమానికి భౌతికమైన; దృగ్గోచరమైన - కారణం.

మల్లిపల్లెలో; దయానిధి ఇంట్లో - శివయ్య మామ గోళ్లుగిల్లుకోవడం తప్పించి మరేపనీ చేయలేకపోయాడు. దయానిధి సుష్ఠుగాభోజనంవండి పెడుతున్నాడు. భృత్యుడిలా; నీడలా; వెన్నాడి అతని యోగక్షేమాలు నిముష నిముషానికి క్షణ క్షణానికి తెలుసుకుంటున్నాడు.

ఆ పైన వారంరోజులకు 'రత్ననిపుణలమంటూ' ఒక ఐదుగురు దయానిధి ఇంటికి విచ్చేశారు. సమతల; పార్శ్వ; ఊర్ధ్వ; అధోముఖాలలో రత్నాన్ని పరీక్షించారు. కళ్ళు మిలమిల లాడించారు. కొందరు ఈర్ష్యగా శివయ్యమామ లోతుకళ్ళలోకి చూచి నవ్వేరు. మరికొందరు ఆ రత్నం తమకే దొరికి; లక్షాధికారులైనట్లు కలలు కన్నారు. అన్ని విషయాలు దయానిధి దగ్గరుండి సామర్థ్యంగా జరిపించాడు.

రాజావారి వద్దనుండి పిలుపు వచ్చింది; వార్తాహరుడు, వార్తతోటి కారుకూడా తీసుకొచ్చాడు. అంతులేని సంతోషంతో, శివయ్య కార్లో కూర్చున్నాడు. తన కొచ్చేధనంలో కొంతవాటా తప్పనిసరిగా దయానిధికి ఇవ్వాలని నిర్ణయించుకున్నాడు కూడా; దయానిధికూడా కార్లోకూర్చున్న తరువాత; సుగంధపుచెట్లతోపుల మధ్యనుంచి; రాజావారి భవంతివైపు కారు సంతోషంగా ముందుకు సాగింది.

ఆ మరునాడు దిఃపత్రిక మొదటిపేజీలో ఈ విధంగాపడింది. "గౌరవశ్రీ; మైసూరు మహారాజా వారి దివ్య సముఖమునకు; దయానిధి అనే వ్యక్తి వచ్చి అమూల్యమైన తెల్లటి వజ్రాన్ని సమర్పించాడు, రాజావారు; వజ్రాన్ని మెచ్చుకుని ఆ వ్యక్తికి రెండు లక్షల రూపాయలు బహుమతిగా ఇచ్చారు."

అదేపత్రికలో ఆఖరిపేజి కొసలో

"మైసూరు : మే; 1943;

నిన్నటిదినం మల్లెపల్లి నుండి మైసూరు పోవు మధ్య ప్రాంతంలో; ఒక సుగంధపు చెట్టునీడలో గుర్తు తెలియనిశవం ఒకటి కన్పించింది" అని ఉంది.

బహుశా; శివయ్యమామ తనను- దయానిధి హత్యచేసి మధ్యమార్గంలో చెట్లసందున పడవేసినప్పుడు; రొప్పుతూ; మూల్గుతూ; రుధిర తర్పణం కావిస్తూ "ఆశలావు-పీక సన్నం" అని గొణుక్కుని మరణించి ఉంటాడు. ఈ విషయం, ఆ శ్రీగంధపు చెట్టుకు తప్ప ఇంతవరకూ మరెవ్వరికీ తెలియదు.

వీర విజయ గీతము

బి. అర్ఫోన్స్,
I B. A.

లే లేవోయి భారత వీరుడా
నిదుర లేవోయి విక్రమ వీరుడా !

భారతమాత నిజప్రియపుత్రుడవు నీవేరా
భారతీయులను శత్రుబారినుండి కాపాడునది నీవేరా
భారతదేశపు వన్నెకు ముఖ్యకారకుడా
భారతప్రజలందరకు మిక్కిలి ఉపకారుడా

ప్రొద్దు పొడచినది లేవోయి
నిద్రవిడచి రావోయి !

సాగిరావోయి ఓ సాహసి ధైర్యకవచంబుతో
శాంతి సౌధములు స్థాపించి, త్యాగ మహిమలను జూపి
వెలిగించరా నీ ప్రతాప జ్యోతి
వెలయునురా భారతదేశపు ఖ్యాతి.

లేవోయి గాఢ నిద్రనుండి
గాంచవోయి నేటి ప్రపంచ దుస్థితి.

చూపించరా నీధైర్యము శత్రువులు సంభ్రాంతులౌనట్లు
వెలిగించరా నీస్థైర్యము సోదరుల సుత్తేజపరచునట్లు
వెలయును నీవలన భారతఖ్యాతి దేశదేశములకు
మెఱయును నీవలన భారతమాత తరతరంబులకు.

లేవరా నీవు నింక నిదురనుండి
కావరా మమ్ము శత్రువుల బారినుండి.

రణరంగమున ముందంజ నీదేరా
ఎనరాని పాట్లు పడునది నీవేరా
భారత ప్రజా రక్షణభారము నీదేరా
పోరిజయము జేకూర్చునది నీవేరా

లేవరా ఇంకను జాలమేల
చేరరా యింక రణరంగమునకు.

నీదరి శత్రుభయంకర అగ్నిజ్వాలలు సమీపించునపుడు
పొంగి పొరలి, విజృంభించి నశింపరా పాలువై నీవు ?
రక్షణకై రక్తసాగరమును ఈదునది నీవేరా
చివరకు భారతమాత యొడిలో పవ్వళించునది నీవేరా !

ఎంతటి ఘనుడవో - ఎంతటి ధన్యుడవో
ఓ వీర విక్రముడా ! ఓ స్వాతంత్ర్య యోధుడా
లేవోయి ! ఇంకను జాలమెందుకు
లేవరా ! నిద్రాదేవత యొడిలోనుండి
ఎగురవేయరా భారతదేశ పతాకము
వెలిగింపరా భారతమాత ప్రతాపము.

రిస్టువాచీ ఆత్మకథ

A. Jnana Dev,
I B. Sc.

నేనొక రిస్టువాచీని. నన్ను స్విట్జర్లెండ్‌లో ఒక పెద్దగడియారాల కంపెనీవారు తయారుచేశారు. నన్నేకాదు, నాలాంటి వారిని ఇంకా చాలా మందిని తయారుచేశారు. నన్నొక షాపుయజమాని కొని అద్దాలబీరువాలో, అందరికీ అందంగా కన్పించేటట్లుగా ఉంచాడు. షాపులోకి వచ్చిన వారంతా నావంక చూస్తూంటే నాకు బలే గర్వంగా ఉండేది సుమండీ! ఆడవాళ్ళుకూడా బోలెడు మంది వచ్చినన్ను చూచేవాళ్ళు. అలా ఆడవాళ్ళు వచ్చిచూస్తూంటే ఎవరికి గర్వంరాదు చెప్పండి? అలా చాలారోజులా అద్దాల బీరువాలోనే కూర్చున్నాను. కొన్నాళ్ళకు ఒక మధ్య వయస్కుడు వచ్చి షాపుయజమానికి డబ్బిచ్చి నన్నుకొనుక్కున్నాడు. అన్నిదినాలు ఆ అద్దాల బీరువాలో కూర్చుని ఇప్పుడు దానిని వదలి బయటికి వస్తున్నందుకు నాకు చాలా దుఃఖంవేసింది. నన్ను వెంటనే తన ఎడమచేతికి కట్టేసుకుని, తన అందం చూచుకుని మురిసిపోతున్నాడు. నాకు బలేకోపం వచ్చింది. శరీరావయవాల్లో హీనాతి హీనమైనది ఎడమచేయి. గొప్ప అందము, ప్రాముఖ్యముగల నన్ను అలాంటి ఎడమ చేతికి కట్టివేసుకుంటే కోపంరాదూ? ఆయన బజారులోకి వచ్చి నన్ను తన బంధువులందరికి చూపించాడు. అందరు నన్ను చాలా మెచ్చుకున్నారు. నన్ను తనచేతికి పెట్టుకుని బజారులో నడుస్తుంటే నేను బయటి ప్రపంచమంతా చక్కగాచూచాను. ఇన్నాళ్ళనుంచీ, నేను తయారైన కంపెనీ, నేనున్న షాపుమాత్రమే ప్రపంచమనుకున్నాను. నా తెలివితక్కువకు తిట్టుకున్నాను. బజారులో రకరకాల షాపులున్నయ్. పూలకొట్లు, పళ్ళకొట్లు హోటళ్ళు, ఫ్యాన్సీషాపులు బోలెడున్నాయ్. పూలకొట్ల వద్ద ఆడవాళ్ళు గుమిగూడి ఉన్నారు. వారిని చూడగానే ఒక్కసారి ఎగిరి వాళ్ళదగ్గరవాలి వాళ్ళను తనివితీర చూడాలని నామనస్సు ఉరకలు వేసింది. కాని ఎలా? నన్ను చేతిక గట్టిగా కట్టివేసుకున్నాడాయెను. నాకు రెండోసారి అతనిమీద కోపం వచ్చింది. నాకు కష్టాలు ప్రారంభమైనవి. నాకసలు స్వేచ్ఛ లేకుండాపోయింది.

నన్నెప్పుడూ తన చేతికి కట్టివేసుకునే ఉంటాడు. ఒక్క క్షణంకూడా వదలిపెట్టడు. అప్పుడప్పుడూ మాత్రం తీసి ఒక అట్టపెట్టెలో పెట్టి గట్టిగా మూత వేసేవాడు. చక్కగా బాహ్యప్రపంచంలో ఒంటరిగా ఉండనిచ్చేవాడుకాదు. నాకు ఇదివరకులాగా కబుర్లు చెప్పుకోటానికి నాలాటివాళ్ళెవరూ ఆ యింట్లోలేరు.

కొన్నాళ్ళకు ఆయన తన కుటుంబంతోపాటు ఇండియా బయలుదేరాడు. నన్ను తనచేతికి పెట్టుకుని విమానం ఎక్కాడు. నేనెప్పుడూ విమానం ఎక్కలేదు. అదే మొదటిసారి విమాన మెక్కడం. నాకు బలేసంతోషం, గర్వం కలిగాయి. అతడు ఒక సీట్లో కూర్చున్నాడు. విమానానికున్నవన్నీ అద్దాల కిటికీలే. విమానంలో ప్రయాణం చేసేటపుడు, నాకు నా స్వదేశాన్ని విడచి వస్తున్నందుకు చాలా విచారము, క్రొత్తదేశం చూడబోతున్నందుకు బలే సంతోషమూ, రెండూ కలిగాయ్. కిటికీగుండా బయటికి చూశాను. మేము చాలా ఎత్తున పోతున్నాం. నాకు బలే భయం వేసింది. నదులూ, సముద్రాలూ, చక్కగా కన్పిస్తున్నాయి. అంతా పచ్చిక బయల్లాగా ఉన్నది. పెద్ద పెద్దభవనాలు బొమ్మరిళ్ళల్లే కన్పిస్తున్నాయ్. నా మనస్సు సంతోషంతో పొంగింది. కొండలు చిన్నచిన్నగుట్టలవలె కన్పిస్తున్నాయ్. ఎలక్ట్రిక్ దీపాలు మినుకు మినుకు మంటున్నాయ్. నా యజమానీవాళ్లు ఢిల్లీ దగ్గరకు వచ్చిందని మాట్లాడుకుంటున్నారు. నాకో ఆలోచన తట్టింది. వెంటనే కదలడం మానివేశాను. కాస్సేపటికి నా వంకచూచి ఆశ్చర్యపోయాడు నా యజమాని. తనకు చేతనైనపనంతా చేసి నన్ను మళ్ళీ ఆడించడానికి శాయశక్తులా, ప్రయత్నించాడు. ఊహూఁ! నేను ఎదురు తిరిగాను. పనిచేయనంటే చేయనని భీష్మించుకు కూర్చున్నాను. పాపం ఆయనకు దుఃఖం కలిగిందికాబోలు, నా మీద చిరాకు ప్రకటితం చేశాడు. విమానం దిగిన తర్వాత నన్నొక మెకానిక్ వద్దకు తీసికొనివెళ్లాడు. ఆ మెకానిక్ నన్ను నా భాషలో పలుకరించాడు. స్క్రూలు, 'ఫోర్‌సెప్స్', మొనలైన పరికరాలతో నన్ను లాలించాడు. బుజ్జగించాడు. అంత బ్రతిమాలుతుంటే బెట్టుచేయడం బాగుండదని నేను మామూలుగ అంటే 'స్విట్జర్లాండ్‌లో' పనిచేసినట్లే పని చేయసాగాను. నా యజమానిముఖం ఆనందంతో వెలిగిపోయింది. ఆ మెకానిక్‌కు పారితోషికమిచ్చి నన్ను మళ్ళీ తన చేతికి పెట్టుకొని ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు.

నా అందంచూచి మీరు నన్ను చూడగనే గుర్తుపట్టేస్తారు. నన్ను అందరూ కోరుకుంటారు. మగవాళ్ళు, ఆడవాళ్ళు అందరూనూ. అందులోనూ, ఆడవాళ్ళచేతినలంకరించట మంటే నాకు మహాచెడ్డ సరదా. నేను స్వచ్ఛమైన బంగారు రంగులోనూ, స్వచ్ఛమైన వెండిరంగులోనూ, కూడా దొరుకుతున్నాను. నాకు ప్రత్యేకమైన ఆకారంలేదు. నలుపలకలగాను, Rectangle Shape లోనూ, గుండ్రంగాను, కూడా లభించుతాను. నా శరీరంమీద డయల్, దాని మీద ఒక అద్దం ఉన్నాయి. నాకు మూడుచేతులున్నాయ్. రెండుచేతులు సమానంగా ఉంటాయిగాని ఒకటి మరీ సన్నం. మూడోచేయి మరీ పొట్టి. డయల్ మీద 1, 2, 3, అలా అంకెలు వేసిఉంటాయి. ఈ అంకెలచుట్టు, నా చేతిని త్రిప్పుతాను. సన్నపు చేతిని నిమిషాని కొకసారి, పొడుగ్గా బలంగా ఉన్నచేతిని గంటకోసారి, పొట్టిచేతిని రోజుకో సారి, డయల్ చుట్టు త్రిప్పుతాను. నాకురోజుకు ఒక్కసారి కడుపునిండా భోజనంపెడ్తే (కీ, యిస్తే) రోజల్లా పనిచేస్తాను. జీతం పుచ్చుకోనండోయ్. అప్పుడప్పుడూ నాకు జబ్బు చేస్తేమాత్రం నన్ను మా డాక్టరు (మెకానిక్) దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళి నయం చేయించాలి. నేను పరోపకారిని. మీ మనుష్యులకు మల్లే నాకు పక్షపాత బుద్ధి, రెండు నాల్కలు లేవు. అసూయా ద్వేషాలు, కామ,

DHRA LOYOLA COLL

క్రోధాదులు మా జాతిలోనే లేవు. నేను అందరకూ పక్షపాతంలేకుండా టైము, తేదీలు కూడా చూపుతాను. నాకుగనుక కోపం వచ్చిందా, నా కోపానికి ఆహుతులైనవారు విపరీతంగా నష్టపడతారు. నాకు కోపంవస్తే ఇష్టంవచ్చినట్లు నడుస్తాను. ఉద్యోగులు 'బాస్'ల ఆఫీసులకు సరిగా వెళ్ళలేక బాస్‌లచేత చీవాట్లు తింటారు.

నిరుద్యోగులు ఇంటర్‌వ్యూలు పోగొట్టుకుంటారు. ప్రయాణీకులు తమ రైళ్లు, బస్సులు అందుకోలేకపోతారు. నేను సరిగా పనిచేయకపోతే ప్రపంచంలో నన్నుపయోగించే ప్రతివాడూ తికమకపడి అనేక ఇబ్బందుల పాలౌతాడు. నన్ను ఎడమచేతికి పెట్టుకునేవాళ్ళంటే నాకు తగని కోపం. నన్నందరూ కుడిచేతికి పెట్టుకోవాలని కోరుకుంటాను. అందుకనే ఈ మధ్య ఆడవాళ్ళు నా కోరిక తీర్చుతున్నారు. కొంతమంది నన్ను తోలుబెల్టులతో పెట్టుకుంటే, కొంతమంది వెండి, బంగారు గొలుసులతో పెట్టుకుంటారు. అబ్బాయిలూ! నా ఆత్మకథ విన్నారుగా. ఇకమీదట అంతా నన్ను కొనుక్కొని, నావలన ఉపకారం పొందండి? వుంటా. నమస్తే.

Final Year B A. 1965 — 1966

Final B. Com. Class 1965 — 1966

ఒకనాటి సంఘటన

యు. నాగేశ్వరరావు,
బి. యస్‌సి. తృతీయ (కక్ష్య)

ఆ కొండవెనుక వినీలాకాశం. ఎర్రమట్టితో ఎర్రగా, పచ్చిగడ్డి మొక్కలతో పచ్చగా, రాళ్ళతో నల్లగా కనుపించే ఆ కొంప అంటే నాకెంతో యిష్టం.

"అబ్బ! కాళ్లు పీక్కొస్తున్నాయ్. కొంచెం సేపు ఇక్కడ ఆగి వెడదాం" అని రొప్పుతూ ఆగాడు రాజు.

"నాకూ అలాగే ఉంది" అని ఏకకంఠంతో అన్నారు రామ్మూర్తి, శాస్త్రి.

"ఏం చేద్దాం మరి! తప్పదు. ఇటువంటి నీరసం గాళ్ళని తీసుకువస్తే మనపనికూడా నీరసమే" అనుకుంటూ కూలబడ్డాను దగ్గరవున్న రాతిమీద.

"ఇదేం సరదానోగాని మమ్మల్నందరినీ చంపుతున్నావు" అని అన్నాడు రాజు విసుగుతో.

"దానికేముందిలే. ఎవరి సరదావారిది. నీకు ఎన్. సి. సి. అంటే ఎంత హుషారో కొండ నెక్కడం అటువంటిది అతనికి" అన్నాడు రామ్మూర్తి.

"అంతే! అంతే! ..." అంటూ దూరంగా కనబడుతూన్న కాలేజీని, నదిని చూస్తూండి పోయాను.

"ఇలా కూర్చుంటే యిక్కడే చీకటిపడ వచ్చు. పదండి" అన్నాడు శాస్త్రి.

గొణుక్కుంటూనే లేచాడు రాజు. సరే చివరికి ఎలాయితేనేం, కొండ చివరికి చేరుకున్నాం. బొమ్మరిళ్ళలాగా కనబడుతున్న పట్నం లో యిళ్ళు, మా కాలేజీ బిల్డింగ్సు చూడటానికి చాలా బాగుంది.

"ఇదిగో రాజూ! అక్కడ ఎత్తుగా కనబడుతున్న గుట్టదగ్గరకు వెళ్ళదాం. చాలా బాగుంటుంది..." అని నేననేలోపుగానే అందుకున్నాడు రాజు.

"నేను రాలేను బాబు! ఆదివారం సినిమా కన్నా వెళ్ళకుండా చదువుకుంటున్న నన్ను ఇక్కడికి తీసుకువచ్చావు. ఇక్కడనించి ఒక్క అంగుళంకూడ కదిలిరాలేను. అయినా నీకిదేం సరదా! చిన్నపిల్లల్లాగా కొండలెక్కడం" అని తలాయించాడు రాజు.

"మీరెవరన్నా వస్తారా?" అన్నట్లు శాస్త్రి రామ్మూర్తి వంక చూశాడు.

"అబ్బే ఎందుకు లెద్దూ! ఇక్కడే కొంచెం

సేపు కూర్చొని క్రిందకు వెళ్ళిపోదాం" అన్నాడు రామ్మూర్తి.

అప్పటిదాకా కాస్త నన్ను సమర్థిస్తున్నాడు గదా అనుకొన్న రామ్మూర్తి కూడా అలా అనే సరికి కాస్త నిరుత్సాహపడ్డాను. అయినా అది కనబడనీయకుండా సరేనేను అటువెళ్ళివస్తాను. మీరిక్కడే మాట్లాడు కుంటూ కూర్చోండి" అన్నాను.

"ఏం బాబూ! కొంపదీసి ఎవరయినా అమ్మాయి అక్కడికి రమ్మని కబురంపిందేమిటి ?" అన్నాడు శాస్త్రి నవ్వుతూ.

"ఎవరయినా అమ్మాయి కబురంపితే మిమ్మల్నందరినీ ఇక్కడికెందుకు తీసుకువస్తాను ? పెళ్ళి కెళుతూ పిల్లుల్ని చంకన బెట్టుకెళ్ళినట్లు" అని నేను నవ్వుతూ ఎత్తుగా కనబడుతున్న గుట్టవైపుకి కదిలాను.

నేను ఆ కొండ చాలాసార్లు ఎక్కాను కాని, ఆ ఎత్తుగా ఉన్న ఆవైపుకి వెళ్ళటం యిదే మొదటిసారి. ఆ వైపు ఎలాఉంటుందోనని ఆసక్తితో బయలుదేరాను. చివరికి ఆ ప్రదేశాన్ని చేరాను. ఒకరాయిమీద కూర్చొన్నాను. ఇక ఆరాయి దాటి రెండు మూడడుగులు వేస్తే మనిషి ఆచూకియే దొరకదు. ఎందుకంటే దానిక్రింద ఉండే కొండంతా దాదాపు నిట్టనిలువుగా ఉంది. ఆరాయి మాత్రం చాలా తమాషాగా ఉంది. దాదాపు బల్లపరుపుగా రెండు పెద్ద రాళ్ళమీద ఉంది. కాస్తఎత్తుగా పార్కులో ఉండే బెంచీల కంటేకాస్త వెడల్పుగా విశాలంగాఉంది. నాకు అందుకనే ఆరాయిమీద కూర్చోవాలనిపించింది. దూరంగా కృష్ణానది ... మధ్యన లేతజేగురురంగు ఇసుకలంకలు, చుట్టూ పచ్చని తోటలు, చూడ టానికి చాలాబాగుంది. వెనక్కుతిరిగి చూశాను. ఫ్యాక్టరీల పొగలలో, దుమ్ములో మసక మసకగా అసహ్యంగా కనిపించింది పట్నం.

రాయివంక చూశాను. చాలావిశాలంగాఉంది. అలారాయివంకచూస్తూ ఉండిపోయాను. అలా ఎంతసేపుఉన్నానో నాకేతెలియదు. ఇంతలో ఎవరో ఏడుస్తున్నట్లుగా నా కనిపించింది. ఆశబ్దం ముందుగా చాలా హీనస్వరంలో ఉన్నా పోను పోను ఇకనాచుట్టు ఆ శబ్దమేతప్ప వేరొకటిలేదా అనిపించింది. ఎవరో ప్రియాతి ప్రియమైనవారు చచ్చిపోతే ఏడ్చే ఏడుపులాగా ఉంది. ఎవరు ?! ఈ కొండమీదకొచ్చి అలా ఏడ్చేవా వారెవరు?! వెంటనే రాయిమీదనించిలేచి చుట్టూ చూశాను. ఎవరూలేరు. మరి ఎక్కడనించి ఆ శబ్దం వస్తున్నట్లు ? ఎక్కడనించి. ఈ ఆత్రుత భరించలేక పోయాను.

"ఎవరది ? ఎవరూ ఏడ్చేది ?" అని గట్టిగా కేక పెట్టాను ఊహూఁ ! సమాధానం రాలేదు. మళ్ళీ ఇంకొకసారి అలాగే అరిచాను.

"నేను ! నేను కన్పడటంలా ?..." అని అంది ఒక స్వరం.

"ఎవరివి నువ్వు ? ఎక్కడ ఉన్నావు ?"

"నేను నీక్రింద ఉన్నరాయిని"

నా చెవులతో నేను నమ్మలేకపోయాను. బహుశా స్వప్నావస్థలో ఉన్నానేమో నను కొన్నాను. రాళ్ళు ఏడుస్తాయా! రాళ్ళు మాట్లాడతాయా! లేదు! లేదు! నేను నమ్మలేను.

"నా ధ్వని నీకు వినబడుతోందా ? నా ఏడుపు, నా మాటలు అన్నీ వినబడుతున్నాయా ?" అని ఆత్రుతగా అడిగింది ఆ స్వరం.

"వినబడుతున్నాయి కాని నువ్వు రాయివి కావు. ఏదో భూతానివి." "పిచ్చివాడా! ఏం మాకు మాత్రం హృదయాలు లేవనుకొన్నావా ? మాకు మాత్రం భాషలేదనుకొన్నావా ? ఎంతో అభివృద్ధి చెందామని విర్రవీగుతున్న మానవులు ఈ మాత్రపుసత్యాన్ని గ్రహించలేనందుకు సిగ్గు పడాలి".

నేను క్షణకాలం నిరుత్తరుడనయ్యాను. మెమ్మదిగా రాయి దగ్గరకు వెళ్ళాను. అయితే ఈ రాయి ఎందుకేడుస్తున్నట్లు దానికి కారణమేమిటి ?

"నీ వెందుకంత హృదయవిదారకంగా ఏడుస్తున్నావ్ ! నీ మనస్సులో దాగిఉన్న ఆ విచారం దేనివలన ? "

"బహుశా నీకు వినగల ఓపిక లేదేమో ? "

"లేకపోతే నేను ఆ ప్రశ్నే అడిగేవాణ్ణిగాదు"

"అయితే చెపుతావిను"

ఏడ్పును ఆపుకొంటున్న ధ్వనులు విన్పించాయి. నేను రాయికి మరింత దగ్గరగాచేరి రాయికి చెవులు ఆన్చి వినసాగాను.

* * *

"నేను చాలారోజులనుంచి యిక్కడే ఉంటున్నాను. అసలు ఎన్ని సంవత్సరాలుగా ఉన్నానో నాకే తెలియదు. నా కళ్ళముందు అనేకఘోరాలు, హత్యలు, యుద్ధాలు జరిగాయి. ఎన్నో పట్నాలు, పల్లెలు నేను చూస్తూండగానే నాశనమయ్యాయి. కాని నన్ను ఇంతగా కదిల్చివేసిన సంఘటన ఏదీ లేదు. బహుశా నీకు కనబడుతూనే ఉండి ఉండాలి. అదిగో ఆ పాడుబడిపోయిన గుడిసెల ప్రక్కనే చాలా ఏళ్ళక్రితం ఒక గుడిసె ఉండేది. అక్కడనుంచి రంగయ్య అనే కుర్రాడు చాలా చిన్నతనంనుంచే ఆవుల్ని, గొర్రెల్ని మేపటానికి ఈ దరిదాపుల్లోకి తోలుకువచ్చేవాడు."

నేను ఒకసారి క్రిందకు చూశాను నిజమే ! అక్కడ కొన్ని పాడుపడిన గుడిసెలు, కొన్ని ప్రస్తుతం మనుష్యులు ఉంటున్నవి ఉన్నాయి. నాకుమాత్రం చాలా ఆశ్చర్యమనిపించింది. కలలో ఉన్నట్లుగా అనిపించింది. రాయి తిరిగి చెప్పటం ప్రారంభించింది.

"అతను రోజూ కొండక్రింద బయలుదేరటం మొదలు పైకివచ్చేదాకా అతనికేసే చూస్తూండేదానిని. అతనేంచేసినా నాకు స్పష్టంగా కనిపించేది. చిన్నప్పుడు, అంటే అతనికి అయిదేళ్ళ వయస్సున్నప్పటి నుంచి పశువులను తోలుకురావటం మొదలుపెట్టాడు. ఆ అయిదేళ్ళనించి అతని జీవితాంతంవరకు జరిగిన చరిత్ర నాకు తెలుసు. అతనువచ్చి నామీదనే కూర్చొనేవాడు. అతనికి అప్పుడు యిరవయ్యేళ్ళ వయసుంటుందేమో !

ఒకరోజు అతను యిక్కడే కూర్చొని ఉన్నాడు. అతను రోజూ చక్కని పాటలు పాడేవాడు. అతని కంఠస్వరం చాలా బాగుండేది. ఇప్పుడు నాకు తరచు క్రిందనించి వినిపించే పాటలకంటే నాకు ఆపాటలే ఎంతో బాగుండేవి. అప్పుడా రోజు అతను పాటపాడుతున్నాడు. ఎక్కడ నుంచో "అమ్మోయ్! బాబోయ్!" అని ఒక స్త్రీ అరుస్తున్నట్లుగా వినిపించింది. ఒక ఆవు తట్టపుచ్చుకొని వస్తూన్న యువతి వెనుకబడి పొడవబోతుంది. బహుశా పదిహేడు, పద్దెనిమిదిదేళ్ళ వయస్సుండవచ్చు. వెనుక ఆ ఆవు తరుముతూంది. రాళ్ళలో ఆ ఆవుకంటె ముందు పరుగెత్తలేక చాలా అవస్థపడుతూ రంగయ్యవైపుకి రాసాగింది.

"ఏయ్ ! పిల్లోయ్ ! ఇటొచ్చేయ్. ఆ ఆవు ఏమీచెయ్యదులే ఇటురా!" అని రంగయ్య ఆ అమ్మాయిని కేకేశాడు. ఇంతలో తనువెళ్ళి ఆ ఆవుని కర్రపెట్టి తోలివేశాడు. అది బుసలు కొడ్తూ ఇంకోవేపుకి వెళ్ళిపోయింది.

"ఏందయ్యా! ఇదేనా నువ్వు ఆవుల్ని కాయటం ! దీనికడుపుమాడ ! ఎంతపని చేసిందో" అంది ఆ అమ్మాయి నామీదకూర్చుని కాలిలో దిగిన ముళ్ళను తీసివేస్తూ.

"అదసలే పోట్లావు. నువ్వు దాన్నేం జేశావో ? అయినా కాపలాకాయటం అంటే నీలాంటివాళ్ళు చేసేపనులు చూస్తూండటమనుకున్నా ! " అన్నాడు రంగయ్య.

"సరేపోతాను ! ఈసారి నీయావు మళ్ళీ ఇల్లా చేసిందంటేనా మా యయ్యతో సెప్తాను. ఇంక ఆ ఆవు పొడవకుగా" అంది చక్రాల్లాంటి కళ్ళు తిప్పుతూ. రంగయ్య అలాగే ఆమెవంక చూస్తూ

నిలబడిపోయాడు. ఒక్కసారి ఆ అవస్థలో నుంచి తేరుకొని.

"ఆ! ఆ! ఏటన్నావు పాడుస్తుందనా? ఇంక పాడవదులే ఈ ప్రక్కగా ఎల్లు" అని అన్నాడు. తిరిగి మళ్ళీ ఆ పిల్ల వెళ్ళిపోతూంటె.

"ఏయ్! పిల్లా నీ పేరేంటి?..." అని అడిగాడు. "ఏం దయ్యా! నా పేరేమైతే నీకేటి. జాగ్రత్త ఒల్లుబద్రం అని గిరుక్కున వెనుకకు తిరిగి విసురుగా వెళ్ళిపోయింది. కొంచెం సేపయిన తరువాత రంగడు తన పశువులను తోలుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ మరుసటిరోజుకూడా ఆ పిల్ల వచ్చింది. రంగయ్య నిలదీసి మరీపేరు అడిగాడు. తన పేరు లక్ష్మి అని చెప్పింది. సిగ్గుపడుతూ రంగయ్య పేరు కూడా అడిగింది. రంగయ్య తన పేరుకూడా చెప్పాడు. కొండకి ఆవలివైపునుండి పేడ, పుడకా ప్రోగుచేయటానికి రోజూ యీ కొండమీదకు వస్తున్నట్లు చెప్పింది. ఆ రోజునుండి వారి పరిచయం వృద్ధిచెందింది. రంగడు రోజూ తను తెచ్చుకొన్న అన్నంలో కొంత లక్ష్మికి పెట్టేవాడు. మారుమాట్లాడకుండా దానిని లక్ష్మి తినేది. వాళ్లు చాలా పేదవాళ్లు అని అనుకున్నాను. భగవంతుడికి మేము ఒకందుకు కృతజ్ఞులమైయుండాలి. అదేమాకు ఆకలి అనేది మాకు తెలియనివ్వకుండా చెయ్యడం. రంగడు యిక్కడ కూర్చుని పాటలు పాడుతూంటే కళ్లు మూసుకుని లక్ష్మి తన్మయత్వం చెందేది. మళ్ళీ మళ్ళీ అడిగి పాడించుకు వినేది.

ఒకరోజున రంగయ్య "లచ్చీ! ఇవాళ నువ్వెంతందంగా ఉన్నావే!..." అని అన్నాడు.

"పోవయ్యోయ్! నీదంతా వేళాకోళంగాని... నిజంగా నేనందంగా ఉన్నానా?" అని సిగ్గుపడుతూ అడిగింది లక్ష్మి. "నిజంగా నీ అందం చూ తే చందురుడికికూడా సిగ్గు వస్తుంది!" అని అన్నాడు రంగయ్య.

దానితో లక్ష్మి మరీ ,సిగ్గుముంచుకొచ్చి తన ముఖాన్ని నా పైన ఆన్చింది. రంగయ్య తన రెండు చేతులతోనూ ఆమె ముఖాన్ని దగ్గరకు తీసుకున్నాడు.

"మావా!" అంటూ అతని కళ్ళల్లోకే చూస్తూండిపోయింది లక్ష్మి. అలా వారు చాలా సేపు అలా ఉన్న తరువాత లక్ష్మి అతని రెండు చేతులూ విదలించి తట్ట పుచ్చుకుని ఇంకోవేపుకి వెళ్ళిపోయింది.

"మావా! అబ్బ! లచ్చి ఎంత చక్కగా పిల్చింది..." అనుకున్నాడు రంగయ్య.

కొన్నిరోజులు పోయిన తరువాత

"లచ్చీ నేను నిన్ను మనువాడటం నీ కిష్టమేనా?" అని అడిగాడు రంగయ్య.

"ఛో! మావా! నాకు సిగ్గేస్తున్నది"

"అబ్బో మాలావు సిగ్గేస్తుంది లేవే! నీకూ యిష్టమేనన్నమాట. అయితే మా అయ్యాను రేపే అడుగుతాను" అంటూ లక్ష్మిని దగ్గరికి తీసుకోబోయాడు.

"ఎవరైనా మాత్తే..." అని బెదురుతున్నట్లు నటించింది లక్ష్మి.

"ఇక్కడ కెవరొస్తారే! నా బొంద..."

"ఎవరో ఎందుకూ! ఈ రాళ్లు చూస్తేనే నాకు సిగ్గేస్తది బాబు"

"ఓయబ్బో! కవిత్తం సెప్తున్నావే" అన్నాడు రంగడు నవ్వుతూ.

ఇలా చాలా రోజులుగడిచాయి. ఒకరోజు రంగడు చాలా విచారవదనంతో పైకివచ్చాడు.

"ఏంమావా! అలాగున్నావు?" అని అడిగింది లక్ష్మి. "ఏచేద్దామే, మా అయ్యా మనిద్దరి మను ఒప్పుకునేట్లు లేదు" అని ఇస్సురంటూ నామీద కూలబడ్డాడు.

"మావా!" అని ఆందోళనగా అడిగింది లక్ష్మి "ఛా! ఛా! బయపడబాకే కొన్నాళ్ళుపోతే

మా అయ్య మారతాడు" అని దగ్గరకుతీసుకున్నాడు. లక్ష్మి అతని హృదయంమీద తలపెట్టి ఏడ్వసాగింది. కన్నీటిబొట్లు నామీద పడ్డాయి. నాకుచాలా బాధనిపించింది. ఆ రోజు రంగడు లక్ష్మిని ఓదార్చి పంపేశాడు.

ఒకరోజు అప్పటికింకా లక్ష్మి వచ్చేవేళ కాలేదు. రంగయ్య ప్రొద్దున్నే ఆవుల్ని తోలుకు వచ్చేశాడు. నామీద కూర్చుని యథాలాపంగా పాటను మొదలుపెట్టాడు. ఇంతలో ఒకప్రక్క ఆదివరకటి పొగరుబోతు ఆవు ఇంకొక ఆవును పొడవబోయింది. ఆ పొగరుబోతు ఆవుని ఉత్త చేతుల్తో అదిలించాడు. కాని ఆ ఆవు మరొక ఆవుతో పోట్లాడటం మానివేసి, రంగయ్య మీదకు రావటం మొదలుపెట్టింది. రంగయ్య అలా అలా వెనక్కు అడుగుతరువాత అడుగు వేసుకుంటూ అదిగో! ఆచివరకు వచ్చేశాడు. అంతే! ఇంకొక్క అడుగు వేశాడో లేదో పెద్ద ఆర్తనాదం నాకు వినబడింది. నేను ఉద్రేకం ఆపుకోలేక అరిచాను. కాని ... కాని ... నా అరుపు ఇతరులకు ఎలా వినబడుతుంది? ఎంతమందికి వినబడింది? ఆరోజు లక్ష్మి రాలేదు. కొంచంసేపటికి ఎవరో బహుశా రంగడి బంధువులైయుంటారు ఆవులను తోలుకుని పోయారు.

మర్నాడు లక్ష్మి వచ్చింది. బహుశా ఆమెకు ఈసంగతి తెల్సిఉండాలి. ఏడుస్తూ నాదగ్గరికి వచ్చింది. ఆమె తన తల నామీదచేర్చి వెచ్చని కన్నీరుతో నన్ను అభిషేకించడం మొదలుపెట్టింది. ఆమె వెచ్చని కన్నీరు నాగుండెలో మంటలు లేపింది.

మావా! ఇక నే నడిగితే పాటలు పాడవా?! నాకెప్పుడూ కనబడవా?! నువ్వులేని నా బ్రతుకు దేనికి అంటూ ... ... " అంటూ సగంలో ఆపింది కొండరాయి. "ఎవరో వస్తున్నట్లున్నారు" అని అంది. అదే ఆఖరిమాట.

"తర్వాత ఏమైంది? ..." అని కొండరాయిని రెండుచేతులతోనూ పట్టుకుని ఊపాను.

* * *

"ఏయ్! వెర్రిమొహం రాయిని పట్టుకుని కూర్చున్నావేమిటి? లే! లే! చీకటిపడింది. ఎక్కడున్నావోనని వెదుక్కుంటూ వచ్చాను. ఇక్కడ ఉన్నావా?" అని అంటూ వచ్చాడు రాజు.

"నాకు ... నాకు ఈ కొండరాయి ఒక కథను చెప్పింది ..." అని నేనేదో అన బోయే లోపల,

"నీకేమన్నా పిచ్చెక్కిందేమిటి! కొంపేమిటి! కథచెప్పటమేమిటి! ఎవడైన వింటే నవ్వుతాడు గాని పద పద." అని నన్ను లేవదీశాడురాజు. అలా నడుస్తూపోయాము. బహుశా లక్ష్మి ఏమై యుంటుంది?? ఆత్మహత్య చేసుకుందా? లేక బ్రతికుందా? బ్రతికుంటే ఎక్కడఉందో ఏమో? ఎవరికి తెలుసు ఏమో మరి?

"అసలేమి జరిగిందేమిటి?" అని దారిలో నన్ను రామ్మూర్తి అడిగాడు. రాజులాగే నన్ను పిచ్చివాడంటారేమోనని సందేహంతో" అబ్బే! ఏమీలేదు ... ఏమీలేదు ... అని మళ్లీనోరెత్తకుండా ముందుకునడిచాను.

వి చి త్ర వి ధి

బి. మరియదాసు,
బి. యస్‌సి. (ఫైనల్)

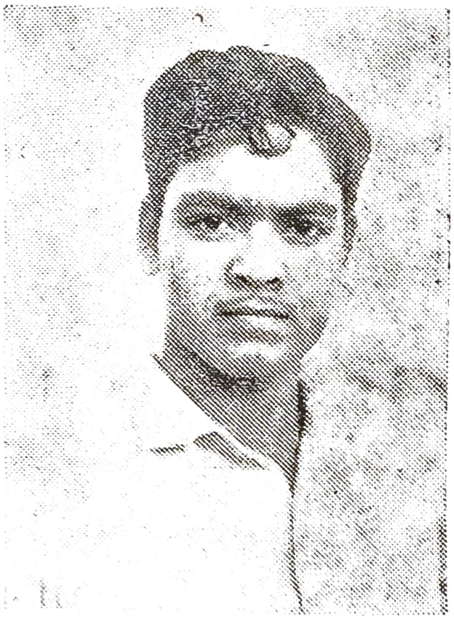

"బెస్ట్ ఆర్టిస్టు ఆఫ్ ది యియర్" ప్రైజు అంతకు ముందు సంవత్సరమే కాకుండా ఆ సంవత్సంకూడ తెచ్చుకున్న ప్రసాద్‌ను అభినందిస్తూ కల్చరల్ వీక్ చివరిరోజు జరిగిన సన్మానసభకు హాజరు కాకుండా వుండలేకపోయింది ఉష. అసలు క్రితం సంవత్సరంకూడ ఆ ప్రైజు ప్రసాదుకే రావడం ఉషకు తెలిసి, అతన్ని అభినందించడానికి ప్రయత్నించికూడా విఫలురాలైంది. ప్రతిరోజు అతన్ని కాలేజీలో చూస్తూనేవున్నా దగ్గరకెళ్ళి మాట్లాడి, అభినందించడానికి ఉషకి అవకాశం ఏర్పడలేదు.

ప్రిన్సిపాల్‌గారు లెక్చరర్లు అంతా కలిసి ప్రసాద్‌ను పొగుడుతుంటే ఉష హృదయం ఏదో చెప్పలేని ఆనందంతో నిండిపోయింది. మీటింగు అయిపోయిన తరువాత ఎలాగైన కలుసుకొని మాట్లాడి స్వయంగా అభినందనలు తెల్పాలని మనస్సులో దృఢంగా నిశ్చయించుకుంది. మరో అరగంటలో మీటింగు అయిపోయింది. ఒంటరిగా దొరుకుతాడనుకున్న ప్రసాద్‌ని స్నేతులంతా చుట్టుముట్టేశారు. అందరిలోను ప్రసాద్ మునిగి పోయాడు. గుంపు అంతా కలిసి బయటకు వెళ్ళి పోయింది. వాళ్ళలో ఎవడో అంటున్నాడు,

"ఒరేయ్ ప్రసాద్! ఇవ్వాళ ఏదిఏమైనా కాస్త్రో కళ్ళాలిరా!". అటుంచి అటు నవరంగ్‌కి! ... బలే పిక్చరు ఆడుతుందిలే! గ్రేట్ ఎస్కేప్! ఏమంటావ్? అంటూ వంత పాడాడు మరో సుబ్బారావు.

"ఆర్టిస్టు గాడికి ఎస్కేపులు, బయస్కోపులు, ఎందుకురా! రూంలో కూర్చొని నాలుగు బొమ్మలేసుకుంటేసరి!" అన్నాడు జోకుల్రావు. జోకుల్రావు మాట ఎవడూ వినలేదు. ఎవరి ఆనందంలో వారున్నారు. విట్టు వేస్తయిందన్న ఏడుపుతో ఆ గుంపులో వున్న ఒక వెజిటేరియన్ విద్యార్థిని బయటకులాగి, "ఒరేయ్! నాన్నా! ఏది ఏమైనా వీడికిమాత్రం మనమంతా యీశుభ సమయంలో ప్రసాద్‌గాడి పేరుచెప్పి చికెన్ ఫ్రై నోట్లోకి నెట్టించాలి!" ఈ విట్టుకు మాత్రం అంతా గొల్లుమన్నారు. "పోండోయ్! చచ్చు దద్దమ్మలు!" మాపాతచింతకాయ పచ్చడినుందు, చికెన్లు, కిచెన్లు బలాదూర్!" అంటూ కళ్ళజోడు సవరించుకొని వెళ్ళిపోయాడు ఆ వెజిటేరియన్ విద్యార్థి.

ఉష మాత్రం బొమ్మలా నిలుచుండిపోయింది.

ప్రసాద్ వెళ్ళిపోయాడు ఫ్రెండ్స్‌తో కలిసి. ఈ అవకాశంకూడా చే జారిపోయింది. ఏడుపొచ్చినంత పనైంది ఉషకి. సంవత్సరంనుంచీ ఏదో ఒక సాకుతోనైనా ప్రసాద్‌ను కలుసుకోవాలని అహర్నిశలూ అలమటిస్తున్న ఉషకి బంగారంలాంటి అవకాశం వచ్చినట్టువచ్చి వచ్చినంత సందడిగానూ వెళ్ళిపోయింది.

*   *   *

నిద్రపోదామనుకున్న ఉషకు అన్నీ ఆలోచనలే!... నిద్రపట్టడంలేదు, సరికదా ఊహలన్నీ ప్రసాద్‌మీదకే ముసురుతున్నాయి.

"బహుశ ఇప్పుడు ఫ్రెండ్స్‌తో కలిసి సినిమా చూస్తుంటాడు!

ఉష అనుకుంది మనసులో. ప్రసాద్ గుర్తుకు రాగానే, గత స్మృతులు కూడా అతనితోపాటు గుర్తుకు వచ్చాయి.

"ఆదర్శం" అన్న కథను తను పత్రికల్లో చదివినప్పుడు, అమితంగా ఆకర్షించబడింది. రచయితపేరు చూడకుండా వుండలేకపోయింది కూడా! "ప్రసాద్"

వెంటనే పత్రిక ఆఫీసుకు ప్రసాద్‌ను అభినందిస్తూ, ఉత్తరం వ్రాసేసిందొకటి.

కృతజ్ఞతలు తెల్పుకుంటూ రచయిత తనకు ఉత్తరం రాశాడు. ఎదురుచూడని జవాబు ఎదురుపడగానే, అంత పెద్ద రచయితకూడా ఇంత చిన్న పాఠకురాలికి జవాబిచ్చాడన్న ఆనందంతో ఉబ్బితబ్బిబ్బైపోయింది తను. అతన్నెలాగైనా ఓసారి కల్సుకోవాలనికూడా అనుకుంది.

కాలేజీలో తనను ఆకర్షించిన మరో ప్రసాద్ వెలిశాడు. అతనే "బెస్ట్ ఆర్టిస్ట్ ఆఫ్ ది యియర్" కల్చరల్ ఆక్టివిటీస్ అన్నింట్లోనూ ఫస్టు తెచ్చుకుని, స్టడీస్ ఎండ్ స్పోర్ట్సులో కూడా ఫస్టు అయితే "బెస్టు ఆర్టిస్టు ఆఫ్ ది యియర్" బిరుదిస్తారు.

ఒకసారి ఆ ప్రైజు తెచ్చుకోవడమంటేనే ఎంతో గొప్ప! కానీ అటువంటిది రెండుసార్లు వరుసగా ప్రయిజు తెచ్చుకున్న ప్రసాద్ గొప్పతనానికి కాలేజీ విద్యార్థులందరితోపాటూ తనూ ఆశ్చర్యాన్ని పంచుకుంది.

తన స్నేహితురాలు, రజనితో ఓసారి అంది తను. "నాకు అభిమాను లందరు 'ప్రసాద్' అనే పేరుతో వెలుస్తున్నారే! 'రచయిత ప్రసాద్' "బెస్టు ఆర్టిస్టు ఆఫ్ ది యియర్ ప్రసాద్..."

"ఆగాగు! మీరచయిత ప్రసాద్ వ్రాసిన కథ ముందు చెబుతావా?

"కథలైతే చెప్పలేనుగానీ, టైటిల్స్ మాత్రం చెప్పగలను" "సరే ఏదు!".

"ఆదర్శం", "నిజం తెలియని మగువ"... రెండోదానికి దీపావళికథల పోటీలో ఫస్ట్‌ప్రైజు కూడా వచ్చింది!"

గొల్లుమని నవ్వింది రజని ఒక్కసారిగా.

"అదికాదే! ఇద్దరు ప్రసాదులు ఒకరే! రచయిత ప్రసాదూ, బెస్ట్ ఆర్టిస్ట్ ప్రసాద్ ఒకరే!" అంది రజని నవ్వాపుకుంటూ ఆశ్చర్యంతో మాట రాలేదు తనకి. తను ఎన్నాళ్ళనుంచో కల్సుకుందామని అనుకుంటున్న రచయితా, ఈ కాలేజీ స్టూడెంటు ప్రసాదూ ఒకరే నన్నమాట. ఆ క్షణంలో తానుపొందిన అనుభూతి ఇప్పుడు గుర్తుకు తెచ్చుకున్నా ఒళ్ళు పులకరిస్తుంది. ఒక్క విద్యార్థిలో ఇన్నిటాలెంట్సా? స్పోర్ట్స్‌మన్, ఆర్టిస్ట్, సాంగ్‌స్టర్, రచయిత. వీటన్నిటికి తీసిపోకుండా,... ఓ బ్రిలియంట్ స్టూడెంటు కూడాను! ఆశ్చర్యంతోపాటు ఆనందం కూడా కలిగింది తనకి. ఆ తర్వాత ప్రతిరోజు అతన్ని చూడకుండా కాలేజినుంచి తిరిగి వచ్చేది కాదు యింటికి. అతడు మధ్యాహ్నంపూట, లేడీస్ వెయిటింగ్‌రూం ముందుగా నడుస్తూ వెళ్లేసమయానికి, తనొచ్చి వెయిటింగ్‌రూం వరండాలో నిల

బహేది. కానీ అతను ఒక్కసారైన తల తిప్పి తన వైపుచూచిన పాపానపోలేదు. అతని ధ్యానం అతనిది. కాలేజిటైంలో పుస్తకాలపురుగు. స్పోర్ట్సు గ్రౌండ్స్‌లో చలాకీవ్యక్తి. మిగిలిన సమయాల్లో లాల్చీ పైజామాలతో ఊహాలోకాల్లో తేలిపోతూ నడుస్తుంటాడే- రచయిత.

"ఎ మాన్ ఆఫ్ మూడ్స్" అనుకుంది ఉష.

ఆతర్వాత రకరకాల పంచరంగుల కలలు కంటూ నిద్రలోకి జారిపోయింది ఉష.

* * * *

కాలేజీ డే రానే వచ్చింది. ఆ రోజు ప్రసాద్ వ్రాసిన నాటకం ప్రదర్శన వుంది! అందులో అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించిన విషయం ఎప్పుడూ నటుడుగా స్టేజిమీద కనుపించని ప్రసాద్, ఆ నాటకంలో హీరోపాత్ర వేయడం! మొదటి సారిగా నటుడుగా స్టేజీ ఎక్కబోతున్న ప్రసాద్‌కు కూడా కలగనంతభయం పుట్టింది, ఉష హృదయంలో మాత్రం! ఎందుకన్న ప్రశ్నకు ఉషకూడా సమాధానం చెప్పగలిగి ఉండేదికాదేమో ???! ఉషతోపాటు వాళ్ళనాన్నకూడ వచ్చాడు ప్రదర్శనకి. నాటకం జయప్రదంగా ముగిసింది. "ఎక్స్‌పెక్టేషన్ల రికార్డ్!" బ్రేక్ చేసాడు ప్రసాద్, అత్యున్నతస్థాయిలో నటించి. ఆనాటి చీఫ్‌గెస్టు, ప్రఖ్యాత సినీదర్శకులు శ్రీ విశ్వపతి గారు నాటకం ముగిశాక మాట్లాడుతూ, "ఇప్పుడు సినీ పథంలో వెలుగుతున్న ప్రముఖనటుల్లో ఒక్కరైనా, ప్రసాద్ తన మొదటి నాటకంలో నటించినంత బాగా, తమ ఇరవయ్యో చిత్రంలోకూడా నటించలేదు." అన్నారు. తోటి విద్యార్థులు, విద్యార్థినులంతా ప్రసాద్‌కు సినిమాఛాన్సు తప్పక దొరుకుతుందని తేల్చేశారు.

"అలా మద్రాస్ వొచ్చినప్పుడు కలుసుకోవోయ్" విశ్వపతి గారన్నారు. ప్రసాద్ నుద్దేశించి, సభ ముగిశాక. ప్రసాద్ మొహంలో ఏదో భావం తళుక్కున మెరిసి మాయమైంది. ఉష దాన్ని గమనించకపోలేదు. ఆమె హృదయంలో ప్రసాద్‌ను కలుసుకొని మాట్లాడాలన్నకోరిక తీవ్రంగా విజృంభించింది. భవిష్యత్తులోకి తొంగి చూస్తే, ఉషకు ప్రసాద్‌తో మాట్లాడగలిగే అవకాశం ఇది మించితే మరోటిరాదని తేలిపోయింది. ఇక ఇటువంటి ఫంక్షన్స్ ఈ సంవత్సరానికి వుండబోవు. అంతేకాక తన బియ్యేస్సీ ఫైనల్ యియర్ చదువుంది. ప్రసాద్ కూడ ఫైనలియరే! కాని బి. ఏ. చదువుతున్నాడు. ఇకనుంచి అంతా చదువుల్లో పడిపోతారు, థర్డ్ టెర్మ్ కావడము మూలాన! ఉషకు ఎందుకో మనస్సులో భయం వేసింది, ఇక ప్రసాద్‌ను కలుసుకోలేక పోతుందేమోనని. వాళ్ళనాన్నతో మెల్లిగా అంది. "నాన్నా! ప్రసాద్‌ని రేపు మనింటికి డిన్నర్‌కి యిన్వైట్ చేస్తే...". "అలాగేనమ్మా! అలాగే!" నవ్వుతూ అన్నారు వీరభద్రరావుగారు. అనడమే తడవుగా, ప్రసాద్ దగ్గరికి వెళ్ళింది ధైర్యంచేసి, ఉష. చుట్టువున్న జనం, "అమ్మాయికదా! అని ప్రక్కకి జరిగారు." కంగ్రాచ్యులేషన్సు మిస్టరు ప్రసాద్!...బాగా నటించారు! చాలాబాగా!... "మాటలు రాలేదు ఉషకు తర్వాత థేంక్సు!" ప్రసాద్ అన్నాడు వెంటనే! ఇంతలో వీరభద్రం గారు వాళ్ళదగ్గరకువచ్చి "హలో మిస్టర్ ప్రసాద్! చాలాబాగా ఏక్ట్‌చేశావోయ్! ఆఁ! సరే— మనం వెళ్దాంపదమ్మా! చూడుబాబూ, రేపు మధ్యాహ్నము మా యింటికొచ్చెయ్ డిన్నర్‌కి!" అంటూనే వెళ్ళిపోయి, కార్లో కూర్చొన్నాడు. ఉషకు నాన్నని వెంబడించడం తప్పలేదు. కారు వెళ్ళిపోయింది. ప్రసాద్‌కు మాత్రము అంతా ఓ కలలా తోచింది. ఉన్నట్టుండి ఓ అమ్మాయిరావడము, తనని కంగ్రాట్యులేట్ చెయ్యడం-వాళ్ల నాన్న తనని డిన్నర్‌కి రమ్మనడం- ఉన్నట్లుండి వెళ్ళిపోవడం - అడ్రస్సైనా యివ్వకుండా! చివరిమాటలు గట్టిగానే బైటికి అనేశాడు. అదివిన్న మిత్రులు గొల్లున నవ్వారు "ఆయన తెలిదు నీకు? ... వన్ అమాంగ్ ది లాకియర్స్

ఇన్ దిస్ టౌన్...రావుబహుదూర్ వీరభద్రరావు గారయ్యాబాబూ!" ఫ్రెండ్స్‌లో ఒకడన్నాడు. తల అడ్డంగా ఊపాడు ప్రసాద్.

* * * *

ఉష కోరిక ఫలించింది. ప్రసాద్ ఆమెకు బాగా సన్నిహితుడయ్యాడు. ఇద్దరు కలిసి బీచ్‌లకీ, సినిమాలకీ తిరిగేంతగా దగ్గరయ్యారు. కాని ఉష మాత్రం తనప్రేమ బైటపెట్టటానికి చాలా భయపడింది. ప్రసాద్ మాత్రం, తన ధోరణిలో తాను వస్తూపోతూనే వున్నాడు. చుట్టూవున్న లోకానికి ప్రసాద్ మనస్తత్వం తెలుసు కాబట్టి, ఉషతో అతనెంత తిరిగినా యేమీ అనుకోడానికి సాహసించలేదు.

ప్రసాద్ ఓనాడు బీచ్‌లో తనతో మాట్లాడుతూ చెప్పిన అనుభవాన్ని, అవస్థపడి అందంగా ఓ కథరాసి, పత్రికలకి పంపింది. "అంకితం ప్రసాద్‌కి" అన్నమాటలు కూడా చివర చేర్చింది. పబ్లిష్ అయ్యాక చదివి ప్రసాద్ బాగా ఆశ్చర్యపోయాడు. కానీ తర్వాత అతనంత పట్టించుకోలేదు ఆ విషయం గురించి. యూనివర్శిటీ పరీక్షలై పోయాయి. సెలవుల్లో ఉష ప్రసాద్‌ల స్నేహం మరింత గట్టిపడింది. కాని, ఉష మాత్రం ప్రసాద్‌ను గురించి కనీసపు వివరాలైనా తెలుసుకోవాలన్న ప్రయత్నం చేయడానికి కూడా భయపడింది. చివరికి అతని ఇల్లెక్కడో కూడా తెలీదామెకు. రిజల్ట్స్ వచ్చాయి. ప్రసాద్ యూనివర్శిటీ ఫస్టు వచ్చాడు. ఉషకు క్లాసు రాలేదు సరికదా! కనీసం పాస్ అయినా కాలేదు. రిజల్ట్సు వచ్చినరోజు ప్రసాద్ వూళ్లో లేడు. ఫ్రెండ్స్‌తో కలిసి పిక్నిక్ వెళ్లాడు. రిజల్ట్స్ వచ్చిన మూడవరోజు ఉష స్నేహితురాలు రజని ద్వారా ప్రసాద్ యింటి అడ్రస్ తెలుసుకుంది.

* * * *

ఆ మరుసటిరోజు వీరభద్రరావుగారు ప్రసాద్ యింటికి వెళ్ళారు, ఉష యిచ్చిన అడ్రస్ ప్రకారం. ఇల్లు తన బంగళాముందు చాలా చిన్నది. ఓ చిన్న వీధి మలుపులో వుంది. కారు వెళ్ళడానికి కూడా చాలాశ్రమైంది. అటువంటి యింటిలోకి వెళ్ళడం తన పరువుకే నష్టమని తెలిసి కూడా, కూతురు పోరు భరించడం యిష్టంలేక లోనికి వెళ్ళి తలుపు కొట్టాడు. ఓ యాభై యేళ్ళ వ్యక్తి తలుపు తీశాడు.

"ప్రసాద్ వున్నాడా?" వీరభద్రరావు అడిగాడు. "లేడండీ! పిక్నిక్ నుంచి యింకా తిరిగి రాలేదు." వీరభద్రరావుగారు కొంచెం ఆశ్చర్యపడినా తమాయించుకొని "పిక్నిక్ నుంచి వచ్చాక, మా యింటికి పంపిస్తారా ఓసారి?" అన్నాడు. ఆయన యింత పెద్దమనిషికి ప్రసాద్‌తో అంత అవసరమేమొచ్చిందని మనసులో అనుకుంటూనే "మీ పేరు" అడిగాడు. "ఉష నాన్న అని చెప్పండి చాలు!" వీరభద్రరావు గారు అన్నారు.

కథంతా క్షణంలో అర్థమైపోయిందా యాభై ఏళ్ళవ్యక్తికి. ఉష అనే అమ్మాయి ప్రసాద్‌ని ప్రేమించి వుండవచ్చుననీ, ప్రసాద్, యం. ఏ. చదవడానికి వైజాగ్ వెళ్ళిపోతాడు కాబట్టి త్వరలోనే పెళ్ళి ఏర్పాట్లు చేసెయ్యాలనీ, ఆ అమ్మాయి పోరు పెట్టడం మూలాన తిన్నగా వాళ్లనాన్న యింటికి వచ్చాడన్నమాట. లేకపోతే యింత గొప్పవ్యక్తి ప్రసాద్‌కోసం వెతుక్కుంటూ సరాసరి యింటికే వచ్చెయ్యడమేమిటి? బైట కారు కనిపించింది. వెళ్ళిపోతున్న వీరభద్రరావు గారితో చటుక్కున "కూర్చోండి!" అన్నాడా వ్యక్తి వినయంగా! ఆయన ఆశ్చర్యపోయినా కూర్చోక తప్పిందికాదు. కాఫీ అదీ యిచ్చాక, "ఆఁ! ఇప్పుడు చెప్పండి మీ రొచ్చిన పని!" అన్నాడా యింట్లో వున్నాయన. తన జీవితంలో ఇలానిలవేసి అడిగింది ఇతనొక్కడేనోమనిపించింది వీరభద్రరావుగారికి. "ఇంతకు మీరెవరు?" అన్నారు తాపీగా "నేనా?...ప్రసాద్ బాబా

యిని. ప్రసాద్‌కి గార్డియన్‌ని." నవ్వుతూ అన్నాడాయన." నా పేరు రామగోపాలం! మళ్ళీ ఆయనే అన్నాడు సిగిరెట్ ముట్టిస్తూ. వీరభద్రరావుకి ఎలా ప్రారంభించాలో తెలియలేదు. చివరికి ఎలాగో చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

* * * *

రిజల్ట్సు వచ్చిన ఓ వారానికంతా ప్రసాద్ పిక్నిక్ నుండి తిరిగి వచ్చాడు. సంతోషంగా ఎదురౌతాడన్న బాబాయి, వచ్చీరాకముందే, ఆత్రత కనిపించే మోహంతో తక్షణమే వీరభద్రరావు గారింటికి తరిమేడు. స్నానంచేసి దుస్తులు వేసుకొని, బాబాయితో చెప్పి పూర్నుండి వచ్చిన ఓగంట కంతా వీరభద్రరావు గారింటి వెళ్ళాడు. తన కోసం ఉష నాన్నగారు యింటికి వచ్చివెళ్ళారన్న వార్త కలిగించిన ఆశ్చర్యంలోంచి ఇంకా అతను తేరుకోనేలేదు.

ఉషకనిపించింది హాల్లో, "ఉషా" అన్నాడు సంతోషంగా ప్రసాద్. "కూర్చోండి! నాన్నగారితో చెప్పివస్తాను." ఎందుకో సిగ్గుపడుతూ. ఓక్షణంకూడా నిలవకుండా లోనికి వెళ్ళిపోయింది ఉషా. ఎప్పుడులేని వింతప్రవర్తనచూసి ఆశ్చర్యపడిపోయాడు ప్రసాద్. వరండాలోవున్న ఓ సోఫాలో కూలబడ్డాడు.

వీరభద్రరావుగారు బట్లర్‌చేత కాఫీ పట్టించుకొని వచ్చారు. ప్రసాద్ త్రాగి ట్రేలో పెట్టుండగా అడిగాడు ఉషనాన్న! "మీబాబాయి నీకన్నీ చెప్పేవుంటాడు. మరి ఏం నిర్ణయించుకున్నావ్? "మా బాబాయి యేమిటి? నాకు చెప్పడమేమిటి? నానిర్ణయమేమిటి? ఏమిటండీ ఇదంతా?" ప్రసాద్ అడిగాడు ఏమిఅర్థంగాక "ఆఁ!, అయితే నీకు మీబాబాయి ఏమీచెప్పలేదా?" ఈసారి ఆశ్చర్యపడటం వీరభద్రరావు గారి వంతైంది. అడ్డంగా తలూపాడు ప్రసాద్. "సరేలే! ఆయన చెప్పకపోతేనేం? నేచెప్తాగా ఇప్పుడు.! ... ఏమీలేదు.! నువ్వేటు వైజాగ్ వెళ్ళిపోతావు. యం. ఏ. చదవడానికి. మాఅమ్మాయికి యింక చదువు మాన్పించేశాలే! అందువల్ల ... ... ఎలాచెప్పాలో తెలియడంలేదు నాకు. సరే! ఇంతదాకవచ్చి ఇక సిగ్గుపడటం ఏమిటిగాని! మా ఉష నిన్ను ప్రేమించిందయ్యా! పెళ్ళికూడ!

"వీరభద్రరావుగారు," మొటటిసారిగా పేరుపెట్టిపిలిచాడు ప్రసాద్. ఏమిటన్నట్లుగా చూసాడాయన.

"క్షమించండి వస్తాను!" లేచి నిలబడి చరచరానడిచి వెళ్ళిపోతున్న ప్రసాద్‌కేసి అర్థంగాక అయోమయంగా చూస్తూ నిలుచున్నాడు ఉషానాన్నా! తలుపుచాటున నిలబడి శుభవార్తకోసం ఎదురుచూస్తున్న ఉషకి తన కాళ్ళక్రింద భూమికంపించినట్లైంది.

* * * *

"ప్రసాద్" సముద్రపు అలలకేసి తదేకంగా చూస్తున్న ప్రసాద్ నుద్దేశించి అంది ఉష. ఉలిక్కిపడి వెనక్కి తిరిగి చూసి.

"ఓ మీరా!" అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా. మొదటి సారిగా తనను "మీరు" అనడం విన్న ఉషకు ప్రసాద్ ఎందుకో తనకు చాలాదూరం ఐపోయాడనిపించింది. గుండె నిబ్బరం చేసుకుంది.

"క్షమించండి! మిమ్మల్నోమాట అడగాలని వచ్చాను. మీరు ఏ కారణంచేత మా నాన్నగారి మాటను కాదన్నారో చెబుతారా?"

"ఉషా!...నా కసలు జీవితంలో పెండ్లి చేసుకోవాలన్న కోరికలేదు. తుదివరకూ బ్రహ్మచారిగా వుండిపోవడమే నా కిష్టం" ప్రసాద్ అన్నాడు. బరువుగా ఉషవైపుచూస్తూ.

"ఈ నిశ్చయం మీ కెందుకు కలిగిందో, మీ కభ్యంతరం లేకపోతే చెబుతారా?" బెరుగ్గానే అడిగింది ఉష.

"నీనికి కారణం అంటూ లేదు. సంసారమనేది ఓ పెద్దసాగరమని నా నమ్మకం...దాన్ని ఈద గలననే ధైర్యం నాకు లేదు. "స్పష్టంగా ముగించాడు ప్రసాద్.

"హుం! కథలు రాస్తారు...కావ్యాలు రాస్తారు ఎన్నో పాత్రలు మనస్తత్వాల్ని సృష్టిస్తారు. మీ కంతమాత్ర మీ మీద నమ్మకం లేకుండా పోయిందా? "నమ్మకం లేక కాదు ఉషా! వివాహం చేసుకునే ముందు, జీవితాంతం భార్యను పోషించగలననే ధైర్యం వుండాలి. అందుకు తగిన వుద్యోగం, హోదా-డబ్బు ...యివన్నీ ఎక్కడ నుంచి తేగలం చెప్పు?"

"ఆ డబ్బు - హోదా - వస్తూ వస్తూ ఆ భార్య తీసుకువస్తే?" ఉష అంది కొంచెంగా సిగ్గు పడుతూ అర్థం చేసుకొన్నాడు ప్రసాద్.

"కానీ అప్పుడు భర్తకు ఉండవలసిన గౌరవం ఆధిక్యత ఆ యింట్లో వుండవు. "వుంటే" "వుండవు! అదంతే! మానవనైజమే అంత! దాన్ని మార్చలేం!"

ప్రసాద్ అన్నమాటకి కొద్దిగా బాధపడింది ఉష. చీకట్లు నిండుకున్నాయి విశ్వమంతా! బీచీలో ఎవరూ లేరు. "ఇంక వెళ్దాం పదండి! ప్రసాద్ అన్నాడు లేచి నిలబడుతూ "మా కార్లో డ్రాప్ చేస్తాను మిమ్మల్ని! ... రండి!" ఉష ఆహ్వానించింది సాదరంగా.

"నో, థేంక్స్" నడిచి వెళ్తాను!...గుడ్ నైట్ ప్రసాద్ వెళ్ళిపోయాడు.

ఉష భారంగా నిట్టూర్చింది, కన్న కలలన్నీ కలలుగానే మిగిలిపోయినందుకు...ఊహించుకున్న ఊహలన్నీ ఊహలుగానే మిగిలిపోయినందుకు... కట్టుకున్న మేడలన్నీ గాలిమేడలుగా మారిపోయి నందుకు —

* * * *

ప్రసాద్ ఒక క్రొత్త పిక్చర్‌లో నటించ డానికి విశ్వపతి వద్దనుంచి పిలుపు వచ్చింది ప్రసాద్ రెక్కలు కట్టుకుని చిత్రరంగంలోకి ఎగిరి పోయాడు.

* * * *

తర్వాత సంవత్సరంలో పిక్చరు పూర్తిచేసు కొని, తిరిగి స్వంతవూరుకు వచ్చాడు ప్రసాద్. కొండంతఆశతో వీరభద్రరావు యింటివైపు బయల్దేరాడు ఉషకోసం. దూరంనుంచి కనిపించిన దృశ్యం చూడగానే అతని తల తిరిగినట్టయింది. కళ్ళు పెద్దవి చేసుకుని ముందుకు చూశాడు. దూరంగా ఉష ఆలస్యంగా నడిచివచ్చి కారు ఎక్కుతున్నది, వెంట ఆమె భర్త నవ్వుతూ మాట్లాడుతూ మెట్లుదిగి వచ్చాడు. కొద్దిక్షణాల్లో కారు దుమ్ములేపుతూ కదిలిపోయింది. వీరభద్రం గారు చేయివూపుతూ నోట్లో పైపుతో నిలబడి వున్నాడు మెట్లమీద.

ప్రసాద్ గిరుక్కున వెనుదిరిగాడు, వెనకనుంచి వీరభద్రంగారి చప్పట్లు వినబడుతూనే వున్నాయి. అయినా అతడు ఆగలేదు...అలా వివశుడై ముందుకు యింకా ముందుకు నడిచివెళ్ళిపోయాడు.

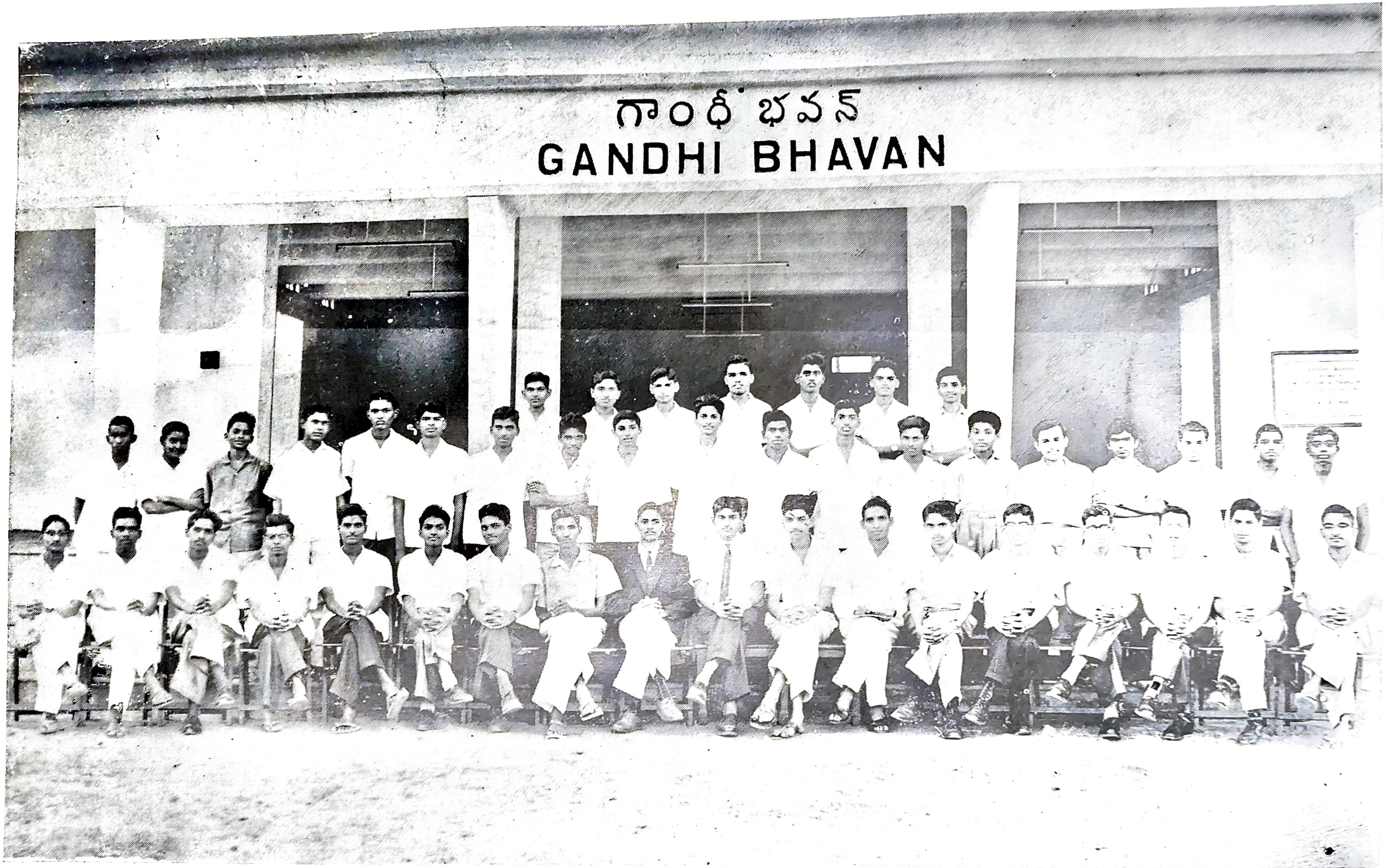

B. E. & B. Tech., Waltair - 1965 – 66

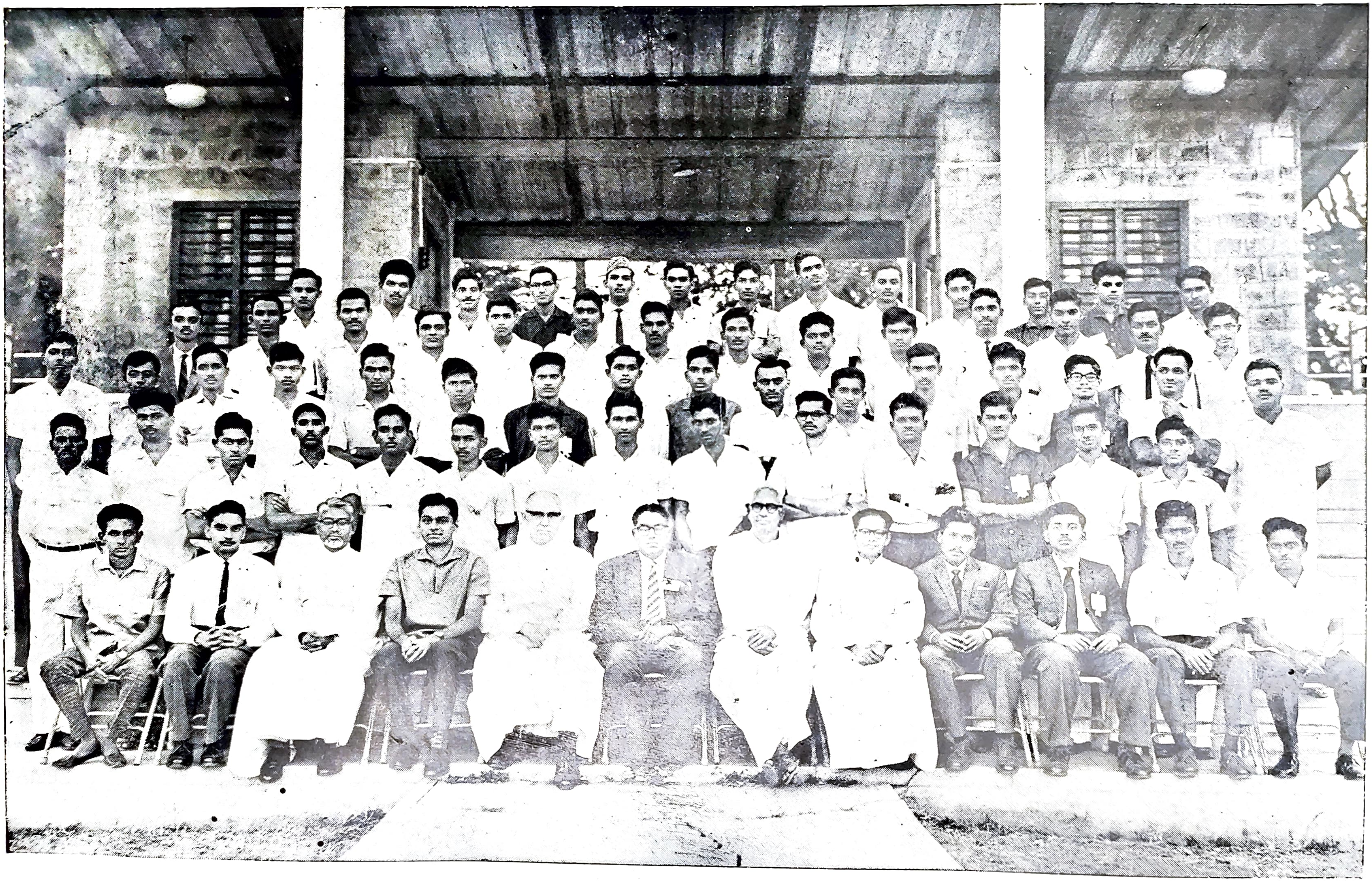

Old Boys at Medical College - Guntur

हमारा गाँव

—एम्. शिवरामक्रिष्ना,
I बी. एससी.
एम्. पि. सि. ऐ.

सब से प्यारा गाँव हमारा।
सब से न्यारा गाँव हमारा।
अच्छे अच्छे पेड यहाँ हैं।
फूल फलों से भरे हुए हैं।

सब से पूज्य गाँव हमारा।
सब से पुण्य गाँव हमारा।
पेड-एक से एक बडे हैं।
नन्दन वन से सुन्दर हैं।

बलवानों का गाँव हमारा।
यशवानों का गाँव हमारा।
कैसे अच्छे खेत यहाँ रहे।
अच्छे, फसल से भरे रहे।

गुणवानों का गाँव हमारा।
सुखवानों का गाँव हमारा।
लोग यहाँ के बहुत अच्छे।
औ, वचन के बहुत सच्चे।

हमारा रास्ता सूरज ही है।
हमारा सुख तो आजादी है।
हमारा समय तो तारे ही हैं।
हमारे भाई किसान ही हैं।

★

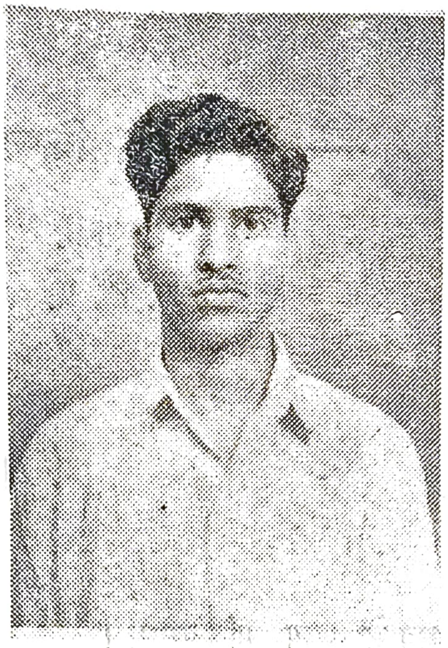

"विजय तेरी भारत माता !"

—बि. वीरनारायण स्वामि,
पि. यु. सि.

हम सब हैं तेरी संतान,
हमें है तुझ पर अभिमान,
रखने को तेरा मान,
देंगे हम अपने प्राण !

हिमगिरि सिर ऊँचा उठाएगा यों कहते—

विजय तेरी भारत माता !
विजय तेरी भारत माता !

*

होवे कैसा ही युद्ध महान,
न छोडेंगे हम मुसकान,
तुझ पर तन, मन, धन,
कर देंगे हम कुरबान !

संसार सारा खोले आंखें यों कहते —

विजय तेरी भारत माता !
विजय तेरी भारत माता !

*

वह शत्रु देश है कौन,
जो तुझ पर करेगा आक्रमण ?
न खोएँगे एक इंच-जमीन,
जब तक हैं तन में प्राण !

अम्बर-धरती गूँज उठें यों कहते —

विजय तेरी भारत माता !
विजय तेरी भारत माता !

*

पूज्य बापू की मुसकान,
तेरा नेहरू नेता महान,
प्रोत्साहन पा वीर जवान,
जीतेंगे चीन-व-पाकिस्तान !

सभी शत्रु देश जाएँगे भाग यों कहते —

विजय तेरी भारत माता !
विजय तेरी भारत माता !

*

हे विश्वशांति का देश महान,
होगा संसार में तेरा सम्मान,
हम होंगे तुझ पर बलिदान,
पा सकेंगे सब से ऊँचा स्थान !

हमेशा हम गाएँगे गान यों कहते—

विजय तेरी भारत माता !
विजय तेरी भारत माता !
'विजय तेरी भारत माता !'

* * *

★

" गजल "

—धनपत्राज मेहता,
बी. एससि. फइनल.

लिखा था आसियाना,
सोचा था प्यार पा लूंगा
दिल की लगी को,
प्यार से बुझा लूंगा
न प्यार ही मिला मुझे
न दिल की लगी बुझा सका
दुखदर्द में जकड़ा हुआ
अपना न उसे बना सका
जिंदगी के दो पहलू थे मेरे
एक खुला एक बंद था
एक प्यार में डूबा हुआ,
एक गम में लिपटा हुआ
प्यार को न पा सका मैं,
गम को गले लगा लिया।
जिंदगी के दो पहलुओं से
एक को अपना बना लिया।

जहाँ को छोड कर चले थे
सोचा था चैन पा लेगें
दिल की लगी को
आसुओं से बुझा लेंगे
न चैन ही हमें मिल सका
ना दिल की लगी ही बुझा सकी
इस जहाँ की याद ने
बेगाना हमें बना दिया
सोचा था भूल जायेंगे उन्हें
और दिल को भी समझायेंगे
न उनको हम भुला पाये
न दिल को ही समझा सके
न दिल की लगी को हम
आँसुओं से बुझा सके
उनकी याद ने हमें
बांवला बना दिया !

" मधुकर "

★

श्रद्धांजलि

—कोंकिमल्ल दुर्गा श्याम सुंदर,
पि. यु. सि.

1. ओ प्यारे लालबहादुर !
भारत के तुम लाल बने हो
सचमुच ही तुमने बहादुरी
दिखलायी थी संकट में ॥

2. ताशकंट की चर्चाओं में
बहुमुख विजयी हो कर भी
पूर्ण रूप से पा न सके हम
जय का हर्ष अपार ॥

3. भारत की जनता को तुम
दुख सागर में छोड चले ।
वीर गति को पाये हो
अमर पद पर पहुँचे हो ॥

4. गांधी नेहरू आदि महान
नेताओं के पथगामी बन,
शांति दूत के नाते तुम तो
भारत रत्न कहलाते हो ॥

5. जहां चले तुम वहां कदापि
तुमने देखा नहीं पराजय
तुम्हारे कहे अनुसार ही
हम तो आगे बढे चले ॥

6. 'जय जवान ! जय किसान !' का
करके सिंहनाद तुमने
भारत की खुलवायीं आंखें
और हमारे मन में पैठे ॥

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

" कुन्ती विलाप "

—रामकृष्णाराव, ए.
बी. एससी. (द्वितीय वर्ष)

1. रे बालक मैं कैसी अभागिन हूँ;
तुम्हें आज छोडने आई हूँ;
तेरी तनुलता की सुनहली कान्ति,
मुझमें पैदा करती है क्रान्ति।

2. सुस्मित सुन्दर तुम्हारा वदन।
देखके मैं करती हूँ क्रन्दन।
रे मेरे प्राण; प्रिय नंदन,
तुम्हें छोड कैसे सहूँ आक्रन्दन।

3. पिता ने मुझे शुश्रूषा करने
क्यों भेजा था मुनि के सामने ?
मेरी सेवा से संतुष्ट उसने
मंत्रोपदेश किया आज ऐसे रोने।

4. मुझ में पैदा हुई भावना
मंत्र की स्वच्छता जानने की तपना
झट गंगातीर आई मैं
सहेलियाँ छोड अकेली मैं।

5. तभी भानु अपनी किरणों से
दीप्तिमान था आसमान में
मैंने उसका मंत्र जपा था
पल में सामने आ गया था।

6. मानव रूपी उस सूरज का
असमान तेज देख न सका
शरीर मेरा लगा काँपने
देख पर पुरुष को सामने।

7. वह सुन्दर पुरुष था खडा
मुझे बडे गौर से देखने लगा
मधुर मंदहास करके उसने
भय विह्वलता पहचानी उसने।

8. मृदु गंभीर स्वर से बोला—
सिर अवनत करके मैं ने सुना —
"भीत-हरिण" की तरह भीरू हो
मुझे देख क्यों भय कंपित हो ?

9. खुद ही मुझे बुलाया है
अब क्यों चुप रही
प्रमदे, तुमसे प्रसन्न हूँ
तुम्हारा प्यार क्यों खोता हूँ।

10. वर तुम्हें देता हूँ बाले !
सुन्दर पुत्र जैसे हमारे !
प्रमदे, तुम्हें पैदा होगा
आशिष हमारे सदा रहेगा।

11. ऐसा वर देकर वह
गगन मंडल पहुंचा पल में
अबोध ललना आखिर मैं ही
अवाक् रह गयी थी वैसी ही।

12. स्वप्नावस्था में भी मैं
सोचने लगी वर सूरज का मैं
बाद ही तुम्हें पाई मैं ने
सबसे बात यह छिपाई मैं ने।

13. कन्या के ही बच्चा होना
देख लोग क्या चूकें थुकना ?
मेरी करतूत से पिता की
कीर्ति मिट्टी में मिल जाएगी।

14. मेरे लाल ! तुम्हें छोड न सकती
भय भविष्य का प्रकट न करती
हे भगवान ! क्या पाप किया मैंने
वंचित किया पुत्र प्रेम से तुमने।

15. माताएँ अपने बच्चों के लिए,
रहती हैं प्राण खोने के लिए
हा पुत्र ! मैं क्या कर रही हूँ ?
तुम्हें मृत्यु को सौंप रही हूँ।

16. मिटाने को बदनामी अपनी
डुबाने को तुझे हुई तैयार
रे पुत्र ! तू ने क्या पाप किया
आज़ इस डाइन के पैदा हुआ।

17. अरुणोदय होने का है
समय मेरे जाने का है
कितनी बार तुम्हें चूमने पर भी
तृप्ति मुझे होती ही नहीं।

18. तेरी छोटी बाहुलता से
इस पापिन को गले लगा ले
आखिर है यह हमारी मिलन
मतृ-हीन मेरे प्रिय नंदन।

19. हे भास्कर ! हमारा पुत्र है यह
इसे अभागा छोडना मत
पगली हो कर इसे प्राप्त किया
है तुम्हारी विधि रक्षा इसकी।

20. हे गंगामाता ! पुण्य स्वरूपा !!
परम पूज्य आराध्य चरिता !!!
इस ललना पर कृपा करो
इस लाल की रक्षा तुम्हीं करो।

21. इस तिजोरी में मेरा बच्चा है
एक माँ को सौंपने से इसकी रक्षा है
तुम बहुत मन्दगति से चलना
बच्चे को कष्ट न होने देना।

22. लाल ! तुम्हें पानी में छोड चुकी हूँ
तुम्हारे वियोग से रो रही हूँ
पर, मेरे अभाव में तुम्हें
माँ मिलेगी रोने का काम नहीं।

प्रकृति - दर्शन

— कान्तिलाल. एस. जैन,
बी. काम. - तृतीय वर्ष

हे प्रकृतिमाता !
तेरे कण कण से बना यह शरीर है,
तन के अणु-अणु में तेरा ही गुञ्जित स्वर है।

हे भास्कर देव !
अपनी किरणों से तुम ज्ञान प्रकाश फैला देना,
अज्ञान रूपी अन्धकार को दूर तुम भगा देना।

हे पवनदेव !
जन-जन के हृदय में तुम समा जाना,
एकता और भ्रातृत्व के भाव जगा जाना।

हे गिरिराज !
हमारी आत्मा को भी बलवान तुम बना देना,
मुसीबतों में भी अडिग रहना सिखा देना !

हे सरिते !
हमारे मन को भी अमृतजल से पावन बना देना,
निस्वार्थ तथा परोपकार की भावना सिखा देना।

हे वनदेवी !
हमारे मन में भी सहनशीलता जगा देना,
चोट के बदले फल देना सिखा देना।

हे प्रकृति देवी !
परोपकार, एकता और निस्वार्थ भाव जगा देना,
दयामयी भारतमाता की सेवा करने योग्य बना देना।

ANDHRA LOYOLA COLLEGE LIBRARY VIJAYAWADA

संस्कृति और संगीत

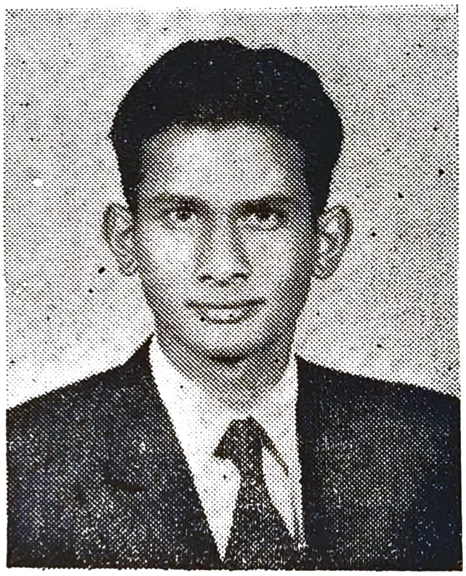

— अवतार क्रिषन मथुर,
बि. ए. (पहला वर्ष)

मानव जीवन में संस्कृति और संस्कृति में संगीत का विशिष्ट स्थान है। भूख, प्यास निद्रा तथा काम मनुष्य के अतिरिक्त अन्य प्रणियों के जीवन में भी स्वाभाविक रूप से विधमान हैं। उन का समाधान भी वे प्राणी किसी-न-किसी रूप में कर ही लेते हैं। पशु-पक्षियों के लिये यह स्वाभाविक ही है कि खाने का पदार्थ जिस रूप में जैसा भी मिले खा कर वे अपनी क्षुधा शांत कर लें। परंतु मनुष्य जब किसी पदार्थ को खाने की इच्छा करेगा तो उस पर अनेक प्रकार के संस्कार करेगा। वह उसे रुचि पूर्वक कटा-पका कर तथा विविध मसालों के संयोग से सामान्य खाद्य पदार्थ को ही सुस्वाद युक्त व्यंजन में बदल देता है। यही नहीं, उसके भोजन करने, परोसने आदि में भी विशेषता रहती है। सुंदर पात्रों तथा सुंदर आसन पर बैठ कर भोजन करना, भोज्य पदार्थ को किसी प्रकार पेट में पहुंचा देना मात्र न रह कर एक कला का रूप धारण कर लेता है। प्यास लगने पर मनुष्य इस बात का ध्यान रखेगा कि जल स्वच्छ हो, शीतल हो, सुवासित हो तथा सुंदर पात्र में सलीके से दिया जाये। सोने के लिये विभिन्न प्रकार की शय्याओं का उपयोग वह करेगा। स्वाभाविक काम-भावना को उदात्त प्रेम के रूप में बदल देना भी मनुष्य ही का काम है। इस प्रकार जो बातें

अन्य प्राणियों और मनुष्य में समान हैं उन में भी वह बुद्धि के द्वारा विशेषता पैदा करता है। उसकी इस प्रवृत्ति के कारण ही अनेकों प्रकार की जीवनोपयोगी कलाओं तथा शिल्प का जन्म तथा विकास हुआ।

किंतु इस के अतिरिक्त कुछ और ऐसे भी तत्व हैं जिन्हें मोटे तौर पर देखने पर लगता है कि जीवन की गाडी उन के अभाव में रुकने वाली नहीं है। पर जरा गहराई से विचार करने पर लगता है कि उनके अभाव में मानव जीवन वास्तव में अधूरा है, एकांगी है। धर्म, अध्यात्म, दर्शन, समाजिकता या परस्पर व्यवहार, इन सब का मानव जीवन में एक विशिष्ट स्थान है। इन का जितना अधिक विकास जिस जाति या राष्ट्र में हुआ है, उतना ही ऊँचा उस का सांस्कृतिक धरातल माना जाता है। संगीत, कविता, चित्र आदि ललित कलाओं में तत्कालीन सामाजिक स्थिति पूर्णतया प्रतिबिंबित होती है।

ललित कलाओं में संगीत तथा कविता का स्थान बहुत ऊँचा है। अभिव्यक्ति के माध्यम के लिये इन कलाओं में किसी स्थूल पदार्थ का आश्रय नहीं लिया जाता। संगीत का आधार मुख्य रूप से 'नाद' है तथा वह कान का विषय है। कविता में कवि भाषा के माध्यम से अपनी बात सहृदय रसिकों तक पहुँचा सकता है। वास्तव में संगीत और कविता ये दोनों कलाऐं अलग-अलग होते हुए भी अनेक अंशों में एक-दूसरे पर अवलंबित हैं—एक-दूसरे की सहायक और पोषक हैं। एक सुप्रसिद्ध विचारक के मतानुसार कविता संगीतमय विचार है। संगीत के सहयोग से कविता का प्रभाव कई गुण बढ़ जाता है।

इसी प्रकार हम देखते हैं कि संगीत कला के क्षेत्र में 'वादन' को अवश्य विशुद्ध संगीत माना जा सकता है जिस में कविता की कोई आवश्यकता नहीं, किंतु गायन का दर्जा वादन से ऊँचा माना जाता है। गायन के शास्त्रीय से लोक-गीत तक जितने भी प्रकार हैं तराना और त्रिवर को छोड कर, उन सब में न्यूनाधिक रूप में कविता अवश्य रहती है।

हमारे देश के नाद में प्रत्यक्ष ब्रह्म-नाद ब्रह्म के रूप में माना गया है। विचारकों ने नाद विद्या या नाद योग के रूप में संगीत का वर्णन किया है। सरलता और एकाग्रता इन दोनों परस्पर विरोधी प्रतीत होने वाले तत्वों का विलक्षण समन्वय भारतीय संगीत में हुआ है। माला फेरते हुए राम-नाम का जप करने वाले को शायद ऊँघ आ जाये तो आश्चर्य नहीं। पर पवित्र ब्रह्म मुहूर्त के समय और रस के अनुकूल ललित राग में "अरे मन! राम नाम तू जप," गा कर स्वयं तथा सहृदय रसिकों को भक्तिविभोर करने की क्षमता कुशल संगीतकार में ही है।

वैदिक संस्कृति के आधार चारों वेदों में से एक सामवेद संगीतमय है। उपनिषदों में छान्दोग्य-उपनिषद का भी सीधा संबंध संगीत से है। अन्य प्राचीन ग्रन्थों में भी संगीत का तथा विभिन्न वाद्य-यंत्रों का गौरवपूर्ण उल्लेख मिलता है। समय-समय पर खुदाई में पाई

गई विभिन्न मूर्तियां विभिन्न प्रकार के वाद्य बजाती हुई या नृत्य की विभिन्न भंगिमाओं में मिली हैं। उन दिनों राजा-महाराजा संगीतकारों को आश्रय देना कर्तव्य समझते थे, जिस से कलाकार सब प्रकार की चिन्ताओं से विमुक्त हो कर कला की साधना कर सके। यही नहीं, संगीत कला निष्णात अनेक राजाओं के बारे में भी पता लगा है। अज्ञातवास के एक वर्ष में वीर प्रवर अर्जुन नृत्य संगीत की शिक्षा देने के लिये ही विराट् राज के दरबार में नियुक्त हुए थे। सम्राट समुद्रगुप्त की वीणा बजाते हुए छवि तत्कालीन संगीत प्रेम को अंकित करती है। यों तो संगीत की भाषा सार्वभौम है, किंतु शास्त्रीय संगीत का पूरा-पूरा आनन्द तो वे ही ले सकते हैं जो स्वर, रग, ताल, आदि शास्त्र-नियमों से भली-भांति परिचित हों। लोक-गीत के रूप में संगीत का विस्तार क्षेत्र बहुत व्यापक है। किसान खेत में हल चलाते हुए या फसल काटते हुए, गा कर श्रम परिहार करते हैं। ग्राम बालाएँ पानी भरते हुए, चक्की चलाते हुए या सडक कूटते हुए, गा कर अपनी थकान भूल जाती हैं। होली, दिवाली आदि त्योहार, सगाई-ब्याह, पुत्र-जन्म आदि मंगल अवसर तथा विभिन्न धार्मिक अनुष्ठान आदि सभी प्रसंगों के अनुकूल लोक-गीत रचे गये हैं; इन असंख्य गीतों के रचने वाले सदा से अज्ञात रहे हैं। संगीत और काव्य के शास्त्रीय नियमों से सर्वथा अपरिचित रहते हुए भी उनकी रचना कोटि-कोटि जन के हृदयों को स्पंदित करने में सफ़ल रही है। लोक-गीतों की भाषा, भाव, धुन, और लय, इन सभी में प्रसाद गुण की प्रधानता रहती है। शास्त्रीय और लोक-संगीत की धाराएँ अनन्त काल से प्रवाहित हो रही हैं। शास्त्रीय संगीत का प्रेरणास्रोत भी अनेक अंकों में लोक-संगीत रहा है। सारंग, देस, पीलू, भैरवी, पहाडी, भोड आदि अनेक राग अपने मूल रूप में लोक-गीत ही थे।

सांस्कृतिक उत्थान और पतन के साथ ही संगीत के दर्जे में भी चढान और उतार आता है। बार-बार होने वाले विदेशी अक्रमण तथा दीर्घकालीन विदेशी शासन का अनिष्ट प्रभाव भारत के संगीत पर भी हुआ। फिर भी मुसलमान शासकों के लिये निस्संकोच कहा जा सकता है कि उनमें से अधिकांश भारत आ कर अनेक अंगों में भारतीय ही बन गए। परम्परागत भारतीय कलाओं के विकास में उनका योगदान कम नहीं रहा। मुस्लिम संपर्क से एक प्रकार की समिश्र भारतीय संस्कृति का विकास आरम्भ हुआ। स्थापत्य, संगीत और काव्य इन तीनों कलाओं को मुस्लिम शासकों से विशेष प्रोत्साहन प्राप्त हुआ। ताज महल जैसी एक विलक्षण इमारत उस जमाने की एक गौरव पूर्ण यादगार है। हिन्दी काव्य का भी विकास उस काल में विशेष रूप से हुआ। शास्त्रीय संगीत के लिये तो उनके दरबारों में बहुत ही गौरवपूर्ण स्थान था। धृपद और खयाल जैसी श्रेष्टतम गीत शैलियों का जन्म और विकास उस काल में हुआ। गोपाल नायक, खुसरो, स्वामी हरिदास और उनके शिष्य प्रवर

तानसेन और बैजू बावरा और आगे चल कर सदारंग और उदारंग और जैसे महान् संगीत-कार उस जमाने में हुए। प्राचीन स्वरवाद्यों और तालवाद्यों के आकार पर थोडे-बहुत परिवर्तन के साथ नए वाद्य, बीन, रबाब, सरोद, सितार, सारंगी, शहनाई, तबला आदि उन्हीं दिनों आविष्कृत हुए और प्रचार में लाये गये। संगीत का सर्वतोमुखी विकास तो उस काल में अवश्य हुआ। पर एक बडी हानि यह हुई कि लोग इस कला के उदात्त स्वरूप को तथा उसके आदर्श "सत्यं-शिवं-सुंदरम्" को भुला बैठे। कला और शास्त्र में बहुत अन्तर हो गया। सम्भवतः इस का मुख्य कारण यह रहा होगा कि अधिकांश कलाकार कलापक्ष में निष्णात होने पर भी सुरक्षित न होने के कारण संगीत ग्रंथों के अध्ययन से प्रायः वंचित रहे। दरबारों के विलासितापूर्ण वातावरण में रीतिकालीन कविता की तरह संगीत का स्वरूप भी बहुत विकृत हो गया। हर समय और हर भावना के अनुकूल रागों में श्रृंगारिक रचनाओं की ही भरमार हो गई। इसके अतिरिक्त भावाभिव्यक्ति को संगीत का मुख्य उद्देश्य न मान कर स्वर-लय की जटिलताओं में फंसकर तबलेवाले या सारंगी वाले को हरा देना या चमत्कार प्रदर्शन को ही वे कला का चरम उद्देश्य मान बैठे। धीरे-धीरे वह कला केवल उन वर्गों तक सीमित रह गई जो रिवाज में तो किसी भी प्रकार कम न थे; परंतु जीवन के आवश्यक मूल्यों से अवगत न होने के कारण अशिक्षित और व्यसनाधीन हो गये। समाज में संगीत और संगीतकारों के प्रति एक प्रकार की उपेक्षा और अप्रतिष्ठा की भावना घर कर गई। १९ वीं शताब्दी का अन्तिम भाग तथा बीसवीं का आरम्भिक भाग भारत का पुनर्जागरण काल माना जाता है। भारत के राजनैतिक, सामाजिक एवं सांस्कृतिक क्षेत्रों में चेतना की एक अपूर्व लहर इन्हीं दिनों आरम्भ हुई। पं० विष्णु दिगंबर पलुस्कर और पं० विष्णु नारायणभातखण्डे जैसे मनीषीयों को इस बात का श्रेय है कि वे अपनी दीर्घकालीन साधना द्वारा इस कला को फिर से गौरव पूर्ण स्थान दिला सकने में सफल हुए।

स्वतंत्र भारत की सरकार का इस कला की ओर ध्यान जाना सर्वथा स्वाभाविक था। आज संगीतकार को देश का सर्वोच्च मान भी उपलब्ध है। शिक्षा के विभिन्न स्तरों से संगीत का समुचित अंतरभाव होता जा रहा है। संगीत की उन्नति और प्रचार में रेडियो का योगदान भी अनेक दृष्टिकोणों से महत्वपूर्ण रहा है।

★

दिल का दर्द

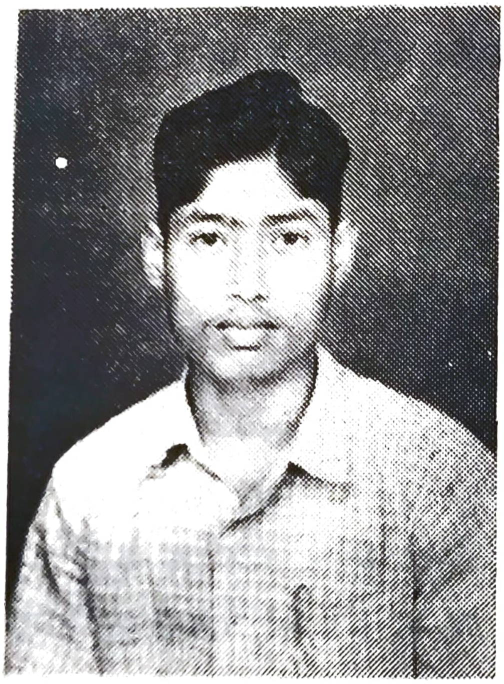

—डि. करम् तुल्ला साहेब

I बि. यस सी.

'माँ' एक करुणस्वर सुनाई दिया। माधवी इस पुत्र की आवाज सुनकर चौंक पड़ी। उस के मन को एक भयंकर आंदोलन ने घेर डाला। माधवी युवती है। उम्र लगभग बाईस या तेईस की होगी। उसका विवाह मिल्टरी के एक कर्नल के साथ हुआ था। उसका नाम था राज बाबू। पति-पत्नी में गहरा प्रेम था। लेकिन आज वह पति से बहुत दूर है। माध्वी पति के सान्निध्य में खुश रहती थी। और मंदपवन से पौधे की डाली जिसतरह लहराती है उसी तरह राजबाबू के प्रेम में वह मस्त थी। एक सुसज्जित सुंदर कमरे में माधवी बैठी हुई है। रात का समय है। उसे न जाने क्यों आज नींद नहीं आ रही है। वह भयभीत और चंचल आखों से कमरे के चारों ओर देखती है, जैसे कोई शिकारी उसका पीछा कर रहा हो। माधवी के ओंठ और हाथ कांपते थे। उसने चंचल दृष्टि से एक किनारे सुंदर चारपाई पर सोते हुआ पुत्र की ओर देखा तो उसे ऐसा लगा मानों उस के इकलौते बेटे का मन निकल होगया हो। फिर वह खिडकी के पास जा बैठी और परदा हटाकर बाहर देखने लगी। अंधेरा था। सारे गाँव में

निस्तब्धता छाई हुई थी । काले काले मेघ आसमान में छा गये और ठंडी हवा चलने लगी। माधवी के मन में संघर्ष होने लगा। उस के हृदय में केवल एक बात थी। वह थी अपने पति राजबाबू की।

राजबाबू कर्नल होने के कारण देश की अत्यवसर परिस्थिति के कारण युद्ध में गया है। और देश के लिये जान लगाकर दुशमनों का मुकाबला कर रहा है। अब तक उसके बारे में माधवी को कुछ भी पता नहीं चला था। आज की रात उसने कुछ दुस्वप्नों को देखा है। इस वजह आज उसे नींद नहीं आई। माधवी उदासीन होकर आरामकुरसी पर बैठ गई। लेकिन उसका मन स्थिर नहीं था। वह सोचने लगी। पति युद्ध में हैं। दुश्मनों से लड रहे हैं। कई सिपाही युद्ध में जाते हैं। क्या उनको अपनी जान कुरबान करने में हिचकिचाहट नहीं होती ? बहुत सिपाही बेरहमी से मारे जाते हैं। और वे सिपाही हसँते हसँते मृत्यु का आलिंगन करने में उत्सुक होते हैं। बडे बडे लोगों के नाम इस रक्तपात से मिट जाते हैं। पति की बात कुछ भी नहीं मालुम है। कहीं वे दुश्मनों के हाथों में — माधवी को आगे सोचने की हिम्मत न हुई। उस के माथे पर पसीने की बूंदें मोतियों की तरह चमक रही हैं। एक एक बूंद उस के मुंह पर गिरने लगी। वह होश में आई और देखा कि उसका चेहरा पसीने में झलक रहा है। झट उसने अपनी आँचल से मुह पोंछ लिया। माधवी का गला सूखने लगा। वह धीरे धीरे उठी और लडखडाते हुये कदम आगे बढाये। टेबल के पास जा कर एक गिलास ठंडा पानी पीलिया। माधवी चारपाई पर बैठगई और अपने कोमल हाथों से बेटे के बाल संवारने लगी। दूर के टवर-क्लाक ने एक बजे की सूचना दी। रात ज्यादा हो चुकी थी। माधवी चारपाई से उठकर नींद का स्वागत करने के लिये बिस्तर पर लेट गई। लेकिन अब भी वह नींद पाने में सफल न हुई। कमरे के चारों ओर देखती हुई उसी तरह निर्जीव पडी थी। और एक बार पुत्र की आवाज सुनते ही उसकी भावनायें छिन्न भिन्न होगयीं। अब वह बेटे के पास आकर बैठ गई। माधवी ने समझा कि बेटा कुछ कहने का प्रयत्न कर रहा है। माधवी पुत्र वात्सल्य से एक क्षण आनंद में डूबगई और बेटे का मुह चूमलिया।

उसका बेटा अभी छोटा ही था। उसकी बुद्धि इतनी तेज नहीं थी। वह माँकी तरफ करवट लेते हुए बोला, "माँ पिताजी कब आयेंगे" ? यह प्रश्न सुनते ही माधवी ने मुह फेर लिया। और अपने को संभालती हुई बोली, "अरे मुन्ना ! तू अभीतक सोया ही नहीं" ?

"पिताजी की फ़िक् तू मत कर। वे जल्दी अजायेंगे। रात काफी बीत गई है। तू सो जा।" बेटा माँ के गले से लिपटकर बोला, 'माँ, वह माष्टर का कालू है न, वह कहता है कि पिताजी जंग में हैं। और मुझे यह कहकर

चिढाता है कि हमारे पिताजी वापस कभी नहीं आयेंगे । क्यों माँ! तुम क्यों चुप हो ? क्या यह बात सच है "? माधवी कुछ भी न बोली। इन बातों का जवाब न दे सकी। पति की बात सुनते ही फूट फूट कर रोने लगी। उस के मन में शोक की आग प्रज्वलित हो उठी। इसी आग में अपनी अशाओं को जलते हुए देखा। बेटा माँ की ओर देखते हुए बोला "क्या हो गया है माँ ? तुम क्यों रो रही हो ? क्या पिताजी सचमुच नही आयेंगे?" माधवी आँसू पोंछती हुई बोली, "क्यों नहीं आते मुन्ना, जरूर आयेंगे।" "तो कालू क्यों कहता है माँ कि पिताजी नहीं आयेंगे ?" बेटेने शोर मचाते हुए कहा। "कालू बुद्धू है और तूने उसकी बात मान ली है? '' माधवी अपने आपको धोखा देती हुई बोली। वह अपना दुख मुस्कुराहट से दूर करना चाहती थी। लेकिन उस मुस्कुराहट के पीछे कितना गहरा दर्द है — उसे कौन जानता है ?

एक बार बेटा फिर बोला, "माँ, स्कूल के लडके कहते हैं की युद्ध में ज्यादा लोग मर जाते हैं । और पिताजी को भी दुशमन मार डालेंगे । बोलो माँ ? हमारे पिताजी भी मर जायेंगे क्या ?" माधवी के रग रग में बिजली छा गई । उसके ओंठ काँपने लगे। दिल धडकने लगा। उसे ऐसा मालुम हुआ कि पैरों के नीचे की धरती खिसक रही है। फिर लडके ने बडे जोश के साथ कहा, "माँ मैंभी युद्ध में जाऊँगा और पिताजी की मदद करूँगा।" माधवी अब सह न सकी । वह बेटे को दबाती हुई बोली, "तुझ से कितनी बार कहा है कि पिताजी की बात छोड दे, आजकल तेरी अकल बहुत तेज हो गई है । चल तुझे सुलाती हूँ।" पुत्र को कंबल गले तक ओढती हुई बोली । फिर माधवी अपने बिस्तर पर जा लेटी रही। उस की आँखों में आँसू भर आये थे। दिल पर दुख का जख्म हो गया था। बहुत देर के बाद दोनों माँ-बेटा सोगये। यह नही मालुम कि दोनों सचमुच सो रहे हैं या सोच रहे हैं ।

कुछ दिन बीत गये। सारे देश में मृत्यु नृत्य करने लगी। जहाँ देखो वहीं मृत्यु की बातें, रोने की आवाज फैल गई है । माधवी के बेटे के मन में ऐसा गहरा असर पडा कि शायद उसके पिता पर भी कुछ न कुछ विपत्ती आई होगी और उसकी रक्षा करने के लिये अच्छी तरकीब निकालनी पडेगी। दोपहर के बाद वह कालू से जा मिला और कहा कि बाजार से कुछ ऐसी चीज खरीदनी है जिस से उसके पिता की रक्षा हो सकती है। तब कालू ने कहा, "मुन्ना, तेरे पास कितने पैसे हैं ?" मुन्ना ने जवाब दिया, डेढ रूपिया। "आरे मुन्ना ! मैंने एक बात सोची है, हम दोनों बाजार जाकर एक पिस्तोल खरीदेंगे। उससे जो आवाज आती है, उस से दुश्मन घबरा जायेंगे। तब तुम अपने पिता की रक्षा करने का अवकाश पाओगे" कालू ने उछलते हुये बडी खुशी के साथ कहा। मुन्ना को भी

यह बात पसद आई। दोनों साथी बाजार जाकर एक गुडिया पिस्तोल खरीद लाये।

मुन्ना खुशी खुशी घर पहुँचा। माधवी एक दीवार के सहारे खडी हुई है। उसकी शकल से मालूम होता है कि कोई दुर्घटना हुई हो। वह सीधे अपनी माँ के पास पहुँचा और एक बक्स से पिस्तोल निकालते हये बोला, "देखा माँ, आज मैं क्या लाया हूँ। इस पिस्तोल से मैं पिताजी की रक्षा करूंगा, और दुशमनों पर गोली चलाऊँगा। तू अब किसी बात से मत घबराना।" उसे शक हुआ कि माँ उसकी बातें सुन रही है या नहीं। माधवी हिले बिना एक शिला हो खडी है। उस के हाथ में एक चिट्ठी है। वह हवा के जोर से नीचे गिर पडी। उस में यह लिखा हुआ था कि 'राजबाबू स्वर्गवासी होगये।'

मुन्ना की समझ में कुछ भी नहीं आया। वह अपनी माँ को बार बार पुकारता रहा। लेकिन जवाब नहीं।

★

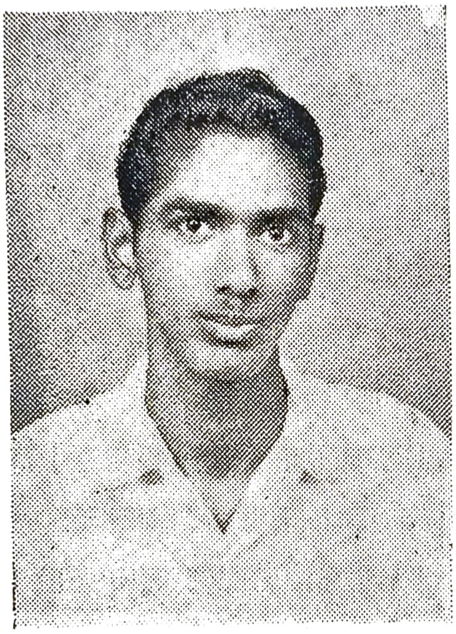

अमर नेता शास्त्री जी

—एस. रामाराव,
बी. एस. सी. (द्वितीय वर्ष)

संसार में अनेक महापुरुष जन्म लेते हैं। ये सभी संसार के लिए आदर्श बन कर अपना जन्म सार्थक बना लेते हैं। लोक कल्याण केलिए ये अपनी जान की परवाह नहीं करते। मर कर भी ये लोग अमर हो जाते हैं। ऐसे ही लोगों में से स्वर्गीय श्री लालबहदुर शास्त्री हैं। देश की सेवा केलिए अपना सर्वस्व न्योछावर करके वे अमर हो गये हैं।

श्री लालबहदुर शास्त्री का जन्म २ अक्तूबर, १९०४ को उत्तरप्रदेश के मुगलसराय नामक गाँव में, एक गरीब परिवार में हुआ। महात्मा जी का जन्म भी २ अक्तूबर को हुआ। इसीलिए उन्हें महात्माजी के सहन, सद्भाव और शांतिप्रियता—ये सब गुण मिले होंगे। इनके पिता शारदाप्रसाद एक अध्यापक थे। श्रीमती रामदुलारी देवी इनकी माता हैं। जब लालबहादुर डेढ़ बरस के थे तभी इनके पिता का निधन हो गया। तब से ये अपने नाना के यहाँ रहने लगे। कुछ कक्षाओं तक उन्होंने मुगलसराय में ही पढा। बाद में वे बनारस चले गये। बचपन से ही उन्हें अपनी पढाई पर अधिक श्रद्धा थी। उनका घर विद्यालय से बहुत दूर था। फिर भी वे विद्यालय में समय पर पहुँचते थे। वे पैदल ही आते थे।

सन् १९१५ में गाँधीजी काशी गये थे। तभी बालक लालबहदुर पर उनका असर पडा। वे काशी विद्यापीठ में विद्याभ्यास करते थे। १९२१ में इन्होंने विद्यार्थी आंदोलन में भाग लिया। इस आंदोलन के मुख्य नेताओं में वे भी गिने जाने लगे। इससे इन्हें जेल की सजा हुई। बाद में उन्हों ने काशी विद्यापीठ से "शास्त्री" की परीक्षा पहली श्रेणी में पास की।

पहले से ही शास्त्री जी को अपनी मातृभूमि और अपने देश की जनता से अधिक प्रेम था। देश को गुलामी के जंजीरों से विमुक्त करने केलिए वे परेशान हो रहे थे । १९३० में गाँधी जी की पुकार सुनकर वे सत्याग्रह आंदोलन में शामिल हुए। इसलिये उन्हें फिर जेल जाना पडा। इस प्रकार १९२१ से १९४५ तक वे सात बार जेल गये। जेल में वे कभी अपना समय व्यर्थ नहीं बिताते थे । हमेशा जेल में बैठ कर अनेक तरह के ग्रंथ पढ़ते थे। जेल में उन्हें आत्मसंयम मिला।

इसी समय उनकी स्वर्गीय नेहरू जी से मुलाकात हुई। तब से वे दोनों मिल जुल कर रहते थे। दोनों का आदर्श एक रहा। सन् १९२१ से लालबहादुर ने कांग्रेस की सेवा में अपने को अर्पित किया। पूर्णरूप से उसकी सेवा करने लगे। सन् १९४६ में आप उत्तर प्रदेश के मंत्री बने । १९९२ में भारत सरकार के रेल मंत्री बने। फिर १९९८ में उद्योगमंत्री तथा १९६१ में गृहमंत्री बने। काल हमेशा एक ही प्रकार नहीं रहता। १९६४, मई २७ को श्री जवाहरलाल नेहरू की मृत्यु हो गई। ९ जून १९६४ को श्री लालबहदुर जी प्रधानमंत्री बने। तब कुछ लोग समझने लगे कि शास्त्री जी में प्रधानमंत्री का कार्य निर्वाह करने की शक्ति नहीं।

जब शास्त्री जी प्रधानमंत्री बने तब देश की स्थिति अस्तव्यस्त थी। एक साथ कई समस्याएँ आपके सामने थीं । भाषा की तो जटिल समस्या बन गई। अन्न समस्या भयंकर रूप धारण करने लगी। शेख अब्दुल्ला खुद एक समस्या बनगया। कच्छ तथा कश्मीर में पाकिस्तान की कुचाल अंत में युद्ध—आदि राष्ट्रीय तथा अंतर्राष्ट्रीय अनेकों समस्याओं का परिष्कार 'शास्त्री' जी को करना पडा । फिर भी वे अटल रहे। प्रजा में जातीयता को जगाया। एकता की ऐसी पृष्ट भूमि तैयार हो गई कि पहली बार भारत में हिन्दू, मुसलमान, सिक्ख, ईसाई सभी ने पाकीस्तान के विरुद्ध एक आवाज उठाई। अपनी मातृभूमि की रक्षा केलिए हर एक युवक कमर कस कर शत्रुओं को भगाने में निमग्न हुआ। कुल, मत, जाति के भेद भाव को छोड कर कई वीरों ने अपनी प्यारी मातृभूमि की रक्षा में प्राण अर्पित किये।

लेकिन हम शांति-प्रिय हैं । शांति ही लोक कल्याण का मार्ग है। पाकिस्तान और भारत के बीच शांति और सच्चे संबंध स्थापित करने के लिए शास्त्री जी तैयार हुए। उनका लक्ष्य भी वही था। इस लक्ष्य को पाने के लिए वे अपनी मातृमूर्ति के आशीर्वाद पाकर ताशकंट गये। वहाँ दोनों देशों के नेताओं के

बीच सभा हुई। आखिर उन्हें अपने लक्ष्य में विजय ही मिली। इस लक्ष्य की सिद्धि का लालबहादुर की दूरदर्शिता ही मुख्य कारण है। अपने इस प्रयत्न में सफ़ल होकर वे बहुत आनंदित हुए। ताशकंट में विजय पाकर वे अपना प्यारा देश लौट आना चाहते थे।

पर कालसर्पिणी की उनपर दया नहीं। निर्दयी कालसर्पिणी ने उन्हें काट लिया। भारत को ही नहीं, संसार को चोट लगी।१०, जनवरी १९६६ को आधी रात के बाद ताशकन्ट में ही शास्त्री जी का 'निधान' हो गया यह सुन कर सारा संसार दुखी हुआ। विजयी, शांतिदूत शास्त्री के स्वागत की तैयारियाँ भारत राजधानी में होती थीं। आँसुओं के साथ भारत-प्रजा ने उनकी लाश तथा यादगार की श्रद्धांजलि समर्पित की।

शास्त्री सिर्फ उन्नीस मास तक ही प्रधान-मंत्री रह चुके हैं। लेकिन इन कुछ महीनों में उन्होंने देश की एकता बढ़ाई। उनका नाम भारतीय इतिहास में सुवर्णाक्षरों में लिखने योग्य बन गया। शास्त्री जी एक निराडंबर व्यक्ति थे! निस्वार्थ भावना से अपना पूरा जीवन बिताया। वे देखने में एक छोटे बालक से लगते हैं। लेकिन उनकी मेधाशक्ति अनुपम है। वे एक साधारण परिवार में पैदा हुए। हमेशा गरीबों को दृष्टि में रख कर उनके कष्टों को दूर करने के लिए प्रयत्न करते थे। आपने अपने को गाँधी और नेहरू का वारिस सिद्ध किया। इसलिए उन दोनों के लक्षण हम उनमें देख सकते हैं। सहनशीलता सद्भाव, शांतिप्रियता, सहानुभूति, जातीयता, निराडंबरता आदि सब गुण श्री शास्त्री जी में स्थित हैं। आप सच्चे अर्थ में बहादुर थे।

शास्त्री जी अमर रहे!

जय जवान!! जय किसान!!!

★

हमारी शिक्षा की समस्याएँ

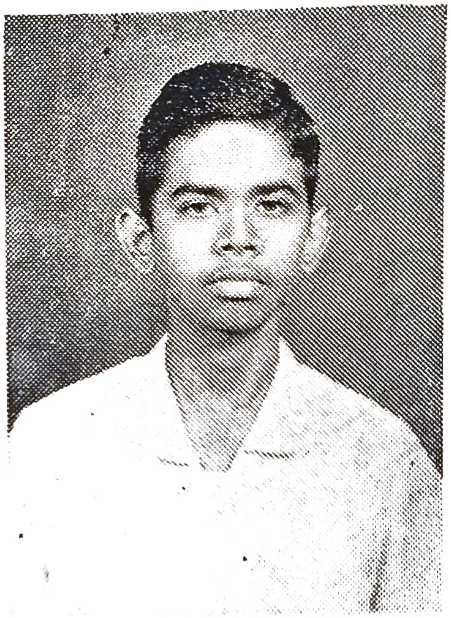

अडुसुमल्लि भूपति राव,
पी. यू. सी.

आज़ादी के पहले विदेशी सरकार शिक्षा की ओर बहुत कम ध्यान देती थी। हमें अंग्रेजों के चंगुल से छुडाने में बहुत बड़ा हाथ इस शिक्षा का भी है। यह शिक्षा केवल किताबी शिक्षा थी। इसमें भूगोल, इतिहास, गणित आदि का अध्ययन बहुत कम था। विश्वविद्यालयों में बी. ए., एम. ए. पास करनेवाले भी केवल नौकरी के लिए अधीर रहते थे। बुनियादी तालीम इस समस्या को हल करने के लिए प्रारंभ की गयी।

किन्तु स्वाधीनता के बाद देश में प्रजातंत्र स्थापित हुआ है। शिक्षा का प्रचार भी तेजी से बढ़ रहा है। किन्तु शिक्षा के प्रचार के साथ-साथ अनेक नई-नई समस्याएँ उपस्थित हो रही हैं। वे हैं :-

सबसे बडी और पहली समस्या तो यह है कि आजकल जितनी बडी संख्या में विद्यार्थी शिक्षा पाने के लिए तैयार होते हैं, उनके लिए विद्यालयों और महाविद्यालयों में स्थान नहीं है। नये उत्साह से भरकर लोग विज्ञान (Science), वैद्य-विद्या (Medicine), इंजीनियरिंग आदि सीखने के लिए महाविद्यालयों की ओर दौडते हैं, किन्तु सब जगह एक ही उत्तर मिलता है—स्थान नहीं है।

२. दूसरी समस्या अध्यापकों की है। अध्यापकों का स्थान समाज में जैसा उच्च स्थान होना चाहिए, वैसा अब नहीं है। इसका कारण अध्यापकों के वेतन की अल्पता है। आय को बढ़ाने के लिए उन्हें अकसर

ट्यूशनें करने पडती हैं, जिनके कारण उन का सम्मान और भी घट जाता है।

३. हमारी शिक्षा की तीसरी और बहुत बडी समस्या छात्रों में अनुशासनहीनता है। किसी छोटी या बडी, उचित या अनुचित बात को लेकर छात्र हडताल कर देते हैं।

४. आजकल पाठ्यक्रम में पुस्तकें इतनी अधिक होती हैं और इतनी महँगी होती हैं कि सामान्य व्यक्ति उस बोझ से दब-सा जाता है।

५. आजकल विद्यालयों में छात्रों के लिए आवश्यक प्रयोग-शालाओं, खेल के मैंदानों तथा मनोरंजन के साधनों की कमी अधिक है।

६. शिक्षा का उद्देश्य छात्र को शिष्ट और विनीत बनाना है। परन्तु आजकल की शिक्षा में नैतिक शिक्षा का अभाव है।

ऐसी कई समस्याऐं हमारी शिक्षा में हैं। अंग्रेजों के चले जाने के बाद अंग्रेजियत यहाँ से गयी नहीं, उल्टे दिन दुगुनी, रात चौगुनी बढ़ रही है। आशा है कि हमारी वर्तमान शिक्षा की ये ज्वलन्त समस्याऐं भारत से जलदी दूर हो जायंगी और फलस्वरूप देश का कल्याण हो जायगा।

* जयहिन्द *

★

जयशंकर ' प्रसाद '

—श्री पी. शिवन्नारायण,
एम. ए.

जयशंकर ' प्रसाद ' हिन्दी के युग निर्माता कवि और साहित्यकार हो गये हैं। उनका जन्म सन् १८८९ (1889) में और निधन १९३७ (1937) में हुआ। ये बनारस के रहने वाले एक नामी व्यापारी के पुत्र थे।

प्रसाद जी की स्कूली शिक्षा अधिक नहीं थी। छोटी उम्र में ही अपने पिता तथा बडे भाई को खोकर व्यापार का बोझ इन्हें संभालना पडा। घर पर रहकर ही इन्हों ने प्राचीन भारतीय इतिहास, दर्शन आदि का खूब अध्ययन किया। बौद्ध-दर्शन और बौद्ध संस्कृति से इन्हें विशेष रुचि थी। इसी का प्रभाव उनकी भावधारा पर पडा। प्रसाद की रचनाओं में खासकर नाटकों में बौद्ध-संस्कृति की झलक स्पष्ट लक्षित होती है।

जयशंकर प्रसाद एक असाधारण व्यक्ति थे। उनके यहाँ हमेशा साहित्य की गोष्ठी होती थी। वे गोष्ठी में गंभीरता को त्याग कर बडी आत्मीयता के साथ रहते थे। गोष्ठी से लोग प्रसन्न और हँसते हुए निकलते थे। प्रसाद की प्रतिभा सर्वतोमुखी थी। गद्य और पद्य दोनों में उनकी अबाध गति थी। उन्होंने व्रज भाषा और खडी बोली दोनों में अच्छी कविता, गीति काव्य और प्रबंध काव्य लिखे। गद्य में नाटक, उपन्यास, कहानी और निबंध इन की लेखनी के विषय बने। छायावादी कविता, नाटक तथा कहानी के लिये तो वे हिन्दी संसार में युग-प्रवर्तक के रूप में अवतीर्ण हुए।

' चित्राधार ', ' प्रेमपथिक ', ' करुणालय ', ' महाराणा का महत्व ', ' कानन कुसुम ', ' झरना ', ' आँसू ', ' लहर ' और ' कामायनी ' प्रसाद जी के पद्य काव्य हैं। प्रसाद के साहित्यिक जीवन का आरंभ एक कवि के रूप में हुआ। उनके आरंभिक पद्यों में अतीत की सुखद स्मृतियों का हलका विषाद

झलकता है। साथ ही यौवन और शृंगार का प्रभाव लक्षित होता है। 'चित्राधार' और 'कानन कुसुम' में यही आभास मिलता है और झरना में वही गूँजता है। शृंगारिक स्मृतियों के साथ संपूर्ण समाधान कारक दर्शन 'आँसू' में मिलता है। 'लहर' में अधिक परिष्कृत सौंदर्य चित्रण और संयमित भावना धारा है।

'कामायनी' प्रसाद जी की प्रौढतम रचना है। इससे संपूर्ण जीवन-दर्शन, नारी-पुरुष का संपूर्ण चित्रण और नई परिस्थितियों का व्यापक निरूपण है। इसमें प्रसाद जी ने आदि मानव का आख्यान लिया है। मनोविज्ञान के साथ मानव सभ्यता के विकास का वैज्ञानिक चित्रण प्रस्तुत किया गया है।

'सज्जन', 'कल्याणी', 'परिणय', 'करुणालय', 'प्रायश्चित्त', 'राज्य श्री', 'विशाख', 'अजात शत्रु', 'जनमेजय का नाग यज्ञ', 'स्कंदगुप्त', 'एक घूँट', 'चंद्रगुप्त', और 'ध्रुवस्वामिनी' प्रसाद जी के नाटक हैं। इनके नाटक ऐतिहासिक हैं। इन्होंने ऐतिहासिक इतिवृत्त को कल्पना के उचित समन्वय द्वारा साहित्य का रूप प्रदान किया है। इस प्रकार प्रसाद ने प्राचीन संस्कृति की ओर आधुनिक पाठकों को आकृष्ट किया है। उनके नाटकों में बौद्ध कालीन भारतीय संस्कृति झलकती है।

'आकाशदीप', 'इंद्रजाल', 'प्रतिध्वनि', 'आँधी', और 'छाया' प्रसाद जी के कहानी-संग्रह हैं। इन की कहानियाँ सांस्कृतिक और भावनात्मक रचना की दृष्टि से अनुपम हैं। अतीत को सजीव बनाने की चिंता प्रसाद को अधिक रही। पुरस्कार, आकाश दीप, गुंडा, ममता, सालावती, बिसाती आदि उनकी कहानियों के उत्कृष्ट उदाहरण हैं।

'कंकाल' प्रसाद जी का प्रथम उपन्यास है। इसमें सामाजिक कुरीतियों का नग्न-दर्शन होता है। आदर्श वादी चरित्र भी परिस्थितियों में फँसकर कच्चा निकलता है। 'तितली' उनका दूसरा उपन्यास है। इसमें प्रसाद जी ने किसान और मजदूरों के चित्र प्रस्तुत किये हैं। प्रसाद जी का तीसरा उपन्यास 'इरावती' ऐतिहासिक आधार पर लिखा जा रहा था। किंतु उनकी मृत्यु के कारण उनकी यह कृति अधूरी रह गयी।

"काव्य और कला" तथा अन्य निबंध प्रसाद जी के निबंधों का संग्रह है। इससे उन्हों ने साहित्य के विभिन्न अंगों तथा सिद्धांतों पर स्वयं अपने विचार प्रकट किये।

प्रसाद जी की समस्त रचनाओं को देखने पर यह स्पष्ट हो जाता है कि वे एक प्रतिभा - संपन्न साहित्यकार, बडे मनस्वी और चिंतन शील लेखक थे। उनकी रचनायें क्रमशः प्रौढ़ होती गयी हैं जो उनके व्यक्तित्व का परिचायक हैं।

★

LIST OF MAGAZINES RECEIVED

1.	Loyola College	...	Madras
2.	Holy Cross College	...	Tiruchirapalli
3.	The Hindu College	...	Guntur
4.	St. Xavier's Training College	...	Palayamkottai
5.	P. B. N. College	...	Nidubrolu
6.	S. R. R. Govt. Arts College	...	Karimnagar
7.	Govt. Arts College	...	Ananatpur
8.	St. Xavier's High School	...	Palayamkottai
9.	St. Teresa's College	...	Ernakulam
10.	Rajah R. S. R. K. Ranga Rao College	...	Bobbili
11.	St. Joseph's College	...	Tiruchirapalli
12.	St. Francis De Sales College	...	Nagpur
13.	Govt. Arts College	...	Srikakulam
14.	Andhra University Colleges	...	Waltair
15.	Sir C. R. R. College	...	Eluru
16.	S. K. B. R. College	...	Amalapuram
17.	Sri N. & S. College	...	Narasaraopet
18.	Agricultural College	...	Bapatla
19.	Rangaraya Medical College	...	Kakinada
20.	Britto Hostel	...	Palayamkottai
21.	St. Joseph's Convent	...	Guntur
22.	Mount Carmel College	...	Bangalore
23.	Loyola Arts College	...	Trivandrum
24.	Montford High School	...	Yercaud
25.	St. Paul's Seminary	...	Tiruchirapalli
26.	S. R. R. & C. V. R. College	...	Vijayawada
27.	C. S. R. Sarma College	...	Ongole
28.	St. Xavier's College	...	Bombay
29.	St. Joseph's College	...	Bangalore
30.	St. John's Medical College	...	Bangalore
31.	St. Berchman's College	...	Changanacherry
32.	St. Mary's High School	...	Dindigul
33.	V. R. S. & Y. R. N. College	...	Chirala
34.	St. Joseph's Seminary	...	Alwaye
35.	St. Joseph's College	...	Ahmedabad
36.	Sophia College	...	Bombay
37.	St. Joseph's High School	...	Calicut
38.	Government College	...	Saidapet
39.	Mrs. A. V. N. College	...	Visakhapatnam
40.	M. R. College	...	Vizianagaram
41.	Mar Ivanios College	...	Trivandrum
42.	A. M. A. L. College	...	Anakapalle
43.	Sacred Heart College	...	Thevara
44.	Hindu College	...	Machilipatnam
45.	Saint Xavier's College	...	Ranchi
46.	Govt. Arts College	...	Rajahmundry
47.	St. Stanislaus Training School	...	Satur
48.	St. Aloysius College	...	Mangalore
49.	South Indian Cultural Assn.	...	Vijayawada